

**ВГОРУ СХОДАМИ,
ЩО ВЕДУТЬ
УНИЗ**

Бел

Кауфман

ВГОРУ СХОДАМИ,

ЩО ВЕДУТЬ

УНИЗ

Переклала з англійської Ірина Серебрякова

Львів
Видавництво Старого Лева
2020

УДК 821.111(73)-31
К30

UP THE DOWN STAIRCASE
Copyright © Bel Kaufman, 1964, 1988, 1991, 2012
All rights reserved.

This translation published by arrangement with Vintage Anchor
Publishing, an imprint of The Knopf Doubleday Group, a division of
Penguin Random House, LLC

Бел Кауфман

К30 Вгору сходами, що ведуть униз [Текст] : роман / Бел Кауфман ; пер.
з англ. Ірини Серебрякової. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2020. –
472 с.

ISBN 978-617-679-556-8

«Вгору сходами, що ведуть униз» Бел Кауфман – книжка, дуже незвична за формою і водночас зрозуміла кожному. Цей роман складається з папірців, нібито знайдених у сміттєвому кошику, переписок на шкільній дошці, уривків щоденника, безглуздих директив, звітів, оголошень та планів уроків.

Ця мішанина голосів творить кумедну і зворушливу історію про молоду недосвідчену вчительку-ідеалістку, яка прагне змінити життя своїх учнів. І про учнів, яким, як і їхній наставниці, треба ще вижити в бюрократичному хаосі та безглуздій жорсткості системи освіти. Чи готова міс Баррет боротися за кожного свого учня? Як захистити підлітків від наркотиків, расових упереджень, криміналу? І чи знайдеться у цій історії місце для любові? І якщо так, то для якої?

УДК 821.111(73)-31

*Усім відданим вчителям, які досі піднімаються цими сходами,
що ведуть униз.*

І всім їхнім учням, теперішнім та майбутнім.

© Бел Кауфман, текст, 1964, 1988,
1991, 2012
© Ірина Серебрякова, переклад, 2020
© Іван Шкоропад, обкладинка, 2020
© Видавництво Старого Лева
українське видання, 2020

ISBN 978-617-679-556-8 (укр.)
ISBN 978-1-4532-5604-6 (англ.)

Усі права застережено

Терешова

Ця книжка прожила багато життів. Понад пів століття тому молода редакторка побачила в оповіданні на три з половиною сторінки роман, який ви зараз тримаєте в руках. Зараз, після багатьох перевидань, редагувань та перекладів, він переродився, ставши доступною молодшому поколінню як в електронному форматі, так і під недорогою паперовою обкладинкою. Здається, цими сходами завжди ходили, а зараз для них завершився один із життєвих циклів.

Я взагалі ніколи не планувала писати роман, а тим паче бестселер чи «класичну книжку про освіту», і навіть не вважала себе професійною письменницею. Я викладала англійську в старших класах, а часом у журналах з'являлися друком мої оповідання. Проста собі вчителька без жодних зазіхань на славу. Я мріяла хіба про зменшення паперової роботи, про підвищення зарплатні – щоб вільніше дихалося і щоб час від часу дякували.

Мене приголомшив успіх цієї книжки. Життя перевернулося, наче в мильній опері (хоча у власних книжках

я ніколи не дозволяла собі вдаватися до таких стрімких поворотів). У мене забрали дозвіл на викладання – а я стала знаною вчителькою. Я провалила усні іспити в управлінні освіти – і стала професійною промовицею. Борсалася в бідності і самотності – аж тут мене підкинуло вгору, до слави, багатства і любові мільйонів людей. Навіть те оповідання, з якого виріс роман, спочатку відхилило декілька журналів.

Ця історія складалася з папірців, нібито знайдених у сміттєвому кошику в класній кімнаті однієї зі шкіл великого міста. Компонування цих текстів створювало ефект іронії, а всі разом вони розповідали історію хаосу, розгубленості, криків про допомогу, порожньої бюрократичної балаканини і спроби однієї вчительки змінити життя одного підлітка. Журнали відмовлялися брати це оповідання, посилаючись на його «типографську незвичність» і «занадто особливий» стиль.

Зазвичай я легко припиняю боротьбу, але цю історію чомусь не могла полишити. Врешті-решт її прийняли в *The Saturday Review of Literature*. Вона вийшла друком 17 листопада 1962 року під назвою «Із вчительського сміттєвого кошика», поруч із поміркованими статтями про скорочення серед вчителів і неприйнятну зарплатню. Насправді я написала це оповідання понад пів століття тому, але зараз воно здається ще актуальнішим.

Мені заплатили двісті доларів (із яких двадцять я віддала агентіві як комісійні). На той час це була солідна сума, але карикатурні схематичні ілюстрації, подані у журналі до мого оповідання, виявилися просто страшними. Здавалося, що будь-хто, натрапивши на цей текст, вважатиме його

просто збіркою приколів та кумедних випадків. Я помилилася.

Того самого дня, коли журнал опинився на розкладках, Гледіс Джастін Карр, молода заповзятлива редакторка з *Prentice Hall*, зв'язалася зі мною і заговорила про те, щоб зробити з цього оповідання роман. Я відмовилася. Категорично відмовилася. Я все сказала на тих трьох із половиною сторінках. Але довго сперечатися не змогла: вона запропонувала мені аванс. Мені дуже потрібні були гроші, тому я його прийняла. І витратила. Після цього я просто мусила написати роман.

Я стала письменницею випадково – лише через те, що уважна редакторка помітила моє оповідання. І вчителькою я теж стала випадково. У Гантерському коледжі я записалася на курс педагогіки, бо туди пішла моя найкраща подруга. Програма передбачала практику викладання. І коли я вперше стала перед аудиторією і побачила всі ці погляди в очікуванні моїх слів, то зрозуміла: це моє!

Однак виявилось, що отримати ліцензію для викладання у старших класах нью-йоркських шкіл непросто. Я приїхала до США з Росії у дванадцять років. Буйні кучері нижче плечей, і жодного англійського слова у голові. Мене взяли до першого класу із семирічними дітьми. Я була маленькою, кістлявою і переляканою. І геть нічого не тямила. Коли нагальна потреба змусила мене вперше заговорити в класі, я, ковтаючи цілі склади, відчайдушно промовила: «Момеви?» Як виявилось пізніше, це мало означати «Можна мені вийти?»

Перебування у середовищі допомогло швидко заговорити англійською. Однак коли багато років потому я прийшла

на усні іспити, екзаменаційний комітет був не в захваті від такої силувано-правильної вимови. Гадаю, вони злякалися, що мої учні погано говоритимуть. І я отримала стандартного офіційного листа з повідомленням про провал. З року в рік я відвідувала нові й нові розмовні курси і отримувала стандартні листи-відмови. Всі свої молоді роки я лише те й робила, що провалювала усні іспити.

Це відбувалося у 1930-х, у розпал Великої депресії, коли в державних школах було мало вакансій і багато претендентів. Мені пропонували викладати в університеті, але я дуже хотіла працювати саме з підлітками, бо відчувала, що в їхньому житті ще можна щось змінити. Поки я не отримала нарешті постійну ліцензію, доводилося перебиватися тим, що в цій сфері називають «сумісництвом». Я мала стільки ж годин, як і повноправні вчителі, але меншу зарплатню і жодних гарантій щодо збереження посади. Крім того, на мене спихали всю марудну роботу, не пов'язану з викладанням. Мені траплялося працювати за сумісництвом у деяких найкращих і найгірших середніх школах міста Нью-Йорк, і саме вони згодом лягли в основу місця дії цього роману. Зараз він входить до обов'язкової програми у школах, де мені доводилося перевіряти туалети.

Я навіть трохи попрацювала як «сумісниця-одноденка». Такі вчителі приходять лише на один день. Вони повинні викладати той предмет, який їм скажуть, не мають жодного авторитету, проводять з дітьми лише сорок п'ять хвилин, а потім назавжди зникають з їхнього життя. Якось я замінювала вчительку фізкультури. Мені сказали: «Від вас потрібно лише одне – свистати у свищик». Я свистала – лунко і гучно.

В одній школі я побачила біля призначеного мені класу чоловіка. Він тримався за клямку. Зсередини чулися зойки і брязкіт розбитого скла. «Ви на заміну? – запитав незнайомец. – Я вас тут прикривав». Він миттю зник. Глибоко вдихнувши, я відчинила двері. Я знала, що повинна заворожити цих підлітків за перші кілька секунд – інакше все втрачено. Увійшовши, сказала: «Я не панімаю, атчіво тут так шумна! Как можна сібя так вісті?» Вони ошелешено замовкли. Хто ця божевільна? Що вона верзе? Я говорила російською, щоб бодай привернути їхню увагу. Наприкінці уроку до мене підійшов хлопець і сказав: «Ви норм. Можете і завтра приходити. Вчора на заміні був якийсь чувак – так він у нас розплакався!»

Це було дуже давно, і я тоді лише починала вчителювати. Проте у деяких школах мало що змінилося з тих «старих добрих часів». В одній середній школі, в окремому корпусі для хлопців, двоє високих учнів слугували мені охоронцями, коли я спускалася у вестибюль: один ішов попереду, інший прикривав зі спини. Якось вранці на урок прийшов хлопець, до того відсутній три місяці. Я привітала його недолугим жартом: «З поверненням тебе! Що трапилось? Банк пограбував?» – «Ні, – відповів він. – Крамницю». А ще якось на уроці англійської, коли я виголошувала монолог леді Макбет, увійшов коп: «Я по цього хлопця», – сказав він, застібнув на ньому наручники і вивів із класу.

Однак я викладала також і в гарних школах. Пам'ятаю вмотивованих учнів, щирі обговорення, зворушливі твори дітей, сміх у класі. Лишалось тільки мріяти постійно працювати в такій школі.

Я врешті-решт склала усні іспити. Того року управління освіти зосередилося на «свистячому с». Мені вдалося пройти завдяки реченню: «Він доссі ссстверджує, що сспілкується зі ссновидами». Я просвистіла його так, що вони лишилися задоволені, отримала ліцензію і провела в стінах школи ще багато років.

Можливість написати цю книжку випала у найважчий період мого життя. Я жила сама в крихітній квартирці, майже не маючи грошей чи надії на майбутнє. Діти вже вирости і роз'їхалися. Мама дуже хворіла. Деякі з найвеселіших сторінок доводилося виривати з машинки і передруковувати, бо сльози скапували на папір, лишаючи плями.

Отримавши аванс від видавця, я змогла вийти зі шкільної системи і здобути час та енергію, щоб писати. Я знайшла викладацьку роботу в технікумі (тричі на тиждень) і ще одну – з написання віршованих текстів для мюзиклу (його так і не поставили). Це виснажувало менше, аніж вчителювати щодня в середній школі.

Про свій роман я знала лише одне: він розпочнеться словами «Здоров, тічерко!» і закінчиться: «Здоров, паціку!» – а перший розділ має бути записом усної мови, а не відтворювати листування. Спершу какофонія голосів, яка показує безлад і розпач у класі, а потім, аж до кінця книжки, – лише завірюха із папірців, кожен з яких аж кричить, прагнучи, щоб його почули.

Свою вигадану школу (збірний образ усіх шкіл, де працювала) я назвала іменем одного з наших найменш славетних президентів – Калвіна Куліджа. В оповіданні, з якого все почалося, герої були позначені лише ініціалами. З цих

ініціалів я мала розбудувати персонажів, розвинути кілька сюжетних ліній, ледь окреслених в оповіданні, і занури-ти Сильвію Баррет, молоду, недосвідчену вчительку-ідеалістку, у вир типової школи великого міста. Там, потопаючи в нікчемних дрібницях, які потрібно «здати в трьох екземплярах», вона мала дати собі раду з усім тим, що принижує і дратує у шкільній системі. Водночас доводилося шукати відповіді на великі питання людського буття. Я хотіла показати брак комунікації в усіх ланках і висвітлити фрагменти життя дітей за межами школи, вдаючись до їхньої ж незграбної красномовності.

У фокусі почали з'являтися дитячі персонажі: головний комік класу, лакиза-політикан, акселератка, яку розпирає від сексуальності, афроамериканський хлопчик, який зацаїв образу, пуерториканець, який знаходить себе, і мовчунка, якій це не вдається. Усі вони, від підлабузника до хулігана, мовби кричали: «Я тут! Зверни на мене увагу!» Поступово я почала усвідомлювати, що кажу щось важливе, пекуче і навіть болісне записками, як-от: «ЙОГО МАТИР НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ВНАСЛІДОК СМЕРТІ. ВИБАЧТЕ, БУДЬ ЛАСКА».

Спогади живуть недовго. Ця книжка кумедна, тому згодом я почала думати, що й писати її було весело. Я заблокувала біль і лише згадувала, як сміялася над неоковирностями, які вигадувала, як-от: «ЗАПІЗНЕННЯ ВНАСЛІДОК ВІДСУТНОСТІ» і «ДОЗВІЛ НА ПОЛІОМІЄЛІТ». Пам'ятаю, як прокинулася якось вранці, сміючись, бо придумала, що хлопчик міг би сказати про «Одіссею»: «Я б такого навіть собаці не дав читати».

Я не усвідомлювала, скільки праці вклала у цей роман, аж поки не поїхала до центральної бібліотеки Нью-Йорка, якій 1965 року передала дві величезні коробки зі своїми чернетками. Там, у відділі рідкісних книжок і рукописів, за замкненими дверима, під пильним оком наглядача, поринула у минуле. У цих коробках я знайшла безліч покреслених рукописів, сотні сторінок з викладом сюжетних ліній, переліками героїв і планами вигаданої школи з точним розташуванням класів та хаотичним розкладом дзвінків. Я знайшла сторінки, вкриті безладними малюнками, покреслені, склеєні скотчем, поцятковані плямами від чорнила або сліз. Я усвідомила, як невтомно шліфувала свій матеріал, скорочуючи і загострюючи його. Розділ про расові утиски перетворився на один абзац, який своєю чергою став одним реченням. Хлопець пише: «Ви можете за почерком визначити, білий я чи ні?»

Я побачила, що найважче далось протистояння між Сильвією та її проблемним учнем Джо Фероне. Я добре уявляла його собі: шкіряна куртка, зубочистка в роті, нахабна манера триматися, але знадобилося багато чернеток, щоб написати цю сцену, бо Джо відмовлявся робити те, чого вимагав мій ретельно складений план.

Щоб діти могли висловлюватися напругу, я винайшла скриньку пропозицій, куди вони кидали свої міркування зі смішними малюночками або псевдонімами замість підпису. Я вела списки: прізвиська дітей, їхні справжні імена, типові помилки і особливості стилю. Коли книжку верстали, сумлінний випусковий редактор постійно слав мені виправлення їхніх помилок, а я у відповідь знову й знову пересилала свої варіанти з помилками.

Деякі критики нагородили мене найвищим компліментом: вони подумали, що я просто скомпонувала цей роман з документального матеріалу. Однак там усе вигадане, крім кількох розпоряджень з управління освіти (зادля переконливості довелося пом'якшити їхній тон). Я сама складала звіти, накази, нотатки, протоколи, бланки, оголошення, конфіденційні документи шкільної медсестри і психолога, чернетки і плани уроків, адміністративні циркуляри і записки самих дітей. Все це здавалося дуже переконливим, тож я з радістю дізналася, що, надсилаючи розпорядження вчителям у школі, де я раніше працювала, заступник директора приписував червоним олівцем: «Не показувати Бел Кауфман».

Я склала довжелезні списки назв для цієї книжки і читала їх вголос. Друкувала великими літерами на чистих аркушах і довго дивилася на них. Уявляла їх собі на обкладинках. Випробовувала на друзях. Один жартун запропонував назву «Не стріляй, поки не побачиш учнів». Врешті-решт я вибрала назву, взяту з самої книжки – «Був затриманий мною за те, що піднімався вгору сходами, що ведуть униз, а потім повівся нахабно». Ця назва символізувала бюрократичну дріб'язковість. Водночас це було метафоричне позначення руху проти течії, бунту проти системи. Я тривожилася, що назва якась недолуга і громіздка. Хто її запам'ятає?

Чим я не переймалася, то це моральністю книжки, тому була приголомшена, коли дізналася, що рукопис хочуть розглянути на нараді, присвяченій нецензурній лексичі. Нецензурна лексика і я? І от ми сиділи з копіями

рукопису – я і декілька редакторів – і розмовляли тихо, щоб не розбестити друкарок в сусідньому приміщенні.

– Міс Кауфман, розгляньмо слова «Вчителі мудаки». Наше видавництво друкує також навчальну літературу, ми продаємо багато книжок школам, училищам та університетам. Ви могли б написати *це слово* якимось по-іншому?

– У цих дітей дуже кепсько з орфографією, – сказала я, – але вони точно знають, як пишеться слово «мудак»!

Ми знайшли компроміс: лишили це слово, а в іншому місці переформулювали.

Потім ми перейшли до сторінки, де в актовій залі на спинці лавки вирізане слово «яйця».

– Міс Кауфман, наше видавництво друкує також навчальну літературу, ми продаємо багато книжок школам, училищам та університетам. Може, ви б написали натомість «гадство»?

Я затялася. Слово «гадство» не варте різьби по дереву. Я перемогла. Потім ми обговорювали сторінку, на якій дівчата, обмінюючись записками, кажуть, що місцевий політикан Гаррі Каган затрахов.

– Міс Кауфман, наше видавництво друкує також навчальну літературу, ми продаємо багато книжок школам, училищам та університетам. Може, дівчинка сказала б, що він *набрид*?

– Ні, – сказала я. – Вона б так не висловилася. Крім того, якщо ви уважно читали книжку, то мали б побачити, що Гаррі Каган справді *затрахов*.

Принаймні вони засміялися. Менше з тим, у книжці ми замінили «затрахов» на «дістав». На прощання я сказала:

– Наступну книжку я запропоную порнографічному видавництву!

Ми з редактором узгодили формат книжки і зійшлися на виданні у палітурці, яке мало продаватися за 4 долари 95 центів (у 1964 році!) Я сумнівалася, що хтось захоче платити аж стільки за книжку про школу. Може, кілька вчителів усміхнуться, впізнавши знайомі ситуації, і хтось із читачів побачить у книжці щось більше, аніж прості жарти. Але чи зацікавить вона широкий загал?

Ми намагалися продати права на публікацію роману в журналах – і отримали три відмови. Знов-таки, проблема була у стилі. «Він може одразу розхолодити читачів», – написав один редактор. «Чи це не надто “екзотично”? – запитав інший. – Повертаю вам рукопис, і подивимося, як складеться доля книжки».

Найбільше я боялася, що після публікації мене звільнять з нової роботи в училищі. Я зізналася колезі, що написала роман, в якому висміяла шкільну адміністрацію, і тепер боюся втратити роботу. «Та забудь, – заспокоїв мене друг. – На нього навіть критичних відгуків не буде. Хто взагалі знатиме, що ти написала книжку?»

Щойно вона вийшла друком, ринула навала листів від друзів, незнайомих та вчителів. Я думала, що писала про одну школу одного міста, і не знала, що насправді там ідеться про багато шкіл у багатьох містах. Вчителі казали мені, що мали би написати саме таку книжку, якби лишалися сили після щоденної виснажливої роботи в школі. «Звідки ви дізналися? – писали вони. – Ви розповіли про мій клас, моїх учнів, мої проблеми».

Надійшов лист із управління освіти: «Вам приємно буде дізнатися, що впроваджено низку змін в роботу нашої екзаменаційної комісії, а також вилучено звертання “сер / мадам”».

Директор написав: «Ми дозволимо вам ходити будь-якими сходами».

Колишній учень, який воював у В'єтнамі, написав мені, що знайшов цю книгу в наметі. Він почав лист словами «Дорога вчителько» і підписався: «Ваш відданий учень».

Я принесла примірник книжки в лікарню, де мама вмирала від раку. Вона поклала її під подушку, а наступного ранку померла, так і не дізнавшись про те, як прославився цей роман.

Одного ранку я прокинулася знаменитою і вмить стала експертом з абсолютно всіх питань, мов актор, який проголосив себе «найбільшим світовим авторитетом». Я казала те, що й завжди, але зараз люди мене слухали. Я відкрила для себе нову кар'єру промови на подіях, присвячених освіті. Вчителі, які приїжджали послухати мене, сміялися, впізнаючи знайомі ситуації, і комфортніше почувалися у власній професії. Вони потерпали від багаторічної ізоляції та занеуханості, аж тут вперше нарешті знайшли таку ж людину, як вони самі, яка теж була там і розповіла все як є. Водночас широкий загал усвідомив те, що вчителі знали завжди.

Я досягнула того, що мене стали впізнавати як *авторку цього роману*. «Це ви написали книжку?» – запитав візажист ток-шоу, на якому мене втиснули між жонглером і трансвеститом. Мені дарували пам'ятні дощечки, сувої та грамоти. На моїй улюбленій, що висить у рамці в моєму кабінеті,

олівцями багатьох кольорів написано: «НАГОРОДА ЗА ГУМЕР І СМІЖКИ ВІД КЛАСУ МІСІС ВІНОГРАД». Моя найсумнівніша винагорода – полковницьке звання від штату Кентуккі.

Мене фотографували на сходах по всій країні: я тримала в руках книжку так, щоб було видно назву. Мое прізвище почало з'являтися в кросвордах. Я начитала свій роман для Американського фонду сліпих і отримала сповненого захвату листа: «Я ніколи не слухав кращої книжки». Роман вибрали для Президентської бібліотеки – і заборонили в Ноксвіллі, штат Теннессі. Батьки дванадцяти учнів наполягли на його вилученні зі списку рекомендованої міськими школами літератури, бо він містив «вulgарну лексику». Мабуть, хтось все-таки знайшов те єдине на весь текст слово «мудак». Коли ж книжку спокійно реабілітували, я відчула особливе задоволення, виголошуючи вітальну промову для Асоціації працівників освіти Теннессі на її щорічному з'їзді в Ноксвіллі.

Замість втратити роботу в училищі, я отримала підвищення до старшого викладача. Стиль книжки, який раніше бентежив редакторів, став предметом вивчення на уроках творчого письма. Назва, щодо якої я тривожилася, увійшла в мову і вже багато років використовується в коміксах і газетах. Під час біржової кризи у жовтні 1987 року на першій шпальті «Нью-Йорк дейлі ньюз» з'явився заголовок «Униз сходами, що вели нагору». І навіть в одній радянській газеті написали: «Угору сходами гласності».

Роман був просто приречений стати «великим фільмом». Права на екранізацію продали «Ворнер Бразерз», і на той час вони коштували дуже дорого, якщо порівняти з тим,

скільки платили за інші дебютні романи невідомих авторів. Так сталося лише тому, що на нього паралельно претендувала інша студія, «XX століття Фокс». Легендарна Анні Лорі Вільямс, агентка театру та кіно, чие слово дуже багато важило для всіх у цій індустрії, телефонувала мені щокілька хвилин і називала щораз вищі суми. Врешті-решт вона вибрала «Ворнер Бразерз»: «Алан Пакула хоче бути продюсером, а Роберт Малліган – режисером. Вони в захваті від книжки, і вони професіонали. Погодимось?» Ми погодилися.

Ще за кілька хвилин Анні Лорі знову передзвонила і сказала, що «XX століття Фокс» щойно запропонувало набагато більше, але вона дотримає слова, яке дала «Ворнер Бразерз». Тієї миті я геть загубилася в цифрах – такі суми для мене просто не існували. Реальною була вартість квитка на вечірку, який я пішла купувати наступного дня: п'ять центів, а найкращі по десять (задорого).

Фільм знімали в Нью-Йорку, в Гарлемі – тоді там, у районі «Пекельної кухні» на Мангеттені, була школа, спорожніла на час літа. Мені як «технічному консультанту» дозволили крутитися на знімальному майданчику. Подих перехоплювало від того, що всі ці люди – актори, електрики, оператори, асистентки режисера, режисер, продюсер, помічники, візажисти, художники-постановники і діти, відібрані у школах і благодійних організаціях (дехто носив із собою розкладні ножі, які довелося конфіскувати), – опинилися там через те, що одного дня я сіла і вставила чистий аркуш у свою друкарську машинку.

Фільм знімали у справжній школі зі справжніми школярами, тож вигадані мною прізвища вчителів на поштових

скриньках здавалися химерними, немовби вони справді існували. А ще дивно було бачити штучний сніг у найспекотніші серпневі дні та акторів у зимових куртках і навушниках. Візажисти постійно обтирали їм піт з облич, а змучені спекою мешканці Нью-Йорка ошелешено дивилися з вікон автобуса, який проїжджав вулицею.

Ніхто з підлітків, таких зворушливих у цьому фільмі, не продовжив акторську кар'єру. Вони з'явилися на екрані лише ненадовго. Я часто думала, як далі склалося їхнє життя.

Журнал «Лук» готував фоторепортаж про фільм, і ми пішли додому до пуерториканського хлопця, який вибув зі школи. Він грав Хосе Родрігеса – і виявилось, що його самого справді звали Хосе Родрігес. Його матір обійняла мене і сказала: «Міс Кауфман, будь ласка, напишіть ще одну книжку, щоб там був мій син».

У цьому фільмі зіграла і я, крихітну роль камео. На кілька секунд на початку я з'являюся поруч із Сенді Денніс, яка грала Сильвію Баррет. Ми, дві вчительки, разом пробиваємо картки біля входу до школи. Так ми опинилися поруч – Бел та Сил.

Наприкінці зйомок на вечірці для знімальної групи я разом із усіма співала шкільний гімн «Золото і багрянець», а на очі мені навернулися сльози. «Дурепо! – сказала я собі. – Чому ти плачеш? Ти сама склала цю пісню, ти вигадала цю школу...»

Прем'єра відбулася в Нью-Йорку в «Радіо-сіті-мюзик-холлі», а 1967 року його відібрали, щоб представляти США на Московському кінофестивалі. Там його показали захопленій п'ятитисячній аудиторії у величезному Державному Кремлівському палаці.

Російський переклад роману («Вверх по лестнице, ведущей вниз») такий живий, немовби це оригінал, який я написала російською. Про інші переклади я можу сказати небагато, хоча деякі назви мене заінтригували:

шведський переклад: «Hei, Fröken!»

чеський: «Nahoru po schodišti dolů»

іспанський: «Subiendo por la Escala de Bakada»

італійський: «Su Per la Siscesa»

естонський: «Allakäigutrepist üles»

іврит: «Bamalá Hamadreg't Hayordo't»

японський: щось написане по вертикалі; я нічого не розібрала, крім фотографії Сенді Денніс на обкладинці.

Я дізналася, що «Здоров, тічерко!» фінською буде «Terev, ore!», чеською «Сау, рancelko!», іспанською «Hola, Profel!». Французи з притаманною їм галльською чуттєвістю перетворили книжку на фільм — «L'Escalier interdit» («Заборонені сходи»). А ще я чула про піратську версію, яку не змогла відстежити і яка надала моему роману цілком нового виміру: її назвали «Догори дригом по сходах».

У 1968 році мене запросили до Радянського Союзу, щоб витратити рублі, отримані за авторські права на переклад. Книжка там зажила великої слави — мабуть, через те, що бюрократія не чужа цій країні, а ще тому, що росіяни дуже трепетно ставляться до дітей. Особливий ентузіазм виявляли радянські вчителі: «Точнісінько як тут!» — сказав мені один із них, але, звісно, все було по-іншому. Лише хороші вчителі, як щасливі родини Толстого, скрізь однакові. Здавалося,

що радянські підлітки ідентифікують себе з героями книжки — або хочуть цього. І лише нещодавно я дізналася, що за американським виданням «Вгору сходами, що ведуть униз» у деяких російських школах учням викладають сучасну англійську мову.

Відтоді я багато разів була в колишньому Радянському Союзі. Мене завжди радісно вітали як авторку «тієї самої» книжки. Я бачила російські п'єси за мотивами роману, деякі з музикою та віршами. Читала нове видання російською, яке зібрало в одному томі з романом шість моїх статей про освіту. Відвідувала круглі столи, на яких книжку обговорювали російські письменники. Мене запрошували на зустріч із президентом Горбачовим у Москві та Вашингтоні — і все лише завдяки популярності «Вгору сходами, що ведуть униз». У жовтні 1990 року в літаку з Москви до Нью-Йорка я познайомилася з шістнадцятирічною дівчиною, яка сказала російською, що з великим задоволенням грала у шкільній виставі за мою книжку вдома в Ташкенті. «Кого ви грали?» — запитала я англійською. «Секс-бомбу», — відповіла вона також англійською. (Радянський Союз розвалився 1991 року.)

Вдома, у США, коли «Вгору сходами, що ведуть униз» адаптували для аматорських постановок, мені почали писати підлітки, які мали там ролі:

«Я стала кінозіркою, і зараз це моя улюблена майбутня кар'єра».

«Якби не ви, мене б нізащо не викликали на біс».

«На прем'єрі я мала вчинити спробу самогубства, викинувшись з вікна, і весь зал сміявся, але ви не винні».

Коли мій роман видали у недорогій м'якій обкладинці і діти змогли його купити, я почала отримувати від них листи, що починалися словами «Люба міс Баррет»:

«Люба міс Баррет, ми пустилися берега. Будьмо на зв'язку».

«Ви допомогли мені подолати школу».

«Це перша книжка, яку я купив. За гроші».

«Мені сімнадцять років, і я щойно прочитала вашу книжку і поклала її в шухляду з білизною, щоб, коли я одружуся, мої нащадки теж могли її прочитати».

«Коли я був молодим, мені було дуже сумотно, але завтра буде ще гірше».

Сьогодні настало це «завтра», і воно *справді* гірше. Йдеться про дещо набагато тривожніше і серйозніше, аніж зухвалий хлопчисько, який прямує не тими сходами. Освіта в цій країні переживає кризу. Якби Сильвія Баррет зійшла зараз зі сторінок роману, вона побачила б разючі зміни у світі – однак негайно впізнала би свою школу.

Що більше змінюється освіта, то більше лишається такою самою. Школи зараз *точнісінько* такі ж, як понад пів століття тому, але ще дужче. Усі мої художні вигадки стали реальністю. Лише додалися комп'ютери та презервативи.

Учителі досі дають собі раду. З принизливими додатковими обов'язками, не пов'язаними з викладанням, принизливою бюрократією, стосами писанини, застарілим обладнанням і робочим перенавантаженням. Усі ті проблеми, які «відкладала за браком часу» і якими нехтували, залишилися, примножилися і стали хронічними. Дрібні порушення дисципліни – перешіптування в актовій залі, жування гумки на уроці, куріння (сигарет) в туалеті – переросли

у справжні злочини: напади, вандалізм, підпали, пограбування, булінг. «Пограбунки і згвалтування», про які писали діти в романі «Вгору сходами, що ведуть униз», почастишали. Зараз учителі замикаються зсередини в кабінетах, ховають дрючки для відкривання вікон і стежать за гаманцями. Вони досі намагаються навчати, але для багатьох це стало проблемою виживання.

У деяких школах учні переповнених класів сидять на батареях, як у моїй книжці. Навіть стара проблема з хвилиною мовчання і страх, що вона, не приведи Господи, перетвориться на хвилину молитви, а не роздумів, досі не розв'язана. Вчителі вже не пригнічені і не перелякані, вони підіймають голос на власний захист, але їх майже не чують.

Приголомшлива статистика щодо учнів, які кидають школу, такою і лишилася: безліч дітей, переважно з етнічних меншин, по суті, неграмотні, вириваються зі шкіл і нищать себе. Наркодилери знахабніли. Замість нюхання клею тепер кокаїн та крек. Перечитуючи свій роман, я бачу, як невинно звучать слова «викрадення крейди набуло епідемічного характеру»: зараз ідеться радше про пограбування з ножом.

Зухвалий герой «Вгору сходами, що ведуть униз», який сказав вчителів: «Іди гуляй», – зараз обклав би його матом. Шкільними коридорами спокійно ходять вагітні дівчата, а інші приносять малюків у денні ясла. Шкільна медсестра, якій раніше не дозволяли давати аспірин чи торкатися ран, роздає презервативи.

Зараз, як і тоді, шкільну систему душать власні обмеження. Як і тоді, вона грузне в бюрократії і блукає в мряці

порожньої риторики. Як і тоді, вчителів перевантажують роботою, за яку вони не отримують належних грошей і поваги. Як і тоді, учні ведуть війну зі своїми школами. Багато хто не бачить причин туди ходити. Один хлопець мені сказав: «Мое майбутнє? Забийте!»

Нещодавно я запитала вчителя зі своєї колишньої школи, чи багато змінилося, відколи я там працювала. Знизавши плечима, він сказав: «Прогулювання зараз називають невідвідуванням!» Абсурд не зник. Вчителі з усієї країни постійно надсилають мені розпорядження від свого керівництва, як-от:

НЕ ВИДАВАТИ ПЕРЕПУСТКИ ДО ВБИРАЛЬНІ, ЯКЩО УЧЕНЬ НЕ НАДАСТЬ МЕДИЧНУ ДОВІДКУ ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ВІДВІДУВАННЯ ВБИРАЛЬНІ

і ще:

ПРОХАННЯ РОЗДАТИ СЬОГОДНІ ЦІ КАРТКИ УЧНЯМ УСІХ ВАШИХ КЛАСІВ, ВКЛЮЧНО З ВІДСУТНІМИ

Факти крокують слід у слід із фантазією. У своєму романі я вигадала «сходи, що ведуть у підвал», і вони стали реальністю. От що надіслав мені один вчитель з Середнього Заходу:

НА СХОДАХ, ПОЗНАЧЕНИХ «ВНИЗ», БУДЕ ПОЗНАЧЕНО «ВГОРУ», А ВСІ СХОДИ, ЩО ВЕДУТЬ У ПІДВАЛ, БУДУТЬ ПОЗНАЧЕНІ ЛИШЕ СЛОВОМ «ВНИЗ».

Ще одне речення в моїй книжці «Прохання ігнорувати нижчеподане» знайшло своє відлуння в розпорядженні, яке нещодавно переслав мені вчитель:

НА ЩАСТЯ, ПОВІДОМЛЕННЯ, ЯКЕ МИ ПРОСИЛИ ВАС ПРОІГНОРУВАТИ, НЕ БУЛО НАДІСЛАНО...

В одній школі над годинником біля входу я побачила записку, яка могла б бути цитатою з роману:

ГОДИННИК ЗЛАМАВСЯ. ВСЕ ОДНО ЯКОСЬ ПРОБИВАЙТЕ КАРТКИ.

У моїй вигаданій аудиторії постійно було розбите вікно. Зараз у багатьох державних школах ще більший безлад, ніж у середній школі імені Калвіна Куліджа. Всім байдуже не лише до розбитих шибок, але й до дірок у стелі і несправних туалетів.

На входах до школи стоять охоронці у формі, надані управлінням освіти і покликані не пускати всередину «сторонніх», як тих, хто намагався зірвати концерт у романі. У деяких школах встановили металодетектори, щоб вилучити ножі та вогнепальну зброю. Повернувшись до однієї з найжорсткіших шкіл Нью-Йорка як заступниця-«одноденка», я мусила на вході показати свої документи охоронцю і пояснити, навіщо прийшла. Не знаю, чи дієвий цей метод: заступник міністра освіти, проходячи з інспекцією по школах, написав у книзі відвідувань мету візиту: «Розбещення неповнолітніх». Він пройшов всередину, і охорона спокійно його пропустила. У вестибюлях я бачила копів, які сиділи

непорушно, мов рослини у вазонах, а в коридорах панував хаос. Директор, забарикадований у власному кабінеті, встип висунути і сказати мені: «Якщо побачите хлопця з ножом, заберіть ніж. І видайте йому розписку!»

У романі «Вгору сходами, що ведуть униз» проблеми виникають з тих самих сумних причин: бідність, безробіття, расизм і безнадія. Хлопець у моїй книжці пише: «Тут мене намагалися інтегрувати, але не зрослося». Не зрослося.

Давно, ще 1961 року, освітяни попереджали про «соціальну вибухівку», що накопичується в наших школах. Зараз вона вибухає скрізь. На історичній зустрічі в Університеті Вірджинії 1989 року чиновники найвищого рівня розмірковували, як вилікувати всі соціальні лиха у школі. Про це думають і сучасні вчителі. Як формулює реклама комп'ютера «Епл»: «Ми хочемо, щоб наші вчителі давали раду з підлітковою вагітністю, вживанням наркотиків і сімейними проблемами. А потім вони повинні ще й вчити наших дітей».

Впродовж цих кількох років ринули публікації: книжки, статті, новини, — а також радіо- і телепрограми — з панічними заголовками: «Країна в небезпеці!», «Середні школи над прірвою!», «Врятуйте наші школи!». У звітах по країні оплакували якість державної середньої освіти, намагаючись «стримати хвилю посередності». І що говорять нам всі ці звіти? Те саме, що можна знайти в книжці 1963 року. Вони повідомляють, що:

«Вчителі стривожені втратою статусу, бюрократичним тиском, негативним іміджем і браком визнання».

«Вчителів потрібно звільнити від тягаря роботи з документами, контролю безпеки та інших додаткових обов'язків».

«Вчителі жебракують, щоб роздобути шматок крейди чи скріпку, а їх засипають адміністративними розпорядженнями».

У статті в «Нью-Йорк таймз» йшлося про «всеохопний розпач учителів через умови роботи і брак авторитету». Цю книжку я цілком могла б написати і зараз. Мабуть, саме тому її досі читають.

Принаймні проблеми не лишаються замовчуваними. (Нещодавно губернатор штату Нью-Йорк сказав, що наші школи — це «катастрофа».) Представник управління освіти заявив: «Багато розмов, але немає дій». Гадаю, підліток, який написав мені листа, висловився краще: «ШАНОВНА, НИХТО НІ Х. НЕ РОБИТЬ. ВАШ ЩИРИЙ ЧИТАЧ».

Моє джерело, як завжди, самі діти. Яюсь я підійшла до хлопця, який вештався біля входу в клас. Він недовірливо позирнув на мене.

— Хочете записати моє прізвище?

Ні, я лише хотіла запитати, що, на його думку, робити зі школами. Він дав безпосередню посутню відповідь:

— Спалити.

Як і в романі, сучасні діти досі «ділять ся своїми позитсіями». Навіть орфографічні помилки такі самі.

Я дбайливо зберігаю всі листи, які мені надходили за ці роки:

«Якщо моя матір не зробила аборт, чого мені скаржитися?»

«У вашій книжці я Вівіан, але я б хотіла займатися генетикою».

«Привіт, Бел, мабуть, ви не знаєте мене, але я в захваті від цієї книжки і ще багато разів її перечитуватиму. Будь ласка, пам'ятайте мене, якщо зможете».

«Хотілося б, щоб ви були моєю вчителькою, і в питному фонтанчику вода погано йде».

«Іноді у мене таке відчуття, ніби я сам себе виблювую».

У 1964 році, та й в будь-якому іншому, хороша освіта — це хороші вчителі. По всій країні, попри всі труднощі, вчителі в класах щодня творять свої дива. Я бачу їх на зібраннях по всій країні, зустрічаюся з ними в їхніх школах — із вчителями, відданими учням і освіті. Із вчителями, яким присвячено цю книжку.

Вони там через винагороди, які отримують. Сторонній людині годі зрозуміти, про які винагороди йдеться. Це не слова, вибиті на пам'ятних табличках чи медалях. І аж ніяк не чеки. Але ці винагороди безцінні. Личко дитини сяє: «Дійшло! Я розумію!» Дорослішаючи, дитина каже: «Був у мене колись учитель...» Учитель, який усе змінив. Може, саме цієї миті хтось говорить це про свою Сильвію Баррет. Це такий собі різновид безсмертя.

Хороший вчитель має неймовірну потенційну силу. Нашим дітям зараз такі вчителі потрібні, як ніколи.

Цю книжку читатиме нове покоління. «Нащадки» підлітків, які писали мені колись листи, можуть виявити, що вона саме про них.

Один молодий читач написав мені: «Я знаю, що у вашій книжці все вигадане, але що сталося з Джо Фероне?» Якби ж я знала. Якби я знала, що трапилося з усіма тими людьми в середній школі імені Калвіна Куліджа. Містер МакГейб, суворий поборник дисципліни, досі тут, хоча й під іншим іменем. Так само й вчителі та учні. Імена змінилися, але давні проблеми нікуди не зникли.

Сильвія Баррет досі живе — не лише під обкладинкою цієї книжки, але десь, скрізь, у сільських школах і міських аудиторіях. Скрізь, де є діти. Вона там, проводить переклик, поки в двері сунуть інші учні, вітаючи її словами: «Здоров, тічерко!».

БЕЛ КАУФМАН
НЬЮ-Йорк
2012

ЧАСТИНА
ПЕРША

1.

Здоров,
Тічерко!

Здоров, тічерко!

Глянь на неї! Це вчителька?

Хто вона?

Це 304-та? Ви містер Баррінджер?

Ні. Я міс Баррет.

А в мене має бути містер Баррінджер.

Я міс Баррет.

Ви вчителька? Така молода.

А вона нічогенька. Тічерко, можна мені до вашого класу?

Не заступайте прохід, будь ласка. Прошу заходити.

Добридень, міс Барнет.

Міс Баррет. Мое прізвище на дошці. Доброго ранку.

О ні! Класуха? Баба?

Врізати йому, тічерко?

Це виховна година?

Так. Сідайте, будь ласка.

Я не в цьому класі.

Ви до кінця року? На заміну чи постійно в нас будете?

Стільців замало!

Розміщуйтесь якось.

А де нам сісти?

Це 309-та?

А можна мені пропуск? Бо мій потирили.

Як вас звати?

На дошці написано.

Я почерк ваш не розбираю.

Мені треба у медкабінет, бо здохну.

Тічерко, не ведіться. Не здохне!

А можна піти олівець підстругати?

Дайте їй спокій, недоумки!

На батареях можна сидіти? У минулому півріччі ми завжди тут сиділи.

Здоров, тічерко! Ви наша класна керівничка?

Та позатикайтеся, ідіоти! Вчителька намагається щось сказати, хіба не видно?

Сідайте, будь ласка. Я хотіла би...

О, щойно був дзвоник!

А чого місіс Сінгер немає? Торік в цьому кабінеті була вона.

Коли нас відпустять додому?

Перший день у школі, а він уже хоче додому!

Дзвоник означає, що треба заспокоїтися. Чи не могли б ви...

Можна мені пропуск – вийти води ковтнути?

Я можу всю документацію вам тут розкласти в алфавітному порядку, хочете?

Це який кабінет?

304. Моє прізвище на дошці. Міс Баррет. У цьому півріччі я буду вашим класним керівником і сподіваюся декого із вас зустріти на уроках англійської. Як то кажуть, перше враження...

Англійська! Тю!..

Та кому воно треба?

Домашку задаватимете?

Кажуть, що перше враження – надовго. Формування нашого першого... Так? Ви з цього класу?

Ні. Містер МакГейб негайно викликає Фероне.

Хто?

МакГейб.

І кого він хоче бачити?

Джо Фероне.

Джо Фероне присутній?

Джо? Смієтеся?

Він прийде, коли сам схоче.

Не відкривайте вікно, будь ласка. Як усі ми знаємо, перше враження... Так?

Це 304-та?

Так. Ви спізналися.

Я не спізнався. Я відсутній.

Відсутній?

Я все минуле півріччя не ходив.

Що ж, сідай.

Не можу. Я вибуваю зі школи. Мені потрібен ваш підпис на обхідному з бібліотеки.

Ти книжок не заборгував?

Та що ви! Боржники у чорному списку, і в них жовтий обхідний. А в мене зелений!

А мій пропуск ще не повернули?

Годі штовхатися!

Тічерко, він перший почав!

Заспокойтеся, будь ласка. Боюся, вже нема часу поговорити про перше враження, як я планувала. Я відійду..

Вона відходить!

Не дайте людині померти! Повітря їй, повітря!
...від цієї теми. Зараз роздам вам картки. Заповніть, поки я перевірятиму присутність за журналом. Хто стоїть на гальорці, може картки прикласти до стіни. Пишемо друкованими літерами, ручкою. Спочатку прізвище, далі повні імена батьків, свою дату народження, адресу, моє прізвище – перепишіть із дошки, – а на звороті картки – те саме, тільки у зворотному порядку. Я складу схему, хто де сидить. Питання?

Ручкою чи олівцем писати?

У мене ручки нема. Олівцем можна? Хто позичить олівець?

Я не пам'ятаю, коли народився.

Не зважайте, він клоун.

А друкованими літерами від руки – це як?

Коли у нас перерва на обід?

Я не можу писати у зворотному порядку!

Га-га. Просто здохнути від сміху!

Навіщо вам моя адреса? Батько все одно не прийде.

У мене ручку поцупили!

Я загубив окуляри і не можу писати.

А ми завжди сидітимемо тут? На батареях?

Я не знаю своєї адреси, ми переїжджаємо.

Куди ви переїжджаєте?

Я не знаю.

Де ви живете?

Я живу ніде.

Я ніде не живу. Юначе, ви чому запізнилися?

Я взагалі не в цьому класі, а у містера Луміса. У цьому класі мій дядько. Він забув свій обід. Гей, Тоні, лови!

Будь ласка, не кидайтеся нічим... Так, слухаю вас.

Це кімната місіс Сінгер?

Так. Ні. Вже ні.

Тут минулого півріччя кросівка валялася. Ніхто не бачив?

Тічерко, можна олівцем писати?

Конче треба зараз це заповнити?

У мене на стільці жуйка!

Спочатку писати ім'я чи прізвище?

Мені дуже треба пропуск до вбиральні. Я свої права знаю. У нас демократія, не?

Хіба ні. А у вас що трапилося?

Уся парта засипана склом із розбитого вікна.

Будь ласка, не торкайтеся його. Потрібно сказати завгоспу. Чи міг би хтось...

Я!

Ні, я! Дозвольте мені сходити. Це до містера Грейсона, я знаю, як його знайти у підвалі!

Гаразд. Скажіть йому, що це терміново. А вч хто?

Вибачте, я запізнився. Я був у запізнилівці.

Де?

У кімнаті спокути за спізнення.

Гаразд, сідайте. Тобто ставайте отам, біля стіни.

Можна я впишу свою тітку замість батька?

Впишіть матір.

Матері немає.

Що ж, робіть на власний розсуд. Чим можу допомогти?

Мене прислали з навчального відділу. Ви повинні зачитати це класові і отут поставити підпис.

Хвилинку вашої уваги. Будь ласка! Будь ласка, діти! План нашої зустрічі трохи змінився. Послухайте уважно!

ПРОХАННЯ НЕ БРАТИ ДО УВАГИ ІНСТРУКЦІЇ З РОЗПОРЯДЖЕННЯ №3, ПУНКТИ 5 ТА 6. НАТОМІСТЬ ВИКОНУВАТИ ТАКІ ІНСТРУКЦІЇ:

СЬОГОДНІ ВРАНЦІ ПЛАНУЄТЬСЯ ПОДОВЖЕНА ВИХОВНА ГОДИНА, ЯКА ТРИВАТИМЕ ДО ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ДРУГОГО УРОКУ. УСІ КЛАСИ ІЗ СЕКЦІЙ Х2 ПОВИННІ ПРИБУТИ ДО АКТОВОЇ ЗАЛИ ПІД ЧАС ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ДРУГОГО УРОКУ. ПЕРШИЙ В РОЗКЛАДІ УРОК ПРОВОДИТИМЕТЬСЯ ПІД ЧАС ЧЕТВЕРТОГО, ДРУГИЙ ПІД ЧАС П'ЯТОГО, ТРЕТІЙ ПІД ЧАС ШОСТОГО І ТАК ДАЛІ. УРОКИ СКОРОЧУЮТЬСЯ НА 23 ХВИЛИНИ. ОБІДНЯ ПЕРЕРВА НЕ СКОРОЧУЄТЬСЯ.

Що ви сказали? Я не чую!
Надворі асфальт свердляєть.

Зачиніть вікно.

Не можу, я задихаюся!
Це подовжена виховна година?
Дата сьогодні яка?
Вересень, ідіоте!

Увага, будь ласка. Я ще не закінчила:

ЗВАЖАЮЧИ НА НЕМОЖЛИВІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧИТИ УСІХ УЧНІВ СИДЯЧИМИ МІСЦЯМИ, УЧНІ, ЯКИМ НЕ ВИСТАЧИТЬ МІСЦЬ, ПОВИННІ СТОЯТИ У ПРОХОДАХ ДО ЗАКІНЧЕННЯ ЦЕРЕМОНІЇ ПІДНЯТТЯ ПРАПОРА. ПІСЛЯ ЦЬОГО УЧНІ НЕ ПОВИННІ СТОЯТИ

В ПРОХОДАХ, ЯКЩО ТАКОЇ ВКАЗІВКИ НЕ БУДЕ З ТРИБУНИ. ЦЕ ЗУМОВЛЕНО ПРАВИЛАМИ ПРОТИПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ. ДОКТОР КЛАРК ЗВЕРНЕТЬСЯ ДО НОВИХ УЧНІВ ІЗ ТЕПЛИМИ СЛОВАМИ ПРИВІТАННЯ. ТЕМА ЙОГО ПРОМОВИ: «НАШ КУЛЬТУРНИЙ СПАДОК». ПРИЗВИЩА УЧНІВ, ЯКІ ЇСТИМУТЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОФІЦІЙНОЇ ЦЕРЕМОНІЇ, ПОВИННІ БУТИ НЕГАЙНО ПОВІДОМЛЕНІ МІСТЕРОВІ МАКГЕЙБУ.

Води! Я маю попити! У горлі пече!

Він думає, що це дуже дотепно!

Можна хвилинку вашої уваги?

Ні!

ЗАВТРА ВСІ УЧНІ З СЕКЦІЙ У2 ПРАЦЮВАТИМУТЬ ЗА СЬОГОДНІШНЬОЮ ПРОГРАМОЮ УЧНІВ ІЗ СЕКЦІЙ Х2, А УЧНІ СЕКЦІЙ Х2 ПРАЦЮВАТИМУТЬ ЗА СЬОГОДНІШНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ДЛЯ У2.

Куди ми зараз?

Це який урок?

Двоє хлопців на гальорці! Припиніть кидатися ганчіркою.

Увага, будь ласка, я ще не дочитала.

Сьогодні урочисте відкриття навчального року?

ЗАЙМАЙТЕ ЛИШЕ ПРИЗНАЧЕНІ ДЛЯ ВАС РЯДИ, МОЖЛИВОСТІ ЗАЙНЯТИ ІНШІ МІСЦЯ НЕ БУДЕ.

Перепрошую, я з відділу виховної роботи. Міс Фрайденберг негайно хоче бачити Джо Фероне.

Його тут немає. Будь ласка, здайте картки, поки я...

Я ще навіть не починав заповнювати! Мені потрібна ручка.
Як пишеться ваше прізвище?
Він ганчірку у вікно викинув!
Будь ласка...
Ось мій пропуск. А він каже, що я прогуляю.
Хто?
МакГейб.
Містер МакГейб.
Нехай так.
Будь ласка, закінчіть із картками, а я тим часом проведу переклик.
Я ще не закінчив!
А мені й не притарабанили цю картку!
Не передали. Так?
Містер Мангейм із сусіднього кабінету запитує, чи не могли б ви позичити йому ганчірку для дошки.
На жаль, я й сама вже не маю ганчірки. Учні, будь ласка...
Якщо я розкладу вам картки в алфавітному порядку, ви поставите мені додаткову оцінку?
А урочисте зібрання сьогодні?
Міс Барнет, хочете, я зганяю за вашою поштою?
Що ж, зараз нам лишається хіба що...
Я не можу писати – рука розпухла.
Ви будете у нас викладати?
Будь ласка, заспокойтеся. Я перевіряю присутність. І виправляйте, якщо я припускатимуся помилок у ваших іменах. Я розумію, що це може бути вам неприємно. Сподіваюся незабаром усіх вивчити. Абрамс, Гаррі?
Присутній.
Тихіше, будь ласка, бо вас не чути. Аллен, Френк?

Немає.
Немає?
Не доплентався.
Не прийшов. Амдур, Джанет?
Тут.
Містер Грейсон сказав, що там нікого нема. Як він міг це сказати, якщо він там?
Він так сказав. Ще питання?
Ні. Амдур, Джанет?
Я давно вже тут.
Арбуці, Вінсент? Так? Що ще я маю підписати?
Нічого, я повернувся з вбиральні.
Можна мені пропуск?
Мені, зараз моя черга!
Я перший сказав!
Блейк, Еліс?
Я тут, міс Баррет.
Бланка, Кармеліта?
Керол. Я змінила ім'я.
Бланка, Керол?
Тут.
Борден... Так?
Міс Фінч просить, щоб ви негайно зайнялися цим.
Я перекликаю учнів. Борден...
Вона казала, що це терміново.
Перепрошую, діти.

У ДВОХ КОЛОНКАХ, ПОЗНАЧЕНИХ «Ч» І «Ж», ПРОСТАВТЕ КІЛЬКІСТЬ ПРИСУТНІХ НА ВАШІЙ ВИХОВНІЙ ГОДИНІ УЧНІВ, НАРОДЖЕНИХ У ПЕРІОД З...

Будь ласка, не гоїдайтеся на стільці. Юначе з заднього ряду, я до вас звертаюся. Ой! Ви не забилися?

Та ніштяк, лише головою трохи приклався.

Міс Баррет, ви маєте описати цей нещасний випадок у звіті в трьох екземплярах і відправити хлопця у медкабінет.

Та медсестра не має права навіть аспірин видавати! Чаєм лікує!

Ану забрав копита від мене!

І оце по-вашому стілець?

Він може подати позов на управління освіти!

Мабуть, вам краще звернутися до медсестри. І попросіть у неї бланк опису нещасних випадків. Так, чим можу допомогти?

Міс Франденберг збирає облікові документи співробітників за минуле півріччя.

У минулому півріччі я тут не працювала. А ви що хотіли?

Міс Фінч потрібні результати перекику і картки відсутніх.

Я саме... Так?

В адміністрації запитують, чи готові проїзні.

Які проїзні?

На автобус і метро.

Ні. Що у вас?

Ви повинні зачитати це класові. Це з книгозвалища.

З книгосховища. Хвилинку уваги, будь ласка.

ШКІЛЬНА БІБЛІОТЕКА – ЦЕ ВАША БІБЛІОТЕКА. ЗАКЛИКАЄМО УСІХ УЧНІВ КОРИСТУВАТИСЯ НЕЮ ЯКОМОГА АКТИВНІШЕ.

УЧНІ, ВНЕСЕНІ У ЧОРНИЙ СПИСОК БІБЛІОТЕКИ, НЕ ОТРИМАЮТЬ КАРТОК, ПОКИ НЕ ВІДШКОДУЮТЬ ВАРТІСТЬ ЗАГУБЛЕНИХ АБО ПОНІВЕЧЕНИХ КНИЖОК.

УЧНІ НЕ МАТИМУТЬ ДОСТУПУ ДО БІБЛІОТЕКИ ПІД ЧАС ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ ВЧИТЕЛЯМИ ЯК РОБОЧОГО КАБІНЕТУ. ПРО ВІДНОВЛЕННЯ ДОСТУПУ ДО БІБЛІОТЕКИ БУДЕ ПОВІДОМЛЕНО ДОДАТКОВО.

Так, хто вас сюди відправив?

Ви. Я оце повигрібав із вашої поштової скриньки. Куди його звалити?

Це все мені?

Вибачте, медсестра каже, що бланки для опису нещасних випадків закінчилися, а їй потрібні стоматологічні.

Що їй потрібно?

Стоматологічні картки.

Ясно. А ви чого хотіли?

Нові зміни в розкладі урочистого відкриття навчального року. Для вашого класу вже інший план – такий, як для класів Х2.

Зрозуміло. А у вас що?

Містер МакГейб запитує, чи потрібні вам плакати, щоб прикрасити кабінет?

Перекажіть містерові МакГейбу, що насправді мені потрібні... Так?

Адміністрація чекає список із номерами шаф для кожного учня.

Я ще навіть не... Так?

Ви терміново повинні прочитати і підписати.

УСІМ УЧИТЕЛЯМ. ХТОСЬ ІЗ УЧНІВ ПЕРЕВЕРНУВ СИНІЙ ПОН-
ТІАК, ПРИПАРКОВАНІЙ БІЛЯ ШКОЛИ. ЯКЩО ВАШІ НОМЕРИ...

*Перекажіть містерові МакГейбу, що я не маю автівки. Учні,
ми зараз...*

Слава дзвоніку! Він нас врятував!

*Хвилиночку! Здається, до дзвоника ще п'ятнадцять хвилин.
Може, це якась помилка? Ми ще маємо так багато... Будь
ласка, залишайтеся на місцях...*

Уже був дзвоник! Ви самі чули!

Інші вчителі всіх відпускають!

Але нам треба закінчити...

Був дзвінок, а значить, ми можемо йти!

Куди нам? В актову залу?

*Будь ласка, сядьте. Я б хотіла... Ми ще не... Здається, ми ли-
шилися вдвох. Як тебе звати?*

Еліс Блейк. Міс Баррет, я просто хотіла сказати, що мені
дуже сподобався ваш урок.

Дякую, хоча не знаю, чи можна це назвати... Так?

Я з адміністрації. Кажуть, треба негайно зачитати це
учням.

БУДЬ ЛАСКА, НЕ ЗВЕРТАЙТЕ УВАГИ НА ДЗВІНКИ. УЧНІ МАЮТЬ
ЗАЛИШАТИСЯ НА СВОЇХ МІСЦЯХ ДО КІНЦЯ ВИХОВНОЇ ГОДИ-
НИ, ПОКИ НЕ БУДЕ ПОДАНО ОКРЕМИЙ СИГНАЛ.

Боюся, всі вже розійшлися.

Міс Баррет, я мушу йти. Мені б хотілося, щоб англійську
в мене викладали *ви*, але мені поставили містера Бар-
рінджера.

*Еліс, я впевнена, що він гарний вчитель і ти зможеш багато
взяти з його уроків.*

Це ви тут Баррет?

Юначе, що ви собі дозволяєте?

Я запізнився, ось мій пропуск.

Не можна отак жбурляти його мені на стіл...

А я хамло.

*Не треба цього зухвальства. І коли розмовляєш зі мною, ви-
йми, будь ласка, зубочистку з рота. І руки з кишень.*

А що спочатку вийняти?

Як твоє прізвище?

Накапаєте на мене?

Прізвище?

Нуль мені вліпите?

Боюся, ти не лишаєш мені вибору... Як тебе звати?

Джо.

Джо, а далі?

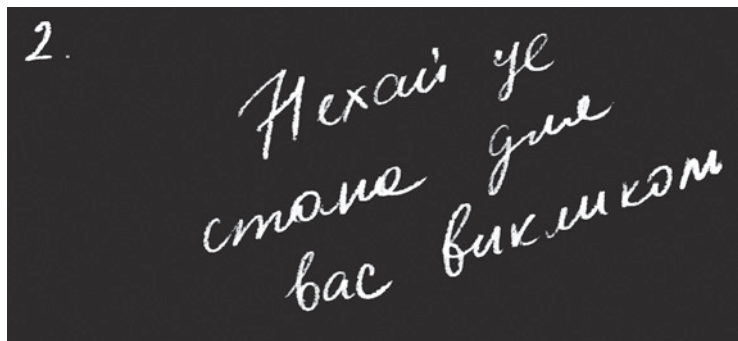
Фероне. І що? Ви листа додому напишете? Чупа-чупс
у мене відберете? Будете повчати? Відшльопаєте?

Я лише запитала...

Атож. Лише запитали.

Я нікому не дозволяю так розмовляти зі мною.

Пощастило вам – ви вчителька!

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: місіс Беатріс Шехтер, кабінет 508

КОМУ: міс Сильвія Баррет, кабінет 304

Люба Сил!

Ласкаво прошу до нашого кодла! Це ваш перший день – сподіваюся, у вас усе гаразд. Якщо потрібна допомога, гукайте мене у 508-му.

Який у вас розклад? Чи зможемо ми обідати разом?

*Дружньо,
Беа*

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: міс Сильвія Баррет, кабінет 304

КОМУ: місіс Беатріс Шехтер, кабінет 508

Дорога Беа!

Допоможіть!

Я потопаю в навалі документів і не розумію мови тубільців. А, і що мені робити з учнем, який каже «Здоров, тічерко!»?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Нічого. Може, він каже «здоров, тічерко!», бо ви йому подобається. Чому б не відповісти «здоров, пацику»?

Для борсання у документах існує свій лексикон. «Ну-мерувати і зберігати» означає викинути у кошик для сміття. Скоро ви засвоїте цю мову. «Нехай це стане для вас викликом» означає встряти у халепу. «Взаємодія» – бійка між дітьми. «Адміністративна допомога у встановленні дисципліни» – це коли приїжджають копи. «Відділ словесності» – кабінет англійської мови. «Література, відібрана з урахуванням читацького досвіду дитини» – просто все, що знайшлося у бібліотеці. «Без академічних зацікавлень» – малолітній правопорушник, а «мені стало відомо» означає, що у вас проблеми.

Встигли сьогодні бодай щось?

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Дорога Беа!

Я мала список із двох десятків пунктів, а встигла виконати лише два з половиною. Зі стільця упав хлопець.

Я слухала курси з давньої англійської літератури і педагогіки, писала магістерську про Чосера, але виявилася абсолютно не готовою до всього цього. Я планувала встановити контакт із класом, створити атмосферу тепла і взаємної поваги. Думала спочатку поговорити про перші враження. Про значення зовнішності, манер, мови. Звідси я гарненько перекинула би місточок до важливості дикції, правильного слововжитку, вміння вільно висловлюватися. А далі лишався би крок до безмежного світу творчості. Так я собі думала. Насправді ж я застрягла на літері «Б» під час переклику. І забула, що мусимо вшанувати прапор. Зараз маю недобре відчуття, що порушила закон.

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Ніхто не зможе прискіпатися до вас. За особливих нагод прапор вшановують в актовій залі. Читати Біблію — от що зараз незаконно.

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Дорога Беа, що означає ДВ? «Англ. ДВ»? «Достатньо вправні»? «Дорожні війська»? «Добре відомі»? «Дуже вбогі»?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

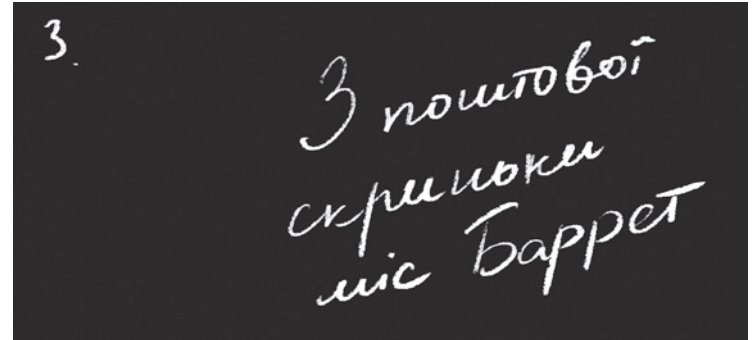
Ви майже вгадали. Йдеться про дуже відсталі класи. Новеньким учителям випадає найважче. Не страшно. Доживши до мого віку, зможете брати найкмітливіших старшокласників.

З вашого розкладу бачу, що ви кочівниця, тобто проводите уроки в різних кабінетах. Вимагайте, щоб у кожному

вам виділили власну шухляду в столі, а якщо не вдасться, майте напоготові якогось міцного хлопця, щоб тягав ваші речі.

Ви чергова у вестибюлі. Це неважко, бо зараз ми маємо помічників для адміністративних завдань. Треба лише ходити коридорами і зупиняти дітей без перепусток. Ця місія вища, ніж чергування в їдальні, але не така престижна, як чергування у бібліотеці чи на сходах. Кожен із нас щодня має таке «внутрішнє доручення» – на додачу до п'яти уроків, виховної години і одного «вікна» (я не наслідуюся назвати його вільним часом). Найвправнішим вдається спекатися виховної години чи навіть одного з уроків: вони «координують боротьбу із запізненнями», «впорядковують навчальний план», «надають допомогу у профорієнтації» тощо. Також ми маємо перерву на обід. Я бачу, що ваша – після третього уроку, тобто ми зможемо обідати разом що-середі. Зробіть так, щоб шлунковий сік почав виділятися рівно о 10:17. Нехай це стане для вас викликом.

Беа

*ПРОГРАМА СЬОГОДНІШНЬОЇ ВИХОВНОЇ ГОДИНИ
(ПРОХАННЯ ПОСТАВИТИ СЬОГОДНІ ГАЛОЧКИ БІЛЯ ВСІХ
ПУНКТИВ, ПЕРШ НІЖ ЗАЛИШИТИ ШКОЛУ)*

- 1/2* ЗАПОВНИТИ РЕЄСТРАЦІЙНІ КАРТКИ І СКЛАСТИ СХЕМУ, ЗА
ЯКОЮ СИДЯТЬ УЧНІ
ПЕРЕКЛИКАТИ УЧНІВ
ЗАПОВНИТИ ОБЛІКОВІ ФОРМИ ВІДВІДУВАННЯ
ПЕРЕДАТИ АДМІНІСТРАЦІЇ КАРТКИ ВІДСУТНІХ УЧНІВ
СКЛАСТИ ВИПИСКИ ПРО АКАДЕМІЧНУ УСПІШНІСТЬ НОВИХ
УЧНІВ
СКЛАСТИ ДЛЯ УЧНІВ РОЗКЛАДИ У ТРЬОХ ЕКЗЕМПЛЯРАХ (НА
ЖОВТИХ КАРТКАХ) НА ОСНОВІ СИНЬОЇ КАРТКИ ІЗ РОЗ-
КЛАДОМ УЧИТЕЛЯ, РОЗКЛАСТИ ЗА АБЕТКОЮ І ВІДПРА-
ВИТИ У 201-Й КАБІНЕТ
ЗРОБИТИ П'ЯТЬ КОПІЙ РОЗКЛАДУ ВЧИТЕЛЯ (НА ВІЛИХ КАРТ-
КАХ) І ВІДПРАВИТИ У 211-Й КАБІНЕТ
ПІДПИСАТИ ПРОЇЗНІ

- ✓ ЗАМОВИТИ НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ
РОЗПОДІЛИТИ МІЖ УЧНЯМИ ІНДИВІДУАЛЬНІ ШАФИ І ПОДАТИ
СПИСОК ІЗ НОМЕРАМИ ТА ПРІЗВИЩАМИ У КАБІНЕТ 201
ЗАПОВНИТИ ЗВІТ ПРО ВІКОВІ КАТЕГОРІЇ УЧНІВ
- ✓ ЗАЧИТАТИ ІНФОРМАЦІЮ ПРО УРОЧИСТЕ ЗІБРАННЯ І РОЗПОДІ-
ЛИТИ МІЖ УЧНЯМИ МІСЦЯ В АКТОВІЙ ЗАЛІ
ЗАЧИТАТИ І ОПРИЛЮДНИТИ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ У РАЗІ ПОЖЕ-
ЖІ, ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ ЧИ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ
ПЕРЕВІРИТИ СПИСКИ УЧНІВ, ЯКІ ЗАБОРГУВАЛИ КНИЖКИ ДО БІБЛІ-
ОТЕКИ ЧИ СТОМАТОЛОГІЧНІ КАРТКИ З МИНУЛОГО ПІВРІЧЧЯ
ПЕРЕВІРИТИ ЧОРНІ СПИСКИ БІБЛІОТЕКИ
ЗАПОВНИТИ ЗВІТ ПРО СТАН ПРИМІЩЕННЯ
РОЗПОЧАТИ ЗБІР ГРОШЕЙ
ПРИЗНАЧИТИ ВІДПОВІДАЛЬНОГО ЗА ХУДОЖНЄ ОФОРМЛЕННЯ
КЛАСУ І РОЗПОЧАТИ ОФОРМЛЕННЯ
ВІДДАТИ ШАНУ ПРАПОРУ (ЛИШЕ ДЛЯ УЧНІВ, ЯКІ НЕ ПЕРЕБУ-
ВАЮТЬ В АКТОВІЙ ЗАЛІ, АБО ДЛЯ СЕКЦІЙ У2)
ВИСВІТЛИТИ СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІЇ ВИХОВНОЇ ГОДИНИ: ПРОТЯГОМ
ЦЬЄЇ ГОДИНИ УЧНІ В ПРЯМОМУ СЕНСІ ОДЕРЖУЮТЬ ВИХО-
ВАННЯ І ПІДТРИМКУ, ПЕРЕБУВАЮЧИ В ДРУЖНІЙ АТМОСФЕРІ
УЧИТЕЛІ, ЯКІ МАЮТЬ ВІЛЬНИЙ ЧАС, МАЮТЬ ПІДЙТИ ДО СЕКРЕТА-
РЯ, ЩОБ ОТРИМАТИ ДОДАТКОВІ ДОРУЧЕННЯ

* * *

СЕРЕДНЯ ШКОЛА ІМЕНІ КАЛВІНА КУЛІДЖА
МАКСВЕЛ КЛАРК, ДИРЕКТОР
ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, ЗАСТУПНИК З АДМІНІСТРАТИВНОЇ РОБОТИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 1А

ТЕМА: ОРГАНІЗАЦІЯ

ПРОХАННЯ ЗБЕРІГАТИ ВСІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ У ПОРЯДКУ ОТ-
РИМАННЯ.

ДЛЯ ВИКОНАННЯ ІНСТРУКЦІЙ НА ПРАКТИЦІ НЕОБХІДНІ СТА-
РАННІСТЬ, ТОЧНІСТЬ І ОПЕРАТИВНІСТЬ.

ПРОГРАМА НА ПОНЕДІЛОК, 7 ВЕРЕСНЯ

ПОДОВЖЕНА ВИХОВНА ГОДИНА (ДИВ. РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 16Д)
СКОРОЧЕНІ УРОКИ (ДИВ. РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 7В, РОЗДІЛ 4)
РОЗКЛАД ДЗВІНКІВ ДЛЯ АКТОВОЇ ЗАЛІ (ДИВ. РОЗПОРЯДЖЕН-
НЯ ПРО УРОЧИСТЕ ЗІБРАННЯ № 3Г, ПУНКТИ 5 ТА 6)

УЧНІ МАЮТЬ ПОВЕРНУТИСЯ НА ВИХОВНІ ГОДИНИ ДЛЯ ПЕРЕ-
КЛИКАННЯ О 14:56

ДЗВОНИК НА ЗАВЕРШЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ДНЯ ПРОЛУНАЄ
РІВНО О 15:05. ОДНАК ЦЕ ЩЕ НЕ ТОЧНО.

* * *

УСІМ ВЧИТЕЛЯМ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

ПРОХАННЯ СЬОГОДНІ ДО 15:00 ВІДПРАВИТИ У МЕТОДИЧНИЙ
ВІДДІЛ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВАШУ ДОКУМЕНТАЦІЮ ПО ВСІХ
КЛАСАХ, ДЕ ВИ ВИКЛАДАЄТЕ, ЩОБ МИ МОГЛИ ОПТИМІЗУВА-
ТИ ВАШЕ НАВАНТАЖЕННЯ З РОЗРАХУНКУ 33 УЧНІ В КЛАСІ.

СЕМЮЕЛ БЕСТЕР,
ЗАВІДУВАЧ МЕТОДИЧНОГО ВІДДІЛУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ТЕМА: ЗАМОВЛЕННЯ ОБЛАДНАННЯ

БУДЬ ЛАСКА, ПРОГНОЗУЙТЕ СВОЇ ПОТРЕБИ І ЗАМОВЛЯЙТЕ ОБЛАДНАННЯ ЗАЗДАЛЕГІДЬ. ПРОХАННЯ НЕ ЗАМОВЛЯТИ БІЛЬШЕ, НІЖ ПОТРІБНО.

З МЕТОЮ УНИКНЕННЯ ПІДРОВКИ ПІДПISУ ПРОХАННЯ ПІДПISУВАТИ ЗАМОВЛЕННЯ ПОВНИМ ІМЕНЕМ, РУЧКОЮ.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ПРИКРАСИТИ КАБІНЕТ ПЛАКАТАМИ, ЗАЛИШИЛОСЯ ЩЕ ДЕКІЛЬКА:

ВЕЛИКИМИ СИНІМИ ДРУКОВАНИМИ ЛІТЕРАМИ НА БІЛОМУ ТЛІ:

«ЗНАННЯ – СИЛА»;

ЖОВТИМИ ЛІТЕРАМИ НА ЗЕЛЕНОМУ ТЛІ:

«ІСТИНА ПРЕКРАСНА».

ТАКОЖ НАЯВНІ ДЕКІЛЬКА ПЕЙЗАЖНИХ БРУНАТНИХ ПЛАКАТИВ ЗІ ШВЕЙЦАРСЬКИМИ АЛЬПАМИ, ТРОХИ ПОДЕРТИХ, АЛЕ ЩЕ ПРИДАТНИХ ДЛЯ ВЖИТКУ.

ДЖ. МАКГ.

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ЛАТЕНТНА ДЕЗАДАПТАЦІЯ МОЖЕ ВИЯВЛЯТИСЯ У СОЦІАЛЬНО НЕПРИЙНЯТНІЙ ПОВЕДІНЦІ У КЛАСІ. ЦЕ ПЕРЕЛОМНИЙ МОМЕНТ У РОЗВИТКУ ПІДЛІТКА В ШКОЛІ. У ЦІЙ АТМОСФЕРІ

МИНАЄ ЗНАЧНА ЧАСТИНА ЙОГО ЧАСУ. З МЕТОЮ НАЛЕЖНИМ ЧИНОМ ЗАКЛАСТИ ПІДВАЛИНИ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ДОРОСЛИХ ЛЮДЕЙ У ДЕМОКРАТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ, БУДЬ ЛАСКА, НАДСИЛАЙТЕ ВСІХ НОВИХ УЧНІВ ДО МЕНЕ КОЖНОГО ДРУГОГО ВІВТОРКА МІСЯЦЯ З МЕТОЮ ПРОВЕДЕННЯ І ДОКУМЕНТУВАННЯ РОЗГОРНУТОЇ СПІВБЕСІДИ. У ЦІ ДНІ УЧНІ ЗВІЛЬНЕНІ ВІД ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ. ВОДНОЧАС УЧИТЕЛІ ПОВИННІ ОЗНАЙОМИТИСЯ З ОПУ КОЖНОГО УЧНЯ І ВІДПРАВЛЯТИ ПРОБЛЕМНИХ ІНДИВІДІВ ДО МІСТЕРА МАКГЕЙБА.

ЕЛЛА ФРАЙДЕНБЕРГ,
КОНСУЛЬТАНТКА З ВИХОВНОЇ РОБОТИ

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ПОЧАСТІШАЛИ ВИПАДКИ КРАДІЖОК З ОСОБИСТИХ ШАФ І ГАРДЕРОБНОЇ. ДОНЕСІТЬ ДО СВОЇХ УЧНІВ, ЩО ШАФИ ПОВИННІ БУТИ ПОСТІЙНО ЗАМКНЕНІ, КРІМ ВИПАДКІВ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО ВИКОРИСТАННЯ.

ДЖ. МАКГ.,
З. АДМ.

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ПЕРША ПЕДАГОГІЧНА НАРАДА ПІВРІЧЧЯ ВІДБУДЕТЬСЯ У ПОНЕДІЛОК, 28 ВЕРЕСНЯ, У ШКІЛЬНІЙ БІБЛІОТЕЦІ РІВНО О 15:05. ПРИСУТНІСТЬ ОБОВ'ЯЗКОВА. НА НАРАДІ МАЮТЬ БУТИ ПРИСУТНІ ВСІ ВЧИТЕЛІ. ЄДИНОЮ ПІДСТАВОЮ ДЛЯ ВІДСУТНОСТІ Є ПИСЬМОВЕ ЗВЕРНЕННЯ, ЗАВІРЕНЕ КЕРІВНИКОМ ВІДДІЛУ, А ТАКОЖ ДИРЕКТОРОМ АБО ЗАСТУПНИКОМ ДИРЕКТОРА З АДМІНІСТРАТИВНОЇ РОБОТИ ЩОНАЙМЕНШЕ ЗА ДВА ДНІ ДО ДАТИ ЗІБРАННЯ.

ТЕМА ОБГОВОРЕННЯ: «ОСВІТА ЯК ПЛІД РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТІЇ».

ПІДГОТУЙТЕСЯ, ЩОБ ПОДІЛИТИСЯ МІРКУВАННЯМИ З ТАКОЇ ТЕМИ: ПРОСТАВЛЯТИ ОЦІНКИ СПРАВА ЧИ ЗЛІВА ВІД СИНЬОЇ ЛІНІЇ В ОПУ?

ДЖ. МАКГ.

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

СКЛАСТИ В АЛФАВІТНОМУ ПОРЯДКУ І ВІДПРАВИТИ МЕНІ СПИСКИ ВСІХ УЧНІВ, ЯКІ НЕ МАЮТЬ СПОРТИВНОЇ ФОРМИ.

ДІВЧАТА, ЯКІ ХОЧУТЬ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД УРОКІВ ФІЗКУЛЬТУРИ В «ОСОБЛИВІ ДНІ», ПОВИННІ ПІДЙТИ ДО МЕНЕ З УСІМА НАЛЕЖНИМИ ОБҐРУНТУВАННЯМИ.

ПІД ЧАС ВИХОВНОЇ ГОДИНИ ПРОХАННЯ ВИСВІТЛИТИ ШКІДЛИВІСТЬ НАДМІРНОГО ЗАХОПЛЕННЯ ДІЄТАМИ.

ФРЕНСІС ІґЕН,
ШКІЛЬНА МЕДСЕСТРА

* * *

РОЗПОРЯДЖЕННЯ №5Б

ТЕМА: СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВЧИТЕЛІВ

ПРОХАННЯ ЗБЕРІГАТИ ВСІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ У ПОРЯДКУ ОТРИМАННЯ.

ВЧИТЕЛІ ПОВИННІ ДОПОВІДАТИ ДИРЕКТОРУ, А ТОЙ, СВОЄЮ ЧЕРГОЮ, ІНСПЕКТОРУ З КАДРОВИХ ПИТАНЬ І СЕКРЕТАРЮ З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ, ПРО ВСІ НАПАДИ НА ВЧИТЕЛІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НИМИ СЛУЖБОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ.

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ШКОЛА ІМЕНІ КАЛВІНА КУЛІДЖА ПРОВОДИТЬ МАСШТАБНУ КАМПАНІЮ, СПРЯМОВАНУ НА БОРОТЬБУ ІЗ ЗАПІЗНЕННЯМИ ТА КУРІННЯМ У ВБИРАЛЬНЯХ. У ВИПАДКАХ ЗАПІЗНЕННЯ ІЗ ПОВАЖНИХ ПРИЧИН ВІДПРАВЛЯТИ УЧНІВ У КАБІНЕТ 201. ЯКЩО ПРИЧИНА ЗАПІЗНЕННЯ НЕПЕРЕКОНЛИВА АБО СУМНІВНА, ВІДПРАВЛЯЙТЕ ПОРУШНИКІВ ДО МЕНЕ, У КАБІНЕТ 211.

ПРОХАННЯ ЗАЧИТАТИ УЧНЯМ ДОДАНИЙ ПЕРЕЛІК САНКЦІЙ ТА ПОКАРАНЬ З МЕТОЮ ВИХОВАННЯ В НИХ ВІДЧУТТЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ЧЕСНОТ І ПУНКТУАЛЬНОСТІ.

ПОВІСЬТЕ В КАБІНЕТІ ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ОГЛЯДУ:

ХТО НЕ ВИКОНУЄ ВИМОГ,
ТИМ АТЕСТАТ МИ НЕ ДАМО.

ДЖ. МАКГ.,
З. АДМ.

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

З ЖОДНИХ ПРИЧИН НЕ ВІДПРАВЛЯЙТЕ УЧНІВ ДО ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ, КОЛИ ВЧИТЕЛІ ПРАЦЮЮТЬ ТАМ ІЗ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ. ВЧИТЕЛЯМ І УЧНЯМ ЗАБОРОНЕНО БРАТИ З ПОЛИЦЬ КНИЖКИ, ПОКИ НЕ БУДЕ ВПОРЯДКОВАНО КАТАЛОГ.

ШАРЛОТТА ВУЛФ,
БІБЛІОТЕКАРКА

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ АНГЛІЙСЬКОЇ

ПРОХАННЯ ВІДПРАВИТИ УЧНІВ ДО БІБЛІОТЕКИ ПО ТАКІ КНИЖКИ, ВІДІБРАНІ ДЛЯ ВАШОГО КЛАСУ КОМІТЕТОМ ЗІ СКЛАДАННЯ ШКІЛЬНОЇ ПРОГРАМИ:

АНГЛ. 3 – «СТАРІ ТА НОВІ ЕСЕЇ»

АБО

«МІФИ ТА ЇХНЄ ЗНАЧЕННЯ»

АНГЛ. 5 – «МЛИН НА РІЧЦІ ФЛОС»

АБО

«ПОВІСТЬ ПРО ДВА МІСТА»

НЕ ДОЗВОЛЯЙТЕ УЧНЯМ КУПУВАТИ ШЕКСПІРА ТА ІНШИХ АВТОРІВ У ПАПЕРОВІЙ ОБКЛАДИНЦІ: МИ НЕ ПОВИННІ ПОСТУПАТИСЯ ЗОВНІШНЬОМУ ТИСКУ І ПІДДАВАТИ ДІТЕЙ ЗГУБНОМУ ВПЛИВУ ВИДАНЬ, ЯКІ НЕ БУЛИ ВІДРЕДАГОВАНІ ДОСТАТНЬОЮ МІРОЮ АБО НЕ МІСТЯТЬ НАЛЕЖНИХ СКОРОЧЕНЬ.

СЕМЮЕЛ БЕСТЕР,
ЗАВІДУВАЧ МЕТОДИЧНОГО ВІДДІЛУ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

* * *

ВІД КОГО: Джеймс МакГейб, з. адм.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ВІДПОВІДЬ НА ЗВЕРНЕННЯ

ТЕМА: РОЗПОДІЛ КНИЖОК

КНИЖКИ – ЦЕ ЧАРІВНІ ДВЕРІ У СВІТ ЗНАНЬ ТА ПРИГОД. ЦЕ НАШ СКАРБ. ЗБЕРІГАЙТЕ РОЗПИСКУ ЗА КОЖНУ НАДАНУ КНИЖКУ. НА ВСІХ КНИЖКАХ МАЮТЬ БУТИ ОБКЛАДИНКИ. УЧНІВ СЛІД ПОПЕРЕДИТИ, ЩО НЕ МОЖНА ПСУВАТИ ЧИ РВАТИ КНИЖКИ. ПІДПИСУЙТЕ ФОРМУЛЯР КОЖНОЇ КНИЖКИ, ЗАСВІДЧУЮЧИ, ЩО ВІН ЗАПОВНЕНИЙ НАЛЕЖНИМ ЧИНОМ. ПЕРЕВІРЬТЕ, ЩОБ НА ФОРЗАЦІ ВСІХ КНИЖОК, А ТАКОЖ НА СТОРІНЦІ 43 (ЯКЩО КНИЖКА МАЄ ТАКУ СТОРІНКУ) БУЛО ПРОСТАВЛЕНО НОМЕР.

НЕ ЗВАЖАЙТЕ НА НОМЕР НА ФОРЗАЦІ.
ЛЮБОВ ДО КНИЖОК ТРИВАЄ УСЕ ЖИТТЯ.

ДЖ. МАКГ.

* * *

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!
З НЕТЕРПІННЯМ ЧЕКАЄТЕ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ?
Я ПРЕДСТАВЛЯЮ КОМПАНІЮ «ЛЕГКОГРОШІ», ЯКА ВИРІШИТЬ
ВАШІ ФІНАНСОВІ ПРОБЛЕМИ, ДАВШИ ПОЗИКУ І ЗБЕРІГШИ
КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ. УМОВИ У БРОШУРІ.

* * *

Шановна міс Барнет!

Мені потрібен обхідний лист. Я вибуваю зі школи, бо вже не дитина і повинен приносити додому заробітки. Все одно в школі майже суцільний шлак. Кожне півріччя нові предмети Алгебра Французька Економіка Англійська валять і валять на нас усе це, а навіщо? Понамішали всього і кожен вчитель говорить щось своє і вже не знаєш кого слухати.

Я краще піду.

*Ваш учень,
Вінс Арбуцці*

(Я не був на Виховній Годині, бо сьогодні в ранці в секретаріаті не могли знайти мою справу.)

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.
КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

БАГАТО УЧНІВ КИДАЮТЬ ШКОЛУ, ТОМУ ПРОХАННЯ ЯКОМОГО АКТИВНІШЕ ЗАОХОЧУВАТИ ЇХ ЛИШАТИСЯ. ДЛЯ ЦЬОГО ПОТРІБНО ПОЯСНЮВАТИ ЦІННІСТЬ ОСВІТИ.

ДЖ. МАКГ.

* * *

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 4
ТЕМА: ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ

ПРОХАННЯ ЗБЕРІГАТИ ВСІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ У ПОРЯДКУ ОТРИМАННЯ.

З МЕТОЮ ВБЕРЕГТИ НАШИХ УЧНІВ ВІД СПОКУСИ НЕЧЕСНИХ ВЧИНКІВ І ГАРАНТУВАТИ ВЧИТЕЛЯМ ТОЧНІСТЬ ВСІХ ЗАПИСІВ ПОТРІБНО ВЖИТИ ТАКИХ ЗАХОДІВ:

1. ВЧИТЕЛІ-ПРЕДМЕТНИКИ ПОВИННІ ПІДПИСУВАТИ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ УЧНІВ РУЧКОЮ, ВЛАСНИМ ПОВНИМ ІМЕНЕМ. ЦЕ МАЄ БУТИ СВІДЧЕННЯМ ТОГО, ЩО УЧЕНЬ СПРАВДІ ПРИХОДИВ НА УРОК. ПЛАНИ, ПІДПИСАНІ ОЛІВЦЕМ АБО ІНІЦІАЛАМИ ЧИ ЗАВІРЕНІ ІМЕННОЮ ПЕЧАТКОЮ, НЕ ПРИЙМАЮТЬСЯ.

2. ЗАЗНАЧЕНЕ ВИЩЕ НАДАЄТЬСЯ ТАКОЖ ДО ВСІХ ПЕРЕПУСТОК, ЯКІ ПІДПISУЄ ВЧИТЕЛЬ.

3. З МЕТОЮ ПОЛЕГШЕННЯ РОБОТИ ІНСПЕКТОРА У СПРАВАХ НЕПОВНОЛІТНІХ ПЕРЕВІРТЕ ЖУРНАЛ ВІДВІДУВАНЬ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ НЕІСНУЮЧИХ АДРЕС ТА ВИГАДАНИХ ІМЕН БАТЬКІВ АБО ОПІКУНІВ.

4. ПІД ЧАС ВНЕСЕННЯ ЗАПИСІВ В ОСОБОВІ СПРАВИ НЕ КОРИСТУЙТЕСЯ СТИРАЧКОЮ, ЛЕЗОМ ЧИ РОЗЧИННИКОМ ЧОРНИЛА. УСІ ПРАВКИ МАЮТЬ БУТИ ЗАВІРЕНІ ПІДПИСОМ ДИРЕКТОРА ЧИ ЗАСТУПНИКА ДИРЕКТОРА З АДМІНІСТРАТИВНОЇ РОБОТИ.

5. ПІД ЧАС ПОЖЕЖИ ЧИ СИГНАЛУ ТРИВОГИ, АБО В ІНШІЙ НАДЗВИЧАЙНІЙ СИТУАЦІЇ, ПОЯСНІТЬ УЧНЯМ, ЯК ВАЖЛИВО ДБАТИ ПРО СВОЇ ЦІННІ РЕЧІ. КНИЖКИ ТА ЗОШИТИ НЕОБХІДНО ЗАЛИШИТИ, НАТОМІСТЬ ПОТРІБНО ВЗЯТИ З СОБОЮ ТІЛЬКИ СУМОЧКИ ТА ГАМАНЦІ. У НАС ПОЧАСТІШАЛИ ПРИКРІ ВИПАДКИ.

ПАМ'ЯТАЮЧИ ПРО ЦІ ПЕРЕСТОРОГИ, МИ МОЖЕМО ДОПОМОГТИ НАШИМ УЧНЯМ ДОСЯГНУТИ ВИСОКИХ ЕТИЧНИХ СТАНДАРТІВ, ЯКИХ ОЧІКУЄМО ВІД НИХ.

ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ,
З. АДМ.

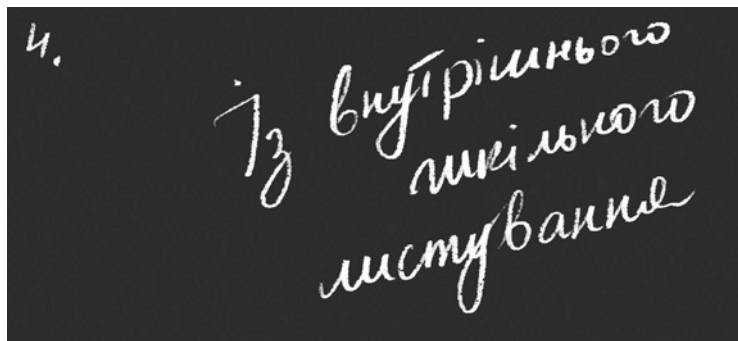
* * *

СКОРИСТАВШИСЬ НАГОДОЮ, Я ХОЧУ ТЕПЛО ПРИВІТАТИ УВЕСЬ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕКТИВ ТА ПЕРСОНАЛ І ПОДІЛИТИСЯ ЩИРОЮ НАДІЄЮ, ЩО ВИ ПОВЕРНУЛИСЯ З ПЛІДНОГО І ОЗДОРОВЧОГО ЛІТНЬОГО ВІДПОЧИНКУ З НОВОЮ ЕНЕРГІЄЮ ТА ЗАПАЛОМ,

ГОТОВІ СМІЛИВО СТАТИ НА ПРЮ З ТЕРМІНОВИМИ ВАЖЛИВИМИ СПРАВАМИ, ЯКІ ЧЕКАЮТЬ ПОПЕРЕДУ.

ДЯКУЮ ЗА ВАШУ МИНУЛУ І МАЙБУТНЮ ДОПОМОГУ І СПІВПРАЦЮ.

МАКСВЕЛ КЛАРК,
ДИРЕКТОР

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба 304, щойно отримала ваш крик про допомогу. Не дозволяйте, щоб вони вилазили вам на голову. Вони випробовують вас на міцність. Приборкайте їх від самого початку – покажіть, що хазяйка тут ви, а про вашу доброту нехай дізнаються потім. «Дострокового закінчення уроку» чи «постійної перепустки до фонтанчика питної води» не існує.

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил, так вам і треба! Ніколи не повертайтеся до них спиною, пишучи на дошці: навчіться викручувати руку і стояти обличчям до класу. Ніколи не прискіпуйте до орфографії. Не підвищуйте голос: почекайте, поки вони самі замовкнуть і прислухаються до вас. Ніколи не зневірюйтеся. «А над усе – будь чесний сам з собою».

(І не існує такої речі, як «перерва на спілкування»!)

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Люба Беа, що таке ОС?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил, перепрошую, що не відповіла раніше: намагалася відрадити хлопця від кривої стежки.

ОС – це особова справа. Вона містить СХ, тобто стислу характеристику: розлоге речення, яке наприкінці півріччя складає класний керівник про кожного зі своїх учнів. В ОС міститься також ОПУ (милозвучно, правда?). Це особистісний профіль учня – винахід Елли Фрайденберг, консультантки з виховної роботи. Вона має себе за Фрейда, але насправді – просто збоченка. Цей свій ОПУ вона складає, проводячи з дітьми співбесіди, на яких ставить питання, як-от: «Чому ти ненавидиш своїх батьків?», «Яка в тебе сексуальна проблема?» Уникайте її. А ще уникайте МакГейба – відповідального за дисципліну і постачання. Йому нестерпна сама думка про те, щоб видати комусь бодай скріпочку. Якщо попросити в нього червоний олівець, він сплотніє від жаху. Доктор Кларк сам уникатиме вас. Насправді він аж ніяк не доктор, але заради престижу полюбляє, коли його так називають.

Потіште його цим. Він існує переважно у формі підпису на документах. Іноді на урочистих зібраннях він матеріалізується і виголошує промову на тему «Освіта – це життя», а ще часом супроводжує впливових людей на екскурсіях школою. Більшість дітей вважають директором Грейсона – він має сиву гриву і справжній джентльмен з вигляду. Наглядає за порядком у будівлі. Якщо у вашому класі обвалиться стеля, відправте когось у підвал із запискою. Мабуть, він скаже, що відсутній, але ваша совість буде чиста.

Зіжмакайте цей папірець у кульку і проковтніть!

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 304
КОМУ: 508

Дорога Беа, я проковтнула папірець. Хто такий Пол Баррінджер?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 508
КОМУ: 304

Секс-символ відділення мови й літератури. Письменник, якого не друкують. Забагато п'є. Такі чоловіки небезпечні. Спокушатиме вас римами. Я попередила, а ви робіть на свій розсуд.

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 304
КОМУ: 508

Дорога Беа, чи зможемо ми під час перерви зустрітися на перекур у кімнаті для відпочинку? Мені дуже треба поговорити з дорослою людиною!

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Яка ж ви наївна! Так звана кімната для відпочинку — це комірکا в підвалі. Там є розбита канапа (нам її хтось колись пожертвував), а ще умивальник і стілець. Але там дуже незручно: зі стелі випинаються труби опалення. Та й курити не можна з міркувань протипожежної безпеки. Єдине місце, щоб покурити, жіноча вбиральня на третьому поверсі.

Зустрінемося там після шостого уроку. Візьміть ключ від вбиральні у Седі Фінч. Ми матимемо аж чотири хвилини — якщо пощастить і коридорні потоки пішоходів сприятимуть. Шкода, що я не можу спуститися зараз: тут у мене хлопець, який подає надії, і я вмовляю його не кидати школу.

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Дорога Беа, що відповісти на запит про те, скільки баскетбольних м'ячів мені потрібно?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Нічого. Цей запит вам принесли помилково. Просто під вами спортзал.

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Дорога Беа!

Я збираюся відправити Бестеру списки своїх учнів. У мене тут відсутні без поважних причин, недопущені, неідентифіковані, помилково приписані до мене і прогульни-ки – і все одно у класах, де я предметниця, їх назбиралося 223. А в тому, де я класний керівник, ще 46. Може, завтра ще хтось відсіється? Може, я?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Не смійте й думати! Ви нам потрібні! Це лише перший день. Ви до всього звикнете. Винагорода прийде пізніше, від самих дітей – та ще й від таких, які здаються найневдячні-шими.

Беа

7 вересня

Люба Еллен!

Тутешнє життє геть не таке, як у нашому гуртожитку в Лайонс-Голлі (невже це було лише чотири роки тому?). Геть не таке, як у затишній університетській бібліотеці. Геть не таке, як у Чосера. Геть не таке, як на лекціях професора Він-терса про підліткову психологію. Я віч-на-віч зустрілася із живими підлітками, а професор явно не мав такої нагоди.

Здається, ти знайшла для своєї освіти краще застосу-вання, ніж я. Поки ти прогулюєшся приміським супермар-кетом із дитиною у візочку чи приймаєш душ посеред мого третього уроку, я уже звичним рухом стираю з дошки напис «Вчителі мудаки».

Я дуже хотіла викладати. «Навчатися й навчати він жа-дав», як у «Кентерберійських оповідках» Чосера. Мене переповнювало бажання ділитися всім, що знаю і відчуваю, пробуджувати в молоді любов до нашої мови та літератури,

вчити і надихати. А реальне життя (коли я запитала, навіщо вони вивчають англійську, один хлопець відповів: «Щоб згодилося у реальному житті») геть інше. Навіть якби я змогла описати, яке тут все насправді, ти б вирішила, що я перебільшую.

Але я не перебільшую.

На виховній годині (це урок, офіційно призначений, щоб збирати дітей вранці і вдень для контролю відвідування та іншої важливої статистики) вони застосували проти мене весь свій арсенал: свистіли, кричали, барабанили по партах, стукали кришечками чорнильниць, кидалися ганчіркою для дошки, порозвалювалися на стільцях, щоб копати одне одного ногами у проходах, – і все це з цілковито невинним виглядом. А я стояла там, благала, щоб вони мене послушали, і намагалася встежити за всіма 46, мов приборкувачка левів.

Коли я дожила до своїх уроків англійської, то вже спотикалася під навалою циркулярів, директив, наказів, листів, повідомлень, формулярів, бланків, журналів. І спотикання ставало дедалі боліснішим від того, що я така собі «кочівниця»: мандрую між кабінетами.

Тут треба засвоїти цілий словник. Мої учні, які вивчають англійську уже третій семестр, «дуже відстали», а в п'ятому є «майже нормальні» і «загалом нормальні». Поки що я не можу розрізнити їх чи визначити, яке місце посідаю тут сама.

Я вже маю тут подругу – Беа Шехтер, і ворога – заступника директора з адміністративних питань, який підписується як Дж. МакГ. А ще я бачила зневагу і ненависть в очах одного хлопця – бо я вчителька.

Будівля школи непривітна: тиньк відпадає, вікна побиті, двері потріскані, парти пописані й порізані, коридори похмурі, сходи металеві, їдальня темна і гнітюча (учні мають лише двадцять хвилин, щоб поїсти, і їх запускають сюди позмінно), а в актовій залі немає вікон. Натомість там є розписані стіни: німі здоровані-землероби, вицвілі й непорушні під сонцем гірчичного кольору.

Там у нас сьогодні вранці відбулися урочисті збори.

Уяви собі: дихати важко, бо зібралось кілька сотень людей, над кафедрою розпливається пляма, схожа на повітряну кульку – це обличчя директора. З мікрофона тріскоче: «...новий пагін, адже тут, в школі Калвіна Куліджа, ми всі вільні і рівні, і маємо однакові блискучі можливості...»

Учні тихо сидять на своїх місцях. Ця тиша не має нічого спільного з уважним слуханням. Отупілу мовчанку щомиті може розірвати вибух. Дівчина поряд роздивляється свої зуби у дзеркальці. Я сиджу, виструнчившись на дерев'яному сидінні, відполірованому безліччю дітей, які совалися колись тут, а зараз повиростали, вмерли чи опинилися хтозна-де. Спинку стільця попереду прикрашає ретельно вирізане слово «Яйця».

«...що випадають лише раз, і від вашого ставлення...» Останнє слово здіймається криком завдяки свавільному мікрофону. «...до уроків і вчителів, які так віддано...»

Вчителі розпорошені по цих рядах. Жіночка, схожа на перелякану квочку. Довготелесий молодик з іронічно піднятими бровами. Огрядна жінка з сивиною у високій зачісці. Я їх поки що не знаю.

«...дорожча за перли вона. Освіта – це...» Він явно рухається до завершення. «...не лише підготовка до вашого життя

як громадян, *а ще й* надійні підвалини знання. Не забудьте дати вчителям на підпис навчальні плани. Якщо виникнуть якісь проблеми, завжди можете до мене звернутися». Промовиста пауза. «А зараз, наголосивши на цьому, я сподіваюся, що ви всі разом і кожен окремо продемонструєте справжній шкільний дух».

Діти нарешті вільні. Грюкаючи відкидними сидіннями, вони вибігають у вестибюль, а разом з ними і я. Піднімається стримуваний досі гомін.

– П'репустку ма'? – похмуро запитує ліфтер. – Де п'репустка?

– Я вчителька, – ніяковію, немов піймана на брехні.

Ліфтом їздити можуть лише вчителі або діти з важкою інвалідністю. Якщо маєш юний вигляд, то часом тут важко. Я відростила б вуса, якби була чоловіком.

Сьогодні вранці учні, що юрмилися на вулиці біля входу, розступилися дати мені дорогу. Дівчата були або бліді, або так розмальовані, що й обличчя не видно. Хлопці відверто витріщалися на мене.

– Ти бааа! Ну й чувіха!

І ось так, під посвисти удаваного захвату, я увійшла всередину.

(Чи краще навіть бороду.)

Здається, коли я навчалася у старших класах, діти були іншими. Однак запах у вестибюлі – той самий, який ні з чим не переплутаєш: крейдяний пил? папери? іржа? трухляве дерево?

Я приєдналася до черги вчителів біля годинника і відчула полегшення, знайшовши свою картку. На мене тут

чекали. Хтось поставив на ній номер: 91. Я пробила час і зачепила картку у відділення «вхід». Я увійшла.

Але написавши на дошці у класі своє прізвище, я на мить відчула якийсь дивний сумнів, чи всі літери на своїх місцях. Воно здавалося незнайомим – біле й беззахисне посеред суворого чорного моря...

Я пишу це зараз, під час обідньої перерви, бо мені потрібен контакт із зовнішнім нормальним світом, бо я в розпачі від того, скільки ще доведеться борсатися у паперах, а ще від того, що о цій порі нормальні жінки сплять.

А ми маємо пробивати картки...

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.
КОМУ: МІС БАРРЕТ, 304

Навіщо вам стільки скріпок? Вони майже закінчилися. Бюварного паперу немає. Гумок немає. Ганчірок для дошки немає. Червоних олівців немає – лише сині. Можу дати пів конверта крейди – коробок немає. Крейду використовувати ощадливо. *Учні не повинні писати крейдою без особливого дозволу!*

Дж. МакГ.

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ
Будь ласка, не зважайте на дзвоники.

*Седі Фінч,
головна секретарка*

* * *

ВІД КОГО: СИЛЬВІЯ БАРРЕТ
КОМУ: ДОКТОР СЕМЮЕЛ БЕСТЕР

Шановний докторе Бестер!

Я маю п'ять класів, в яких викладаю англійську. Додаю облікові записи. Я виявила, що моє навантаження – 223 учні на день, а учнів у класі в середньому не 33, а 44,6.

39

46

46

51

41

223

223:5 = 44,6

Крім того, бібліотека не має видання «Млин на річці Флос» – лише «Юлія Цезаря», та й то для сімдесяти п'яти відсотків класу.

С. Баррет

* * *

ВІД КОГО: ДОКТОР СЕМЮЕЛ БЕСТЕР

Завідувач методичного відділу англійської мови

КОМУ: МІС БАРРЕТ

Шановна міс Баррет, нехай це стане для вас викликом.

С. Бестер

* * *

ДОДАТОК ДО ЕТИЧНИХ НОРМ

НЕ ПІДПИСУВАТИ ПРОЇЗНІ ДОКУМЕНТИ, ЯКЩО УЧНІ НЕ МОЖУТЬ ДОВЕСТИ ПОТРЕБУ КОРИСТУВАТИСЯ ГРОМАДСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ. ПОЧАСТІШАЛИ ВИПАДКИ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЇЗНИМИ ДОКУМЕНТАМИ.

ПРИЩЕПЛЮЙТЕ СВОЇМ УЧНЯМ НОРМИ ПОВЕДІНКИ У ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ, ЯКИМ ПРИЇЗДЖАЮТЬ ДО ШКОЛИ І ВІДЇЗДЖАЮТЬ ЗВІДСИ. НЕХТУВАННЯ НОРМАМИ ВИХОВАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ШКОЛИ АБО БІЛЯ НЕЇ НЕГАТИВНО ПОЗНАЧАЄТЬСЯ НА РЕПУТАЦІЇ ШКОЛИ ІМЕНІ КАЛВІНА КУЛІДЖА.

НЕ МОЖНА ВИДАВАТИ ВИПИСАНІ ВРУЧНУ ПЕРЕПУСТКИ ДО ВБИРАЛЕНЬ, ОСКІЛЬКИ УЧНІ ЛЕГКО МОЖУТЬ ЇХ ПІДРОБИТИ.

ПРИЙМАТИМУТЬСЯ ЛИШЕ ДЕРЕВ'ЯНІ ЖЕТОНИ.

ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ,

З. АДМ.

* * *

Міс Баррет, Джозеф Фероне зірвав мій п'ятий урок математики, бешкетуючи у коридорі. У цей час він мав перебувати на вашому уроці англійської, але вийшов звідти без дозволу.

Едвард Вільямс із вашого класу сьогодні вранці на урочистих зборах розмовляв.

Прошу вжити заходів.

Фредерік Луміс

* * *

Шановна міс Барнет, він сказав вибачитися у письмовій формі, але я сьогодні вранці взагалі тихо сидів. У вчителів зуб на мене, бо я темношкірий. Луміс у тому півріччі завалив мене на математиці, а це несправедливо, бо я ходив. Він ще й з іст. мене завалив, хоча він її навіть не викладає. Такі вчителі кидають тінь на свій предмет. Він сказав, що повідомить про мою поведінку. Це все його попередження.

Вельмишановний Едвард Вільямс

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ПІСЛЯ ВИХОВНОЇ ГОДИНИ ПРОХАННЯ ВІДПРАВИТИ ДО МЕНЕ ВСІХ УЧНІВ, ЯКІ НЕ ПРИЙШЛИ ВІДМІТИТИСЯ І БЕЗ ДОЗВОЛУ ЗАЛИШИЛИ ШКОЛУ.

ДЖ. МАКГ.

* * *

Беа, щодо цього розпорядження – я б його виконала, але як відправити МакГейбу дітей, яких немає в школі?

Спантеличена

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Дорога Спантеличена!

Нехай це стане для вас викликом.

Беа

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ВИКОНАТИ ДО ТРЕТЬОЇ ГОДИНИ!

Прохання сьогодні до третьої години заповнити і відправити у 211-й кабінет звіт про стан приміщення. Це робиться щомісяця з метою гарантувати безпеку всіх учнів. Перевірте приміщення на наявність недоліків і повідомте про всі відхилення від норми або аварійні стани.

Дж. МакГ.

* * *

КАБІНЕТ: 304

УЧИТЕЛЬ: С. БАРРЕТ, 9 ВЕРЕСНЯ

Двері злітають з луток – аварійний стан!

Дверцята шафи не зачиняються. У них впирається бокова частина дошки, якою не можна користуватися. Відхилення від норми. У книжковій шафі у глибині кімнати бракує половини дверцят. Шафа не зачиняється. Крім того, полицки потріскані. Відхилення від норми, а також аварійний стан.

У вчительському письмовому столі бракує двох шухляд. Відхилення від норми.

Розбите одне із вікон, розсипане скло – аварійний стан.

С. Баррет

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

Будь ласка, не зважайте на дзвоники.

Седі Фінч,

головна секретарка

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

В КАБІНЕТІ, ДЕ ПРОХОДЯТЬ ЗБОРИ КЛАСУ ПІД ВАШИМ КЕРІВНИЦТВОМ, У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ШУХЛЯДІ ВАШОГО СТОЛА, ПОСТІЙНО ЗАМКНЕНІЙ ВИДАНИМ СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ ЦЬОГО КЛЮЧЕМ (КРІМ ВИПАДКІВ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО ВИКОРИСТАННЯ ВЧИТЕЛЕМ АБО ІНШОЮ УПОВНОВАЖЕНОЮ ОСОБОЮ), ПОВИННІ ЗБЕРІГАТИСЯ ТАКІ (І ЛИШЕ ТАКІ) МАТЕРІАЛИ: СПИСОК УЧНІВ, ЖУРНАЛ ВІДВІДУВАНЬ, БЛАНКИ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ВІДСУТНІСТЬ, СХЕМА РОЗПОДІЛУ МІСЦЬ У КЛАСІ, БЛАНКИ ПРО НЕЩАСНІ ВИПАДКИ, БЛАНКИ ПРО ВІДСУТНІСТЬ З ПОВАЖНИХ ПРИЧИН, ВИПИСКІ З ОЦІНКАМИ, НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ (В АЛФАВІТНОМУ ПОРЯДКУ), БЛАНКИ ДОЗВОЛІВ, ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НЕВІДВІДУВАННЯ (СИНІ), ЛИСТИ БАТЬКАМ ЗА ФОРМОЮ № 1 (ЖОВТІ), ЛИСТИ БАТЬКАМ ЗА ФОРМОЮ № 2 (РОЖЕВІ), БЛАНКИ ДОДАТКОВИХ ЗАНЯТЬ, ДОЗВОЛИ НА ОБІД.

ДЖ. МАКГ.

* * *

Шановний містере МакГейб, я маю всі ці матеріали і ключ, але проблема в тому, що бракує середньої шухляди. До речі, у моєму столі відсутні аж дві шухляди. Будь ласка, порадьте, що мені робити.

С. Баррет

* * *

ДОДАТОК ДО РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 108 ПРО ПЕРЕБУВАННЯ В СХОВИЩІ ПІД ЧАС СИГНАЛУ ТРИВОГИ

ПІСЛЯ СИГНАЛУ (ТРИЧІ ПО ТРИ ДЗВОНИКИ) ПРЯМУЙТЕ ДО ВИХОДІВ І ЗБИРАЙТЕСЯ МІЖ ПАРАЛЕЛЬНИМИ БРУСАМИ У ЦЕНТРІ СПОРТЗАЛУ НА ПЕРШОМУ ПОВЕРСІ. ДЛЯ СТВОРЕННЯ МАКСИМАЛЬНО БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПІД ЧАС ЦЬОГО ВАЖЛИВОГО СИГНАЛУ ТРИВОГИ НЕОБХІДНА ЦІЛКОВИТА ТИША. НЕ ПРИХИЛЯЙТЕСЯ ДО ГІМНАСТИЧНИХ СНАРЯДІВ.

ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ,

З. АДМ.

* * *

ВІД КОГО: С. БАРРЕТ, 304

КОМУ: МІСТЕР ГРЕЙСОН, НАГЛЯДАЧ

Шановний містере Грейсон, у мене в кабінеті 304 бракує 11 стільців. Прохання також вставити скло у вікно і прибрати осколки – вони становлять небезпеку!

* * *

Тут нікого немає.

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 304

Люба Беа, усе тут якесь дивне. Дзвоники для того, щоб не зважати на них. Учнів можна убезпечити від ядерного удару, лише якщо вони не прихиллятимуться до спортивних снарядів. Прохання – лемент у пустелі. А «там» взагалі нікого ніколи немає?

Сил

* * *

КОПІІ: доктору Кларку, доктору Бестеру, місіс Іген

* * *

Шановна міс Баррет!

Мені стало відомо, що ви не заповнили форму Б221 про нещасний випадок (падіння учня зі стільця), який трапився під час вашого уроку. Така недбалість може спричинити серйозні наслідки. Безпека учнів, за яких ми відповідаємо, має першорядне значення. Сьогодні до закінчення робочого дня ви маєте подати цей звіт, завірений підписами свідків згаданого вище нещасного випадку.

Джеймс МакГейб

(Немає сенсу виправдовувати станом обладнання своє невиконання розпоряджень про надійне зберігання конфіденційної документації.)

Дж. МакГ.

Міс Баррет, мені щойно повідомили про те, що з незамякненої шафи учня було викрадено цінний гаманець. Це могло трапитися під час п'ятого уроку. У цей час один із ваших учнів вештався неподалік, не маючи перепустки. Він один із найвірогідніших підозрюваних.

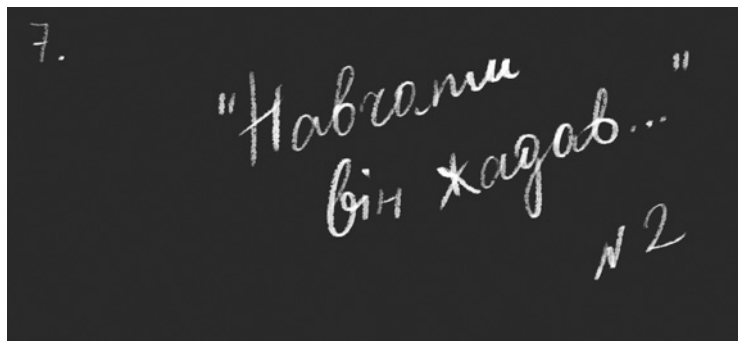
Побачимося після виховної години.

*Дж. МакГ.,
з. адм.*

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

Прохання здійснити перевірку і надіслати мені сьогодні до третьої години список учнів, які не їли вранці гарячого сніданку. ПОГАНЕ ХАРЧУВАННЯ ЧАСТО СТАЄ ПРИЧИНОЮ ПОГАНИХ ОЦІНОК.

*Френсіс Іген,
шкільна медсестра*

7 вересня

Люба Еллен!

Сьогодні вранці я вже починала писати тобі листа, але мене перервали, і зараз годі його знайти під навалю паперів.

Може, це й на краще: все одно я би не змогла описати тобі це місце – виховну годину, урочистий початок навчального року, бюрократичний хаос, дітей, до яких я приїхала, бо «навчати жадала».

Я тут і дня не провела, а вже у халепі. На моєму уроці один хлопець «став жертвою падіння», а я не заповнила форму для подання звіту. Ще один вийшов із класу без дозволу – тепер підозрюють, що він викрав гаманець із шафи, яка стояла незамкнена, – а про замикання шафи теж повинна була подбати я. Підозрюваний – Джо Фероне, найпроблемніший учень школи Калвіна Куліджа. Раніше, під час виховної години, цей учень говорив зі мною нечувано зверхньо, агресивно і нахабно.

Коли я писала тобі попередній лист (де його зараз шукати? Між розпорядженнями? Директивами? Наказами? Повідомленнями? У правій шухляді? У лівій? Може, в кошику для сміття?) – взагалі-то це мала бути моя обідня перерва, – увійшли ЗАД (містер МакГейб, який підписується «з. адм.») і Джо Фероне.

– Цей хлопець на випробному терміні, – сказав ЗАД. – Він вранці приходив на виховну годину?

– Так.

– З ним не було проблем?

Ми всі стояли там, намагаючись розкусити й оцінити одне одного. Фероне вдивлявся в мене примруженими очима.

– Ні, не було.

Я пишу цей лист на своєму вільному... ой, тобто нічим не зайнятому уроці. Завершується мій перший день роботи в школі. Поки що я нікого нічого не навчила – натомість багато чого навчилася сама.

Ми маємо пробивати картки за годинником і виконувати Правила.

Того самого ми повинні вимагати і від учнів. Щоразу, коли вони виходять із класу або повертаються, треба представляти на аркуші час і підпис.

Нам видали ключі, але замків немає (хіба що у вбиральнях). Є дошки, але нема крейди, є учні, але бракує стільців, є вчителі, але нема часу навчати.

Дітям не можна заходити до бібліотеки.

Мені сказали, що школа імені Калвіна Куліджа не виняток. Це звичайнісінька середня школа великого міста. Існує багато гірших (офіційно їх називають «школа

у проблемному районі з соціально та економічно незахищеним населенням») і чимало кращих. Здібні до певного фаху діти можуть піти в училища. Маючи винятковий хист до математики, природничих наук, театру, музики, малювання чи танців, – можуть потрапити до спеціалізованих шкіл, де вступ за спеціальними тестами або творчим конкурсом. Дітей з емоційними розладами чи проблемами в засвоєнні матеріалу відправляють до «600 шкіл». Однак переважна більшість, звичайні діти, опиняються у школі Калвіна Куліджа чи її більш-менш точній копії. І більшість учителів також.

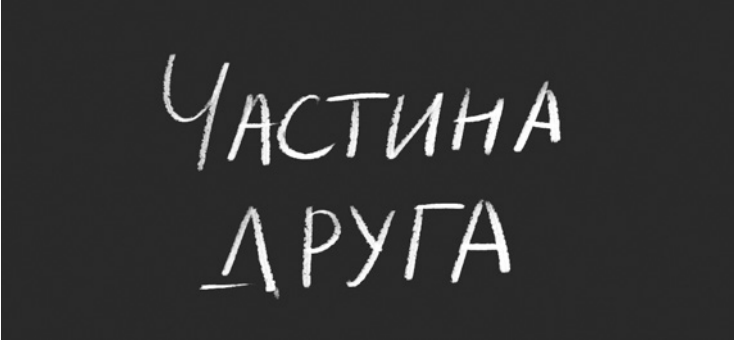
Пам'ятаєш Роду, яка поїхала з Лайонс-Голлу, не довчившись? Зараз вона пише рекламні буклети для косметичної компанії і заробляє втричі більше за мене. Я часто думаю про неї. І про Метті, з якою ми разом випускалися. Вона зараз викладає у Віллоудейлі. Веде семінари про Джеймса Джойса під задумливими кленами. А ще я думаю про тебе – про те, як ти спокійно гуляєш цілими днями з понеділка по п'ятницю у далекому місті. Здається, я божевільна, якщо лишаюся тут. Але тут є така собі примовка: «Нехай це стане для вас викликом».

Дзвоник. Чи це просто якийсь сигнал? Дзвоники наче подуріли – не змовкають. Зараз я маю провести пообідню виховну годину і перевірити відвідування: ЗАД каже, що діти тоді менше тікають з уроків.

З любов'ю,

Сил

P. S. Чи знала ти, що, за інформацією управління освіти, зменшити кількість учнів у класі «бодай на одного» по всіх школах міста коштувало б 8 млн. доларів?

ЧАСТИНА
ДРУГА

8.

Зі шкільної
газети "Горн"

Школа імені Калвіна Куліджа
ГОРН

Вересень

ЦІКАВІ ІНТЕРВ'Ю

Міс Сильвія Баррет, нова вчителька мови та літератури, одношайно визнана «Одрі Гепберн» школи Калвіна Куліджа. Крім того, це дуже приємна молода жінка, і ми раді, що вона з нами.

Під час інтерв'ю виявлено, що її зріст – п'ять футів чотири дюйми без підборів. У неї каштанове волосся і сіро-блакитні очі. Вона дуже приязна співрозмовниця. У неї бакалаврський диплом з «фі-бета-каппа» і «магна-кум-лауде» (якби ми ще знали, що це таке!), а магістерська робота (цікаво, ким працюють студенти) – з відзнакою. (Боже! Це ж треба!)

Вона захоплюється Чосером (це такий поет, і про нього ми теж геть нічого не знаємо!) і читанням книжок. У вільний час вона також полюбляє малювати (але не треба бігти до неї позувати, хлопці!) і кататися на велосипеді (двомісному?), їсти вершки (от уже ці калорії!) та плавати (це супер!). Ще вона любить відвідувати різні місця – як ми всі. Влітку вона трохи подорожувала Мексикою (Habla Español?) Вона відчуває, що викладання тут стане для неї справжнім викликом.

Ласкаво просимо у школу Куліджа, міс «Одрі» Баррет. Сподіваємося, ви трохи побудете з нами.

ВІД НАШОГО ДИРЕКТОРА:

Освіту впорядковує і активізує бажання озброїти і підготувати вас до зрілих осмислених дій громадян, здатних покласти на плечі важкі обов'язки та відповідальність, передбачені розквітом демократії. Саме завдяки вам і таким, як ви, тріумфальна хода демократії, пришвидшена і наснажена всебічною освітою, рухатиметься до нових здобутків та перемог. Ми не сумніваємося, що наші плани і зусилля в цьому напрямку дадуть результат у досягненні поставлених цілей і завдань, адже у мініатюрному осередку демократії – нашій школі – ви проявляєте себе гідними нашої довіри та очікувань.

*З найкращими побажаннями,
Максвел Е. Кларк, директор*

ПРИВІТАННЯ ВІД ВИРОБНИКА КОРСЕТІВ «ВЕНІТІ»

«ДЕ ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ ДРУЗІ» – КАФЕ НА РОЗИ

Щоб не збожеволіти
у перший рік навчання

Не поринати у депресію
на другому році

Не піддатися страху на третьому

А під випускний ні про що не шкодувати

ВСТУПАЙТЕ У ШКІЛЬНУ ОРГАНІЗАЦІЮ!!! ОДЕРЖУЙТЕ
ЗНАЧКИ Ш. О., ПОКИ ВОНИ ЩЕ Є!!! ШО, ШО, ШО!

Є ТУТ ХТОСЬ ЖИВИЙ? ПІДТРИМАЙ ШКІЛЬНИЙ ДУХ!
ПРИХОДЬ ВБОЛІВАТИ ЗА СВОЮ КОМАНДУ!
РОЗКЛАД БАСКЕТБОЛЬНИХ МАТЧІВ:

ВЕР. КАЛВІН КУЛІДЖ ПРОТИ МАНГЕТТЕНСЬКОЇ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ШКОЛИ
ЖОВТ. КАЛВІН КУЛІДЖ ПРОТИ (?) ПОВІДОМИМО ДОДАТКОВО
ЛИСТ. КАЛВІН КУЛІДЖ ПРОТИ (?) ПОВІДОМИМО ДОДАТКОВО
ГРУД. (?)

Доктор Максвел Е. Кларк
Сильвія **Б**Аррет
Мері Льюїс
Шарлотта **В**улф
Пол Барр**І**нджер

Маркус Мангейм
Фредерік **Л**Уміс
Генріетта Пастор**Ф**Ілд
Седі **Ф**Інч
ДЖеймс Дж. Мак**Г**ейб

КОРОТКО ПРО РІЗНЕ

Учитель, з яким дівчата хотіли б опинитися на безлюдному острові: МІСТЕР ПОЛ «ПОЕТ» БАРРІНДЖЕР
Вчителька, завжди готова допомогти: МІСІС БЕАТРИС «МАТІНКА» ШЕХТЕР

Вчителька, в якій уроки схожі на гру: МІС ГЕНРІЄТТА
«ПОДРУЖАЙКА» ПАСТОРФІЛД

Найзабудькуватіший вчитель: МІСТЕР МАРКУС «Н₂О»
МАНГЕЙМ

Найшикарніша вчителька: МІС СИЛЬВІЯ БАРРЕТ

«ГОРН» ШКОЛИ КАЛВІНА КУЛІДЖА – це голос твоєї
школи. Щоб він звучав і далі, передплачуй нашу газету і за-
мовляй оголошення!

Ми хочемо висловити подяку міс Мері Льюїс, шкільній
радниці «Горна», яка так безкорисливо допомагає нам.

25 вересня

Люба Еллен!

СБСП (слава Богу, сьогодні п'ятниця). Це означає, що не
треба ставити будильник на 6:30. Натомість я зможу випра-
ти блузку, подумати, написати листа.

Вітаю з новим зубиком донечки. Незабаром проріжеть-
ся ще один, потім іще й ще. Ти й незчуєшся, як маленька
Сюзі піде до школи. І тоді в неї почнуться проблеми. Втім,
сподіваюся, що коли вона довчиться до старших класів се-
редньої школи, в системі державної освіти щось зміниться.
Принаймні це нам постійно обіцяють. Я чула, що після не-
щодавньої загрози страйку, переговорів з Об'єднаною феде-
рацією вчителів і привернення уваги громадськості до на-
ших проблем «умови покращилися». Але за ці два тижні, що
я тут, жодних покращень не бачу, радше навпаки.

Ти запитуєш, що я викладаю. Важко сказати. Професор
Вінтерс радив зосереджувати викладання не на предметі,

а на дитині. Програма з англійської мови закликає до «індивідуального підходу та вдосконалення» – тобто до приділення уваги персонально кожному учневі, щоб виявити його найкращі риси. Це дозволить сягнути за поставлених навчальним планом межі. Бестер каже «надихати і захочувати до книжок», тобто готувати учнів до читання, пробуджувати цікавість. Усе це легше сказати, аніж зробити. Правду кажучи, все це просто неможливо.

Багато хто з цих учнів – попри міцну статуру і високий зріст – читає на рівні четвертого-п'ятого класу. Вони знайомі лише з найпримітивнішими коміксами і трилерами. Їх по десять років вчать у школі, а вони не знають, що таке речення.

Часто книжки, які ми з ними повинні читати, не мають нічого спільного з життям. Але їх завжди вивчають у школі. Або у бібліотеці їх надлишок. Або надійшла рекомендація від якогось комітету.

Наприклад, я запланувала зі своїм класом «повільних нечитайлів», які зараз на п'ятому семестрі, «Юлія Цезаря» Шекспіра (а хіба «не читати» можна швидко?). Це щоб замінити «Млин на річці Флос». Зі своїми «майже нормальними» я маю вивчати «Ромео і Джульєтту» АБО «Повість про два міста» (чудернацька альтернатива!), а з «дуже відсталими» – «Старі та нові есеї». Однак досі не можу роздати жодних книжок, бо не всі формуляри впорядковані, не всі контрольні аркуші вклеєні, не завершено інвентаризацію бібліотечних фондів, та ще й на сходах затори.

Але я не відступила і спробувала навчати без книжок. Була одна п'янка мить, коли мені вдалося запалити клас

думкою. Я написала на дошці рядки з поезії Роберта Браунінга: «Людина має пориватись якнайвище, / а інак навіщо й небо?» І ми захопилися обговоренням. Що важливіше – сподівання чи реальність? Я запитала, чи мудро ставити мету, яка перевищує твої можливості? Хіба це не означає від самого початку приректи себе на поразку? Ні, аж ніяк, сказали одні. У високих очікуваннях – запорука успіху! Ні, ні, закричали інші. Це закінчиться розчаруванням і невдачею! А як щодо надії? І щодо відчаю? – Треба мислити реалістично! – Треба мріяти! Як ти розумієш, вони казали все це своїми словами. Ці відкриття їх приголомшили. Замолоду навіть кліше здаються новими й свіжими. Крізь терні до зірок! Ні, не варто рипатися! А потім пролунав дзвоник з уроку, і учні забуркотіли. Це стало для мене найкращою винагородою! Вони з'юрмилися у дверях, цвірінькаючи, мов розтривожені горобці, подзьобуючи накидані мною зернятка. І саме тоді прийшов ЗАД.

– Що це за галас?

– Так звучить думка, містере МакГейб.

У своїй поштової скриньці я знайшла записку. Він відправив копії директору і завідувачу відділу англійської мови. І хтозна – може, ще й завірене печаткою обвинувачення в управлінні освіти? Наводжу тобі записку (вчитайся лишень!):

Я помітив, що наприкінці вашого уроку клас, який мав заходити наступним, затримався, бо учні, яких ви відпустили, поводитися емоційно і неорганізовано, перешкоджали проході інших і *розмовляли*. До обов'язків

учителя, чий клас виходить з уроку, належить забезпечення впорядкованого руху учнів.

Хоч як дивно, але розмовляти в навчальному закладі – смертний гріх. Звісно, є інші гріхи, і я дуже багато грішила. Вчора я ввімкнула у класі запис: Джон Гілгуд читав Шекспіра. Я принесла власний програвач (шкільний називається «аудіовізуальне обладнання», і шукати формуляр, щоб його замовити, марна справа). Здається, я змогла створити атмосферу. Ну, мені вдалося зробити так, що вони сиділи тихо і слухали. Аж тут заходить ЗАД в усіх своїх регаліях, а плечі аж сіпаються від люті. Він клацнув пальцями, щоб я вимкнула запис, почекав, поки платівка зупиниться, а тоді сказав:

– Тричі по три може пролунати дзвоник. Це сигнал тривоги. Прослуховування записів не сприяє організованій евакуації класу.

МакГейб став для мене уособленням Ворога, тому я його і згадую. Однак існують ще й інші проблеми. Посеред уроку може ввійти хтось із «кочівників» (це перипатетики, тобто вчителі, які не мають власного кабінету) і вивернути шухляди мого столу у пошуках забутої «Книги Ділейні». (Не маю гадки, звідки така назва. Здається, на честь містера Ділейні, який винайшов цю систему. Насправді це просто план, хто як сидить у класі: прізвища і номери парт, розписані на картках.)

А часом посеред уроку приходять з опитуваннями. Наприклад: «Скільки несправних розеток у вашому помешканні?»

Доводиться збирати гроші на публікації, організації, Ш. О. (загальну шкільну організацію), квитки на баскетбольні

матчі, «добровільні пожертви для технічного персоналу» (такий собі мовчазний спосіб вмилювати містера Грейсона, який живе у підвалі, якщо він взагалі існує; мабуть, це місцевий характерник).

Іноді внизу на вулиці свердлять асфальт, аж вікна двигтять. У вестибюлі репетиція оркестру. До класу вдираються з агітацією (зараз передвиборча кампанія), а потім з моєї єдиної дошки аж кричать заклики, виписані жовтою крейдою:

ГАРРІ КАґАН НЕ ПІДКАЧАЄ!

ШКОЛА ПРЕЗИДЕНТОМ ЙОГО ОБИРАЄ!

І ще:

ГЛОРІЯ ЕРЛІХ МИЛА Й ПРИВІТНА,

З НЕЮ НАША ШКОЛА РОЗКВІТНЕ!

А ще сигнали тривоги, які зазвичай лунають у найцікавіший момент уроку. Дзвоник несамовито надривається, ми всі біжимо у спортзал і мовчки збираємося там, у безпеці, на мить врятовані від знищення, стоячи між паралельними брусами так, щоб не торкатися спортивного знаряддя.

Іноді уроки перериває життя. Ми робимо граматичну вправу, аж тут дівчинка підхоплюється і вибігає з класу шукати загублені гроші – вісім доларів сімдесят центів, – голосячи: «Мама вб'є мене, вб'є!» Цілком можливо, адже це була плата за комунальні послуги. А один хлопець вибачився, що не зробив домашнє завдання, бо мав піти й зареєструвати шлюб. «Через мене вона у великій халепі, а ми католики, але річ у тім, що вона мені геть не до душі».

Хаос, поламани долі, благання про допомогу – наполегливі, але непочуті. А може, я драматизую? Пол вважає, що так. Він лише плечима знижує і складає про всіх смішні віршики. Це я про Пола Баррінджера, письменника, який викладає тут англійську для годиться, чекаючи, поки його опублікують. Він дуже привабливий: засмага, стильна стрижка, широка білозуба усмішка. Одна брова вища за іншу. Всі дівчата в нього закохані.

Тут є добрі, терплячі, працюючі люди, як-от бездітна вдова Беа («Матінка Шехтер та її дітки», – так про неї говорять школярі), і їм вдається вчити, попри неймовірні перешкоди. Декілька надзвичайно обдарованих педагогів, які – незнані й не овіяні славою – творять дива на своїх уроках. Декілька тих, хто по-справжньому любить підлітків. А решта, як мені здається, або опустили руки, або зганяють злість на учнях.

«Хто може, робить, хто не може, навчає інших». Як майже всі прислів'я, це правдиве лише частково. Хто може, вчить, а хто не може – озлобившись, збившись на манівці, зазнавши невдачі деінде – знаходять у шкільній системі виправдання або прихисток.

Мері Льюїс, згорблена і залякана, гарує у коридорах, завалена роботою як лошак, стогне про незручності і перенавантаження, компульсивно виконуючи всі розпорядження системи, як добровільна мучениця. Вона старомодна. Править помилки в реченнях і ставить нулі дітям, які жують гумку.

Ще є Генрієтта Пасторфілд – добродушна стара діва, «одружена зі школою». Підлецується до дітей, розважаючи

їх, і переконана, що уроки повинні бути забавкою, знання – підсолодженим, а вчителька – подружкою.

Фред Луміс – вчитель математики, на якого повісили ще й два класи англійської. Всією душею ненавидить дітей. «У п'ятнадцять років їх треба копняками виганяти зі школи, – сказав він мені, – а дівок стерилізувати, щоб не могли плодити подібних собі». Це точна цитата. А він працює приблизно з двома сотнями учнів на день.

Шкільна медсестра Френсіс Іген носить білі кросівки і звихнута на темі харчування. Місіс Вулф, бібліотекарці, нестерпно бачити, як із полиці беруть книжку. Міс Елла Фрайденберг, амбітна викладачка машинопису, яка домоглася посади консультанта з вибору професії, катує дітей питаннями про мастурбацію. Це вона розробила ОПУ (особистісний профіль учня), під який підганяє кожного підлітка, тавруючи його псевдо-фрейдистськими фразами. Вона ввела в оману більшість учителів і залякала декого з дітей.

Інших колег я лише бачила здалеку. Барони балаканини, герцоги географії, деспоти дошки, лорди локального масштабу – так їх називає Пол. Він вміє дібрати влучне словце. Особливо добре віршує. Він склав смішну пісеньку про нашого директора: «Не скрутить собі карк, / містере Кларк, / бо на тому світі...» Забула, що далі. Він і про мене віршик склав. Там щось римується зі словами «чотирнадцять каратів». Дуже привабливий чоловік.

МакГейб, звісно, просто нікчемний тиран із тих, що пишно розквітають у системі шкільної освіти, в армії чи в тоталітарній державі. Для мене він уособлює все нище, мерзенне й огидне, на що здатна людська природа. Ми мали

запеклу сутичку через звинувачення у крадіжці одного з моїх учнів, Джо Фероне, – як виявилось, цілком безпідставне. І він натякнув, що наприкінці півріччя мою роботу можуть оцінити Н («незадовільно»).

Сама не знаю, чому кинулася на захист Фероне. Це найнедисциплінованіший учень школи. Може, вчуваю в ньому бунтарський дух, подібний до мого власного. Здається, його обурює те саме, що й мене. Приходячи до школи (а це трапляється нечасто), він поводить грубо і зверхньо. Руки в кишенях, зубочистка в роті. Нахабно гойдається з п'ятки на носок і немовби чекає від мене якогось знаку.

Я досі намагаюся досягнути порозуміння. Саме на це я витрачаю майже весь час. Це важко, і я не знаю, до кого звернутися. До доктора Кларка? По-моєму, він геть не в курсі, що відбувається у школі. Я знаю про нього лише, що він має килим у кабінеті і персональну вбиральню на четвертому поверсі. Він майже постійно сидить або там, або там, а коли виходить, то любить розповідати, що слова «освіта» і «світло» споріднені. Також йому до вподоби сипати словами, завжди об'єднаними попарно: «цілі і завдання», «спрямовувати і надихати», «заохочувати і підтримувати», а ще «нові горизонти і великі перспективи». Ці перли вилітають із нього, як запонки з манжет.

Ще є доктор Бестер, якому я безпосередньо підпорядковуюся, завідувач методичного відділу англійської мови. Абсолютно його не розумію. Це висушений зманіжений чоловічок, замкнений і відсторонений. Як і більшість адміністративних посадовців, він викладає лише в одному випускному класі, а вершина кар'єри вчителя – взагалі не наближатися

до учнів! Діти його поважають, а колеги не люблять. Мабуть, через те, що він має звичку падати як сніг на голову і дивитися, хто як проводить урок. «Привид іде», – передають з вуст у уста, щоб повідомити про його відвідини. Беа казала, що спочатку він був чудовим вчителем, але зневірився і озлобився через паперову тяганину і всі ці «підписати в трьох примірниках», передбачені його посадою. Сподіваюся, він не прийде до мене, адже я ще борсаюся, намагаючись стати на ноги. Особливо важко із ДВ класом «неуспішних учнів» («слабких», «необдарованих», «інтелектуально обмежених», «не зацікавлених у навчанні», «не схильних продовжувати освіту в університеті», «непідготовлених», «неблагополучних», «неначитаних», «не здібних до мови та літератури», «баласт» тощо). Я нарахувала вже понад десять евфемізмів, вживаних коли люди хочуть сказати «тупі діти»!

Але найбільше роботи я маю поза викладанням. Чи знаєш ти інший фах, де потрібні висококваліфіковані спеціалісти, щоб проставляти цифри, впорядковувати картки за алфавітом, розносити листи по скриньках і чергувати в ідальні?

Який довгий лист я написала! Бачиш, я геть втратила зв'язок із реальністю, сидячи на самоті у 304-й: дзвоник дзвонять, учні заходять і йдуть, а в кошик для паперів накидано вже стільки, що зараз почне вивалюватися.

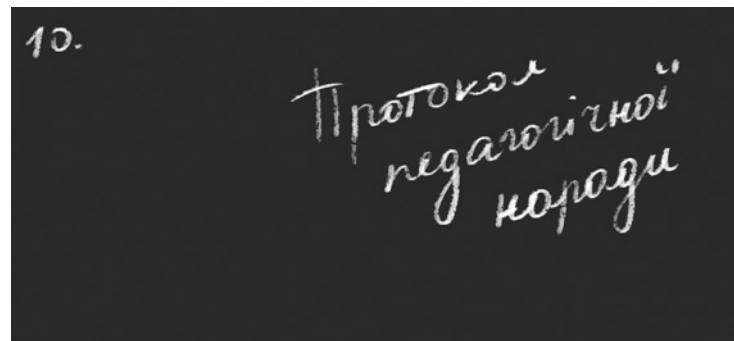
Пиши, пиши мені! Хоча б про загальний плин твого життя. Якщо тут стане надто вже важко, може, я попрошуся до тебе.

З любов'ю,

Сил

Р. С. Чи знала ти, що вчителі, які працюють у середніх школах Нью-Йорка, витрачають приблизно 100 годин на рік на проведення класних годин, а загалом на адміністративну роботу – 500 тисяч годин? І це лише за офіційним шкільним обліком, а ніхто ж не рахує додаткові години, витрачені на складання планів уроку, ведення документації, оцінювання письмових робіт.

с.

УРИВКИ З ПРОТОКОЛУ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАРАДИ

Дата: понеділок, 28 вересня, 15:06

Місце проведення: шкільна бібліотека

Присутність: 100%

Привітання доктора Кларка після літніх канікул. «Узявшись за гуж – сказати, що дуж». 1,5 хв.

Беа Шехтер озвучила нагальні питання, не розв'язані з минулого року: перевантаженість вчителів викладацькими та адміністративними обов'язками, а також незадовільний стан будівлі школи. 1 хв.

Згадані вище проблеми поки що відтерміновані.

Надали слово двом «кочівникам», які працюють в одній класній кімнаті і провадять міжусобиці.

Кочівник № 1: Заходячи у класну кімнату, бачить на дошці напис «Не стирати». Вважає це зухвалою узурпацією необхідної йому площі на дошці.

Кочівник № 2: Знаходить у глибині класної кімнати учительський словник, який явно взяв хтось із дітей. *Словник за жодних обставин не повинен перебувати за межами учительського столу!*

Кочівник № 1: У лівій шухляді столу не лишилося місця.

Кочівник № 2: Ліва шухляда належить не № 1, а № 2.

Для розгляду викладеної проблеми у комітеті зі скарг і конфліктів утворено підкомітет з переміщення вчителів та оптимального і справедливого розподілу навчальних класів. 6 хв.

Беа Шехтер заговорила про учнів, які кидають школу.

МакГейб: потрібно дотримуватися друкованого плану наради. 0,5 хв.

Головна тема обговорення: оцінки потрібно виставляти справа чи зліва від синьої розділової лінії в ОПУ?

Аргументи за і проти. Який спосіб дозволяє *зберегти більше часу?*

Для розгляду цього питання утворено комітет. 8,5 хв.

Баррінджер пропонує скасувати пообідню виховну годину.

МакГейб накладає вето. 0,5 хв.

Обговорення шкільних помічників:

Шкільних помічників впровадили, щоб розвантажити вчителів від роботи, не пов'язаної з викладанням, але зараз вчителі змушені займатися *іншими* справами, також не пов'язаними з викладанням. І з помічниками проблеми. Вони не можуть викладати, не можуть працювати офіційно. У них немає доступу до «кімнати запізень» і кабінету охорони здоров'я.

Крім того, працівники їдальні дивляться на них скоса, коли вони байдикують.

Висновок: доручити помічникам стежити за входами в будівлю і перевіряти відвідувачів. 10,5 хв.

Повторно піднімається проблема наркотично залежних учнів, а також продажу наркотиків на території школи.

Відтерміновано за браком часу. 0,5 хв.

МакГейб знову наголосив, що неприпустимо курити у вбиральнях. Запропонував перечитати «Постанову про куріння». 0,5 хв.

Мангейм знову заговорив про недостатню укомплектованість лабораторії і нестачу обладнання.

МакГейб: запит повинен пройти всі інстанції. 0,5 хв.

Міс Іген (шкільна медсестра): наголосила на важливості гарячих сніданків. На початку дня треба заправитися. Вплив на оцінки.

Доктор Кларк: «У здоровому тілі – здоровий дух». 1 хв.

Місіс Вулф (бібліотекарка): Повертаючи книжки у бібліотеку, ставте їх на полиці рівненько, інакше бібліотекар витрачає багато часу на впорядкування. Пояснити дітям, як важливо ставити книжки на полиці рівно. 2 хв.

Вчитель (? сірий костюм, вуса): пропозиція закрити нараду.

МакГейб: ще рано. 0,5 хв.

Беа Шехтер: проблеми інтеграції. Доктор Кларк: цілком нормальний та прийнятний процес. Терпіння та витривалість. Професійна гідність. Допомога колегам. Конституція. 2,5 хв.

Мері Льюїс: у її кабінеті зі стелі падає тиньк. Грейсон не допомагає. МакГейб: запит повинен пройти всі інстанції. 0,5 хв.

МакГейб: закликав докласти спільних зусиль проти запізнь, які перетв. на справжню пошесть. Надсилати батькам листи за ф. № 3. «Дисциплінарні рапорти стосуються і академічних оцінок також» (!) 8 хв.

Міс Фінч (секретарка): «Вчителі повинні працювати за інструкціями». Це означає вчасно подавати документацію!

Міс Фрайденберг (консультантка з виховної роботи і профорієнтації): потрібні точніші СХ в ОС (стисла характеристика для кожного учня, яку вчитель вносить в особову справу).

Достатньо одного речення за умови, що воно глибоке. Приклад: «Латентний лідер; потребує заохочення». Вивчити попередньо складені ОПУ (особистісні профілі учнів). 3,5 хв.

Баррінджер: пропозиція скасувати ранкову виховну годину.

МакГейб наклав вето. 0,5 хв.

Мері Льюїс: Зараз проголосили, що читання Біблії на офіційних зібраннях суперечить Конституції, але чи можна виділити хвилину на те, щоб помолитися подумки?

МакГейб: Гаразд, якщо не звучить слово «молитва» і ніхто не ворухить губами. 1 хв.

Вчитель (? сірий костюм, вуса): пропозиція закрити нараду.

МакГейб: ще рано. 0,5 хв.

Переміщення вчителів. Протипожежна охорона виявила, що в кабінеті природознавства на п'ятому поверсі є небезпека пожежі, тому його перевели на третій поверх у кімнату для зберігання підручників з математики, а підручники тимчасово поклали у комірці біля кабінету праці. Інструменти вчителів праці перенесли у комірку на другому поверсі, а все, що там зберігалось досі, тимчасово опинилося у секретаріаті. А вчителі соціології, які використовували кабінет природознавства для перевірки письмових робіт та виставлення оцінок, виявилися без місця. Куди їм іти? Сформовано комітет для розгляду цього питання. 5 хв.

Заключне слово доктора Кларка: Освіта необхідна для зміцнення демократії. 2 хв.

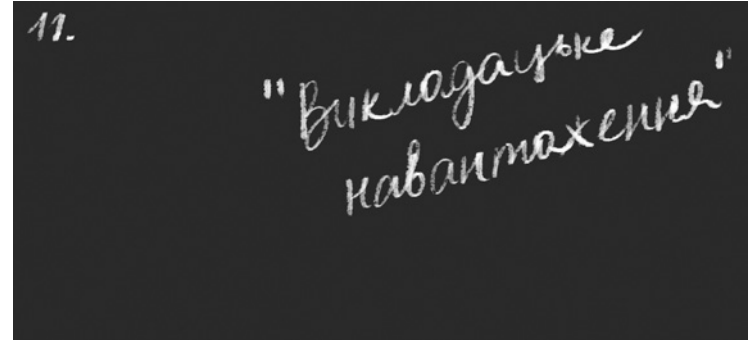
На проблеми розподілу навантажень, адміністративної роботи і несправного обладнання забракло часу. Обговорення іншим разом. 0,5 хв.

Вчитель (? сірий костюм, вуса): пропозиція закрити нараду.

Нарада завершилася о 16:06.

УСЬОГО: 60 хв.

(Переписати, надрукувати у трьох примірниках і подати у належному вигляді.)

2 жовтня

Люба Еллен!

СБСП – знову п'ятниця, а отже, минув іще один тиждень. Час то розвалюється, то тягнеться, мов несправний акордеон, а твої листи приносять лад, здоровий глузд і спогоди про те, як усе було до мого розхристаного сьогоднішнього. Я заздрю, що ти можеш байдикувати, приділяти час собі і родині у спокійному передмісті. А в мене, а в мене...

Холодна війна із ЗАДом гарячішає. Напруга між мною та Фероне зростає. Міс Фінч, шкільна секретарка, завалює паперами зі свого величезного конвеєра-мімеографа. Я аж ніяк не впевнена, що втримаюся у шкільній системі.

Під час виховної години, якщо дуже пощастить, дожджу до літери «Д». У коридорі нипає ЗАД, готовий увірватися до мене, щойно помітить бодай найменше порушення дисципліни. Може, він стежить за мною у перископ зі свого кабінету?

У класах, де я предметниця, ми досі мудруємо з книжками. «Старі та нові есеї» з волі якихось вищих сил замінили «Одіссеєю» та «Міфами і їхнім значенням». У мене лише два тижні, щоб пройти зі своїм «ДВ» класом всю міфологію та великий епос Гомера: інші вчителі чекають цих книжок, бо їх треба прочитати на іспити, які мають призначити до Дня подяки, щоб на зимових канікулах перевірити роботи і виставити оцінки.

Я намагаюся шукати орієнтири в тому, що діти кажуть або пишуть. Навіть поставила в навчальній кімнаті «Скриньку пропозицій», сподіваючись, що вони вільно висловлюватимуться і врешті-решт навчатися довіряти мені.

Поки що більшість лишається для мене морем облич, що колихається від найменшого вітерцю. Але деякі вже починають виринати.

Лу Мартін, найбільший комік класу. Йому дуже добре вдається приміряти різні міни. Ніхто не вміє вдавати більшого суму, прийшовши з невиконаним домашнім завданням: схопивши голову в руки, він присоромлено опускає плечі, а коліна аж підгинаються. Втілення каяття. Ніхто не вміє краще зобразити спрагу, благаючи дозволу вийти: закотивши очі й висолопивши язика, він хрипить так, ніби помре просто зараз і не зможе дійти до фонтанчика з питною водою. Ніхто не вміє краще вдавати жах від неправильної відповіді, яка злітає з його ж власних вуст. Ніхто не вміє краще вдавати смирення. Або спантеличення. Або обурення. Я знаю, що порушую правила, але, мабуть, заохочую його своїм сміхом.

Я вже запам'ятала декого на ім'я і почала розуміти деякі з їхніх проблем. Навіть здається, що зможу їм допомогти —

якщо вони дозволять. Але я досі лишаюся Чужинкою і Ворогом. Я не пройшла випробування, хоч би в чому воно полягало.

Я ворог для Едді Вільямса, бо біла, для Джо Фероне — бо вчителька, для Вівіан Пейн — бо приваблива.

Через колір своєї шкіри Едді ображений на цілий світ і хоче відплати.

Джо провалюється по всіх предметах, хоча дуже розумний. Він став яблуком розбрату для мене і МакГейба, бо я вважала, що він не винний у зникненні гаманця. Я довіряю йому, а він спостерігає за мною, напоготові напасти, варто мені схибити.

Вівіан — похмура дівчина, така негарна, що дивитися прикро. Під товстим шаром жиру ховає ненависть.

Гаррі Каган — політиканин і підлабузник. Балотується у президенти ШО, і, боюся, його оберуть.

Лінда Розен надто рано дозріла. Її розпирає від гормонів, а з навчанням усе кепсько.

А ще є гарненька Еліс Блейк, бліда від мрій про Справжнє Кохання. Така вразлива і віддана, якою можна бути лише у шістнадцять. Я впевнена, що її почуття дуже глибокі, але вона здатна висловити їх лише банальними фразами, на яких її виховували.

А ще Расті, який ненавидить жінок.

І тихий, прибитий пуерториканець — я навіть не можу згадати його імені.

Цих дітей змалечку годували жалюгідними недоїдками. Товкли їм весь час одне й те саме. І кожен скрізь — в школі і вдома — їх обманює.

Знаєш, я щойно зрозуміла, що для них навіть немає назви. «Тінейджери», «юнацтво», «учні», «діти», «молодь» – це звучить зверхньо, бундючно, зневажливо або неточно. У документах це «викладацьке навантаження», з кафедри їх називають підлітками, але як правильно?

Мене лякає, що вони бездумно засвоюють все сказане – хоч би хто стояв перед класом. І це надзвичайно далеко від бунту проти влади. Так, вони бунтують. Дуже галасливо. Але їм не випадає замислюватися.

Тут понад усе цінують конформізм, а ще мовчання. Ентузіазм викликає осуд – раптом діти галасуватимуть. ЗАД піймав кількох учнів, які прийшли до школи до початку уроків. Вони хотіли попрактикуватися в машинописі. Після того він видав маніфест, який забороняє будь-кому з учнів перебувати в будівлі до 8:20 або після 15:00. Вони не мають права заходити до школи, окрім як на уроки. Їм не можна лишатися в класі без нагляду вчителя. Не можна тинятися коридорами. Не можна заговорити, не піднявши перед тим руку. Не можна відчувати надто гостро чи сміятися надто гучно.

Наприклад, учора ми дискутували про рядки з «Юлія Цезаря»:

Буває, що самі для себе долю

Ми творимо. Тут не в планетах річ,

А в нас самих.*

Намагаючись адаптувати Шекспіра до їхнього життєвого досвіду, я запитала, чи згодні вони з цими словами. Чи

* Переклад Василя Мисика. Цит. за: Шекспір В. Твори в шести томах. – Київ: Видавництво художньої літератури «Дніпро», 1986. – Т. 4. – С. 257.

справді ми – господарі своєї долі, і чи може нам пощастити? Одне хлоп'я на першій парті потягнулося відповідати: «Спитайте мене, будь ласка, будь ласка, дозвольте сказати!» Він так несамовито вимахував рукою, що аж зі стільця впав. Шалений регіт. Входить МакГейб. Того ж дня я зі своєї поштової скриньки дізнаюся, що «як йому стало відомо, у контролі над класом забракло контролю».

Але я принаймні змусила цього хлопчика замислитися. Я заронила в нього те, що проросло думкою. Я зробила так, що він захопився ідеєю.

Звісно, часом я неправильно розумію їхні поривання. Є одна учениця, яка не зводить з мене очей. Сьогодні я запитала клас про Брута, і вона замахала рукою, благаючи звернути на неї увагу. Я викликала її, а вона каже: «Це у вас контактів лінзи?»

Добре, що Бестер не приходив подивитися, як я проведу урок. Однак цей чоловік набагато глибший, ніж здається. Я в захваті від того, як він дає собі раду з тим, що тут називається «проблеми з дисципліною». Він прийшов у кімнату раннього запізнення (не запитуй, що це таке і як я там опинилася) і попросив одного з хлопців показати його розклад. «Іди гуляй», – сказав той. Усі затамували подих. Бестер холодно і незворушно-ввічливо запитав, чи буде хлопець такий ласкавий повторити щойно сказане. Той повторив. «Яке було перше слово?» – бездоганно-коректним тоном перепитав Бестер. – «Іди». – «Ще раз, будь ласка». – «Іди». – «Ще раз?» – «Іди». – «А чи не можна повторити друге слово?» – «Гуляй». – «Ще раз, будь ласка». – «Гуляй». – «Ще раз?» – «Гуляй». Знаєш, як абсурдно починає звучати слово

«гуляй», коли хлопець урочисто повторює його декілька разів, стоячи серед однолітків? Він облажався і сам це знав. Це знав і клас, що задихався від стримуваного реготу. Це знав і Бестер, який, виходячи, так само незворушно промовив: «Я порекомендував би зайнятися виправленням мови».

Мені би такої впевненості... На виховних годинах почуваяся абсолютно безпорадною. Вони досі не почали довіряти. Досі випробовують. Одна дівчинка, сором'язлива і стривожена, спробувала зі мною заговорити. Попросила, щоб ми зустрілися після уроків минулого понеділка. Здається, вона боялася йти додому. На жаль, тоді було призначено педагогічну нараду. Присутність – це священний обов'язок. Можливо, мені вдалося б їй допомогти. Відтоді вона не ходила до школи. Інспектор у справах неповнолітніх повідомив, що вона втекла з дому.

На тій нараді (ми повинні щомісяця відсиджувати годину; якщо впоратися швидше, це, мабуть, незаконно) я дивилася на своїх побратимів і посестер. Байдужість або зневіра в'їлася в них усіх, мов пилюка. Хіба що декілька невгамовних душ борсалися і баламутили воду. Наскільки я зрозуміла, мені, новій вчительці, не можна було брати слово. Натомість мене попросили вести протокол. Я все нотувала, а зараз маю подати у друкованому вигляді. А ще я фіксувала перебіг наради похвилинно, і вийшло рівно шістдесят хвилин!

Кожна година і хвилина нашого часу обрахована і розпланована аж до найвіддаленішого майбутнього. Уже триває підготовка до дня відкритих дверей і різдвяної вистави. На дошці оголошень, та й загалом скрізь – якісь дивні знамення. От сьогодні вранці я побачила загадковий напис: «У наступному півріччі до подальших розпоряджень триватиме

поглиблений курс алгебри». Не знаю, що вони хотіли цим сказати. Так само гадки не маю, що таке «стандартний мінімум і бажаний максимум». Це все проблема комунікації.

Комунікація. Якби знаття, як до них достукатися – можна було би їх вчити. Я попросила їх написати, що вони встигли вивчити у старших класах на уроках англійської і що сподіваються отримати від роботи зі мною. Відповіді приголомшили. Вони принесли мені описані на папірцях роки, і я побачила, яка там порожнеча. Я побачила, як несамовито вони потребують мене – або когось, схожого на мене. Нас тут замало. До того ж, попри все моє педагогічне завзяття, у школі Калвіна Куліджа такі умови, що вчити тут дітей, власне, майже неможливо. Сторонній людині, звісно, здається, що кращої роботи годі шукати. П'ять днів на тиждень з дев'ятої до третьої. Два місяці оплачуваної відпустки влітку. Усі державні вихідні. Престиж, повага. Мама, наприклад, має дуже ідеалістичне уявлення про мій день. Лише й треба красиво кивати – а навколо кніксени під шурхіт крохмальних одержок, і хором лунають шанобливі побажання доброго ранку.

Як добре, що можна написати *тобі!*

З любов'ю,

Сил

P. S. Чи знала ти, що в місті Нью-Йорк понад 800 шкіл, понад 86 старших шкіл і приблизно мільйон учнів? І що зі ста дітей, що йдуть у перший клас, лише п'ятнадцять отримують університетський диплом? Більшість ніколи не матиме жодної освіти, крім шкільної.

С.

У відповідь на ваше питання що ми встигли отримати від уроків англійської я відповідаю що явно не отримав нічого від уроків англійської. Учителі були або сарказтичні кислі морди або взагалі якісь психованні. Половину часу нам ставили всяких лівих людей на заміну. Яюсь у нас дев'ять різних людей викладало англійську. А коли наш клас узяв доктор Бестер я почав шарити що до чого але він адміністратор йому не можна викладати.

І нема де вчитися. В минулому році не було парт за якими писати. Ми сиділи за мокрими стільницями і на них капала вода з кранів бо англійську проводили в лабораторному класі. А до того не було стільців бо ми займалися у спорт залі і сиділи на впочіпки.

Навіть вчителі які в нас постійно місіс Льюїс розвела таку нудоту що я собі ледь щелепу не вивернув позіхаючи, а містер Луміс (математик) не навидів нас і викладати. Вчителі намагаються зробити нас нижчими за себе. Може це тому, що вони самі почуваються нижчими за інших людей.

Один вчитель сказав мені вийти за двері і не повертатися, і я так і зробив.

Правдоруб

Я з цього всього отримала літтературу і книжки. Іноді віршованні. І ще перед контрольною дозу Англійської. У моєму класі хлопці, вони відволікають мене від Англійської. Наступного разу пощастить більше.

Лінда Розен

На уроках міс Пастерфельдс мені дуже подобалися всякі ці продвинуті методички. Наприклад «година книголюбивих» і гра «вгадай слово», коли записували бали кожної команди. І ще ми малювали чоловічків, щоб проілюструвати різних персонажів з різних книжок, і влаштовували пунктуаційні перегони і граматичний бейзбол і всім роздавали ви нагороди – ось так треба вчити англійську.

Справжній учень

Я єдине що вивчив – це «лабки». Про «лабки» я знаю геть все вздовж і впоперек, і все це від однієї вчительки. Я краще не буду називати ім'я, але вона була геть схиблена на «граматичних» помилках. А міс Льюїс вічно прискіпувалася

до мене! З Пастерфілд ми постійно все «розігрували», і моє останнє завдання було показати помилку в слові «димократія», і ми весь час голосували чим нам займатися а потім не лишалося часу цим займатися.

Лише одного разу мені трапилася бодай трохи нормальна вчителька але вона «захворіла» і пішла. Я сподіваюся, що зараз із вами буде непогано, бо здається що ви «жива» але ще рано казати.

Ч. Роббінс

Мені дуже прикро згадувати всі ці роки вивчення англійської, крім однієї вчительки, яку я ніколи не забуду. Коли я здав не дуже добрий зошит (майже повністю написаний олівцем) то вона не сказала мені переписати все чорнилом а просто сказала сильніше натиснути олівцем там де не видно.

Наступного дня вона мене запитала чи я так зробив. І коли я сказав що так вона навіть не стала дивитися, а просто повірила мені на слово. Від цього мені стало тепло всередині бо це вперше вчитель повірив учневі і не став перевіряти чи це правда. В більшості випадків вони навіть імені твого не знають.

Я

За два роки вивчення англійської у старших класах я навчився

1. Читати газету
А. Заголовки
2. Підкреслювати
3. Порівнювати авторів (Наталі Готорн)
4. Та Джордж Елліот

Не варто було б вивчати цього Елліота. Ми б хотіли якусь книжку для підлітків, наприклад «Лоліту».

Підліток

Впродовж багатьох років відвідування школи я був дуже задоволений рівнем викладання. Англійська — це мова, яку дуже важливо вивчати, особливо зважаючи на те, що це мова нашого повсякденного спілкування. Оскільки більшість із нас навчаються у старших класах, ми зацікавлені у вивченні англійської. Я вважаю, що англійська мені життєво необхідна, і намагатимуся у своєму подальшому майбутньому збільшувати свої знання. Своїм сяйвом англійська перевершує всі інші предмети. Я завжди отримував високі оцінки, бо я працюю, а ще я знаю, що все, що каже вчитель, буде мені корисно. Мені особливо добре дається усна мова. Також мою увагу привертає написання творів і компонування ідеальних речень, де всі розділові знаки стоять як треба. Мене навчили ще багато всього іншого життєво необхідного,

і результати чудові. Також на мене справили враження досягнення моїх однокласників. Я сподіваюся отримати ще кращі результати, виконуючи обрану програму з такою чудовою викладачкою, як ви.

*Гаррі Каган
(Правильний вибір учнів)*

Оскільки ви тут новенька, мусите знати, що в мене з усіма учителями домовленість: вони не лізуть до мене, а я до них. Тож далі я вам не писатиму.

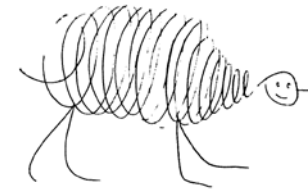

За 16 років мого життя мені траплялися майже всі вчителі, які існують в світі, але одну (яка була в шостому класі) я не забуду ніколи, бо з нею доводилося розшарюватися в кожній дрібниці. Вона була така вимоглива, що кожного дня задавала домашнє завдання і намагалася щось втовкмачити нам в голови, але вона відрізняється тим, як вона це робила. Їй було справді не байдуже, і вона знаходила наші хороші й погані сторони. Вона щодня засиджувалася після школи, і ми могли підійти і спитатися про домашнє завдання. Вона

муштрувала нас, а іноді просто задовбувала, але наприкінці півріччя сталося щось дивне: всі зібралися навколо неї і почали цілувати. Але у старшій школі все не так. Промови, промови – все, що ми чуємо.

Вибуваючий

Чого я навчилася на уроках англійської, то це шкрябати всіляку байду. Такий нудний предмет, що я просто сиділа і годинами шкрябала й шкрябала. Іноді я на уроці сиджу в темних окулярах, щоб спати.

Я дивлюся на вчителя не як на об'єкт, а як на особистість, таку, як я. І я прийняв багато вчителів із їхніми недоліками і намагався звертати увагу на їхні світлі сторони. Але дехто просто не з того тіста, щоб викладати, – надто стара і вся на нервах і так вчила, що ні чого не второпаш. Завжди говорила лише вона. Як не про сестер чи сусідів, то про сучасне покоління, і ми не могли навіть слова втулити. Вона була з тих, хто будує великі плани на початку року, але ніколи до них не доходить. А ще вони поведуться так, ніби роблять тобі величезну

послугу, і все це з саркастичними зауваженнями типу «Які ж нахабні в людей бувають діти!» Навіть якщо ми знали відповідь на запитання, то боялися так, що не могли нічого сказати. А коли ми все-таки відповідали, вона геть не хвалила нас, лише казала: «Нарешті засвоїли щось!» Коли я на уроці сміявся або, вибачте на слові, відригував (ненавмисне), мене щоразу виганяли з уроку і відправляли сидіти в якомусь закутку школи.

Сором'язливий Ніхто

Один тиждень у мене вів уроки доктор Бестер. Він замінював мою постійну вчительку, якій знадобилося повністю відпочити від нас. Він сподобався нам, але мені здається, він під прикриттям і грає чужу роль. В цю роль входить суворе обличчя і зауваження, але всі бачили, як крізь фальшиве вікно суворості пробивається світло гарного вчителя. Він пробудив інтерес до англійської, який у нас почав згасати, і ми всі збивалися з ніг, щоб все для нього вивчити.

Керол Бланка

Колись в іншій школі в мене була вчителька англійської, яка до мене ставилася не лише як до учня, але і як до одного зі своїх синів. Вона мені давала одяг, з якого виріс її син. Одяг, який вона давала, був у гарному стані.

Френк Аллен

Наприкінці початкової школи до нас прийшов новенький учитель англійської. Він був такий молодий, що зовсім не міг впоратися з класом, ми ніколи його не слухали, навіть коли він кричав. Одного разу, коли він зчепився з кимось через крейду, всі дітлахи піднялися і повиходили з класу. А він, замість вийти і подивитися, де ми і як, вдягнув пальто, взяв парасольку, закинув її собі на плече і вийшов з класу насвисуючи. Він не сказав нам ані слова. Як ви здогадалися, в нас потім з'явився новий учитель.

Це єдиний спогад про англійську, який у мене залишився.

Єдина вчителька, яка нас не принижувала, це місіс Шехтер. Вона поводитися з нами по-простому, і все здавалося простим, навіть непросте. Вона навіть добре ставилася до нас. Від тоді я постійно благаю її повернутися, стоячи на колінах, але без результату. Я хотіла б ходити до школи де великі вікна, а в них сонце і дерева, і щоб ніхто не пащекував за спиною. І щоб вчитель був радше другом і не заводив собі мазунчиків просто через те, що вони кращі за інших.

Вівіан Пейн

Якщо вже ви запитали, ось мій список:

Міс Пасторфілд дозволяє вилазити їй на голову

Місіс Льюїс – їй треба на пенсію

Містер Баррінджер корчить з себе невідомо кого

Місіс Шехтер – норм.

Міс Баррет треба зніматися в кіно

Містер Луміс нічого не шарить

Може, ви не погодитеся, але це моя особа думка.

Mr. X

Коли я навчався у молодших класах, у мене був вчитель, задоволений собою і своїм життям, і йому було норм вчителювати. Він вчив просто, з гідністю і завжди розумів своїх учнів, навіть якщо вони самі не могли нічого пояснити. Він не був диктатором, але мав якісь такі чари, що ми завжди його слухалися. Усе що я знаю про Англійську я вивчив у цього достойного чоловіка.

Він показав мені, що навколо є світ. Він був як вино, хоча не ставив високих оцінок. Я часто приходив до нього на обідню перерву, ми грали у дартс, їли обід, який він приносив для нас, і він часто допомагав нам, коли міг, навіть з інших предметів, наприклад, з точних наук. Влітку

ми з ним ходили в парк і грали у бейсбол. Я досі спілкуюся з цим вчителем: ми обмінюємося листами.

Вдячний учень

Англійська – це особистий предмет, який повинен викладати чоловік. А в школі баби, їх забагато, і всі вони геть ні на що не здатні.

Расті

В іншій моїй школі нас було більшість, тому що Білих було лише декілька. Але там видавали не дуже добру освіту. Тут мене намагалися інтегрувати, але не зрослося.

Я не з тих, кого називають зразковими учнями, але нічого немаю проти школи – при наймні можна сидіти там і не йти до дому. Але вчителі, вони занадто упереджені і майже всі Білі, і ніколи не ставлять мені справедливих оцінок.

Я не дуже по книжках, але нічого не мав проти, але потім за мене взяли вчителі і все поламали. Я нічого не отримую від діограм, а переписувати слова по десять разів це лише марнувати гарний папір. І двікрапки теж вилітають у мене з голови. І неправильно, що до мене весь час чіпляються!

Вельмишановний Едвард Вільямс

Що я вивчив. Чого я сподіваюся досягнути.

Поки що я вивчив слова та їхні значення, слова без значення, усні та письмові слова, частини мови. І кожної п'ятниці контрольна. Я сподіваюся трохи дізнатися про літературу та життя.

Досвідчений

Калейдоскоп. Клаптикова ковдра. Миготіння картинок. Обриси і тіні, що з'являються й минають, не лишаючи по собі відлуння. По воді, в яку не вкинули камінець, не розходяться кола. Ось мої спогади про змарновані минулі роки вивчення англійської. Я виринаю звідти, в мені придушена творчість, але Фенікс надії відроджується щоразу після канікул. Чи буде цей навчальний рік іншим? Чи мене заохочуватимуть, надихатимуть, підтримуватимуть? Це гостре і нагальне питання досі висить без відповіді. (Я мала відвідувати заняття з творчого письма у місіс Шехтер, але не вдалося через зіткнення з фізикою.)

Елізабет Елліс

Немає сенсу вчити Англійську, бо навіщо? ну ми не зможемо пройти у вище товариство, ну і що? Все одно жити можна, так? Тоді до чого все це? набагато корисніше було б вивчати якусь іншу мову. якщо наприклад взяти книжки, там усе нормально, і коли дивитися фільми, там є такі слова що капець як проймають. Нісенітниця.

(Якщо чесно, хай би вчитель прямо сказав мені, що я нічого не шарю в Англійській, аніж свердлили мене поглядом у коридорі.)

Мені все обридло

Якісь шматки і уривки. МакБет, а наступного тижня вже Мобі-Дік, як ставити лапки, усне обговорення чи повинні батьки бути суворими? Чи можна дівчатам носити джинси? Які помилки я робив у молодших класах, такі роблю і зараз. Я сподіваюся покращення.

Залишенець

Я думаю, як вивчили англійську в дитячому садочку, треба зразу кінчати з нею. Га-га! Граматику оголошувати поза законом! Речення з комами викосити з мови! У кого язик погано підвішений, тим позорно виступати усно. Через письмові роботи виникає багато орф. і грам. помилок! Читати книжки і відповідати потім на питання надто важко! (мені б хотілося такої англійської, щоб не налягала!) І ще один привид для невдоволення англійською для мене це деякі учні, які постійно влаштовують цирк і дратують. Я можу і себе зарахувати до цієї категорії бо я влаштовував цирк і цілком безкорисливо для себе діставав клас! Але ми повинні приймати гарне і погане разом і розуміти, що життя це вам не квітник!

Лу Мартін

Грам. та Шекс. – хрінь!
Твори – балаканина.
Айвенго такий лажовий що капець
Джордж Елліот лайно, хоча він і жінка

Навіщо ви про це запитали? Щоб показати, що ви краща вчителька, ніж інші? Всі ви однакові. Годуєте нас лайном, а ми повинні його жерти, а вам усе подавати в гарному і охайному вигляді, лишаячи місце, щоб ви оцінку поставили. Але ви ще гірше брехло ніж інші, бо розігруєте з себе леді – ви знаєте про що я – і вдаєте, ніби все це вас гребе. Кого ви хочете намахати?

Ми для вас лайно, таке саме як ви для тих кнурів і стукачів, під якими ця тюрюга. А вони лайно для упирів і брехунів, які заправляють шкільною системою.

У всій цій школі всім, крім однієї людини, завжди було насрати на мене, і так само вдома і на вулиці. Мабуть, вам все одно, як я пишу. Можете поставити мені нуль за словниковий запас.

В будь-якому разі я наприкінці півріччя буду валити у великий паскудний світ, до якого ви всі тут нас готуєте і де собаки жеруть собак, а їх жеруть інші собаки, а тих іще інші. Я достобіса впевнений, що здобув освіту. Але її не було

в жодному розкладі. А ви й далі будете стирчати тут. Ви не хвилюйтеся, знайдеться достатньо інших готовий бавитися у вашу гру ой, беее, ягнятко загубилося, повертайся до школи, ягнятко. От тільки треба йти в ногу, по двоє, і тоді отримаємо гарненькі атестати, здобрені лайном. Смакота.

Гадаю, я відповів на ваші питання.

Джо Фероне

Джо, твоя мова дуже експресивна, але справляла би ще сильніше враження, якби деякі слова ти використовував ощадливіше. Ти висловлюєшся яскраво і зрозуміло, і твої метафори – від собак до ягнят – влучні. Я оцінила б тебе значно вище, ніж ти себе сам, і йдеться не про англійську.

У твоїх словах є правда, але ти надто розумний, щоб чіплятися за такий обмежений погляд на речі. Що ж до висловлених звинувачень, то у цій країні людина вважається невинуватою, поки не доведуть протилежне. Чому б не дати мені шанс, який мають усі підозрювані? Гадаю, треба поговорити. Ми могли б зустрітися сьогодні після уроків?

С. Баррет

Я не розумію цей ваш високий стиль, і я зайнятий після школи. Щодня. Виправдовуйтеся у відведений вам час.

Джо

(P. S. Шкода, що я не можу вам повірити.)

Шановна міс Баррет!

Ось копія методички з англійської. Нехай вона стане вашою Біблією. Тут ідеться про різні способи створення навчального середовища та ін.

*Семюел Бестер,
завідувач методичного відділу
англійської мови*

* * *

ОСНОВНИЙ ПРИНЦИП, ЯКОГО ПОТРІБНО ДОТРИМУВАТИСЯ ПІД ЧАС БУДЬ-ЯКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КЛАСІ: ЗВЕРТАТИ УВАГУ НАСАМПЕРЕД НА ІНДИВІДУАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ ТА ПОТРЕБИ УЧНІВ. УЧИТЕЛЬ ПОВИНЕН СТЕЖИТИ ЗА РОЗВИТКОМ НАВИЧОК КОЖНОГО УЧНЯ – НЕЗАЛЕЖНО ВІД ОЦІНЮВАННЯ – І СПРЯМОВУВАТИ ЙОГО ДАЛІ З УРАХУВАННЯМ ЦЬОГО.

* * *

ПРИЩЕПЛЕННЯ ЛЮБОВІ ДО ЧИТАННЯ, З ЯКОЇ ПОТІМ РОЗВИНЕТЬСЯ ЗВИЧКА ЧИТАТИ, – МОЖЛИВО, НАЙВАЖЛИВИШЕ, ЩО МОЖЕ ЗРОБИТИ ШКОЛА.

* * *

ПОТРІБНО ПРИДІЛЯТИ ОСОБЛИВУ УВАГУ СТВОРЕННЮ У КАБІНЕТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯКОМОГО ПРИЄМНІШОЇ АТМОСФЕРИ. НЕОБХІДНІ КНИЖКОВІ ПОЛИЦІ І СТОЛИ ДЛЯ РОЗКЛАДАННЯ НА НИХ РІЗНОМАНІТНИХ КНИЖОК ТА ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ. ЛЕГКІ ПЕРЕСУВНІ СТІЛЬЦІ ТА ПАРТИ СПРИЯЮТЬ ГРУПОВІЙ РОБОТІ І НЕФОРМАЛЬНОМУ СПІЛКУВАННЮ. БАЖАНО ЗАБЕЗПЕЧИТИ НАЯВНІСТЬ У КАБІНЕТІ ПРОЕКТОРА, МАГНІТОФОНА ТА ІНШОГО АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ОБЛАДНАННЯ.

ЧАСТИНА
ТРЕТЯ

14.

Персефона

Пон., 5 жовтня

Люба Еллен, гадаю, що білі кахлі чудово пасуватимуть до твого каміна, але про грип я нічого не знаю, крім того, що мені від нього стає недобре.

До речі, у школі мені теж не дуже добре. Ходять плітки, що цього тижня варто чекати Привида: Бестер вийшов на полювання і, ймовірно, перевірятиме мій клас. Що робити, якщо він прийде на заняття з моїми «дуже відсталими»?

Ми зараз вивчаємо міфи, тож сьогодні я написала на дошці вірш Едни Міллей «Молитва до Персефони». Пам'ятаєш?

*Стань для неї, Персефоно,
Тим, чим я не можу стати,
Щоб її, зухвалу й вільну,
На колінах колисати.
Відвернулася від мене,
Але це дівча шалене –*

*В пекло кинута дитина.
Голову її свавільну
На свої схили коліна.
І скажи їй: «Люба, мила,
Не така вже тут могила».*

Побачивши на дошці вірш, вони застогнали, мовляв, знову від них щось вимагають. Але я запитала, хто це говорить (закоханий? матір про дитину?), і Вівіан Пейн сором'язливо піднесла руку: «Може, вчителька?»

Потрібна близькість, однак і надмірно зближуватися не варто. Взаємини між учнем та вчителем – це ніби прогулянка натягнутою ливною. Я усвідомлюю, як дбайливо треба обирати слова і жести. Я знаю тонку межу, яка відділяє дружнє ставлення від панібратства, гідність від зверхності. Для мене це особливо відчутно, коли намагаюся достукатися до Фероне. Сама не знаю, чому для мене це так важливо. Може, тому що він теж бунтар. Може, тому що він такий поламаний. Він надто розумний і надто непевний, щоб втратити його в цьому безладі. Я хочу познайомитися з ним ближче – з ними усіма. Один зі способів – дозволити їм висловити щось своє, унікальне, їхніми власними словами – адже ми нічого не маємо, крім слів. Я з нетерпінням чекаю їхніх творів та всього, що надходить у «Скриньку пропозицій», мені хочеться слухати їх.

А ти такі дурниці запитуєш, любя! Як це чому я повинна кочувати? Бо Мері Льюїс використовує мій кабінет для двох своїх класів! Чому вона не використовує свій? Бо там інший кочівник. Ми розділили навпіл дошку і місце для оголошень. Мені завжди цікаво, що на її половині.

Вона каже, що їй подобається моя класна кімната, бо тут можна переставляти стільці, а на партах є куди руки покласти. А в неї парти прикручені до підлоги ще від тих часів, коли в цій будівлі була початкова школа, і зараз учням нема куди ноги подіти.

Хочеш більше дізнатися про Пола...

Я теж. Він розумний, жвавий і страшенно гарний, звісно ж. Ця його брова... Але є в ньому щось таке, що насторожує. Йому нестерпний навіть найменший дотик до дітей. Штовханини в коридорах він боїться так, що це мало не фобія. Завжди чекає, поки розбіжиться потік учнів, і аж тоді виходить.

Дівчатка від нього просто шаленіють. «Що мені в ньому подобається, – сказала одна учениця з мого класу, – то це те, як він, коли стоїть, завжди спирається на свій стіл, а ще іноді сідає на нього, а не на стілець».

Що ж, може, в цьому його секрет.

Найчастіше пишете мені ви з мамою. Вона тривожиться за мене – як я тут сама, у великому місті, без можливості готувати собі нормальну їжу. А ще постійно надсилає мені вирізки з пенсильванських газет: згвалтування, напади, вбивства. І на берегах нашкрябане безапеляційне: «Будь обережна!» Вона вважає, що лише в школі я в безпеці.

Але щось мені в це не віриться.

*З любов'ю,
Сил*

P. S. Чи знала ти, що лише 21% нью-йоркського бюджету йде на освіту, а у маленьких містечках – аж 70%?

15.

З книжка
дня паперів
міс Баррет

Чернетка
Ч. Роббінс

Англійська 33, ДВ
міс Баррет

Мій найкращий друг

Розділ 1

Мій «найкращий друг» залежить від того, що ми робимо один для одного. З усіх «друзів», яких я маю, лише один (1) мій найкращий друг, і його звати «Тоні», але я називаю його «Живчик». Коли ми кудись ідемо, то завжди ідемо разом в будь-якому разі. Між нами багато всього є. Якщо я колись втрачу цього «друга», то я навіть не знаю, що я тоді робитиму. Багато хлопців і дівчат називають нас «брат». Це вони мають на увазі, що ми ніколи не розлучаємося і завжди разом. Саме тому він мій «найкращий друг». (рівно 100 слів)

* * *

Мій найкращий друг. Чернетка, не на оцінку!

У мене багато найкращих друзів. Один із яких це Джонні. Вік Джонні 15 р. Він приблизно 163 см на зріст. У нього є характер, ось такий: він розумний, завжди грає чесно, ніколи не б'ється зі своїми найкращими друзями. Він носить окуляри і дуже чистюлюбний. Це я до того, що він дуже охайно вдягається. Що мені в ньому подобається це те що ми хороші друзі.

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: Б. Шехтер

КОМУ: С. Баррет

Люба Сил, вийдемо на обід – *розвіємося і гульнемо!* Забудьте на пів години своїх ДВ і обтрусіть із себе крейдяну пилюку. Мені остогидла кава зі смаком паперу. Сиджу на цій вахті, ніби Цербер на брамі Аїду, але що і від кого охороняю? Залюбки махнуся своїм чергуванням у приймальні із вашим обходом коридорів! Скажіть «так» янголяткові, яке принесе цю записку, і ходімо поїмо як *леді!*

(Наскільки я знаю, за вами сьогодні, можливо, спостерігатимуть. Дайте їм якусь письмову роботу, «Мій улюблений вид спорту» або «Роздуми про море», і розслабтеся!)

Беа

* * *

Люба Беа, на жаль, сьогодні не зможу. На обідній перерві до мене має прийти батько учня. Хоче запитати, чому за контрольну з орфографії лише 35%. Я мушу якось пояснити, але як?

Сил

* * *

Люба Сил, навіть не намагайтеся. Діалог неможливий. Ніхто насправді не слухає. Кожна людина – острів. Краще приготуйте йому кавою.

Беа

* * *

План Твору

Привіт, – «це слово пролало на вулиці з містичим відлунням», і мене схопила за руку знайома рука мого *найкращого друга Майка*. – Як життя, старий друже Білл?

Добре, – «відповів я у відповідь. Я був здивовний, бо не чекав цього. Це був *ясний* зимовий день, і сніг *ясно* блищав на

* * *

План уроку

Англ. 33 ДВ

Письм. тв. у класі; припл. 100 слів: Мій найкр. д.

Наголосити на лакон. та ясн.

Перший вар. здати на черн.

Нагадати: важл. першого та ост. реч.

На дощці: скл. дружби

I. Особ. збагач.

А. Брати і давати.

Б. Інш. тчк. зору

В. Протил. самотн.

II. Соц.

(Людина – товариська істота.)

III.

IV.

* * *

Мій найкращий друг

Дружба важлива. Вона дає нам особисте збагачення, і дає давати і брати і іншу точку зору. Дружба також протилежна самотності і соціальна. Дружба важлива, бо людина тварина в нашому суспільстві.

Лише 33 слів, треба ще 67

* * *

Моя найкраща подруга я, я сама і я. Я це кажу, бо ні кому не можна вірити. Вони кажуть тобі, що вони твій найкращий друг, а в тебе за спиною на звуть тебе коровою. Тому в мене є я, я сама і ще раз я, і пішли всі. Я вже втратила вагу, і мені взагалі все одно на інших дівчат, бо вони всі зміюки. Моя подруга — я, я сама і ще раз я.

* * *

МІЙ НАЙКРАЩИЙ ДРУГ

Короче у феліті має одного друга, який навіч дуже профукав
нашнфакф ффнфкф ффдфкфкф ффнфдфкф + цф мфтф ффнфдфкф
ффнф ффнф ффдфкфкф ффдфкф ффнфдфкф і ффдфкфкф мфрфкфкф
ф мфр ффдфкфкфкф ффдф ффдфкфкф

Людина — товарна тварина.

* * *

Люба Сильвіє, Привид вийшов на полювання! Мерщій напишіть щось на дошці + подивіться, щоб на підлозі не валялося папірців + щоб віконниці були відкинуті рівно на 4 дюйми! Він щойно прийшов до мене — я розпочала вікторину з пунктуації, але все пішло шкереберть. І ще я забула

написати завдання на дошці. Чого б не задати їм твір? Хай сидять і пишуть, а він занудиться і піде. Передайте далі. Пам'ятайте: *вікна і розмаїття!*

Генрієтта

* * *

Твір. Чи потрібно зкасовувати смерт. кару?

Чрн.

Я писатиму на цю тему яку ми дуже багато обговорювали на Суспільствознавстві і я вважаю що потрібно бо що хорошого в ел. стільці коли після вбивства уже пізно щось виправити і показати цфдфкфкф гарний приклад іншим бандюкам.

* * *

Перепустка до вбиральні: 10:08.

С. Б.

Не прийнята. Підстава: чинні лише перепустки у вигляді дерев'яних жетонів.

Дж. МакГ.

Не забути: здати до 15:00 (у приймальню)
 Результати перевірки присутності, звіт прог.,
 картки відсутніх
 Список учнів вих. год. в алф. порядку
 Медичні картки (щеплення, стоматологія)
 (у відділ мови)
 Хто минулого року отримав «незадовільно» – список
 % хто повторно слухає курс
 Підвищення стандартів (як?)
 Перенести «Макбета»???

Пам'яті всіх полеглих в очікуванні дзвінка

Математику зробив?
 Годі, придурку!
 Від сохни!
 Ти теж

Шановний докторе Кларк,
 як ви слушно зауважили, викладавниця тут має бути
 фффффф ^
 Мені здається, що ттттт фффффффффф багату часу,
 який можна було б присвятити викладанню, марнується на

Допустити до уроку: 9:01.
 Запізнення без поважної причини.
 Стверджує, що книжки впали на колію в метро.
 Дж. МакГ.

ЧОРНЕТКА
МІЙ УЛЮБЛЕНИЙ ТОВАРИЩ 76 слів

Я хочу зазначити, що мій улюблений товарищ – Манро. Справжня причина чому я вибираю його моїм улюбленим товарищем це те, що це я можу привести його до дому і мені за нього не соромно. Кожен звичайний хлопець схильний мати товарища якого виділяє серед інших і він завжди буде намагатися його здобути. Все, я написав.

P. S. На мою думку я вважаю, що нам треба менше писати а більші перерви на обід. І щоб до дому відпускали раніше.

* * *

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 28

ПРОХАННЯ ЗБЕРІГАТИ ВСІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ В ТЕЦІ У ПОРЯДКУ НАДХОДЖЕННЯ

ТЕМА: МАКСИМАЛЬНІ СТАНДАРТИ

З МЕТОЮ ПОГЛИБЛЕННЯ РОЗУМІННЯ ОСОБЛИВИХ ФУНКЦІЙ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, А ТАКОЖ РОЗШИРЕННЯ УЯВЛЕННЯ ВЧИТЕЛІВ ПРО ЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ ДЛЯ НАШОЇ ДЕМОКРАТІЇ; ЩОБ ГАРАНТУВАТИ І ЗДІЙСНИТИ НЕОБХІДНІ ЗМІНИ, ЯКІ СПРИЯТИМУТЬ ПОКРАЩЕННЮ МЕТОДИК ВИКЛАДАННЯ ТА ВИКОНАННЮ ІНСТРУКЦІЙ; ЩОБ СПРЯМОВУВАТИ ЕКСПЕРИМЕНТИ НА ЗМІСТОВНЕ ТА ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ; ВИКОРИСТОВУВАТИ УСІ ДОПОМІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ДОСТУПНІ ДЛЯ ШКОЛИ ТА СПІЛЬНОТИ; ОЦІНЮВАТИ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛІВ МІРОЮ НАБЛИЖЕННЯ УЧНІВ ДО УЗГОДЖЕНИХ ЦІЛЕЙ.

* * *

Мій найкращий друг – мій собака. Собака – найкращий друг людини. Вони вірні і віддані все своє життя в радості і в горі, навіть якщо він не може говорити. У мене закінчилося чорнило в цій паскуд

* * *

Шановний докторе Кларк,

Мені б ще хотілося, щоб мої доробки як і раніше були актуальні

Як вам відомо, більшість наших учнів *підходять до офіційних матеріалів з інтересом і повністю* дуже потребують

* * *

Мій найкращий друг – телевізор, і якщо він ламається, я не знаю, куди себе подіти.

Як всі нормальні підлітки, я маю свої вподобання, але у мене стільки різних улюблених програм, що я не можу почати розповідати про всі. Їх надто багато, але всі вони мої улюблені. З телевізором ніколи не самотньо сидіти вдома.

* * *

Мотиваційний урок

«Важл. спілкування»

А. Потреба у самовираженні і розумінні.

Б. Мова як інструмент комунікації.

Написати на дошці:

«Що ми часто думаємо, але ніколи не можемо висл.»

(Поуп?)

«Le style est l'homme»*

Проїзд. 15

Газета. 10

Кава. 10

Бутерб. з тунц. 60

Кава. 10

Вчительський клуб за інтересами. 1.50

2.55 (поки що)

* * *

Допустити до уроку: 8:39.

Свистів у коридорі — мною вжито заходів.

Дж. МакГ.

* Букв.: стиль — це людина (фр.).

* * *

Дорога міс Баррет! Пам'ятаєте мене? Я була у вашому класі один тиждень на самому початку, і хоча я перестала ходити, бо переїхала, я ніколи не забуду вас і як ви говорили зі мною в метро. Хоча Англійська не була моїм най успішнішим предметом, але все що ми робили було добре, і вам одній з усіх було не все одно.

Ви ніколи не принижували. Як наша стара альма-матер? Як там доктор Кларк? Він і досі доктор? Я від щирого серця бажаю вам удачі. Перекажіть усім вітання від мене і бережіть себе.

*Ваша колишня любляча учениця,
Айріс Леффертс*

* * *

Привид! Зараз у 301-й. Рухається на північ. Дуже похмурий з вигляду. *Повідчиняйте вікна!*

* * *

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 27

ПРОХАННЯ ЗБЕРІГАТИ ВСІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ В ТЕЦІ У ПОРЯДКУ НАДХОДЖЕННЯ

ТЕМА: ДОДАТОК ДО ОСОБИСТІСНОГО ПРОФІЛЮ УЧНЯ

З МЕТОЮ ГЛИБШОГО ОЦІНЮВАННЯ ОРІЄНТОВАНОСТІ УЧНЯ НА
СЕРЕДОВИЩЕ ЗАБЕЗПЕЧЕНО ДОДАТКОВЕ МІСЦЕ НА ДОДАНИХ
ТАБЛИЦЯХ ОЦІНЮВАННЯ ХАРАКТЕРУ ТА ВІДВІДУВАННЯ, ЩОБ

* * *

Мій найкращий Друг. Це ж треба! Не встигли впасти за парти, а наша вчителька міс Баррет задає твір на писати! Отакої! Скажу вам щиро, мені це не до в подоби. Я не люблю писати твори, коли можна поговорити. Або розіграти сценку, або змагання з орфографіки. Тільки не твір! Це порушення моїх прав! Га-га, жарт.

* * *

МІЙ НАЙКРАЩИЙ ДРУГ

Минулого літа я їздила до Тітки на пляж. У Тітки є коттедж на пляжі, і кожного літа вона запрошує мене в гості, і я приїхала. На пляжі, було добре, я плавала, грала у м'яч, а ще сонце і прогулянки – це добре для мого здоров'я. Я набрала вагу і не лише. Сподіваюся, Тітка знову мене запросить наступного літа.

* * *

Запізнення:

Допустити до уроку: 8:32.

Запізнення без поважної причини. Стверджує, що будильник не спрацював.

Дж. МакГ.

* * *

КОМУ: наглядачеві за будівлею
Шановний містере Ґрейсон, на одному з вікондесь подівся шпінгалет. 304-та.

Терміново! Я вже вдруге звертаюся.

С. Баррет

Тут нікого немає. Спробуйте запитати по обіді.

* * *

ЗАСІДАННЯ ВІДДІЛУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ О 15:00 У ЛАБОРАТОРІЇ 309

ТЕМА: ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗМАЇТТЯ НАВЧАЛЬНОГО ДОСВІДУ УЧНЯ

ЧИ ПОТРІБНО ВИВЧАТИ «МАКБЕТА» НА ТРЕТЬОМУ РОЦІ,
А НЕ НА ДРУГОМУ?

* * *

Шановна місіс Барнетт,

будь ласка, пробачте мого сина Арнольда за невиконане домашнє завдання. Вчора ввечері у нього були проблеми

з поліцією, і вони цілу ніч тримали його у відділку. Сподіваючись, що ви його пробачите, залишаюся

місіс Роуз А.

* * *

Чернетка

А) Мій най кр. друг

1. Ім'я, адреса
2. Що ми робимо разом
3. Чому мене подобається мій най кр. друг
4. Чому я подобаюся моему най кр. другу
5. Що ми робимо у вільний час
6. Заключне речення
7. Людина – товаришна істота

* * *

Шановний докторе Кларк,

*Я бачу, що ви дуже зайняті, але мені здається
цеффе сумнівної, вам відомо, які професійні існують між*

* * *

Моя найкраща подруга – моя уявна сестра близнючка. Вона робить все що я їй кажу. Вона гарна і завжди мене

слухається. Ми ділимося, всяким ділимося (гарними сукнями то що). Її звати Роза-Анна.

Ми ближчі ніж будь хто інший, навіть якщо вона існує лише в моїй голові. Вона моя копія і ніколи не огризається.

* * *

БІБЛІОТЕКА
БЛАНК ЗАПИТУ

Потрібно: 40 підручників з синтаксису та стилістики англійської мови 33 ДВ

(За списком 46 учнів)
(7 постійно пропускають заняття)

79 примірників «Ромео та Джульєтти» для англ. 52 та 56

С. Баррет – 304-та

У нас лише 4 підручники з синтаксису і 26 «Ромео». Може, візьмете «Айвенго»? Маємо 160 книжок.

* * *

спеціалізації, і здобула ступінь магістра з найвищою відзнакою за дипломну роботу «Французький вплив на восьмискладовий вірш у “Книзі герцогині” Дж. Чосера». Я навчалася у нью-йоркських середніх школах філологічного спрямування, а зараз викладаю у школі імені Калвіна Куліджа.

На додачу до мого

Мене дуже цікавить викладання у вас на вечірньому відділенні або влітку.

З повагою і найкращими побажаннями,
Сильвія Баррет

* * *

Мій найкращий друг – це мій хлопець, і він високий, багатий і гарний. У нього двох колірний кадиллак з від-кидним дахом, а під дахом крісла з білої шкіри, зі справжньої білої шкіри. І він кожен вечір возить мене танцювати в нічні клуби і так далі.

Він мені дарує орхідеї, коштовності і всяке таке інше і ще в нього велика йакта. Він живе на Парк-авеню зі слугами а я буду їхньою господаркою і ще є ранчо в Беверлі-Гілс, а там басейн і всяке таке інше. Саме тому я сподіваюся його зустріти.

* * *

ВІД КОГО: ДОКТОР СЕМЮЕЛ БЕСТЕР
ЗАВ. МЕТОД. ВІД. АНГЛ. МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
КОМУ: МІС БАРРЕТ

Шановна міс Баррет, повідомте учням, що цьогорічна тема твору на конкурс від Торгової палати Нью-Йорка – «ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИЧНО ЗНАЧУЩИХ БУДІВЕЛЬ НЬЮ-ЙОРКА».

Прошу заохотити всіх ваших учнів до написання твору.
С. Бестер

* * *

Чи не могли б Ви позичити мені шпінгалет? Передайте його, будь ласка, з учнем, який приніс цю записку.

С. Б.

Люба Сил, у мене теж поцупили шпінгалет. День сьогодні такий – бракує шпінгалетів і шпінгалетоносіїв!

Беа

* * *

Запізнення

Допущено до уроків: 08:36.

Запізнення без поважної причини. Стверджує, ніби приміський поїзд довго стояв.

Дж. МакГ.

* * *

Мій найкращий друг

Мій найкращий друг – це міс Баррет, наша вчителька англійської. Ми з нею познайомилися лише в цьому півріччі, але міс Баррет гарна, добре вдягається, ставить гарні оцінки і справедлива. Вона з таких вчителів, які подобаються кожному учневі. Через наведені вище причини я обираю міс Баррет.

* * *

СЕР
(МЕМ)
ІЗ РАДІСТЮ ПОВІДОМЛЯЮ
(СУМОМ) , ЩО УСПІХИ ВАШОГО СИНА
(ВАШОЇ ДОЧКИ)

* * *

Мій найкращий друг – гарна книжка. Я люблю гарні книжки, з них можна багато чого навчитися. Книжки покращують твою граматику і орфографіку. І ще збільшують запас слів. Я дуже багато читаю. Найбільше мені подобається «Антоній і Клеопатра» Шекспіра. У цій книжці мені найбільше подобається та частина, де автор намагається показати кохання. Там де у Елізабет Тейлор і Річарда Бертон кохання – це

мені подобається. Мені подобаються й інші гарні книжки, переважно класичні.

* * *

Не забути: повернути «Англійську як мистецтво спілкування»

* * *

Я маю деяких найкращих друзів, а також найгірших друзів, але все це важко описати, важко пояснити, що я справді хочу сказати про друзів і людей це важко і взагалі ніхто нічого не розуміє і я часто хочу зустріти друга який би розумів. Але це дуже важко.

* * *

Шановний докторе Кларк,

Відколи я почала вчителювати, відчуваю брак

* * *

Прохання допустити до уроку учня, який принесе цю записку.

Був затриманий мною за те, що прямував угору сходами, що ведуть униз, а потім повівся нахабно.

Дж. МакГ.

* * *

Мій найкращий друг

Я вважаю, що моя мама – мій найкращий друг, бо тому що. Вона завжди слухає про мої проблеми і намагається мене заспокоїти. Вона пожертвувала всім життям щоб зробити з мене свою гордість, а не камінь на шию. А я відколи народився, їй від мене самі лише проблеми, я граю в біл'ярд і всяке таке. У цьому листі я хочу вибачитися. Від щирого серця ваш.

* * *

Шановний докторе Кларк,

16.

Тілач
Макгейба

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: Пол Баррінджер, 309-та

КОМУ: Сильвія Баррет, 304-та

Сильвіє!

Куди ви втекли вчора після вечері?

Невже я аж так набрався?

Мабуть, усе через цю відповідь із видавництва: цього разу мені не просто відмовили, а ще й повчали – мовляв, чому б не писати про те, що я знаю?

Я знаю освітню систему.

Писати про дітей, які розляглися за партами, нудяться в актовій залі і штовхаються в коридорах? (Ви ж знаєте, що продираються крізь потік людей – понад мої сили.)

Про вчителів, зайнятих виставленням оцінок? Про МакГейба з його розпорядженнями? (Мені дуже важко зносити нудьгу.)

Для МакГейба я можу хіба що пісеньку скласти – хай би співав. Я назву її «Плач МакГейба»:

*Впала стеля? Висохло чорнило? Усміхнулася дитина?
У кожній катастрофі тії
Я завжди на висоті.
Папірці я розсилаю, розсилаю без упину!*

*Учень зник? Учень втік? Учень закохався?
На підлозі папірець кинутий зостався?
В кожній кризовій ситуації
Публікую прокламації!*

*В коридорі дитина стояла?
Вчителька істерично ридала?
До нас із Сирії завітали?
Формуляр бібліотечний вкрали?*

*Я писатиму розпорядження.
Розпорядження до розпоряджень,
Щоб долучити їх до попередніх розпоряджень,
(Зберігати у порядку надходження!)*

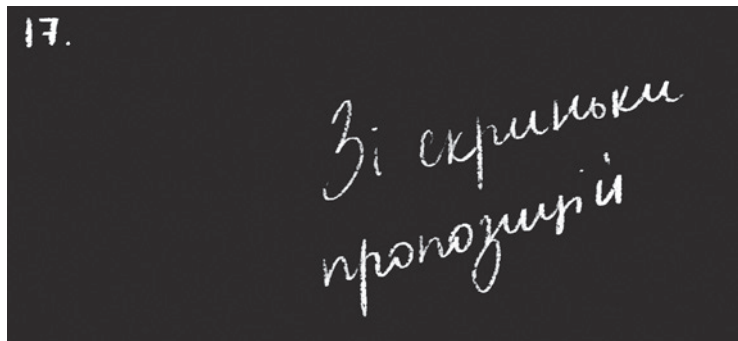
Я хотів би зробити йому основний номер на концерті, але він надто зайнятий. Ще я написав би йому божественну арію під назвою «Мені стало відомо, що...»

Чому ви не хочете на сцену? На уроках марнується життя.
Чому відмовляєтеся? Ви тут пропадаєте.

*Дівчина, що чекає, як Рапунцель,
Старішає, поки береже свою цитадель.*

Пообідаємо разом?
Зустрінемося о третій?
Зустрінемося ввечері? Обіцяю не напиватися.

Пол

Шкода, що іншим вчителям бракує сміливості поставити скриньку пропозицій. Вони постійно кажуть нам, які ми неправильні. На себе подивилися б. Я знайшов би, що їм сказати. Але ви нормальна, хоча і вчителька.

(Ви сказали, що підписувати ім'я не обов'язково.)

Геть! Мерщій забирайтеся з міста заради власного ж добра!
(Ви самі запитали!)

Доброзичливець

Не думайте легко відбутися, якщо ви гарненько говорите і здається не боїтеся нас. Минулого року у нас був чоловік-вчитель, так ми його до сліз доводили.

Ваш ~~ворог~~ ворог

У класі мало хлопців і забагато дівчат. Але це не ваша провина. А ще в деяких школах в їдальні влаштовують танцюльки і всякі різні штуки. Чому ні? Один раз живемо.

Лінда Розен

Дуже цікаво, що ви дали завдання написати твір про найкращого друга. Ви допомогли багатьом людям. Продовжуйте цю добру і потрібну справу.

Гаррі Каган

(Правильний вибір учнів!)

Ви дуже молода, і не треба бути такою м'якою, бо ми вам на голову вилазимо, особливо Джо Вероне. Мабуть він у вас мазунчик, якщо так на вас їздить. А ще давайте більше сучасних книжок, ніж Одісея. Треба переписати Одісея, щоб там було більше сучасних подій.

Поганий учень

А можете зробити так, щоб крейда не скрипіла?

На нервах

Будь ласка, скажіть Лу Мартіну, щоб припинив клеїти дурня.
Він вважає, що це весело, а от я – ні.

підпис: Людина, яка хоче вчитися

Нахер. Задовбали. Лайно. Хрінь.

Анонім

Ви завжди запитуєте по суті. А зібрання в актовій залі надто нудні. Я завжди знаю, що він скаже (Кларк). Краще б нам кіно крутили.

Mr. X

Не треба так пнутися зі шкіри – довше проживете. Сядьте і розслабтеся.

У мене багато проблем, але я не хочу захарашувати ними вашу скриньку. Вони не про людське вухо. Але здається, що

ви дуже чуйна людина. Я маю на увазі, що ви розумієте нас, бо й самі не дуже старі. Шкода, що ви вчителька і гарна, як моя сестра. Якби ви були звичайною людиною, ми могли б подружитися.

Вівіан Лейн

Я сидів у вашому класі біля вікна і застудився, бо там діра, з якої дме. Життя є життя. Треба оплачувати задоволення грошима або чимось інше.

П'ятий ряд, крайнє місце

У цій школі муштрують, як в армії. Він (МакГейбер) скаженіє від кожної дрібниці. Хай би він не заривався, бо я плачу йому зарплатню зі своїх податків!

Платник податків

Лінда Розен – сексі, Еліс Блейк – казна-що про себе думає, а вам подобається Джо Фероні, а він просто привертає до себе увагу.

Забутий

Вам пощастило, що ви жінка. Якби це був чоловік, він би і не зглянувся, як йому би щось прилетіло, а з жінками я стриму свій норів, але чоловікам тут довго не протягнути. (Я вже точно вам більше не писатиму!)

Не перекликайте так рано.

Сова

Раніше, коли я чекав уроку англійської, мені завжди було прикро, але коли я прийшов у ваш клас, як і треба було очікувати, я побачив, як ви, така весела, стоїте перед класом, і мені стала справді цікава англійська. Здається, ви всміхаєтеся щиро.

Сором'язливий Нікто

Гомер не дуже добре пише.

Читач

Усі завжди прискіпуються до мене через упередження, просто геть усі. Містер МакГейб щось має проти мене через мій колір шкіри. Я вже подав скаргу доктору Кларку.

Вельмишановний Едвард Вільямс

Навести лад у неблагополучних районах, перш ніж летіти на місяць! І запобігти атомній війні, поки не стало пізно! Що ж до школи, то без нас не буде школи, га-га! І не буде майбутнього!

Лу Мартін

Може, сходимо на побачення? Я б вам таке влаштував, як ніколи в житті.

Герой-коханець

Геть міфи. Геть старих учителів. Взяти замість них нових. Геть цю прогнилу халабуду – побудуймо нову школу, чисту, сучаснішу, як та, в якій я раніше вчився. З Гучномовним Оповіданням у кожному класі, де промовляли про особисту гігієну, охорону лісів і тому подібне, навіть посеред уроку. З телефонами у класах, щоб коли вчителька забула олівець, вона могла подзвонити, а потім забрати його. Коридори були просторіші, там не так штовхалися, і їдальня

була не в цоколі, і можна було сісти й поїсти. Але мені довелось звідти піти.

Спостерігач

Не лізьте до мене!

Не лізь – уб'є

Ваша єдина помилка – що ви така гарна. Це дуже відволікає нас із Лу, і нам доводиться переписуватися, поки ви говорите.

Анонімус

Можна мені пересісти до Лінди Розен, бо в мене поганий зір?

Френк Аллен

За кого ви взагалі себе маєте? Ви просто баба, а я терпіти не можу баб. У мене й так вдома купа проблем, школа мені не треба.

Расті

Ви гарна вчителька, але ті книжки, які вам доводиться викладати, це лайно, а не книжки, наприклад, ця «Одесса». Я б такого навіть своїй собаці не дав читати.

Обурений

Батьки задовбують.

Байда

Я хочу подякувати, що ви приділили мені час після уроків і заохотили писати й намагатися. Але в класі ще 40 людей, і у всіх різні проблеми, і я розумію, що ви дуже мало можете зробити, і відчуваю, що ми обидві марнуємо тут життя.

Елізабет Елліс

Викладайте якісь цікавіші історії, в яких є надія. Як у Пігмаліона з Галатеею, коли статуя окурила людину й вийшла заміж.

Сподіваюся на щасливий кінець

Я не дуже писака, але мушу комусь сказати. Я пишу вам у Скриньку пропозицій, щоб розповісти. Сьогодні мій День Народження. З Днем Народження мене!

Я

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Повертаю шпінгалет – дуже дякую.

Колишній учень щойно приходив мене навідати. «Досі вчителюєте?» – запитав він. Виявилося, що він заробляє більше, аніж ми з вами разом. Грає на саксофоні в якійсь групі. Якщо правильно пригадую, англійську він завалив. І ОПУ в нього був такий собі. Чого мене не вчили грати на фортепіано? Навіщо я взагалі навчилася читати?

Може, це бабине літо так гнітить... Чи робота по «Гамлету», яку я перевіряю. Погляньте: «Містер Гамлет-старший приходиться до містера Гамлета-молодшого у формі покійної примари і вимагає помсти».

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Люба Беа, я довго продиралася крізь копії усього, що треба «здати до 15:00», але зараз нарешті знаю, що з цим робити: викидати в кошик для сміття! А ще я розібралася в місцевому жаргоні. Я знаю, що «ілюстративний матеріал» – це обкладинки журналів, «розширена програма» означає викладати бодай щось, а «Будь-яке оцінювання учнів повинно ґрунтуватися на заздалегідь встановлених цілях і очікуваннях щодо освітнього рівня» – це про те, що коли дитина прийшла на урок, вона вже заслуговує на прохідний бал. Правильно? Трохи непокоюся через Бестера. Він казав, що планує знову «зазирнути до мене», і натякає, щоб цього разу я не проводила «письмовий урок на тему дружби» (!)

Скажіть, будь ласка, як вам мій план уроку, присвячений аналізу прочитаного (долучаю)? Якби ж я мала справжню підготовку, а не кілька курсів з педагогіки і пів року практики! Почуваюся дуже безпорадно.

А які винагороди за все це?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Звісно! Запрошую вас до мого зразкового класу, з яким проходимо Шекспіра. Або на урок творчого письма. Ви прос-то не повірите, що це та сама школа. Правду кажучи, ці діти і самі впоралися б. Найвища винагорода для мене – коли учневі, який повільно засвоює матеріал, спадає на думку щось нове. Коли байдужа або вороже налаштована дитина боязко піднімає руку.

Не варто недооцінювати Бестера. За його педагогічною канцелярщиною криється людина, яка абсолютно все знає про викладання. Коли він прийде на ваш урок, вам корисно було б дослухатися до всіх його зауважень.

План уроку чудовий – крім цитати з Емілі Дікінсон: «Немає іншого такого фрегата, як книга». Ідея прекрасна, цитата підібрана вдало. Єдина проблема – слово «фрегат». Вони його не знають. Спробуйте сказати це слово в класі – змарнуєте урок.

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

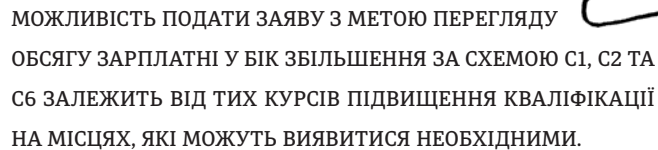
Люба Беа, дуже дякую, що сказали. А якщо «Немає іншого такого *пароплава*, як книга»? Я сама вже відкинула

цитати з Чаннінга: «Насолоду взаємодії з вищими умами нам дають переважно книжки».

А тимчасом я невпинно відбиваюся від папірців із запитаними про Джо Фероне. Уповноважений у справах неповнолітніх каже, ніби Джо дав вигадану домашню адресу. Елла Фройд стверджує, що він так і не прийшов на бесіду. Предметники скаржаться на його прогули. Медсестра сказала, що він в чорному списку зі стоматології. А МакГейб засипає мене доганами.

Але я не впадаю в розпач. На мою думку, проблема не в дітях, яких неможливо навчати, а в учителях, які нічого не вміють.

З управління освіти мені прийшло загорнуте у шаблонні звертання оце:

МОЖЛИВІСТЬ ПОДАТИ ЗАЯВУ З МЕТОЮ ПЕРЕГЛЯДУ
ОБСЯГУ ЗАРПЛАТНІ У БІК ЗБІЛЬШЕННЯ ЗА СХЕМОЮ С1, С2 ТА
С6 ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ТИХ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
НА МІСЦЯХ, ЯКІ МОЖУТЬ ВИЯВИТИСЯ НЕОБХІДНИМИ.

Перекладіть, будь ласка.

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Там нічого страшного, все просто. Якщо хочете підвищення зарплатні, пройдіть якісь курси, бо нема папірця – нема грошей. Наприклад, курси першої допомоги. Вам навіть не треба туди ходити – просто попросіть медсестру виписати довідку, що ви вмієте зупиняти кров. А ви вмієте? Бо, може, доведеться!

Що ж до дітей, то ви правильно міркуєте, але остерігайтеся хибної думки про вчителів. Не в тім річ, що вони нічого не вміють – радше, їх не вміють цінувати. Навіть МакГейб по-своєму корисний. Поки він не прийшов у Кулідж, тут панував справжнісінький хаос. Він намагається все впорядкувати і знає для цього лише один спосіб. І зауважте, що його навантаження – 3000 учнів!

Беа

(Генрієтта всі очі видивила: шукає Пола, рветься виступити на концерті і хоче, щоб він написав їй якісь вірші. Не знаєте, де подівся? Вчора він знову здавався не зовсім тверезим.)

Б.

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Люба Беа, не знаю, де він подівся. У нього «нічим не зайнятий» перший урок, та й в кожному разі він раніше

другого не приходять. Хтось пробиває його картку прямо перед очима у Седі Фінч. Сподіваюся, вона не помітить.

Я запам'ятала її найновіший перл: «Вчителям не можна пробивати одне одного».

Щойно бачила Грейсона, який пробіг першим поверхом. Отже, він *справді* існує? З ним був Фероне. Що тут коїться?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Фероне – не єдиний учасник Грейсонівської тусовки. Я знаю ще декількох, які час від часу спускаються до нього у підвал. Там може бути що завгодно: гашиш, азартні ігри, оргії. Здається, учням це анітрохи не шкодить.

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Люба Беа, мене знову діймають листами з Управління освіти. Зараз від мене хочуть грошей. Це з їхньої бухгалтерії:

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ СЕР / ВЕЛЬМИШАНОВНА МАДАМ,
ПЕРЕВІРКА ЗАРПЛАТНИХ ВІДОМОСТЕЙ СВДЧИТЬ, ЩО В ЧЕРВ-
НІ ВАМ ПОМИЛКОВО НАРАХОВАНО НА 2 ДОЛАРИ 75 ЦЕНТІВ
БІЛЬШЕ, НІЖ НАЛЕЖАЛОСЯ.

Я в червні тут навіть не працювала, і 2,75 у мене просто немає. Схоже, вони не знають, що я – № 443-817. Може, мене сплутали з кимось іншим – з № 443-818?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба № 443!

Управління освіти діє дуже загадково, і так було завжди. За моїх часів, у розпал Великої депресії, вони відмовили неймовірній дівчині, яка стала б чудовою вчителькою. На усному іспиті сказали, що в неї «латеральна вимова»! Та чого там – вони і мене ледь не відсіяли: не сподобалося, як я вимовляю «С» (того року для них дуже важила «С»). Ось мое Ватерлоо: «Наш садівник розсадівникувався».

А моя подруга, яка спеціалізувалася на Едні Міллей, провалилася на тому, що неправильно розтлумачила її сонет. Вона подала апеляцію, але марно, хоча сама Міллей написала в Управління освіти листа, пояснюючи, що моя подруга розтлумачила її поезію цілком правильно. Однак, гадаю, це стало прецедентом: відтоді кандидатам дають лише надійно похованих безпечних поетів, які давно лежать мовчки в могилах.

Зараз, звісно, все по-іншому: до викладання допускають кожного, хто може витерти дошку.

У мене так і не прийняли зміну, і доведеться далі стовбичити у вестибюлі. Розкажіть щось веселе!

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Веселе? Беа, я розгублена, і все це трохи абсурдно, як боротьба з уявними вітряками. Або як волання у порожньому тунелі.

Щосили намагаюся згадати, хто я така. В Управлінні освіти та сама проблема.

Зараз вони доводять до мого відома, що «Вчитель, який витратив увесь сукупний період лікарняного, може взяти до 20 додаткових днів».

Хіба я хворію? Але нехай вони не вірять у моє здоров'я — що мені справді допікає, то це їхнє «сер / мадам». Як перекопати їх, що я «мадам»?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: МІСІС Б. ШЕХТЕР

КОМУ: 304

Люба Сил! Тримайте удар. Вони отямляться.

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Люба Беа! Сьогодні я мушу повернути у бібліотеку «Одіссею» і «Міфи та їхнє значення» — інші вже чекають можливості підступитися до них. У «відсталому» класі мене випало лише десять навчальних днів попрацювати з цими книжками. Половина учнів не з'являлися або прогулювали. Книжок не вистачало на всіх, а від бібліотекарки жодної допомоги — ось що вона мені написала:

Вельмишановна міс Баррет!

Я змушена скасувати урок міфології, який ви планували проводити у бібліотеці із учнями другого року навчання. Ви сюди відрядили шістьох – і вже почався безлад і хаос. Вони переставили «Золоту добу Греції», а «Медузу» – взагалі у відділ зоології. Крім того, ще й розмовляли. Двоє ваших учнів взяли без дозволу книжки, не пов'язані з виконанням завдання. Я не можу дозволити їм користуватися шкільними бібліотечними ресурсами, поки вони не мають належної поваги до друкованого слова.

Щиро,

Шарлотта Вулф, бібліотекарка

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Мабуть, це єдиний спосіб передати трагедію – засобами комедії. Ми нічого не маємо, крім гумору.

Беа

Знаєте пісеньку Пола про неї – «Хто боїться Шарлотти Вулф»?

Гадаю, мені справді вдалося зацікавити дітей. Я ожирила для них міфи, пов'язавши з їхнім сьогоденням. Щоб дізнатися, що насправді вони засвоїли, я підготувала для них завдання і взяла собі червоний олівець (переступивши через труп МакГейба!), щоб виправляти зміст, і синій – для орфографічних та граматичних помилок. Це двоколірне виправлення – ідея мого університетського викладача з педагогіки.

Я намагалася розповісти комедію богів всупереч трагедії смертних...

Сил

17.

Підземна
Греція

АНГЛІЙСЬКА 33 ДВ

ДАЙТЕ СТИСЛУ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ:

НАВІЩО МИ ВИВЧАЄМО МІФИ ТА «ОДІССЕЮ»?

Тому що ми хочемо розмовл. як культ. люди. Якщо на вечірці хтось згадає якогось грецького бога, а ти його не знаєш, хіба це добре? Осоромишся.

Ми вивчаємо міфи, такі як про Морфея та його дівчину, бо дія відбувається у Підземній Греції. Ми хочемо знати, як наша цивілізація дійшла до цього.

Міфи скрізь. Багато повсякденних речей таких як грім за- сновані на міфах. Це допомагає розширити наші словникові

запаси такими словами як Вулкан і «зла Юнона, суча дочка» і здобути досвід для майбутньої поведінки.

Чому ми їх вивчаємо, тому що вони показують, як тоді пи- сали у давнину. Якщо це неправильна відповідь, тоді я не знаю.

Щойно про читана мною «Одесея» так допомогла в моєму житті, що капець.

Ми вивчаємо міфи, щоб зрозуміти, яким було життя в золоту добу з усіма цими вбивствами.

Я впевнений, що є багато причин, чому ми це вивчаємо, але я багато пропустив через відсутність. У мене довідка.

Ми вивчаємо міфи, щоб зрозуміти на вищому рівні похо- дження багатьох ідеом нашої мови впродовж десятиліть, по- стійні звертання до міфологічних випадків стали розсипом

блискучих коштовностей, таких як слово «юпітер» в сенсі лампа. Знайомство з усіякими богами та їхніми жіночими подобами може відкрити джерела, де народилися слова, які ми говоримо зараз.

Діана правила місяцем і закохалася одного разу у смертну людину, і все закінчилося так, що вона вже ніколи більше такого не робила.

Якби не міфи, де зараз був би Шейкспір?

Ну, це для тих, хто буде поступати в універ і навіть якщо вони не будуть поступати в універ, все одно, треба щось знати про літературу.

Для мене «Одіссея» була як ще один «Айвенго», жодної різниці.

Важко уникнути читання, бо куди не потикаєшся, скрізь читання.

На мою власну думку «Одесса» мені дуже не сподобалася.

Я не знаю, чому ми їх читаємо, але я можу розказати про них. Пірамід і Фібі – сусіди, яких батьки доводять до смерті, як Ромео і Джульєтту. Вони зустрічаються крізь діру в стіні. Потім вони більше так не можуть і вирішують більше не зустрічатися крізь діру в стіні. І вони зустрічаються біля дерева. Фібі тікає, побачивши левову самку, в якої з рота текла кров. Фібі загубила одяг, а самка його просто взяла і все. А тут приходить Пірамід і бачить одяг весь у крові. Він дуже засмутився і за різав себе. А потім вона приходить і бачить свого коханця, як він лежить на землі, і вона не може цього бачити. Тому вона теж себе за різала. І у них обох змішалася кров, і біла квітка стала червоною. Кохання – це так прекрасно.

Це розвиває нашу

(не завершено)

Ми глибоко закопуємося в «Одесею» щоб викопати звідти що зможемо. Я думаю, для нас це дуже цінно. Дуже важко розуміти стародавню англійську мову.

Міфологія вивчається у шкільній системі, бо більшість із нас походять з неї.

Моя думка про «Оддісею», що це фігня. Я не хочу знати про чужі проблеми.

Чому ми вивчаємо міфологію – щоб терпимо ставитися до інших, навіть якщо вони цього не заслуговують.

Я не знав, що по цьому буде завдання, тому не готувався, але я гадаю, що ми це читаємо для всебічного розвитку.

Цей, як там його... Він подумав, що людям на землі потрібен вогонь і він вкрав його з Олімпу і приніс на землю. Його потім покарали: прив'язали до вершини гори і його печінку щодня виїдав Стерв'ятник.

Коли людина вивчає міфи, вони починають дивитися на життя трохи по іншому. Я точно знаю, що для мене це так.

Чому ми читаємо про Одісею? Бо всі в старших класах рано чи пізно це читають і зараз ми повинні читати, бо це наша черга.

Троянський кінь був використаний як ніби сучасний шпигун. Боги були як диктатори, а Пенеллопа досі ходить вулицями сучасного суспільства.

Якщо одесея для не має для мене жодного значення, то це мабуть насампер. тому, що я до неї навіть не підступався.

Майже всі міфи засновані на Коханні – ось чому.

Ми читаємо міфи, щоб знати про богів, богинь та їхні справи. Ми це читаємо, бо це класично.

ЧАСТИНА
ЧЕТВЕРТА

Слава Богу Знову П'ятниця – 9 жовтня

Люба Еллен!

Твій лист підбадьорив мене, а це було так потрібно! Я вже почала думати, що *ні з ким* не маю зв'язку! Учні прийшли до мене такі голі й босі, що я навіть не знаю, звідки почати, що їм давати і як заповнити прогалини.

Днями Бестер зазирнув у мій ДВ (дуже відсталий) клас, і я похапцем дала їм завдання писати твір на тему «Мій найкращий друг».

Читаючи твори, я думала: як їх виправляти? Що виправляти? Орфографію? Пунктуацію? Мовчазну самотність між рядків? Не знаю, з чого почати. Не знаю, сміятися чи плакати. Може, і те, й те.

І літературу я теж не можу до них донести – я це побачила, коли дала завдання по міфології.

От ти й лишилася моєю єдиною співрозмовницею. Мені дуже сподобалася розповідь про ремонтників, які фарбують

тобі спальню. Нізачо не дозволяй підсунути тобі жовтий. Наполягай на своєму: світло-блакитний і бузковий!

А ще разом із твоїм прийшов лист від Метті – вона каже, що в лютому відкриють вакансію у Віллоудейлі. Дуже споклииво. Там маленький коледж. Мене могли б взяти навіть без дисертації. Проблема в тому... В тому, що мені справді *подобаються* старшокласники. Я обираю їх. Я відчуваю, що потрібна їм. Особливо таким хлопцям, як Фероне.

Я прочитала його ОС (особову справу). Їх ведуть на кожного учня впродовж усіх років навчання у старших класах. Там оцінки, результати тестів на коефіцієнт інтелекту і виявлення здібностей, характеристика особистості, відгуки вчителів, графіки, нотатки, листи, юридичні документи, результати співбесід, звіти уповноваженого у справах неповнолітніх – вся історія дитячого життя вміщена у теку.

Його коефіцієнт інтелекту – 133. Бали за минуле півріччя: 65, 20, «не зараховано», 94, 45. 94 – за суспільствознавство, 20 за англійську. Я не можу збагнути, чому 20. Чому не 18, чи 33, чи 92? На чому ґрунтується бал? На тому, як Джо думає, відчуває, як ставить коми, прогулює, виражає себе, на його пам'яті, на зухвалій поведінці? І де для нього місце на графіку? Або для такої дівчини, як Еліс? Для такого хлопця як Едді? Скільки балів отримає Едді за те, як з ним поводитьсь світ білих? Чи Еліс – за фантазії, якими годують її фільми? Чи я – навіть я?

Зліва від синьої розділової лінії – оцінювання громадянського самоусвідомлення, здатності до взаємодії, охайності, лідерського потенціалу. За п'ятибальною шкалою середній

бал Фероне 1,5. Контакт із однолітками «хороший», контакт із учителями «поганий».

Поряд зазначено: «Вжито виховних заходів у такі дні...» – і довгий список дат. Останнє звинувачення – «Нецензурні висловлювання під час уроку».

Справа від синьої лінії – СХ (стисла характеристика). Наприкінці півріччя кожен учитель вписує туди коротке речення про кожного учня. Найчастіше: «Йому варто докладати більше зусиль».

Я продивилася інші профілі.

«Гарний хлопчик».

«Гарний хлопчик».

«Йому варто докладати більше зусиль».

«Гарний хлопчик».

Це про хлопчика-пуерториканця, в якого завжди прибитий вигляд. Ніхто ніколи не пам'ятає його імені, а він завжди підписується – «Я» (він кинув у мою скриньку пропозицій записку, в якій сам себе привітав із днем народження). Я з'ясувала, як його звати – Хосе Родрігес.

Після СХ – ОПУ (особистісний профіль учня). Винахід міс Франденберг – самопроголошеного Фрейда. Вона псевдонауковим жаргоном записує результати своїх бесід із дітьми. Фероне «варто спрямовувати свої лібідно-агресивні імпульси у соціально прийнятні форми поведінки». Вівіан Пейн «страждає від дисфункції его, викликані компульсивним надлишком ваги». Лу Мартін «демонструє інвертовану ворожість у формі маніакальних патернів поведінки». Едді Вільямс «повинен приборкувати свою схильність до параної,

викликану соціально-економічними чинниками середовища». Расті, який ненавидить жінок, «виявляє ознаки латентної гомосексуальності під впливом нарцисичної матері та безконтрольної мастурбації». Еліс Блейк «врівноважена і соціалізована». Іноді поміж дурниць особової справи трапляються записи вчителів, які справді виявили щось важливе і хочуть допомогти. Записи про бесіди з дітьми після уроків, про відвідування їхніх домівок, про додаткові заняття, про щире бажання владнати їхні проблеми. Але цього так мало...

Мені здається, що зараз переломний момент у житті цих дітей, їхня поворотна точка на шляху до того, ким вони врешті стануть. І дуже багатьох ми втратимо назавжди! Статистика по тих, хто кидає школу, приголомшлива. Де вони зараз, як складаються їхні долі?

Фероне до цієї статистики не входить. Едді Вільямс також. І Хосе Родрігес (я запам'ятала його ім'я!). Але що може запропонувати їм школа Калвіна Куліджа?

Вчителі вказують «причини відмови від навчання»:

«перспективи у сфері роботи»

«фінансові потреби»

«можливість подальшого розвитку практичних навичок».

Однак я звернулася до першоджерела: попросила своїх учнів чесно мені написати, чому вони хочуть кинути школу. Ось декілька відповідей:

Школа – це не моє, і якщо у тебе не біла шкіра, то школа це суцільна брехня, тут ніхто не поводить ся так як у книжках.

При наймні на скільки я бачив. А вчителі, вони не кращі за батьків. Або дуже зайняті, або горлають на тебе. І скрізь упредження.

Вельмишановний Едвард Вільямс

Я знаю, що школа ніби має допомагати мені в житті, але поки що не допомогла.

Расті

Коли мені стукне 17, батько скаже: чому я повинен годувати ще один рот? Га-га, це я!

Лу Мартін

В школі ми повинні зазирнути, що там «по той бік книжок». Це про те, що нам, «американським хлопцям», не випадає просто «ковтати що дають», не подивившись етикет і вміст пляшки. У цю «атомну епоху» в будь-який момент Америка «може покликати своїх синів» на війну, тож ми повинні навчитися думати самі за себе. А не так щоб нас кинули, як наших предків на війні. Але мої хочуть, щоб я лишався у школі.

Ч. Роббінс

Якщо довго сидіти в школі, то менше часу заробляти бабло.

Вибувайло

Якщо чесно, я повинен сказати, що в мене багато проблем з матір'ю, бо в неї не добре зі здоров'ям і нема кому про неї подбати, якщо я не вдома, а в школі. У неї хворе серце, тому її в будь який день може не стати, тому для мене не має особливого сенсу дуже багато вчитися в школі, бо в житті є інші речі, наприклад працювати і зароблять на життя. Врешті решт я колись одружуся і мені треба буде забрати маму щоб жила зі мною і моєю дружиною, тому який сенс у школі?

Поганий учень

Вчителі ненавидять мене.

Вівіан Пейн

Я розумію, що оскільки мого батька не стало рік тому і моя матір, звісно, вся на нервах через це, я повинен заробити купу грошей, щоб бути собі хазяїном.

Честолюбний

Я звичайний, нічого особливого, тому ніхто не знає мене. Може, якщо я працюватиму, то стану кимось.

Я

Назвіть хоча б одну переконливу причину, чому я мав би лишитися.

Джо Фероне

Я теж хочу бачити, що «по той бік книжок». Я хочу назвати Фероне десяток переконливих причин лишитися. І я розумію: коли Вівіан говорить про ненависть вчителів – це вона сама їх ненавидить, або радше себе. З особових справ нічого не можна дізнатися, а від дітей можна. Дозволь розповісти, наприклад, про Хосе. Ми сяк-так проскочили «Міфи та їхнє значення», і моєму ДВ-класу дали збірку простеньких сучасних оповідань. На щастя, у бібліотеці вони в надлишку. У першому йшлося про маленького хлопчика, в якого алергія на солодоці. Матір заборонила йому їсти солодке. Сусідка мала добре серце, але неправильно все зрозуміла і повірила дитячим скаргам на жорстоку матір, нагодувала хлопчика солодощами, і він серйозно захворів. Матір погрожує подати позов на сусідку. От і все.

Обговорення, яке я почала в класі (про добрі наміри та відповідальність), виявилось таким жвавим, що я вирішила доповнити його, розігравши в особах. Я попросила їх підготуватися до наступного уроку і перетворити клас на залу судового засідання: ми мали розглянути продовження оповідання, тобто позов. Наголосивши, що треба добре знати героїв та ситуацію, я розподілила ролі матері, батька, сусідки, хлопчика, прокурора (Гаррі Каґан, звісно ж!), адвоката, свідків захисту і обвинувачення, навіть лікаря. Я згадала, що бракує судді.

І тут, у мить раптового осяяння, я глянула на Хосе Родріґеса і попросила його підготуватися й зіграти цю роль. У класі залунали смішки, Хосе кивнув. Я й сама не знала, що з цього вийде.

Наступного дня він прийшов на урок у шапочці й мантиї – чорній, із тих, що студенти вдягають на вручення дипломів. Він її позичив або взяв напрокат – я можу лише здогадуватися, яких зусиль чи грошей йому це коштувало. А ще він приніс великий молоток. Хосе тримався так поважно і гідно, що ніхто не насмівся сміятися.

Він сів за мій стіл і проголосив: «Працівник суду повинен сказати, щоб усі встали».

Голос його звучав так владно, що всі в класі повільно, одне за одним, встали. Мабуть, я ніколи не забуду цієї миті.

Потім він наказав їм сісти, і закрутилося колесо правосуддя. Виступали представники захисту і обвинувачення. Свідкам давали слово і влаштовували перехресні допити. Коли хтось говорив без дозволу, Хосе стукав молотком по столі: «Тиша в залі суду. Викликаємо наступного свідка.

Зберігайте спокій, а інакше будете звинувачені у неповазі до суду».

Він розбивав усі заперечення: «Може, я тупий, але я суддя, і ви повинні слухатися мене».

А коли Гаррі Каґан почав сперечатися з ним щодо судової процедури, він спокійно і впевнено сказав: «Я на своєму місці і знаю, як треба».

Суд завершився виправданням.

Коли пролунав дзвоник, Хосе повільно зняв шапочку і мантию, обережно згорнув, поклав на зошит і пішов на наступний урок, але крокував так, ніби на ньому й досі шати судді.

Гадаю, він уже ніколи не стане знову таким, як раніше.

Саме в цьому суть. Тому я й хочу вчити дітей. Це та сама єдина винагорода: назавжди змінити життя дитини.

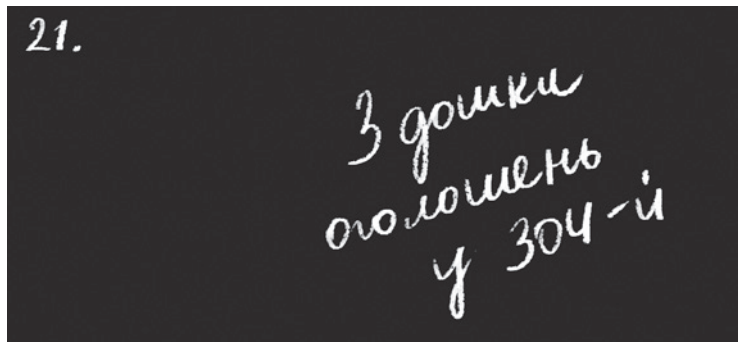
Врешті-решт вакансія у Віллоудейлі не така й спокуслива.

Цілюю,

Сил

P. S. Чи знала ти, що з 77 000 нью-йоркських учнів, які кидають школу, 90% – чорношкірі або пуерториканці?

С.

КЛАС МІС БАРРЕТ

(ВИКОРИСТОВУВАТИ ЛИШЕ ЛІВУ ПОЛОВИНУ ДОШКИ)

НАСТАВНИКИ ДІТЕЙ ЗАСЛУГОВУЮТЬ ВІЛЬШОЇ ШАНИ, АНІЖ ЇХНІ БАТЬКИ, ТОМУ ЩО БАТЬКИ ЛИШЕ ДАЮТЬ ЖИТТЯ, А НАСТАВНИКИ – ВМІННЯ ЖИТИ ДОБРЕ.

АРИСТОТЕЛЬ

ЗНАЙДЕНО / ЗАГУБЛЕНО

ЗАГУБЛЕНО: зелена клітчаста куртка з порватою підбивкою. Блискавка зламана. Дуже треба!

Лу Мартін

* * *

ЗАГУБЛЕНО: косметичка у вигляді червоного крокодила.

Лінда Розен

* * *

ЗАГУБЛЕНО: «Голлівудський зірковий гороскоп», журнал, винагорода.

Еліс Блейк

* * *

ЗАГУБЛЕНО: (чи *вкрадено!!!*) ліве скельце з моїх окулярів десь тут або на історії.

Вельмишановний Едвард Вільямс

* * *

ЗАГУБЛЕНО: написаний тушшю постер із текстом «Самоврядування учнів, здійснюване учнями і заради учнів, не зникне зі стін Калвіну Куліджа».

Гаррі Каган

Правильний вибір учнів

* * *

ЗНАЙДЕНО:

* * *

ЗРАЗКИ УЧНІВСЬКИХ РОБІТ

Театр абсурду і «сердиті молоді люди»
Порівняльний аналіз

Елізабет Елліс

Якщо існує зв'язок між абсурдністю і відчаєм (а я вважаю, що існує), то Едвард Олбі, Джон Осборн, Гарольд Пінтер і Артур Копіт – брати, які опинилися в одній і тій самій пастці. Розглядаючи симптоматичні явища і помітніші вияви...

(продовження на наступній сторінці)

Чудово, як завжди!

ТЕСТ З ОРФОГРАФІЇ – 100%

Вівіан Пейн

1. артишок
2. артистизм
3. асиміляція
4. артикуляція
5. арбітраж

ЧИТАЮЧИ, ЛЮДИНА СТАЄ РОЗУМНОЮ, СПІЛКУЮЧИСЬ –
ВИНАХІДЛИВОЮ, А ПИШУЧИ – ТОЧНОЮ.

СЕР ФРЕНСІС БЕКОН

СТОРІНКА ГУМОРУ

Святий Петро: Шо там таке?

Голос: Не «шо», а «що».

Святий Петро: Геть звідси. Годі з нас учителів!

Вчителька: Існує два слова, які за жодних обставин не можна промовляти: «фіговий» і «офігенний».

Учень: Що вони означають?

РОБОТА

Досвідчена няня для дітей, погодинно. Звертатися у 211.

* * *

КЛАС МІС ЛЬЮЇС

(ВИКОРИСТОВУВАТИ ЛИШЕ ПРАВУ ПОЛОВИНУ ДОШКИ)

ПИШИ ПРАВИЛЬНО:

М'яч, квац, плач

плющ, дощ, хлющ

плющ, тущ, дущ

ЗРАЗКИ УЧНІВСЬКИХ РОБІТ

ТЕСТ «ТАК-НІ» – 100%

Курт Вернер

1. ТАК
2. НІ
3. НІ
4. ТАК
5. ТАК
6. НІ
7. ТАК
8. НІ
9. НІ
10. ТАК

ЧЕРГОВІ

Розподіл паперу – Луї Рамос

Стан дошки – Джуді Торнвальд

Чистота в кабінеті – Сибелла Клопоткін

Переміщення між кабінетами – Вонг Джі

ГРАФІК УСПІШНОСТІ КЛАСУ

22.

Гостре
питання

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Люба Беа!

Дуже дякую, що дозволили відвідати урок у вашому зразковому випускному класі і заняття з творчого письма. Заради цього варто було пожертвувати моєю незайнятою годиною і обідньою перервою! Я в захваті від того, на якому рівні обговорювали ставлення Гамлета до Офелії! Мене буквально вразили їхні натхненні здогадки, їхня зацікавленість і звертання до літератури, прочитаної поза програмою. А на вашому уроці творчого письма я усвідомила, яке в них багате внутрішнє життя, які вони серйозні і водночас зворушливо-юні. Мені хотілося обійняти кожного з них. І вас.

Я усвідомлюю, що це заздалегідь відібрана група, вершки. Але зараз я принаймні розумію, що такі учні існують і що можна ось так викладати. Чи могли б ми зустрітися на хвилинку? Страшенно хочеться поговорити про все це!

(Ви казали, що можна буде подивитися фрагменти творів, які вони писали у класі).

*Щиро заздрю,
Сил*

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 508
КОМУ: 304

Люба Сил!

Не думайте про вершки: вони завжди самі піднімаються нагору. Добрих вчителів потребує знежирене молоко, що лишається внизу. Ось декілька їхніх завдань, я їх не перевіряла. Вибачте, не можу зустрітися: зайнята з дитиною.

Беа

* * *

ЗАВДАННЯ З ТВОРЧОГО ПИСЬМА У МІСІС ШЕХТЕР

Напишіть один абзац і поставте в ньому гостре питання на будь-яку важливу для вас тему.

Пригадайте, що ми говорили про використання образності для передання емоцій.

БАЙДУЖІСТЬ СВІТУ

Сморід безжально вдарив у ніздрі, коли він, ледь тримаючись на ногах, ввалився у кімнату. Віскі давило на шлунок. У животі забуркотіло. «Мабуть, мене знудить», – подумав він. І тут його злапали. Наручники, стусани. «Чому? – крикнув він з самих глибин свого ества. – Чому я?» Але світ і далі безжально крутився.

ВЕСНЯНИЙ СПОГАД

Я пам'ятаю весну. Бузок і зірки. Троянди і роси. Тебе і ніч. Я пам'ятаю. Я пам'ятаю, як ми трималися за руки під місяцем, який був наче срібна застібка ланцюжка із зірок, що лежав на грудях у хмари. Я пам'ятаю шовкове перемовляння листя на деревах. Пам'ятаю, як плюскотіла вода в озері. Пам'ятаю, яким гострим, ніби терен, було кохання. Чому я не пам'ятаю твого імені?

КАРТИНКИ

Гляньте, ось кіт! Килимок, а на ньому кіт. Я можу написати слово «кіт», але що таке «кіт»? Гарне питання! Кіт – це

туманець або димчаста хмаринка, що пливе над сигаретою. Або муркотливий хутрянний м'ячик. Або тигр, що може от-от стрибнути на тебе. Хтозна.

ЖИТТЯ, НЕ БУДЬ ТАКИМ ГОНОРОВИМ

Життя, не будь таким гоноровим, адже ти припустилося багатьох помилок. Ти могло бути гарним, але змарнувало цю можливість. Чому навколо вирує безмір болю і горя? Чому люди ставляться одне до одного не по-людськи? Чому існує дискримінація за расовим походженням? Чому в нас людей саджають в тюрми і лінчують? Чому існують будинки розпусти і безробіття? Чому існує смерть? Життя, не будь таким гоноровим!

СНІГ

Сніг лягає на гори й доли, наче оголена жінка, яка безсоромно хизується своїм сліпучо-білим тілом і ніжиться у своїй наготі під теплим сонечком. Скоро сонце розтопить сніг. І що тоді?

МЕТРО

Метро – довжелезний змій. Чудовисько, що повзе нутрами землі, виринаючи, щоб на різних станціях вивергати

поглинуте. Потім воно знову напихає собі черево і повзе у кишки землі, де панує темрява. Хтозна, коли воно вири-не знову?

ЧОМУ Я ЛЮБЛЮ?

Смаглява шия в коханого мого, сила у чреслах і сміх в очах під довгими віями. Багато пісень він співа. Вуста його, що горять пристрастю, вимогливо й ніжно шукають моїх молодих губ. Кохання моє несе слабкості і вади у моє серце, але мені все одно: я люблю. Чому я люблю? Я не знаю. Лише знаю, що люблю.

ЖИТТЯ, ВІДОБРАЖЕНЕ В ОЦІ ТЕЛЕВІЗОРА

Я бачу око телевізора. Воно не бачить мене, хоча я перед ним волаю стрибаю сміюся ридаю декламую показую йому язика. В оці телевізора, поміж тіней і горизонтальних смужок, маленькі людяці живуть, кохають, їдять і вмирають із перервами на рекламу. А я, так, я, маю владу вимкнути їх, коли мені заманеться. Точнісінько такі самі й ми для Бога! Він може перепинити нас посеред речення і розірвати нам серце. Око Його бачить нас, хоча ми не бачимо Його. Що таке Бог? Бог – це Універсальна Антена.

МАЙБУТНЄ?

Питання, яке я ставлю, ніколи не може отримати відповіді тієї миті, коли я його ставлю, адже я запитую про майбутнє. І лише майбутнє може розповісти саме про себе. Чи воно чекає на нас? Ми – швидкоплинна раса, бо навіть не знаємо, чи попереду залишиться час, а чи на людство чекає цілковите знищення. Я іноді думаю про те, що буде зі мною і моїми майбутніми дітьми?

ЗОСЕРЕДИТИСЯ НА ПОЗИТИВНОМУ

Хто?

Що?

Коли?

Де?

Чому?

Як?

О дурний знак ?, він не має значення. ! – от що має значення. ? лише для того, щоб сказати тобі про те, який ти поганий і про всілякі проблеми, яких краще не знати. Краще жити лише з !

З ЧИМ ПОРІВНЯТИ МЕНІ ТЕБЕ?

Ти для мене – недільний світанок, що пахне смаженим беконом і обіцяє більше. Ти для мене – спортивна автівка, здатна

їхати зі швидкістю 95 миль на годину – такої більше ніхто не має. Ти для мене – розманіжена куртизанка у власному будуарі зі страусовими пір'їнами, які навівають прохолоду їй на чоло. Ти для мене галявина зі свіжою травою. Ти для мене гомін Сіті, циганський оркестр із тамбурінами і автівками, що сигналять, і симфонією з гудків вантажівок або гарячий ритм рок-н-ролу, в якому смикаються тисячі ніг. Ти для мене кінець рядка. Але що я для тебе?

ІНТЕГРАЦІЯ

Говорять про інтеграцію. Це просто слово. Що воно означає? Автобус? Копа? Школу? Заголовок? Над-гробок? Бійку в сусіда? Крики батьків? Промову? Бойкот? Політика? Для мене це все одно, бо слова це лише слова. Однак щось глибоке і темне, глибше за будь-який колодязь, темніше за будь-яку шкіру, лежить і дримає. Викопайте це і послухайте, що воно промовляє. Просту правду: мій брат.

БЕЗ НАЗВИ

Бути

Чи не бути...

Під цим

Я розумію:

Бути собою?
(Але хто я?)
Чи бути таким,
Яким мої батьки
(ой лихо, бідний Йорик, я добре знав їх!)
Хотіли б мене бачити
Після своїх
Власних прикрощів
Або
Таким, як хоче мене світ?
(Важкий вибір)
Решта оповита мовчанням...

СТАРИЙ

Старий просто стояв там. Просто стояв. Там. Там, де я. Докір? Мабуть, докір моїй юності. Моему доброму здоров'ю. У нього були висохлі груди. Руки трусилися, мов у паралітика. Розбитий. Цілковито. Зламаний. У його пісковому годиннику закінчився весь пісок. А в моєму лише почав висипатися. Колись я теж. Не зараз. Поки що ні. Але чому я відчуваю таку провину?

УБИВЦЯ

Я бачив, як він тікає, мов злодюга, прокладаючи собі свій моторошний шлях, плазуючи серед брудного посуду,

вкритого жиром у зливальниці, несучи шматочок їжі своїм дітям у сховку за стічним отвором. Його очі повнилися таким жахом... Убити його?

(Місіс Шехтер, ви зрозуміли, що я говорю про таргана?)

ЩОМІСЯЧНИЙ ЗВІТ ПРО СТАН ПРИМІЩЕННЯ

КАБІНЕТ: 304

ВЧИТЕЛЬ: С. БАРРЕТ

13 жовтня

Двері злітають з луток

Дверцята шафи не зачиняються. У них впирається бокова частина дошки, на якій не можна писати

Книжкова шафа біля задньої стіни приміщення розламана. Книжкові полиці розламані

Дальнє вікно, так би мовити, розбите

У вчительському письмовому столі бракує двох шухляд

Постійно шумлять батареї

(Ті самі проблеми, що й у звіті за минулий місяць, але додалися ще батареї. Крім того, діра у вікні збільшується. Кризь неї всередину потрапляють вітер і дощ. Під ногами тріщить розбите скло.)

С. Баррет

* * *

Шановна міс Баррет!

Ви сьогодні не надіслали список присутніх.

Седі Фінч,
головна секретарка

* * *

Шановна міс Фінч!

Річ у тім, що сьогодні вранці Лінда Розен вирішила прийти до школи у рожевому светрі і фіолетових галанцях. Її побачив містер МакГейб і запросив до свого кабінету посидіти.

Крім того, її побачили ще й хлопці, які мали бути на виховній годині в мене. Вони здійснили масову міграцію до місця її перебування. Кворум у нас так і не зібрався, тож я не змогла провести переклик. Проведу пообіді — якщо вони, наздоганяючи Лінду, не попадали в море, як лемінги, й не потонули.

С. Баррет

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС ДЖ. МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: МІС С. БАРРЕТ

Шановна міс Баррет!

Ганчірок для дошки немає. Червоних олівців немає. Шпінгалети для вікон замовили в Управлінні освіти минулої весни – терпіння.

Розкрадання крейди перетворилося на справжню пошесть. Прохання тримати крейду під замком, крім моментів безпосереднього використання.

Чи могли б ви скористатися плакатами? Я ще маю в залишку: жовтими літерами на зеленому тлі «ІСТИНА – ЦЕ КРАСА» і декілька чорними на білому: «ЗНАННЯ – ЦЕ СКАРБ».

Дж. МакГ.

(Легковажне ставлення і жартівливий тон, коли йдеться про перевірку присутності, не відповідають високій місії нашої професії.)

Дж. МакГ.

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Дорога Беа!

Мене дуже надихнули ваші уроки, і я запитала в доктора Бестера, чи можна прийти на заняття до інших вчителів англійської, щоб вдосконалити власні навички. Мертва

тиша у відповідь. Наскільки я розумію, ніхто більше не хоче, щоб на нього дивилися (мені особливо цікаво дізнатися, як Генрієтта пояснює пунктуаційні правила дорожнього руху. Мабуть, за допомогою сигналів: стоп, прямо, поворот...).

Нове зіткнення з МакГ., бо я надто легковажна. Але мушу поклатися на своє почуття гумору, яке насправді є не більше ніж здоровим глуздом.

Один учень мені сказав: «У всій школі лише ви з місіс Шехтер маєте почуття гумору. Ви вмієте помічати смішне, і тоді стає набагато легше».

Набагато легше... Як можна серйозно ставитися до абсурду, який лине з секретаріату? «Запізнення внаслідок відсутності», «успішний двієчник» або «підписаний дозвіл на поліомієліт»?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Дорога Сил!

Я доповню цей список ще однією цитатою: «Будь ласка, ігноруйте все подане далі».

Беа

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС ДЖ. МАКГЕЙБ, З. АДМ.
КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ВАША ЦІЛКОВИТА ВІДДАНІСТЬ НЕОБХІДНА, ЩОБ БОРОТИСЯ З НЕ-
ОБҐРУНТОВАНИМИ ЗАПІЗНЕННЯМИ, ОСКІЛЬКИ ВОНИ ЗАБИРА-
ЮТЬ ДОРОГОЦІННИЙ ВІДВЕДЕНИЙ ДЛЯ НАВЧАННЯ ЧАС. ДО ПО-
РУШНИКІВ ДИСЦИПЛІНИ СЛІД ВЖИВАТИ НАЛЕЖНИХ ЗАХОДІВ.

Дж. МакГ.

* * *

Допустити до уроку: 9:30.

Необґрунтоване запізнення. Стверджує, ніби пересів не
на ту гілку метро.

Дж. МакГ.

* * *

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 59
ПРОХАННЯ ЗБЕРІГАТИ ВСІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ У ПОРЯДКУ НАД-
ХОДЖЕННЯ.

ТЕМА: СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВЧИТЕЛІВ

ПРЕЗИДЕНТ ОБ'ЄДНАНОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ПОПРОСИВ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ПІДТРИМАТИ ЗАКОНОДАВЧУ ІНІЦІАТИВУ

ЩОДО ЗБІЛЬШЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ ВНАСЛІДОК СМЕРТІ,
А ТАКОЖ ПЕНСІЙ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ, ЯКІ ПОМЕРЛИ АБО ОТРИМА-
ЛИ ТРАВМУ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ОBOB'ЯЗКІВ.
ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИХ ЗАХОДІВ НЕОБХІДНА ВАША ПІД-
ТРИМКА.

* * *

Міс Баррет!

Джозеф Фероне, в якого ви – офіційний класний керів-
ник, сьогодні не прийшов на математику. Стверджує, ніби
виконував доручення містера Ґрейсона. Прохання вжити
належних заходів і зробити запис в ОС.

Фредерік Луміс

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС ДЖ. МАКГЕЙБ, З. АДМ.
КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ОСКІЛЬКИ ІЗ ВЧИТЕЛІВ ЗНЯЛИ ЧИСЛЕННІ ОBOB'ЯЗКИ, НЕ
ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКЛАДАННЯМ, ПРОХАННЯ З'ЯВИТИСЯ В СЕКРЕ-
ТАРІАТ ДЛЯ РОЗПОДІЛУ НОВИХ ОBOB'ЯЗКІВ.

Дж. МакГ.

* * *

Шановна міс Баррет!

Джозеф Фероне пропустив сьогодні важливу роботу з фізики, поки був із містером Грейсоном. Якщо зможете організувати нашу з ним зустріч, я з радістю напишу роботу з ним в індивідуальному порядку.

*Щиро ваш,
Маркус Мангейм*

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: П. Баррінджер, 309

КОМУ: С. Баррет, 304

Сильвіє!

Вибачте, що не зміг вчора прийти на побачення.

Пропоную жертву, щоб спокутувати свою провину.

Незабаром вас вперше спіткає День відкритих дверей.

Буде на що подивитися.

Зразкові батьки прийдуть до зразкових вчителів у зразкові класи. Заспіваймо для них удвох, і хай пробачать нам Гілберт і Салліван:

Я ваш зразковий викладач і дуже добре знаю

Нові методики усі від Орегону до Огайо.

І щодо розвитку дітей я маю інформацію

По геть усіх показниках, присутніх у документації.

~~Приходжу я послухати на виховну годину~~

У психоаналітика собі відлежав спину,

Але тепер думки мої працюють без упину.

Я двічника жодного нізащо не покину,

І навіть на нормальну розумну дитину

Зможу знайти якусь там годину!

Є продовження, але мушу йти на репетицію.

Останній шанс: може, хоча б у хорі заспіваєте? Допоможете із гримом? Чи із костюмами? Декорації розмалюєте?

Зустрінемося у таверні, як завжди!

Пол

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ПІД ЧАС УРОЧИСТИХ ЗБОРІВ Я ПОМІТИВ І ЗАУВАЖИВ, ЩО БАГАТО НАШИХ УЧНІВ, ЗДАЄТЬСЯ, НЕ ДУЖЕ ТВЕРДО ЗНАЮТЬ ТЕКСТ ГІМНУ НАШОЇ АЛЬМА-МАТЕР «ЗОЛОТО І БАГРЯНЕЦЬ». СХОЖЕ, ЩО СУМ'ЯТТЯ ВИНΙΚАЄ, ЗОКРЕМА, НА ПЕРШИХ ЧОТИРЬОХ РЯДКАХ.

РАДЖУ І НАПОЛЯГАЮ, ЩОБ УЧИТЕЛІ ПОВТОРИЛИ ЗІ СВОЇМИ УЧНЯМИ ТЕКСТ, АБИ НА НАСТУПНИХ І ВСІХ ПОДАЛЬШИХ ЗБОРАХ ПІСНЮ ВИКОНУВАЛИ НАЛЕЖНИМ ЧИНОМ, З ПРАВИЛЬНИМИ І ВІДПОВІДНИМИ ЕМОЦІЯМИ ТА ІНТОНАЦІЯМИ. ОСЬ ТЕКСТ:

Над доньками й синами
Не владний жоден страх,
Бо золото й багрянець
Несуть в своїх серцях.

МАКСВЕЛ КЛАРК,
ДИРЕКТОР

* * *

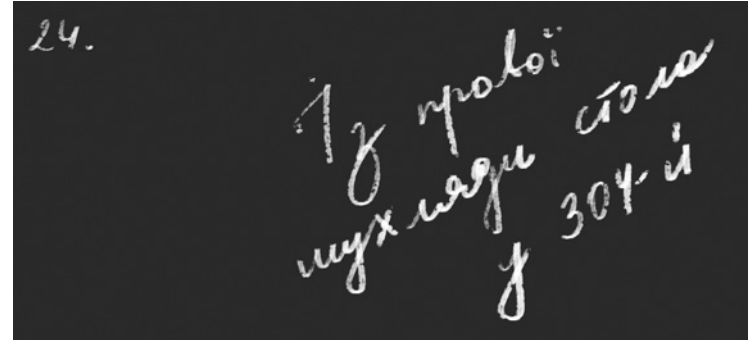
РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 61

ПРОХАННЯ ЗБЕРІГАТИ ВСІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ У ПОРЯДКУ НАДХОДЖЕННЯ.

ТЕМА: ДОПОВНЕННЯ ДО ПОРЯДКУ ВИКОНАННЯ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

НЕВИКОНАННЯ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ ПЕРЕТВОРИЛОСЯ НА СПРАВЖНЮ ПОШЕСТЬ. УЧНІ, ЯКІ НЕ ВИКОНАЛИ ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ, ПОВИННІ НАДАТИ ВЧИТЕЛЮ СКЛАДЕНЕ У ПИСЬМОВІЙ ФОРМІ ПОЯСНЕННЯ ПРИЧИНИ (ПРИЧИН) НЕВИКОНАННЯ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ. ПРОХАННЯ ТРИМАТИ ЦІ ПОЯСНЕННЯ У ПРАВИЙ ШУХЛЯДІ СТОЛА.

ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ,
З. АДМ.

Я знаю, що домашнє завдання важливе для нашого успіху, і я його зробив, але встряв у бійку з якимось хлопцем по дорозі до школи, і він кинув його у рівчак.

Собака погризла.

Не знав, що треба його робити.

Я заснув у метро, бо цілу ніч не спав і робив домашнє завдання, і коли поїзд зупинився на моїй станції, я вискочив, щоб не запізнитися, а домашнє завдання залишилося в вагоні.

Кішка зжувала, і вже не було часу переробляти.

Чому я не зробив. Коли ви сказали написати твір про книжку, яку я прочитав, мені не сподобалося, бо це треба йти в бібліотеку, брати книжку і читати. Я цю книжку читатиму цілих два міс. або більше і там набіжить штраф і я їм заборгую гроші. Це обтяжує кишеню. Га-га! І в цей час поки мені треба читати книжку я можу подивитися тел., погратися чи поганяти м'яч.

Коли я записував домашнє завдання, чорнило в ручці закінчилося.

Я повинен був вчити французьку, тому не мав часу робити англійську.

Я зробив, але випадково залишив вдома.

Якщо вчителька хоче щось дізнатися чому їй самій не пошукати замість змушувати нас, учнів? Нам більше користі послухати її – врешті-решт це вона вчителька!

Малюк розлив на неї молоко.

Брат взяв «мою» домашню роботу замість «своєї».

Після школи я повинен працювати, і мене не відпустили допівночі.

У моєму підручнику не було такої сторінки.

Я приніс офіційну довідку, чому мене не було, а він все одно не пустив мене. Тому я не готовий.

Мені треба дбати про двох братів і сестру, бо мама в лікарні.

Я загубив книжку і знайшов її лише зараз.

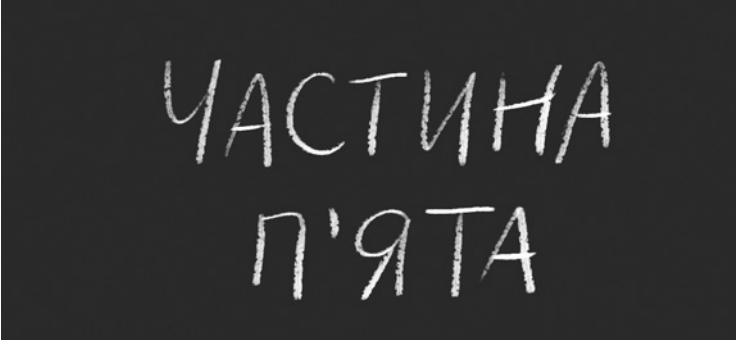
У мене вдома зараз немає місця, бо до нас переїхав мій дядько і мені доводиться спати в коридорі, і я не можу робити уроки на кухні за столом.

Хтось його поцупив.

Мене нудило, і довелося лягти.

Яке домашнє завдання?

Собака на нього наклала.

ЧАСТИНА
П'ЯТА

25.

Мист
до Гарсії

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ДЛЯ ТИХ, ХТО ПРОПУСТИВ МИНУЛІ ЗБОРИ ЧЕРЕЗ ПЛУТАНИНУ ВНАСЛІДОК ЗМІНИ МІСЦЯМИ СЕКЦІЙ X2 ТА Y2, ДОЛУЧАЄМО КОПІЮ УРОЧИСТОГО ЗВЕРНЕННЯ ДОКТОРА КЛАРКА ДО ВІДМІННИКІВ.

ДЛЯ МЕНЕ ЧЕСТЬ І РАДІСТЬ ПРИВІТАТИ І ПОЗДОРОВИТИ ТИХ ІЗ ВАС, ХТО ЗАВДЯКИ ВЛАСНІЙ ЗАВЯТОСТІ І НАПОЛЕГЛИВОСТІ ДОСЯГНУВ ГІДНОГО І ПОЧЕСНОГО МІСЦЯ НА ДОШЦІ ПОШАНИ. ВИ ОТРИМАЛИ МОЖЛИВІСТЬ ЧЕРПАТИ З КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ І РОБИТИ СВІЙ ВНЕСОК У ЗРОБЛЕНЕ МИНУЛИМИ І ПРИЙДЕШНІМИ ПОКОЛІННЯМИ, ТАК САМО ЯК ВОНИ ЧЕРПАЛИ ВІД ВАС І РОБИЛИ СВІЙ ВНЕСОК. ЗАРАЗ ВИ МАЄТЕ МОЖЛИВІСТЬ ОБИРАТИ З ВЕЛИКОГО ЗАПАСУ НАБУТИХ НАВИЧОК І ЗДОБУТИХ ЗНАНЬ, І ВИ ДАЛІ ДИВИТЕСЯ У МАЙБУТНЄ, І ЙДЕТЕ ДО ВІЧНО НОВИХ ДЕРЗАНЬ, ЗАВЖДИ ДО ШИРШИХ ОБРІВ. ЯК ВЛУЧНО СКАЗАВ ВЕЛИКИЙ ПОЕТ: «І НЕ КАЖІТЬ, ЩО МАРНА ЦЯ БОРНЯ». НЕ МАРНА. ВОНА НЕ МИНУЛА МАРНО. АДЖЕ

НІЩО ТРИВКЕ ЧИ ЗНАЧУЩЕ НЕ БУЛО ЗДОБУТО БЕЗ БОРНИ. ВИ, ТІ, ХТО БОРОВСЯ І ЗМАГАВСЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ЦЬОЇ НАДЗВИЧАЙНОЇ ВІДЗНАКИ – МІСЦЯ НА ДОШЦІ ПОШАНИ, – ЧУДОВО ЗНАЄТЕ ІСТИННІСТЬ ЦЬОГО ТВЕРДЖЕННЯ, І КОЛИ Я ДИВЛЮСЯ НА ВАШІ ГОРДІ Й ЩАСЛИВІ ОБЛИЧЧЯ, Я ПРИГАДУЮ ЮНАКА, КОТРИЙ, ЯКЩО ПАМ'ЯТАЄТЕ, З ТАКИМ ЗАВЗЯТТЯМ І САМОЗРЕЧЕННЯМ НІС ЛИСТА ДО ҐАРСІЇ.

І РАЗОМ ІЗ ТИМ ТІ З ВАС, ХТО НЕ ЗДОБУВ ЦЬОГО ПОЧЕСНОГО МІСЦЯ НА ДОШЦІ ПОШАНИ, НЕ ПОВИННІ ПОЧУВАТИСЯ НЕВДАХАМИ. НАВПАКИ, САМЕ ВИ – КІСТЯК І АР'ЕРГАРД ДЛЯ ТИХ, ХТО ПРОРИВАЄТЬСЯ ВПЕРЕД, АДЖЕ БЕЗ ВАС І ВАШОГО ВНЕСКУ У ЗАГАЛЬНУ СПРАВУ ВОНИ Б НЕ ДОМОГЛИСЯ ЦИХ ЗДОБУТКІВ. БІЛЬШОЮ ЧИ МЕНШОЮ МІРОЮ ВСІ МИ І КОЖЕН ІЗ НАС РОБИМО ВНЕСОК У ЗАГАЛЬНЕ БЛАГО – ЯК ТІ, ХТО СИДИТЬ НА ТРОНІ, ТАК І ТІ, ХТО СТОЇТЬ ЗА НИМ, АДЖЕ САМЕ В ЦЬОМУ КІНЦЕВА МЕТА ДЕМОКРАТІЇ В ДІЇ. КОЖЕН, КОМУ ВИПАЛА ЩАСЛИВА НАГОДА ВІДВІДАТИ ЗБОРИ НАШОЇ Ш. О., ЗНАЄ, ЩО ДЕМОКРАТІЯ МОЖЕ ПРАЦЮВАТИ І ПРАЦЮЄ, І ВІД ВСІХ НАС І КОЖНОГО З НАС ЗАЛЕЖИТЬ, ЩОБ ВОНА ПЕРЕЙШЛА У МАЙБУТНЄ.

* * *

Сильвіє!

Ніяк не зможемо зустрітися сьогодні.

У моїх класах заміна, поки я в актовій залі – начебто проводжу репетицію. Насправді ж я пишу власну версію Гілберта і Саллівана для Калвіна Куліджа. Я розумію, що

цензура цього нізащо не пропустить, але, може, ви бодай всміхнетеся, а про більше я й не мрію.

Отже, вчителі гратимуть дітей. Що скажете, наприклад, якщо наше обдароване тріо – Генрієтта Пасторфілд, Мері Льюїс та Шарлотта Вулф – розіграє ось такий номер:

*Ми ваші три героїні
На травичці і героїні.
Три дівчинки зі школи ми!
А не якісь там зануди.*

*Із Калвіна Куліджа три дівчиноньки,
Нас пре і вставляє, і сміх розбирає.
І щоб нічого нас не навчили,
Зі школи тікаємо в люди!*

І тут вступає хлоп'яче тріо. Гадаю, співатимуть Луміс, Мангейм і МакГейб:

*Три хлопчики зі школи ми,
Бунтівники і бітники,
Що в особових справах –
То щира-щира правда.*

*Малі правопорушники,
Поліцією трушені.
Із язиками довгими
Три хлопчики зі школи ми!*

Луміс: Дедалі гірше вчуся я,
МакГейб: Докупи не зберуся я,
Мангейм: Злечу з усіх котушок я.
Три хлопчики зі школи!

Добре вирватися з кабінету, подалі від порожніх очей, що кліпають на мене. Одна з таких істот під вашим класним керівництвом – Еліс-якось-там – обливає мене довгими вологими поглядами. Хай береже мене Господь від таких щенячих закоханостей. Мені більше до вподоби книжниця, які вивчають Чосера. Зустрінемося у таверні після школи? Мушу нализатися. Ще один лист: «Спасибі-що-дали-можливість-ознайомитися-з-вашим-дотепним-рукописом-але-на-жаль». Кажуть, що моїм персонажам бракує життєподібності, а місце дії надто екзотичне. Але чому ні? Треба ж якось рятуватися.

Ця робота нищить чоловіків – та й жінок, зрештою, теж. Хіба що сидіти цілий день, як Кларк, і ворушити бровами. Ось його номер:

*Коли я був дитиною, до школи я ходив.
На дошці слова жодного тоді не розумів.
Та переписував усе я з дошки вельми ревно,
І от тепер у школі я аж цілим став директором!*

Я б іще допасував сюди його промову «Лист до Гарсії», але єдина рима, яка спадає на думку – «Люсія», а я не знаю такої дівчини. Шкода. Це епохальна промова, яка дуже влучно характеризує школу. Усі бігають, щоб вчасно доправити якусь писанину, але ніхто не знає, що там написано.

Чому ви не хочете брати участь у моєму концерті? Вам навіть співати не доведеться.

Пол

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС ДЖ. МАКГЕЙБ, З. АДМ.
КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

Не брати до уваги виправдань за запізнення через пожежу в метро. Я перевірів у транспортному управлінні: пожежі в метро сьогодні не було.

Дж. МакГ.

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

Здати згоди на щеплення від поліомієліту сьогодні до 15:00 у медкабінет.

Френсіс Іген,
шкільна медсестра

* * *

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 42
ПРОХАННЯ ЗБЕРІГАТИ ВСІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ У ПОРЯДКУ НАДХОДЖЕННЯ.

ТЕМА: ОПУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ПРОФІЛЮ

З МЕТОЮ ДАТИ ВИКЛАДАЧЕВІ МОЖЛИВІСТЬ ГЛИБШЕ ПІЗНАТИ ЕМОЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ КОЖНОГО УЧНЯ І ДОСЯГНУТИ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗУМІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЧИННИКІВ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬСЯ НА РОЗВИТКУ ХАРАКТЕРУ ТА ОСОБИСТОСТІ, ВІДДІЛ ВИХОВНОЇ РОБОТИ, РЕТЕЛЬНО ПРОВІВШИ ГЛИБИННІ ІНТЕРВ'Ю, ОЦІНИВ КОЖНУ ДИТИНУ В ЦІЛОМУ ВІДНОСНО ВСІХ СФЕР ОПУ В КОЖНІЙ ОС.

ЕЛЛА ФРАЙДЕНБЕРГ,
КОНСУЛЬТАНТКА З ВИХОВНОЇ РОБОТИ

* * *

ВІД КОГО: медкабінет

КОМУ: міс Баррет, 304-та

КОНФІДЕНЦІЙНО

Копії: містеру МакГейбу
міс Фінч

Розен, Лінда, що перебуває під вашим класним керівництвом, не відвідуватиме школу до окремого розпорядження відділу охорони здоров'я. Реакція Вассермана позитивна. Позначити її в журналі як тимчасово відсторонену від занять.

Лазар, Евелін, що перебуває під вашим класним керівництвом, два дні тому померла від інфекції внаслідок спроби самостійно провести аборт. Смерть засвідчено патологоанатомом. Викреслити з журналу назавжди.

Френсіс Іген,
шкільна медсестра

16 жовтня

Люба Еллен!

Померла Евелін Лазар. Це та дівчина, яка просилася поговорити у день педагогічної наради. Може, якби я погодилася, вона б зараз жила. Евелін загинула від інфекції: втекла з дому і намагалася сама собі зробити аборт дротиком для плетіння. Зараз від неї нічого не лишилося, крім імені, яке я повинна викреслити з журналу – назавжди.

Пол каже: «Sauve qui peut! Думайте лише про себе. Якщо втручатися, це анітрохи їм не зарадить».

Беа каже: «Ви не Бог. Вчителів нічого не можна закинути, крім хіба що поганого викладання».

Генрієтта каже: «Якщо вони сиділи у вас на уроці, а не на вулиці, і вам вдалося бодай ненадовго їх розважити, ви вже не дарма отримуєте зарплатню».

Седі Фінч каже: «До третьої здати ключ від шафи і бібліотечний формуляр Лазар, Евелін».

Елла Фройд каже: «Чинники зовнішнього середовища, які перебувають поза нашим контролем, часто стають причиною емоційної нестабільності».

А Френсіс Іген, шкільна медсестра, відірвалася від складання раціонів і приділила мені достатньо часу, аби пояснити, що нічого не можна було вдіяти.

– Евелін дуже важко велося з батьком, – сказала Френсіс. – Одного разу вона прийшла до школи аж чорна від синців.

– І що ви зробили?

– Напоїла її чаєм.

– Чаєм? Господи, чому?

– Чому? – спалахнула вона, трусячись від люті. – Бо я все знаю! Я більше за будь-кого з тутешніх знаю про те, що коїться зовні. Знаю про бідність, хвороби, наркотики, звиродніння – але не маю права навіть пластир їм видавати. Колись я благала, кулаком по столі гатила, сперечалася з дітьми, батьками, соціальними службами, адміністрацією, аж голос пропадав. Ніхто не почув мене. Зараз я роблю їм чай. Бодай щось.

– Але ж ви *медсестра*, – безпорадно промовила я.

Вона показала на стіну, де висіло розпорядження з Управління освіти: «ШКІЛЬНА МЕДСЕСТРА НЕ МАЄ ПРАВА ТОРКАТИСЯ РАН, ВИДАВАТИ МЕДИКАМЕНТИ, ВИЙМАТИ З ОЧЕЙ СТОРОННІ ЧАСТОЧКИ...»

Тобто нікому з нас не можна торкатися ран? А в чому полягає відповідальність вчителя? І якщо вона взагалі існує, де її межі? Скільки провини лежить на нас?

У вчительській їдальні розгорнулося жваве обговорення.

Мері Льюїс була заскочена моральною розхлябаністю сучасної молоді. Вона сказала, що вчителі перевантажені і аж ніяк не можуть ще й дуеньями працювати на додачу до величезного переліку інших обов'язків. Генрієтта Пасторфілд нічого не мала проти сексуальної свободи – за умови відкритості. Під її класним керівництвом такого не сталося б: діти їй звіряються, бо вона вміє знаходити з ними спільну мову.

– Стерилізація – ось панацея, – сказав Фред Луміс. – Стерилізувати їх і гнати зі школи.

Беа Шехтер говорила про любов: цим дітям страшенно бракує саме любові. Пол Баррінджер не погодився.

– Вони не вміють приймати любов і взагалі не знають, що це таке, – стверджував він. – Єдиний спосіб захиститися – іронічно тримати дистанцію.

– Але як тоді вчити? – запитала Беа. – Адже ми маємо вчити, хай там що, попри всі перешкоди, вчити в найкращому сенсі цього слова.

– Нісенітниця, – сказав Луміс. – Дітям не місце в школі.

Ми сиділи, мов у джунглях, за столом із білою порцеляною, а посередині у пластмасовій вазі стояла штучна троянда. Плакат на стінці закликав нас прибирати за собою таці, і всі, спотикаючись, потягнулися геть із цього лісу. Незабаром нікого не лишилося, крім Мері, Генрієтти і нас із Полом. Я хотіла заговорити, але мене обірвала Мері:

– Колись і я була така, але побачила, що тут нічого не можна змінити. Не варто й намагатися. Попрацюйте тут з моє: витягуєш із себе жили, а ніхто й не подякує. Коли ви робите більше, від вас починають вимагати ще більше,

і повірте мені: в усіх школах так само. Тут у нас бодай Седі Фінч і кілька помічників, але насправді усім байдуже. На вас просто навалюють більше й більше роботи. У мене в класі дошки немає, батареї так і не полагодили, а мені приписали три підготовчі класи і читання з неуспішними, а ще ж запізнення, і додаткові заняття, та ще й примусили зголоситися в «Горн» помічницею від педагогічного колективу. Бігаю з третього на п'ятий поверх, а в мене варикоз. За двадцять три роки я не спізнилася ані на хвилину, усі звіти завжди здаю першою – запитайте Фінч – і ніколи не скаржуся. Я просто виконую свою роботу. Але всі знають, що під моїм класним керівництвом найгірший клас цієї школи, і я мушу збирати всі сили, щоб вони бодай сіли тихо – перш ніж я взагалі починаю вчити!

– Якщо вони збурені, я привожу їх до тьми жартом, – сказала Генрієтта. – Байдуже, скільки вони вивчать. Головне, щоб їм подобалася школа – принаймні вони тут перебувають в освітньому середовищі. І вони знають, що можуть говорити зі мною про що завгодно – про секс, геть про все. Діти відчувають, що я одна з них. Для старої панни я дуже прогресивна.

– Нема про що жартувати, – відповіла Мері. – Ми надто легкі умови їм створюємо. Вони звикли, щоб їм усе підсолювали і розжовували, тому навіть не знають, що таке речення, коли приходять до мене. Як вони можуть вивчити іноземну мову, якщо рідну і то не опанували?

– Хто хоче, той вчиться, – заперечила Генрієтта. – Наприклад, Боб. З англійської він у нас найкращий. Пише прос-то казкові твори – переміг на міжшкільному конкурсі. А ще

такий гарний і вихований. Радість, а не учень. І мені не доводиться вчити його граматичному розборі речення.

– Бо його вже навчила я, – кинула Мері. – Ви зі своїми новомодними штучками ходите біля них навшпиньки і боїтеся слово сказати – через це вони й безграмотні. Я їм даю ґрунтовну основу і прищеплюю дисципліну, щоб вчилися. На моїх уроках їм не відбутися порожніми балачками. Жодних описів власної думки чи вражень – бо звідки їм взяти власні думки чи враження? Що вони взагалі можуть знати? Це просто смішно! Вони вчать те, що знаю я!

– Проблема в тому, – почав Пол, якнайчарівніше всміхаючись, – що вчитель повинен виконувати безліч інших обов'язків. Треба бути одночасно і актором, і поліцейським, і наглядачем, і батьком, і інспектором, і арбітром, і другом, і психіатром, і бухгалтером, і суддею, і присяжним, і охоронцем, і ментором, і знавцем людських душ, і володарем журналу присутності.

– Може, ви маєте вірш про це? – люб'язно поцікавилася Мері.

– Звісно, – і Пол піднявся. – Слухайте:

*Ми маємо чудово знати,
Де психологія до діла,
І посмішкою чарувати.
І крейда в нас щоб не рипіла,
Засліплювати інтелектом,
Ступати пружною ходою,
І не заходити далеко,
І бути разом з тим собою!*

– Дуже дотепно! – сказала Мері. – Мабуть, усе це забирає багато часу. Нічого дивного, що ви ніколи не приходите на перший урок. Хто пробиває вас – Гілберт і Салліван?

Але він свого домігся: коли пролунав дзвоник, усі всміхалися.

Бідолашна Евелін Лазар – неоплакана, невідспівана. У цій суперечці всі про неї забули. Мене мучить її смерть. Постійно думаю: якби я змогла почути її крик про допомогу! Але ми не маємо права торкатися ран...

Евелін – лише одна дівчина, про яку я дізналася, тому що вона потрапила до мого класу. І тому що її знайшли. А всі ті незліченні інші, хто кидає школу, зникає безвісти чи самотньо борсається в темряві? Пол каже, що я сама все це вигадала, а вона, мабуть, лише хотіла попросити, щоб їй дали іншу шафу чи додаткову перепустку. Але не в тім річ, аж ніяк не в тім.

Невже нам платять лише за те, щоб ми навчали синтаксису, підтримували дисципліну і читали з ними ті книжки, які є в бібліотеці?

Але ж ось Генріетта, стара панна, яка аж захлинається від пристрасті, розхвалюючи свого зразкового учня Боба. Ось Пол, який сміється із кіношних фантазувань маленької Еліс. І я, в поєдинку з МакГейбом за душу Фероне. Я досі прагну встановити з ним контакт. Він зухвалий і недовірливий як ніколи. Відмовлявся лишитися після уроків на розмову. Заходить до класу перевальцем, руки в кишенях, у роті зубочистка. Кидає мені виклик. Що я маю зробити? Щось довести. Врешті-решт він згодився поговорити зі мною. «Ви точно цього хочете? Що ж, валяйте!» Але перш ніж ми

встигли зустрітися, Джо на два тижні відсторонили від уроків, бо він приніс до школи викидний ніж. Бачиш, це такий спосіб покарання – дитину забирають з-під нашого контролю на певний термін, щоб вона вільно могла вештатися вулицями і вступати в банди.

Я спробувала сказати МакГейбу, що краще було б не викидати Фероне, а дозволити нам із ним зустрітися, і тут він мені геть усе висловив:

– Коли матимете такий досвід роботи в системі, як у мене (всі вони так кажуть!), то переконаєтеся: їм не треба, щоб їх розуміли. Я чудово їх розумію – і нема в них нічого хорошого. Насправді їм потрібна лише дисципліна. У них вдома її аж ніяк немає. Ми мусимо показати їм, хто тут головний. Їх треба вчити покараннями. По сто разів карати, щоб затямили, що ми не жартуємо. Вони своє отримують рано чи пізно – як не від нас, то від копа, судді чи боса (це якщо їм пощастить взагалі знайти роботу). Ці діти не відрізняють добре від поганого, вони власну сраку не можуть відрізнити від... Перепрошую. Ви молода й гарненька, вони до вас підлещуються, а ви й не розумієте. Крутите їм записи на програвачі, заохочуйте плакатися у скриньку пропозицій, душевні розмови заводите. Це все дуже корисно, аякже. Звісно, ми маємо здобути їхню повагу, але за допомогою страху. Вони по-іншому не розуміють. Або ми встановлюємо непогрішні правила – або нас перемелють на фарш. Ви вдома у них були – бодай у когось? А в суді для неповнолітніх? А чули, як вони між собою говорять про нас? Ці діти погані. Треба навчити їх закону і порядку, і вчимо їх ми. Ми їх терпимо – вони теж мають терпіти, і без вибриків, бо гірше

буде. Такі, як ви, кидаються ідеями, а спробували б ви взяти цю школу під контроль бодай на день. Та у вас в кожному класі всі збунтувалися б. Я все це вам кажу заради вашого ж добра. Ви ще багато чого не знаєте.

Мабуть, щодо мене це правда.

Цього тижня у мене на уроці має сидіти Бестер. Він був такий люб'язний, що сам мене попередив. Я збираюся розглядати складнопідрядне речення на матеріалі поезії Фроста.

Не хотіла, щоб лист так затягнувся, – але я стривожена і розгублена, а тобі достатньо цікаво, щоб дослухати. Трапляється, почуваюся тут чужою. Може, мені варто було б працювати у Віллоудейлі чи взагалі покинути викладання. А може, знайти милого юнака, який не віршує на ходу, і, як то кажуть, жити й добро наживати. Здається, ти для себе вже маєш відповідь.

Але я не хочу так легко згортати крила. Я вважаю, що діти заслуговують кращого, ніж отримують. І вчителі також.

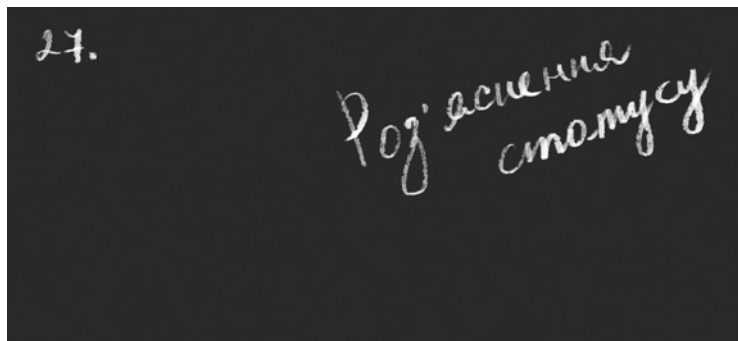
Може, я через батьків перекину до них місток. За пару тижнів у нас день відкритих дверей. Побажай, щоб мені поталанило – і *додатково* поцілуй сьогодні від мене Джима й дівчинку.

З любов'ю,

Сил

P. S. Ти знала, що державний департамент організував мовні курси для своїх співробітників, бо вони вже не розуміють документів, якими обмінюються?

С.

ПОДАЄТЬСЯ КАНДИДАТ. РОБОТА НА ЗАМІНІ НЕ МОЖЕ БУТИ ВРАХОВАНА ЯК ЕКВІВАЛЕНТНА ВИПРОБНОМУ ТЕРМІНУ, ЯКЩО ТРИВАЄ МЕНШЕ 80 НАВЧАЛЬНИХ ДНІВ У МЕЖАХ 90 ДНІВ ПОСПІЛЬ В ОДНІЙ І ТІЙ САМІЙ ШКОЛІ. НАВЧАЛЬНИЙ РІК ЗАРАХОВУЄТЬСЯ ЛИШЕ ЗА УМОВИ ВІДПРАЦЮВАННЯ НЕ МЕНШЕ 160 ДНІВ ВПРОДОВЖ ОДНОГО РОКУ. ЦІ УМОВИ НЕ ПОШИРЮЮТЬСЯ НА НЕЗАДОВІЛЬНУ (Н) РОБОТУ.

СПОДІВАЮСЯ, ЩО ВІДПОВІДЬ НА ЗАПИТ ЩОДО РОЗ'ЯСНЕННЯ ВАШОГО СТАТУСУ НАДАНО.

ВІДДІЛ ПРИЗНАЧЕНЬ ТА ОСОБОВИХ СПРАВ

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ МІСТА НЬЮ-ЙОРК

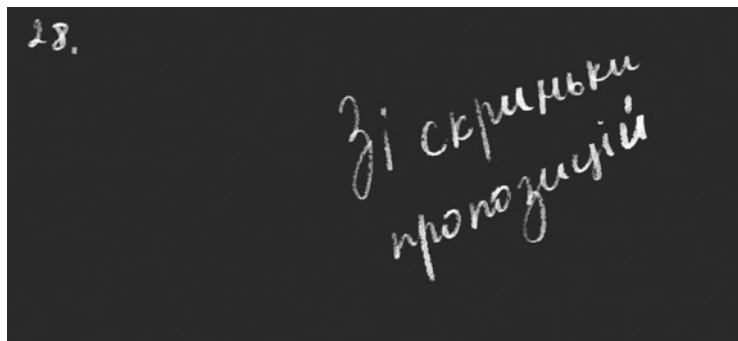
КОМУ: міс С. Баррет

Школа імені Калвіна Куліджа

місто Нью-Йорк, штат Нью-Йорк

СЕР / МАДАМ,

У ВІДПОВІДЬ НА ВАШ ЗАПИТ ЩОДО ВАШОГО СТАТУСУ ДОВОДИМО ДО ВАШОГО ВІДОМА, ЩО ВСІ СПІВРОБІТНИКИ У ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ ПРИЗНАЧАЮТЬСЯ РАДОЮ НА ТРИРІЧНИЙ ВИПРОБНИЙ ТЕРМІН; ВИНЯТОК СТАНОВЛЯТЬ ВЧИТЕЛІ, ЯКІ, ЗАДОВІЛЬНО (3) ВІДПРАЦЮВАВШИ ВПРОДОВЖ ОДНОГО РОКУ, МОЖУТЬ ЗАМІСТЬ ІНШИХ ДВОХ РОКІВ ВИПРОБНОГО ТЕРМІНУ, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ЦЬОЇ КАТЕГОРІЇ, ВІДПРАЦЮВАТИ УСЬОГО ДВА РОКИ ЗАДОВІЛЬНО НА ПОСТІЙНОМУ ПРИЗНАЧЕННІ АБО НА ПОСТІЙНІЙ ЗАМІНІ ДЛЯ ТІЄЇ САМОЇ ПОСАДИ, ІЗ ТИМ САМИМ ПРЕДМЕТОМ І РІВНЕМ ВИКЛАДАННЯ, ЩО Й СТАНДАРТНА ПОСАДА ПОСТІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, НА ЯКУ

Люба Вчителька, або, з вашого дозволу, Люба Подруга,
Ви все робите дуже достойно. Я не зустрічала нікого тако-
го як ви, ніде, ні в дома ні в школі. (Я ще схудла.)

Сподіваюся отримати звісточку від вас.

Вівіан Пейн

МакГейб – тюремник. Розправитися з ним! Зятяте: відте-
пер я вже точно нізащо вам не писатиму!

Я змінив думку: вчитель теж може бути людиною. Хай
управління освіти відбирає на роботу лише молоденьких

і симпатичних, які справді вміють з нами ладнати, як ви,
а не цих старперів.

Многая літа!

Френк Аллен

По класти край упередженням! По класти край співбесі-
дам з міс Фрікенберг від яких мені аж живіт скручує. Бо
наприклад вона мене запитує чи мені соромно від того де
я живу?

Вельмишановний Едвард Вільямс

У ці «жахливі» «атомні» часи ви мені нагадуєте ще одну
«вчительку» яка була колись у мене в «молодших» класах.
Вона не боялася сміятися з «жартів», навіть коли вони не
були смішні.

Ч. Роббінс

Надто зациклені на собі і маєте мазунчиків.

Ваш ВОРОГ

По-вашому це нормально, коли вчитель знімає 5 балів за
тест лише тому, що я прізвище його неправильно написав?
(Барінжор)

Ви сказали нам підписуватися справжніми іменами, щоб показати, що ми не боїмося своїх переконань. А я боюся.

Анонімус

Я пропоную, щоб викладали лише чоловіки. Є одна ваша власність яка перекреслює всі хороші сторони і це те, що ви баба, а мій інстинкт мені підказує що хороших баб не існує. Я взагалі нічого спільного не маю із протилежною статтю і мені дуже прикро, що ви не чоловік.

Расті

Я у вас лише на виховній годині, але шкода, що англійську в мене ведете не ви. Ви казали не вказувати імена інших вчителів, ну так у мене місіс Л-с, і в неї такий зверхній тон, що вуха в'януть. І в минулому півріччі було не краще. У нас була міс П-с-т-р-ф-лд, і нам доводилося розігрувати як не телебачення, то футбольну команду. Може з вами я би щось вивчив, але вже надто пізно, бо я все одно вибуваю.

Колишній учень

Ви нас переконали, що ви вчителька.

Досвідчений учень

Мені трапився інший вчитель англійської... Я глибоко переконана, що між вчителем англійської та учнем повинен бути глибший зв'язок, бо це предмет, який сягає душі... Я впевнена, що ви теж гарна вчителька, а ще на вас приємно дивитися (мені подобається срібна брошка, яку ви носите із сірою кофтинкою).

Еліс Блейк

У Лінди Розен сифак!

Вгадайте хто

Продовжуйте далі викладати міфи та всілякі книжки. Це гарна ідея, і я переконаний, що вона принесе користь майбутнім поколінням. Також я хочу висловити вдячність і високу оцінку вашої роботи за те, що ви приділяєте увагу граматиці, як моїй, так і інших учнів.

*Гаррі Каган
(Правильний вибір учнів)*

Обіди паршиві.

Їдець

Ви класно вдягаєтеся, ви знаєте, що і як носити, особливо червоний костюм. Інших скарг у мене немає.

Отакої! Я не так уже й проти поганих вчителів, але деякі їхні закидони мене просто вибивають! Я про те, коли людина дужку окулярів гризе (містер Луміс), шморгає носом (міс Постерфілд) чи носить постійно той самий одяг (місіс Льюїс)! Ви лишень подумайте: ми цілий урок повинні на них дивитися! Я зараз не про вас, га-га! Вчителям треба вішати дзеркало на протилежній стіні класу, щоб бачили, який вигляд вони мають для нас!

Лу Мартін

Жодних домашніх завдань на вихідні, s'il vous plais! З п'ятниці до понеділка я хочу забути про все це!

Votre Ami

Забирайтеся геть і сидіть там.

Не лізь – уб'є

Ви могли б у наступному півріччі викладати курс творчого письма?

Ви показали мені, що писати ясно – означає думати ясно, і що немає нічого важливішого за спілкування.

Елізабет Елліс

Шкода, що ви не викладаєте математику (мій улюблений предмет). Але що вдієш, життя має свої закони.

Сором'язливий Нікто

Дж. МакГ.
Справжнє Г.

Поет

Я відстаю, бо в школі все надто швидко і я не встигаю запам'ятати, що ми проходимо. Чи можна повільніше читати?

Друго-річник

Я пропоную: I. безкоштовні обіди

A. Кондиціонери у класах

B. Жодних домашніх завдань

II. телевізор у кожному класі

A. Щоб вчителями були телезірки

III. Канікули 6 міс., уроки з 10 до 12, владу дітям!

Підліток

Спокійно —
ми за вас на 85%

Мені подобається все що ми робимо на уроці, але не подобається читати книжки, і міфи теж не подобаються. P. S. Не подобається грамматика. Усні обговорення хай будуть. Ви забуваєте, що ми не такі, як в нормальних школах.

Справжній учень

Уроки доволі цікаві, особливо якщо приходить. Я пропоную собі покращити відвідування.

Відсутній

Ви така красуня, що від вас очей невідвести. Ви точно як моя уявна сестра близнючка Роза-Анна. Якби я була хлопцем, мені було б байдуже до англійської, я би просто сиділа і витріщалася на вас. Але я не хлопець і маю просто змиритися з цим.

Ваша таємна обожнювачка

Підвернувши ногу на гандболі, медсестра зробила мені чаю. У мене нога має пройти від чаю?

Фіз-культурник

Міфи дуже багато пояснюють, вони допомагають краще зрозуміти сучасних людей, особливо Нарцис — він був дуже схожий на містера Баррінджера, хіба що той не потонув.

Одісеус

Я їзжу до школи на автобусі, вимучена хатньою роботою і миттям посуду, і мені б хотілося, щоб хлопці, які

вештаються і ніколи нічого не роблять, хоча б одного разу поступилися мені місцем, і я б мабуть тоді вмерла від подиву. Щось можна зробити?

Прекрасна стаття

Перелік гарних рис:

1. Ви завжди в будь-якій справі готові вислухати нашу сторону.
2. Коли ви чогось не знаєте, вам не соромно сказати, що ви не знаєте.
3. Ви не боїтеся всміхнутися, коли треба.
4. Здається, ви завжди раді нас бачити.

Перелік поганих рис: жодної.

Пропозиція: щоб було більше таких як ви.

Ваш прихильник

Моя матір живе зі мною шістнадцять років, і все одно постійно влаштовує мені допити.

Байда

Коли на уроці міс Льюїс учень відчуває необхідність відвідати чоловічу кімнату, йому часто відмовляють у цьому привілеї.

Десятикласник

Англійська проходила б набагато краще, якби було більше таких учителів, як ви, яким справді цікаві учні, а не таких, які вчителюють, бо не мають куди ще податися. Коли ви мене вибрали суддею, я вже за це ніколи вас не забуду. Мені тоді здалося, що я справді існую.

Хосе Родрігес

ЧАСТИНА
ШОСТА

29.

Неходжена
дорога

ЧОРНОВИЙ ПЛАН УРОКУ

1. ТЕМА: «Неходжена дорога» Роберта Фроста.
2. МЕТА: Сприяти розумінню і поцінуванню поезії.
3. МОТИВУВАТИ УЧНІВ ЦІКАВИМИ, ПРОБЛЕМНИМИ, НЕ-ОДНОЗНАЧНИМИ ЗАПИТАННЯМИ, ПОВ'ЯЗАНИМИ З ЇХНІМ ВЛАСНИМ ДОСВІДОМ.
 1. Які поворотні точки траплялися у вашому житті?
 2. Що ви тоді вибрали і чому?
 3. Як ви оцінили свій вибір пізніше?
4. ЗАВЧАСНЕ РОЗ'ЯСНЕННЯ СКЛАДНИХ МОМЕНТІВ:
написати на дошці і розтлумачити слова: «підлісок», «відтак».
5. ПЕРЕБІГ УРОКУ:
Прочитати поезію вголос:
«В осінньому гаї дороги розійшлися...»
6. ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ, ПОКЛИКАНІ ПРИВЕРНУТИ УВАГУ ДО МОТИВІВ ЛЮДСЬКОЇ ПОВЕДІНКИ:

1. Чому ліричний герой вибрав саме ту дорогу?
2. Чому він каже «Згадаю це й зітхну»?
Яке це зітхання – полегшення чи жалю?
3. Поезія закінчується словами: «Неходжену дорогу я обрав, / Тоді змінилося для мене все».
Як ви гадаєте, *що саме* для нього змінилося?
4. Якби він пішов *іншою* дорогою, як закінчилася би поезія? (Добути з них відповідь: так само!)
5. Чому Фрост назвав поезію «Неходжена дорога» замість «Пройдена дорога»? (Натякнути: ми більше шкодуємо про незроблене, аніж про зроблене.)
6. Яким, на вашу думку, постає Фрост із цієї поезії? (Домогтися відповідей: прямодушним; простим; філософом; людиною, яка любила природу і вміла бачити конкретні деталі.)
7. Який стиль його письма? (*Multrum in parvo*, або «багато в малому»: ощадливий у словах, але масштабний у думках.)

7. РОЗДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ:

пустити рядами фотографію Фроста.

8. ПІДСУМКИ:

1. Прокладання нових шляхів чи конформізм?
2. Будь-яке рішення лишає привід для шкодувань.
(ВАЖЛИВО: записати підсумок *на дошці!*)
Вікна!
Щоб на підлозі не валялися папірці!
Щоб Едді Вільямс хоч раз за урок почитав уголос.
Не дозволяти, щоб говорив лише Гаррі Каган.
Пересадити Лінду – до дівчини?
Якщо вистачить часу, ввімкнути запис, де Фрост читає власну поезію.

* * *

ВІД КОГО: Семюел Бестер,
Завідувач методичного відділу
англійської мови
КОМУ: міс С. Баррет, 304-га

Міс Баррет!

Викладені тут міркування неофіційні: вони не увійдуть до мого звіту про відвіданий урок. Якщо ви хотіли б особистої консультації, будь ласка, зустріньмося.

1. Віконниці повинні бути відкинуті на 4 дюйми згори, щоб учні не перехилялися через підвіконня, визираючи надвір.

2. Пов'язувати запитання із особистим досвідом учнів – дуже вдала ідея, але не дозволяйте забалакати вас. Вони часто це роблять, щоб відтягнути або зірвати урок. Приклад: коли йшлося про вибір, вони жваво обговорювали, яку сукню вдягнути в суботу дівчині з четвертого ряду (зелену чи в квіточку), але шість хвилин – це забагато.

3. Не дозволяйте, щоб один учень (Каган?) перебивав на себе всю розмову. Викликайте ще й тих, хто не зголошується сам.

4. Завжди спочатку ставте питання, а лише потім викликайте учня – тоді думатиме цілий клас. Уникайте неясних, заплутаних чи розпливчастих запитань на кшталт «Які відчуття викликає ця поезія?» (надто загальноно) або «Чи шкодуємо ми про втрачені нагоди?» (Очевидно, що вчитель чекає відповіді «так»!)

5. Ваше незмінно коректне ставлення до учнів заслуговує найвищої оцінки. Часто вчитель – єдина доросла людина у середовищі учня, яка ставиться до нього з повагою. Замість карати хлопця, який прийшов із зубочисткою в роті і запізнився, бо не одразу був допущений до уроку, ви створили враження, що в класі на нього чекали. Чудово! (І все-таки варто було змусити його вийняти зубочистку.)

6. «Зверніть увагу на те, якою простою мовою пише Фрост», – сказали ви. Натомість можна використати вдалі нагоди, щоб розіграти незнання чи подив: «А я думала, що в поезії мають бути кучеряві слова!», або «Невже існують такі короткі прислівники?», або «Хіба Марк Антоній *погано* говорить про Брута?»

7. Хлопець, який сидів поряд зі мною, робив домашнє завдання з математики. Вчителєві варто ходити класом.

8. Ви одразу ж виправляли мовленнєві помилки, але деякі пропустили:

«На мою думку, я вважаю...»

«Ця дорога стала шляхом»

«Йому не приходило в голову...»

9. Щира зацікавленість передається іншим. Я радий, що ви не соромитесь показувати, коли зворушені або вражені висловленою думкою.

Неочікуване втручання сторонніх (слюсаря та ін.) не повинно ставати на заваді.

10. Що менше говорить учитель, то вищий рівень його роботи. Не давайте їм готових рішень – спрямовуйте до пошуку власних. Навчання – це процес взаємних відкриттів для вчителя та учня. Будьте готові до неочікуваних

відповідей. Приклад: слова хлопця, який робив математику, що людина *не має* вибору.

11. Не дозволяйте, щоб урок завершився на невдалій ноті. Приклад: на запитання «Якою людиною був Фрост?» ви отримали відповідь: «Людиною, якій подобалося писати вірші». Саме тієї миті пролунав дзвоник, і вони розійшлися.

12. Ви одразу хвалили тих, хто докладав зусиль, і щиро цікавилися їхніми словами. Чудово! Добре, що дівчата намагаються перевершити вас, а хлопці – сподобатися вам. Проте *надмірна* привабливість має свої небезпеки.

Для мене очевидно, що ви маєте вроджений вчительський дар.

Семюел Бестер

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Люба Беа, ми зустрілися з ворогом і здобули перемогу! Я знала, що сьогодні на мій урок прийдуть, і підготувалася. Принаймні я так думала.

У плані є «Завчасне роз'яснення складних моментів». Однак мені трапилися такі складні моменти, про які я завчасно й гадки не мала.

На одного хлопця напала гикавка, і він ледь не випав з вікна; дали помилковий сигнал тривоги; увійшов МакГейб

робити оголошення; ввалився слюсар і почав гатити по радіаторі.

Бестер сидів у глибині класу і шкрябав щось, а я намагалася тримати в голові одночасно 39 дітей, план уроку, перепустки, написане на дошці, Фроста, порушників дисципліни, папірці на підлозі, виправлення мовленнєвих помилок і поглиблення уроку із залученням морально-етичної проблематики.

Я не встигла й половини записаного в плані, забула про підсумки й вікна, але встигла поставити дискусійні питання, пов'язуючи вірш із їхнім життєвим досвідом. Бестер каже, що в мене вроджений вчительський дар! Привітайте мене!

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил, звісно. (Я про ваш учительський дар.)

Пов'язувати урок із їхнім життям добре, але це не завжди виходить природно. Пам'ятаю одну молоду вчительку, яка працювала з понурими міськими хлопцями в училищі. Вона почала розгляд поезії Вордсворта зі звернення до класу: «Хто з вас нещодавно милувався полем квітухих нарцисів?»

Звісно ж, я вітаю вас!

Беа

* * *

Шановна міс Баррет, мене завтра не буде через хворобу, тому я з кимось передам цей конспект сьогоднішнього уроку.

Це був надзвичайно цікавий та повчальний урок. Міс Баррет збрала гроші на книжковий клуб, і хто сьогодні не приніс, нічого не отримає. Міс Баррет зачитала декілька розпоряджень про ШО, і прийшов містер МакГейб і сказав, що в ідальні не можна класти ноги на стіл. Міс Баррет сказала Рою вийти з класу, бо він плював з вікна, щоб позбутися гикавки, і прочитала нам гарну поезію, яку написав містер Роберт Фрост. Заголовок називався «Неходжена дорога». До нас приходив доктор Бестер. Він сидів поруч із Фредом.

Ми обговорювали різні моменти вибору в житті. У Вівіан момент вибору – йти після школи в коледж чи на роботу. Це не дуже вдалий приклад, бо вона випускається аж наступного року. У Лінди був вибір, що вдягнути в суб. ввечері. В Едді був момент вибору, коли він спустився у підвал і вдарився головою. Лу не мав вибору.

Поет намагається сказати, що від того, що він пішов тією дорогою, багато змінилося. Він говорить про осінній ліс. Він вирішує погуляти і звертає не на той поворот. Заблукавши в лісі, він зітхає. Мораль в тому, що ми не можемо йти двома дорогами одночасно. Дехто в класі не погодився.

Поет (містер Фрост) навчає нас життя та інших речей. Він був простий. Він був ощадливий і нещодавно помер. Він здійснив спробу прокласти нову дорогу.

Міс Баррет показала його фотографію, але вона не пішла далі першого ряду, бо якийсь розумник наклав на неї лапи і не передав далі. «Multo in pravo» означає, що він дуже мало говорить. «Підлісок» означає те, що під лісом.

У нього був дуже гарний стиль, і він вмів бачити.

Минулого року ми повинні були розподіляти вірші в різні категорії, наприклад, «Про любов і дружбу», «Про природу і Божих створінь», «Про релігію і смерть», і треба було сказати, який куди належить, але я не знаю, куди належить цей.

З повагою,

Джанет Амдур, секретарка класу

Пт, 6 листопада

Люба Еллен! Я дуже рада, що ти нарешті спровадила малярів, але як сталося, що вони все пофарбували у брунатно-жовтий?

Твоя правда: мені *дійсно* подобається Пол. Він дуже привабливий, але зовні такий вилощений, що нема за що зачепитися: слизько. Наші стосунки також суто зовнішні: іноді вип'ємо щось разом, повечеряємо чи сходимо в кіно у мій «нічий не зайнятий час, га-га», як сказав би один із моїх хлопців. Він приголомшує мене дотепними віршами, а сам приголомшений відмовами редакторів, гіркою долею та шкільною системою. Такий собі чарівний Мінівер Чіві – без пафосу. Я б хотіла відчувати до нього більшу симпатію.

Відповідаю на твої питання: так, Лінда Розен повернулася – очевидно, зцілена, Джо Фероне також – очевидно, ні. Він уже не хоче зустрітися зі мною після школи. Запитає: «Нащо вам це?»

Того дня, коли він прийшов із перепусткою подвійного запізнення (він спізнився, і за це МакГейб затримав його додатково, розумієш логіку?), у мене на уроці сидів Бестер. Я розповідала про поезію. Або мені так здавалося... Гадаю, все-таки не вдалося достукатися, попри всі стоси паперу із моїми ретельно складеними планами і рекомендаціями доктора Бестера.

Проблема, що їм дуже бракує загальної ерудиції. «Тю, я ніколи в житті не прочитав жодної книжки і зараз не починатиму», – повідомив мені один хлопець. Нелегко *заохотити* їх до читання – інші до мене вже постаралися: Генрієтта зі своїми командними іграми, Мері зі своїми конспектами. А може, корені десь іще глибше, в першому класі чи в п'ятому?

Найважливіше – щоб вони відчули страждання короля Ліра, а не просто знали, де ставити галочки в тесті. Щоб вони розуміли і співпереживали, а не лише вчили напам'ять шматки тексту.

Я хочу показати шлях до чогось такого, що завжди вабитиме їх, коли зламається телевізор, закінчиться фільм, а шкільний дзвоник пролунає востаннє.

Однак для них аналіз книжки обмежується тим, щоб назвати якийсь цікавий факт про автора (Едгар По був наркоманом), завершити речення «Ця книжка змусила мене захотіти / подумати / зрозуміти / вирішити», переповісти будь-який кумедний або трагічний епізод чи відбутися халтурою, наприклад, розробити дизайн книжкової суперобкладинки, намалювати ілюстрації, розіграти ток-шоу з покійними авторами чи героями книжок, уявити себе на їхньому місці

і оживити класиків. Інакше кажучи, позбутися необхідності читати книжку.

Приклад:

- ЛУ: Моя книжка...
- Я: Книжка, яку ти прочитав.
- ЛУ: Ага. Назва книжки називається «Макбет» Шекспіра.
- Я: Книжка називається...
- ЛУ: «Макбет».
- Я: А хіба «Макбет» не входив до обов'язкової програми в минулому році? Наскільки я розумію, ви його вивчали. Ти повинен був підготувати нову книжку, а не ту, яку ви вже проходили.
- ЛУ: Я тоді з нею не роздуплився.
- Я: Мені тоді не вдалося її прочитати.
- ЛУ: Мені теж. У цій книжці автор розписує...
- Я: Описує.
- ЛУ: Розписує, як цей чувак, який хоче...
- Я: Хто?
- ЛУ: Ну, цей.
- Я: Хто?
- ЛУ: Він. Він малює, як там все...
- Я: Він *розповідає*.
- ЛУ: Місіс Льюїс розповідала, що не можна казати «розповідає». Вона дала нам цілий стовпчик слів типу «розписує», «малює».
- Я: Так, Гаррі?
- ГАРРІ: Зазначає.
- Я: Перепрошую?

ГАРРІ: Підкреслює. Змальовує. Зауважує. У мене тут все заготовано.

Я: Мабуть, вона хотіла, щоб ви уникали повторів. Немає нічого поганого в слові «розповідає». Яка тема п'єси, Лу?

ЛУ: Ну, автор змальовує це вбивство...

Я: Ні, я про тему, а не про сюжет. Хтось знає різницю між темою та сюжетом? Ліндо?

ЛІНДА: Сюжет – це те, що вони роблять у книжці, а тема – як вони це роблять.

Я: Не зовсім. Тема... Так, Вівіан?

ВІВІАН: Тема – це те, що сховано.

Я: Де сховано?

ВІВІАН: У сюжеті.

Я: Френку?

ФРЕНК: Урок.

Я: Який урок? Будь ласка, відповідайте розгорнутими реченнями.

ФРЕНК: Урок, який намагається донести автор. Мораль книжки.

Я: Мораль... Не завжди. Так, Джоне?

ДЖОН: Він повинен назвати три події.

Я: Але ми зараз не про це. Гаррі?

ГАРРІ: Особисте ставлення.

Я: Перепрошую.

ГАРРІ: Він не сказав, як він сам до цього ставиться.

ЛУ: Я туди взагалі ще не дійшов.

Я: Ми досі намагаємося з'ясувати різницю між темою та сюжетом. Саллі?

САЛЛІ: Одне справжнє, а інше вигадане.

Я: Ну... Так, Керол?

КЕРОЛ: Ой, як добре, я вже думала, ви ніколи не викличете мене! Автор намагається сказати...

Я: Намагається? Хіба йому не вдається?

КЕРОЛ: Він намагається показати...

Я: Він показує.

КЕРОЛ: Він показує, як погано, коли багато хочеш.

ЛУ: Змальовує.

Я: Він каже, що хотіти чогось погано?

КЕРОЛ: Так.

Я: Справді? Невже погано чогось хотіти? Лу?

ЛУ: Це добре, але не тоді коли занадто.

Я: Що – занадто?

ЛУ: Надто багато хотіти – це не надто добре.

Я: Тобто надмірні амбіції можуть призвести до трагедії.

ЛУ: Точно.

Я: Тоді чому ти цього не сказав? Тема п'єси «Макбет» в тому, що надмірні, або радше нелюдські амбіції часто призводять до трагедії. Саме для цього нам потрібні слова: щоб пояснювати свої думки. Що означає «нелюдські»? Едді?

ЕДДІ: Всіх топтати.

Я: Скажи повним реченням.

ЕДДІ: Він усіх топче.

Я: Расті, ти хотів щось сказати?

РАСТІ: Його обурює місіс Макбет.

Я: Ти хочеш сказати «підбурює»?

РАСТІ: Ні, обурює. Вона жінка, тому весь час до нього при-
скіпується.

Я: Так, Джоне? Ти піднімав руку?

ДЖОН: Я читав цю ж книжку, але в мене інша тема.

Я: Яка?

ДЖОН: Тема така, що він вбиває заради свого добра.

Не зважай. Може, я тягнуся надто високо. Хоч я й падаю,
але не припиняю спроб!

З любов'ю,

Сил

P. S. Чи знала ти, що на відбіркових кваліфікаційних іспитах
управління освіти виявило некомпетентність третини вчи-
телів англійської у старших класах?

С.

ВІД КОГО: ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ
З МЕТОЮ УХВАЛЕННЯ Й ВІДБОРУ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ І СПЕЦІ-
АЛЬНИХ ЗАСОБІВ ОРІЄНТАЦІЇ ТА МОТИВАЦІЇ

УСНИЙ АНАЛІЗ ПРОЧИТАНОГО ТВОРУ

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗАСТОСУВАННЯ МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК
У ПОЄДНАННІ З ПРОГРАМОЮ РОЗВИТКУ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕ-
ТЕНЦІЇ ТА ЕСТЕТИЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ПРОЧИТАНОГО РА-
ЗОМ ІЗ ПАРАЛЕЛЬНИМ ТРЕНУВАННЯМ УСНОГО МОВЛЕННЯ
НАЙЕФЕКТИВНІШЕ У ФОРМІ УСНОГО АНАЛІЗУ ПРОЧИТАНОГО
ІЗ УРАХУВАННЯМ УСІХ СУПУТНІХ ЦІЛЕЙ НАТХНЕННОГО ЗА-
ЛУЧЕННЯ ДО РОЗМОВИ НА РІВНІ ОБМІНУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМ
ТА ЕМОЦІЙНИМ ДОСВІДОМ, ЩО СТАНОВИТЬ НАЙВИЩИЙ ПРО-
ЯВ МИСТЕЦТВА КОМУНІКАЦІЇ.

ЧАСТИНА
СЪОМА

32.

Дошка оголошень
Біле юдикника

НАГОРОДИТИ ЗА ВЧОРАШНЄ ДОСЯГНЕННЯ 100%-І ПРИСУТНОСТІ ТАКИХ УЧИТЕЛІВ:

жодного

НАПРИКІНЦІ ЧЕТВЕРТОГО УРОКУ ПРОЛУНАЄ СИГНАЛ ПОЖЕЖНОЇ ТРИВОГИ. ПРОХАННЯ НЕ ПРОВОДИТИ КОНТРОЛЬНІ.

У ВАШИХ ПОШТОВИХ СКРИНЬКАХ РОЗПОРЯДЖЕННЯ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ДНЯ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ. ПРОХАННЯ УВАЖНО ПРОЧИТАТИ І ВИКОНАТИ ІНСТРУКЦІЇ.

ОГОЛОШЕННЯ ПРО ЗАГУБЛЕНІ І ЗНАЙДЕНІ РЕЧІ

ЗАГУБЛЕНО: чорна чоловіча парасолька з дерев'яним держакком. Повернути містеру Мангейму.

ЗАГУБЛЕНО: одна чорна калоша.
Повернути містерові Мангейму.

ЗАГУБЛЕНО: книжка в м'якій обкладинці «Кинути курити за 24 години».
Повернути Ф. Іген у медкабінет.

ЗНАЙДЕНО: синя кулькова ручка, не пише.
Звертатися у довідкову.

ВЧИТЕЛІ, ЯКІ ВВЕЧЕРІ СТАЮТЬ У ЧЕРГУ БІЛЯ ГОДИННИКА,
ЩОБ ПРОБИТИ КАРТКИ, УТВОРЮЮТЬ НАТОВП НА ВХОДІ. ПРО-
ХАННЯ НЕ СПУСКАТИСЯ ДО ДЗВОНІКА, ЩО СПОВІЩАЄ ПРО
ЗАВЕРШЕННЯ ЗАНЯТЬ.

Дж. МакГ.

ПРОХАННЯ НЕ ТОРКАТИСЯ СТІЛОК НА ЦЬОМУ ГОДИННИКУ.

НЕ ВИКОРИСТОВУВАТИ ТЕЛЕФОН У ПРИЙМАЛЬНІ ДЛЯ ПРИ-
ВАТНИХ РОЗМОВ. КОРИСТУЙТЕСЯ, БУДЬ ЛАСКА, ПЛАТНИМ
ТЕЛЕФОНОМ-АВТОМАТОМ У ПІДВАЛЬНОМУ ПРИМІЩЕННІ.

ЗАСІДАННЯ ВЧИТЕЛЬСЬКОГО КЛУБУ ЗА ІНТЕРЕСАМИ ВІДБУ-
ДЕТЬСЯ СЬОГОДНІ ПІД ЧАС ОБІДНЬОЇ ПЕРЕРВИ У 404-Й АУДИ-
ТОРІЇ. ПРОХАННЯ ПОКВАПИТИСЯ З ОБІДОМ. МИНУЛОГО РАЗУ
НІХТО НЕ ПРИЙШОВ!

ПРИВАТНІ ОГОЛОШЕННЯ

Містер Дрейпер втратив батька. Похорон завтра. Висловлю-
ємо співчуття.

Місіс Джейн Теслер, яка перебуває зараз у декретній відпуст-
ці, народила дівчинку, 2,95 кг. Зараз вони у лікарні Родса.

Зена Голл, випускниця школи Калвіна Куліджа, зараз ви-
ступає в хорі нового музичного ревію «Коли трапляється ко-
хання».

Міс Сара Деніелз, яка торік вийшла на пенсію, дуже хоті-
ла би поспілкуватися з колегами. Її адреса: готель «Мідта-
ун», кімната 611.

33.

День
Відкритих
дверей

КОМУ: БАТЬКАМ НАШИХ УЧНІВ

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ ЗАПРОШУЄМО ВАС ВІДВІДАТИ НАШУ ШКОЛУ У ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ, 12 ЛИСТОПАДА У ЧЕТВЕР З 13:00 ДО 15:00, А ТАКОЖ З 19:00 ДО 21:00.

ДЛЯ ВАШОЇ ЗРУЧНОСТІ ВАШ СИН / ДОНЬКА ПІДГОТУВАЛИ ПРИМІРНИК СВОЄЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ІМЕНАМИ ЙОГО / ЇЇ ВЧИТЕЛІВ ТА КАБІНЕТАМИ, ДЕ МОЖНА ЗНАЙТИ ВЧИТЕЛІВ. ЯКЩО ВИ НЕ МАЄТЕ ЗМОГИ ВІДВІДАТИ ШКОЛУ, БУДЬ ЛАСКА, ЗВЕРНІТЬСЯ З ПИТАННЯМ ЩОДО ВАШОГО СИНА / ДОЧКИ, ЗАПОВНИВШИ ДОДАНИЙ БЛАНК ЛИСТІВКИ.

ДЖЕЙМС ДЖ. МАКГЕЙБ,
заступник директора
з адміністративно-виховної роботи

* * *

УСІМ БАТЬКАМ

Я ВПЕВНЕНИЙ І ПЕРЕКОНАНИЙ, ЩО ВИ СКОРИСТАЄТЕСЯ ЧУДОВОЮ НАГОДОЮ ЗМІЦНИТИ ЗВ'ЯЗОК І КОМУНІКАЦІЮ МІЖ ШКОЛОЮ І ДОМОМ У ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ. МИ ВСІ МАЄМО ДІЯТИ РАЗОМ І СПІВПРАЦЮВАТИ, ДОМАГАЮЧИСЬ ЦІЛКОВИТОГО І БЕЗЗАПЕРЕЧНОГО УСПІХУ, АДЖЕ ЛИШЕ ЗАВДЯКИ ГЛИБОКОМУ ПОРОЗУМІННЮ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ВЧИТЕЛЯМИ МОЖЕ БУТИ ДОСЯГНУТА ЇХНЯ СПІЛЬНА МЕТА – БЛАГО ДИТИНИ.

МАКСВЕЛ КЛАРК,
ДИРЕКТОР

* * *

УСІМ УЧИТЕЛЯМ

Я ВПЕВНЕНИЙ І ПЕРЕКОНАНИЙ, ЩО ВИ СКОРИСТАЄТЕСЯ ЧУДОВОЮ НАГОДОЮ ЗМІЦНИТИ ЗВ'ЯЗОК І КОМУНІКАЦІЮ МІЖ ШКОЛОЮ І ДОМОМ У ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ. МИ ВСІ МАЄМО ДІЯТИ РАЗОМ І СПІВПРАЦЮВАТИ, ДОМАГАЮЧИСЬ ЦІЛКОВИТОГО І БЕЗЗАПЕРЕЧНОГО УСПІХУ, АДЖЕ ЛИШЕ ЗАВДЯКИ ГЛИБОКОМУ ПОРОЗУМІННЮ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ВЧИТЕЛЯМИ МОЖЕ БУТИ ДОСЯГНУТА ЇХНЯ СПІЛЬНА МЕТА – БЛАГО ДИТИНИ.

МАКСВЕЛ КЛАРК,
ДИРЕКТОР

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ДО ПРИБУТТЯ БАТЬКІВ ПРОХАННЯ ПЕРЕВІРИТИ І ВІДЗНАЧИТИ
ГАЛОЧКОЮ НАСТУПНІ ПУНКТИ:

НА ВЧИТЕЛЬСЬКОМУ СТОЛІ МАЮТЬ ЛЕЖАТИ МАТЕРІАЛИ, ЩО
ЗАСВІДЧУЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ УЧИТЕЛЯ (КНИЖКИ ТОЩО)
МАТЕРІАЛИ НА ДОШЦІ ОГОЛОШЕНЬ ЯК ДОКАЗИ ДІЯЛЬНОСТІ
УЧНІВ (ЗРАЗКОВО ВИКОНАНІ ТЕСТИ ТОЩО)

АУДИТОРІЮ – ПРИКРАСИТИ

ШАФИ – СПОРОЖНИТИ

ВІКНА – ВІДКРИТИ ЧИ ЗАКРИТИ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОГОДИ

СТІЛЬЦІ РОЗСТАВИТИ РІВНИМИ РЯДАМИ

З МЕТОЮ ПРИЙНЯТИ ЯКОМОГА БІЛЬШЕ БАТЬКІВ УЧИТЕЛІ
ПРИДІЛЯТИМУТЬ КОЖНОМУ НЕ БІЛЬШЕ 5 ХВИЛИН. У ПРИ-
ЙМАЛЬНІ ВЕСТИМУТЬ ОБЛІК ПРИЙОМУ БАТЬКІВ. УЧИТЕЛЬ,
ЯКИЙ ПРИЙМЕ НАЙБІЛЬШЕ БАТЬКІВ, БУДЕ ВІДЗНАЧЕНИЙ.
УЧИТЕЛЬ – ОБЛИЧЧЯ ШКОЛИ.

ДЖ. МАКГ.

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ АНГЛІЙСЬКОЇ

БАТЬКИ ПОВИННІ БУТИ ВРАЖЕНІ ВАЖЛИВІСТЮ МОВИ ЯК
МИСТЕЦТВА СПІЛКУВАННЯ.

БАЖАНО ОРГАНІЗУВАТИ ВИСТАВКУ УЧНІВСЬКИХ РОБІТ ІЗ
ЗАУВАЖЕННЯМИ ВЧИТЕЛЯ, А ТАКОЖ НАПИСАТИ НА ДОШЦІ
ПЛАН ЗМІСТОВНОГО УРОКУ.

УЧИТЕЛЬ – ОБЛИЧЧЯ ВІДДІЛУ.

Семюел
Бестер,
завідувач
методичного відділу
мови та літератури

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

БУДЬ ЛАСКА, НАГАДАЙТЕ БАТЬКАМ ПРО ТЕ, ЯК ХАРЧУВАННЯ
ПОЗНАЧАЄТЬСЯ НА АКАДЕМІЧНІЙ УСПІШНОСТІ.

ФРЕНСІС П'ЕН,
ШКІЛЬНА МЕДСЕСТРА

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: Г. Пасторфілд

КОМУ: С. Баррет, 304

Люба Сильвіє!

Чи не могли б ви позичити мені кілька творів ваших учнів для виставки? Я досі не мала часу нічого написати зі своїми. Величезне спасибі!

Генрієтта

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Якщо виникнуть якісь проблеми, посылайте мені сигнал SOS. Ви зустрінетеся із дуже різними батьками. Однак не з тими, кому *справді* треба було б прийти.

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: М. Льюїс, 302

КОМУ: С. Баррет, 304

Люба Сильвіє!

У вас часом немає тазика і губки чи бодай ганчірки? Не прийшов мій черговий, відповідальний за прибирання, і я мушу робити все сама!

Мері

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: П. Баррінджер, 309

КОМУ: С. Баррет, 304

Сильвіє!

Якщо прийде хтось із батьків, спробуйте швидше спекатися їх і зустрінемося на нашому місці.

Пол

ЛИСТІВКИ

Шановна міс Баррет, я матір Едварда Вільямса, але я сьогодні не можу прийти.

Його батька забрали, він психічний, не треба мені ще й проблем зі школою, бо й так важко. В Едварда багато роботи, він має допомагати мені вдома. Ви могли б відпускати його раніше?

місіс Вільямс

* * *

Шановна міс Баррет,

Моя дочка Вівіан дуже хотіла, щоб я прийшла, але у мене вечірка. Ви – її улюблений предмет. Вона намагається в усьому наслідувати вас, але який в цьому сенс, зважаючи на її зовнішність? Моя інша дочка анітрохи на неї не схожа. Будь ласка, не дозволяйте їй їсти стільки солодощів, її від них прищить і вона стає страшна. Я їй постійно про це кажу, але наче горохом об стінку.

Щиро ваша, Елсі Пейн

* * *

А в Управлінні освіти знають, що ви дозволяєте нашим дітям читати поза уроками розпусні книжки, наприклад, «Ловця в житі»? Краще б ви їм Біблію викладали, але її заборонили.

* * *

Шановна міс Баррет,

Мій син (Лу) не винний, що так кепсько написав тест з орфографії: він з неповної сім'ї. Погані оцінки його лише гнітять, і він починає клеїти дурня. Він уже майже всіх переписує у своєму класі, тому вчителі кажуть, що все одно переведуть його далі. Та й взагалі, кому вона треба, ця орфографія.

місіс Бес Мартін

* * *

Я хочу знати, з ким Лінда швендяє після школи. Коли я запитую, вона огризається так що страшно, але ж я знаю, що вона швендяє. Батько її часом лупцює, а вона все одно швендяє. Дві її сестри теж пустилися берега після всього, що я для них зробила, тому я тривожуся. Ви можете щось зробити?

місіс Люсіль Розен

* * *

Шановна міс Баррет,

Еліс не хотіла, щоб я приходила. Я сподівалася подивитися на вас – може, мені б стало легше. Не знаю, чому вона така похмура. Не знаю, чим я їй не догодила.

місіс Меріан Блейк

* * *

Шановна міс Баррет,

Я не мала часу поспілкуватися з вами, бо спілкувалася з іншими вчителями. Мені було б дуже приємно познайомитися з такою чудовою вчителькою. Гаррі Каган, мій син, завжди говорить про вас дуже схвально. Сподіваюся, ви їй надалі сприятимете йому в кар'єрі.

*Щиро ваша,
Альберта Каган*

* * *

Міс Б!

Судячи з завдань мого сина, школа не змінилася. Я теж її ненавидів, але знаю, що освіта потрібна. Не розумію, чому в Чарлза поки що лише 68 балів. Йому потрібен середній бал щонайменше 85, щоб вступити в університет, який я вибрав для нього, хоча сам він думає, що не хоче туди. Ви сплачуєте податки, тож розберіться з цим, будь ласка.

Роджер Роббінс

* * *

Шановна міс Баррет!

Дуже дякую вам за ваше запрошення прийти і поговорити про мого сина Хосе, але я не зможу, бо в мене сьогодні нічна зміна на заводі після основної роботи. Його матір також не зможе прийти внаслідок того, що померла. Сподіваюся, ви нас пробачите.

*Щиро ваш,
Реймонд Родрігес*

12 листопада

Люба Еллен!

Щойно повернулася додому з дня відкритих дверей і просто мушу з кимось поговорити!

Цілковите фіаско, хоча я зробила все, що мені сказали. Взяла з бібліотеки нові суперобкладинки для книжок, щоб прикрасити стіни, і наказала прибрати у шафі для одягу (чому біля дверцят завжди валяється один кросівок, а ще — неодмінно — подертий зошит? Я знайшла один, який належить Еліс Блейк — дівчинці з класу, де я класний керівник, — там повно шкрябанини, закарлючок і суцільний хаос). Я навіть подбала про те, щоб прапорець у батареї, якому ми щоранку салютуємо і співаємо гімн школи Калвіна Куліджа («Над доньками і синами...» — альтернатива оголошеним поза законом релігійним гімнам), стирчав під правильним кутом. (Днями ЗАД побачив ознаку зневаги в тому, що він похилився.)

До мене щодня приходять 243 учні: 201 на англійську (з урахуванням тих, що вибувають, і новачків) і 42 на виховну годину. Однак я зустріла лише кількох батьків, і ще дехто написав листівки, а більшість проігнорували цей захід. Ті, кого я найбільше сподівалася побачити, так і не з'явилися.

Не розумію, чому день відкритих дверей проводять так близько від початку навчального року: ми ще не всіх учнів встигли запам'ятати. Облік відвідування не дуже мені допоміг: я можу лише знати, скільки разів учні запізнилися, скільки днів були відсутні, скільки галочок, хрестиків і нулів отримали – але не пам'ятаю за що. Невиконане домашнє завдання? Нахабне посвистування в класі? Слово з трьох літер?

Один батько прийшов в робочому одязі, чемно склав руки на парті, невиразно пригадуючи щось про власні шкільні дні. Матері – терплячі, при звичаєні до чекання, виснажені хатніми клопотами, сором'язливі, розгублені або просто цікаві – сіли, стискаючи сумочки, чекаючи, коли зможуть благувати, заспокоювати, скаржитися чи слухати добрі слова. Деякі були налаштовані вороже і готові до наступу. Вони прийшли зігнати злість на вчителів із власного давно минулого шкільного навчання, домогтися особливих умов чи наказати вчителю зробити роботу, яка їм виявилася не до снаги.

А я... Хто я така, аби щось розповідати цим дорослим людям про їхніх дітей? Що я знаю? Декілька кліше з розмножених копій: «Працює в межах своїх можливостей; може працювати краще; гарний хлопчик; гарна дівчинка». Декілька

евфемізмів: «Здається, любить школу» (весь час шкіриться); «доволі активний» (б'є вікна)...

Мені спало на думку вгадувати, де чії батьки, але все це були незнайомці, які дивилися на мене порожніми очима.

МАТІР: Як справи в мого сина?

Я: Як його звати?

МАТІР: Джим.

Я: А прізвище?

МАТІР: Стобарт.

Я: А, так (хто ж це такий?). Що ж, подивимося. (Авторитетно відкриваю журнал і швидко продивляюся список – марно. Стобарт? Це не той, який невпинно стукав олівцем по парті? А може, низенький, рожевощокий, який розвалився на стільці і качався, постійно пригладжуючи волосся? А може, той, який ніколи не знімав куртку? Не знайду його картку. Може, матір щось підкаже?)

МАТІР: Я щодо незадовільної оцінки, яку ви поставили.

Я: А, так. Він явно міг би докласти більше зусиль. (Мабуть, йдеться про оцінку за твір, в якому він написав лише одне речення: «Я був надто відсутній, щоб впоратися з цим».) Він має постаратися.

МАТІР: Поставте прохідний бал, і він більше так не буде.

Я: Боюся, це не варіант. Він просто нехтує своїм потенціалом.

МАТІР: Хочете сказати, що він тупий?

Я: Та ні!

МАТІР: Він боїться рота розкрити. Підштовхніть його, ступа на йому дайте.

Я: Він повинен частіше виявляти ініціативу.
МАТІР: Я старалася як могла. (Безпорадність і сором в її голосі, а на очах сльози – чи мені здалося?) Зробіть таку ласку, поставте прохідний бал.
Я: Як ви гадаєте, чому в нього такі погані результати?
МАТІР: Ви ж тут вчителька!
Я: Здається, він просто пливе за течією.
МАТІР: Це не його провина, він у мене передчасно народився. Він більше не буде.
Я: Добре, що ми обидві занепокоєні цією проблемою. Можливо, якби його більше заохочували вдома... Якщо б його батько...
МАТІР: Цей сучий син! Покидьок! Сподіваюся, він гниє в пеклі. Шість років його не бачила (вона ніби виправдовується і водночас благає).
Я: Що ж (на моєму годиннику п'ять хвилин уже добігли кінця), рада була з вами познайомитися. (Але вона не йде.) Щось іще?
МАТІР: (Ні, в очах у неї не сльози, там зачався гнів.) Вам що, важко виправити йому бал? Ви цю оцінку від душі відриваєте чи що?
Я: Боюся, його рівень не дозволяє...
МАТІР: Зробіть мені таку ласку, бодай лишіть його після школи. Я так більше не можу.
Я: Боюся, це неможливо. Бачте...
МАТІР: Але ви *вчителька!* Він слухатиметься *вчительки!*
Я: Ми вдвох можемо спонукати його докласти більше зусиль, але в нього така погана відвідуваність...

МАТІР: Може, якби ви зрозуміліше пояснювали фізику, він би ходив частіше.
Я: Фізику? Я викладаю англійську!
МАТІР: Як це?
Я: Ви до якої аудиторії мали прийти?
МАТІР: До 306-ї. Місіс Мангейм.
Я: Боюся, виникло непорозуміння. Вам до *містера* Мангейма – це чоловік. А я *міс* Баррет, і це 304-та.
МАТІР: Чого ви одразу не сказали?

І все-таки я дещо зрозуміла. Наприклад, учень не приніс до школи документ із підписом батька, тому що батько у в'язниці. Безкоштовний обід, на який діти завжди нарікають, це часто їхня єдина їжа за цілий день. Хлопець, який засинає на уроці, вночі працює в гаражі, щоб купити спортивне авто. Дівчина, яка не виконала домашнє завдання, просто не має вдома свого кутка.

Я ще дуже багато маю засвоїти.

А тимчасом напиши мені, напиши якнайшвидше. Ти теж приносиш мені звісточки про «справжнє життя», бо тут можна вирости в себе, як ніготь на нозі.

З любов'ю,

Сил

P. S. Чи знала ти, що внаслідок «високого рівня мобільності» родин, які не можуть оплачувати оренду помешкання, в деяких школах склад учнів оновлюється на 100% впродовж навчального року?

С.

13 ЛИСТОПАДА

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ВАС ВАРТО ПРИВІТАТИ І ПОЗДОРОВИТИ З ЦІЛКОВИТИМ І БЕЗ-ЗАПЕРЕЧНИМ УСПІХОМ ВЧОРАШНЬОГО ДНЯ ВІДКРИТИХ ДВЕ-РЕЙ. САМЕ ЗАВДЯКИ ТАКОМУ БЛИЗЬКОМУ СПІЛКУВАННЮ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ВЧИТЕЛЯМИ МОЖНА ДОСЯГНУТИ І ДО-МОГТИСЯ ТІСНІШОГО ЗВ'ЯЗКУ МІЖ РОДИНОЮ І ШКОЛОЮ.

МАКСВЕЛ КЛАРК,
ДИРЕКТОР

35.

Троханя
не
стирати

Клас мис Люкіс

Кого ти бачив уввчра?

додашок

Джок / бачив / когось / ввчра

нмшівнше

Джок — піднімет.

Хто? Він

Кого? Чого

Завдання на понеділок

Напишіть твій на три абзаци на одну
з запропонованих тем. Підкреслить кожен
підмет однією ряскою і кожен додашок двома.

Що означає бути американцем

Сміткі води

Осілий дажді сонце

Ці атомні гаси

Маш сад

НЕ СТИРАТИ!!!

НЕ СТИРАТИ!!!

Клас Міс Баттем

Міс Б!

Я тут, ви не думаєте, що мене несе.
Принцип, який я не хочу, це тому
що не всім всім вибачаються.
Карол

НЕ СТИРАТИ!!!!

У мене на свої списки мієрафти,
рекомандованої як позакласного читання.
Був така, вивчив їх, виводили у класу.

CECE

Баїге

Короче виберіть свої
ставлення до проблем
інтеграції в школах.

Не стираєти!

36.

Інтеграція

Хоча сам я білий і не замішаний у все це, я вірю в інтеграцію. Я вважаю, що ми повинні крокувати в ногу з часом і терпиміше ставитися до інших рас. Вони так само мають право бути людьми. Врешті-решт вони й право голосу мають. ШО, яку я очолюю, пишється тим, що ми живемо в демократії.

Гаррі Каган

(Правильний вибір учнів!)

1. До якої дурості можна дійти?

А. Возити дітей на автобусі казна в яку далечінь.

1. Лише задля того, щоб робити всяку хрінь.

2. Потім повертатися у брудні нетрища.

(Після школи.)

2. Не можна жонглювати людьми, як кольоровими кульками.

3. Потрібен час.

А. Лінкольн. (Раби.)

Б. Рим

(Не за один день побудували.)

Підліток

Я пишаюся своїм африканським походженням, але терпіти не можу порториканців.

Анонімус

Доброго ранку, вони раптом прокинулися! Давно вже час! Але вони взялися за справу не з того кінця! Ну, нехай. Все одно це весело і дає дітям можливість не вчитися. Хай бойкотують щодня, щоб не потрапити до школи! (Га-га, жарт!)

Лу Мартін

Гадаю, вони бояться того, що якщо ми сидимо поряд у школі, ми поодружуємося між собою, і якого кольору тоді будуть діти? Але це просто дебільно, бо має значення лише особистий магнітизм.

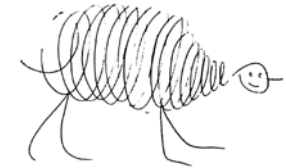
Лінда Розен

Який в цьому сенс, якщо за межами школи все одно нетерпимість, і нікуди від неї не дінешся. Моя колишня школа були при наймні близько від дому, і я міг трохи більше поспати, але це теж не приносило жодної користі.

Вельмишановний Едвард Вільямс

Навколо безконтрольно літають сильні почуття, і вони намагаються поприбивати їх. Це лише щоб пар випустити.

Байда

У цій школі співвідношення приблизно 65 до 35 на користь білих, але якби було 50 на 50 і більше небілих вчителів, мабуть, терези схилилися б по-іншому, але якщо дійде до 35 на 65 на нашу користь, доведеться розпочинати все спочатку, щоб знову вирівняти перехил.

M_pX

У нас на районі з цього приводу була різанина. Ми через це лише втрачаємо повагу до школи і з'являється більше поплюжних слів, наприклад, нігер, жид, а це поганий словниковий запас.

Світ надто складний, і все моє майбутнє в лайні. Бачили б ви нашу кухню. Якщо ходити до різних шкіл, це нічого не вирішить. Нас скидають по двоє, як дітей в басейн. А якщо він вам не подобається просто як людина, чому ви повинні сидіти поряд з ним? Вони лише хочуть, щоб про них писали в газетах.

Спостерігач

Чому немає вчителів-пуерториканців? Чому немає президента-пуерториканця (у ШО)? Чи директора? Тому що інтеграція!

Американський громадянин

Небілі мають теж права,
Але не варто їх у бійках здобувать.

Поет

Люди вроджуються з ненавистю до деяких людей, і не можна офіційними законами змусити людей бути терпимішими, а лише за власним бажанням. Ця країна – плавильний тигель, і вона дає багато можливостей домогтися поваги в класі.

Хосе Родрігес

Коли «бомби» літають, а «мораль» падає, до чого весь цей гармидер?

Ч. Роббінс

Я гадаю, всі білі чорні кольорові і жовті повинні об'єднатися та інтегруватися проти червоних (комуняк) та ліваків.

Вибуваючий

Проблема в тому, де ми живемо, а не до якої школи ходимо. Я про паскудні халабуди.

Френк Аллен

Г. Д. (негр, який у вас на виховній годині) зажимав Дж. Н. (білу) на сходах, а С. Б. (порториканка) з С. Р. (білим). Мені все одно, але мої батьки проти такого.

Вгадайте хто

Інтеграція – велика насмішка. Кого вони думають обманути? Як щодо роботи? Якщо йдеться про майбутнє, навіть не думайте!

Меншість

Бог зробив нас всіх однаковими всередині. Вся метушня лише через колір шкіри. Ми всі можемо намагатися виглядати краще, попри всі перешкоди. Деякі раси худіші ніж інші. І тут приходить вчителька, яка змушує нас почуватися рівними, бо всі ми нижчі за неї. З цієї вищенаведеної причини я хочу бути вчителькою англійської.

Вівіан Пейн

Мені не до цього, у мене купа власних проблем.

Расті

У мене є ця кольорова подружка Бетті, і я взагалі ніколи не думала про її колір шкіри, поки одного дня не прийшла вперше до неї додому і її батько відчинив двері і я здивувалася коли побачила що він не білий. Тому що я до неї звикла і вона завжди здавалася мені нормальною.

Ледача Мері

Порівняно з моєю колишньою школою, де не було інтеграції, це як небо і земля. Тут у нас вчителі, які справді намагаються навчити нас чого можуть і є книжки які видають і їх можна взяти додому. І різні предмети в різних класах, зручно як вдома.

Новачок

Якщо дати учням спокій щоб вони самі розібралися, ця проблема навіть не виникне.

Керол (раніше Кармеліта) Бланка

Хай вони до нас не лізуть. Вони нам не потрібні. У нас своє життя. Ми довго жили без них, навіщо зараз все змінювати? Від них самі лише проблеми.

Учень-негр

На суспільствозн. ми вже це обговорювали до посиніння.
Обридло. Я пишу в останнє!

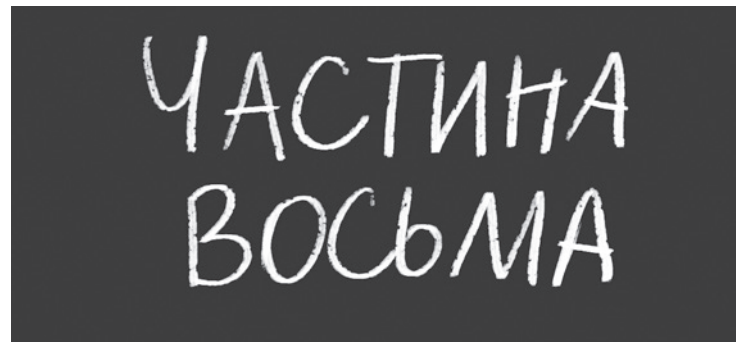

Особисто я давно інтегрувався, коли разом з усіма іншими
в класі списував домашнє завдання.

Відсталий

Ви можете за почерком визначити, білий я чи ні?

Сором'язливий Нікто

37.

Охайно
чорнилом

ЗОШИТ

Еліс Блейк

Середня школа
імені Калвіна Куліджа

Класний керівник:
Міс Баррет

Виховна година: кабінет 304

Записувати *все* у зошит. Писати охайно, чорнилом. Береги 1,5 дюйма.

Чужинець, я блукаю по шляхах

Не мною створеного світу, що вселяє жах. (с)

Правда, щира правда! Звідки автор дізнався?..

Виправити на п'ятн.

1. На прогулянці на човні на озері місяць був романтичним.

Правильно: Під час прогулянки на човні на озері місяць був романтичним?

Або: Човен на озері, і ще місяць, був романтичним?

2. Подивившись з вікна, там було дерево.

Правильно: Подивившись з вікна, в полі зору виникло дерево.

3. Вештаючись у вестибюлі, знайшовся олівець.

Правильно: Вештаючись у вестибюлі, олівець був знайдений мною.

Активний словниковий запас: вжити слово три рази, щоб зробити його своїм.

Пасивний словниковий запас: не вжити три рази.

Скласти речення, вжив. такі слова:

загадковий – Вона була дуже загадкова.

мстивий – Вона була дуже мстива.

непослідовний – Вона була дуже непослідовна.

Здати завтра – історію і математику

Знайти і вивчити дати і події, що призвели до війни

Розд. 14 відп. пит. 1-10 наприкінці підручника

Завтра може бути контрольна. (*Не прийми!*)

«Найжорстокіший місяць, квітень, щось там з бажанням мішає...»

Собі на згадку: вивчити напам'ять всі рядки з поезій, які цитує Баррінджер.

Його голос... як заломлюється його брова... волосини на руках... це занадто... нестерпно...

Дати мамі на підпис:

<u>БЛАНК ЗГОДИ БАТЬКІВ</u>
Я ДАЮ ДОЗВІЛ СВОЄМУ СИНУ / ДОЦІ _____ ПРИДБАТИ
КВИТКИ НА _____ Я РОЗУМІЮ, ЩО ЦЕ
ПОСТАНОВКА НАСАМПЕРЕД ДЛЯ ДОРΟΣЛИХ, А НЕ ДЛЯ ДІТЕЙ.
ПІДПИС ОДНОГО З БАТЬКІВ АБО ОПІКУНІВ: _____
ДАТА: _____

Керол – Ти вже читала «Фанні Гілл»? Еліс

Я читала «Тропік Раку», нічого нового. Керол

Дай подивитися домашку з математики. Еліс

Я не зробила. У мене затримка 4 дні і Паніка! Керол

Кого ти хочеш надурити? Ти взагалі *незаймана!* Е.

Це *ти* так думаєш! Це довга виховна година? К.

Не можу твій почерк розібрати... Скажи на вухо замість псувати мені зошит. Е.

Не можу – міс Баррет дивиться на нас! К.

Вона нормальна. Е.

По-моєму, ти її ненавидиш. К.

Ти здуріла! Е.

Їй подобається Баррінджер. К.

Здуріла! Е.

По-твоєму, вона сексі? К.

Вона навіть не заміжня. Е.

Не клей дурну! К.
Вона гарненька. Е.
Ти її ненавидиш. К.
Ти сказалася. Мені подобається її усмішка... щира. Е.
Все одно ти її ненавидиш. Зробила задачу 9? Скільки там? К.
5,3 галони. Е.
Звідки ти дізналася? К.
З відповіді наприкінці книжки. Е.

О коханий мій... Просто пізнай мене... Зрозумій мене... Коли я вперше увійшла у 309-ту, серце сказало мені, що це так судилося, бо це доля... Коли ти подивився на мене... Ніхто в цілому світі не розуміє це відчуття, яке живе глибоко в мені, крім тебе... Єдине моє кохання... Якби... Минулої неділі я доїхала на метро до твоєї

Керол, тобі подобається її сукня? Міс Баррет? Колір. Еліс
Сексі. Керол
Забагато косметики. Е.
Вона лише губи фарбує. Їй подобається Баррінджер. К.
Ти мені зошит псуєш... Е.
Ти сама почала. К.
Бо нас так посадили... Ти попереду мене. Е.
Знаєш, ти мабуть геніальна! «Бланка» перед «Блейк» за алфавітом! К.
Скажи на вухо. Е.
Собі на згадку: почитати про Т. Еліота, поета

Пошукати, що значить слово «морок»
Je veux tu veux il veut
nous voulons vous voulez ils

Завдання: матем. с. 51, № 3
с. 60 № 1, 7, 10
Французька: Traduisez другий абзац і повторити дієслово на контрольну (*не приїми!*)
Фізика ??? Мангейм знову забув дати завдання!!!

(Записати у моєму щоденнику, як я бачила Пола і Баррет в кафе, і якого болю це мені завдало... І як він притримував для мене двері, і як його рукав торкнувся моєї руки... Як описати мій екстаз?..)

Купити: 3 різні зошити. З математики він хоче у палітурці 6 на 4, не в лінійку, і писати лише олівцем. З англійської з відривними аркушами, 8 на 10, на французьку cahier вона хоче м'яку обкладинку, щоб записувати дієслова. По суспільств. – таблички різних кольорів.

«Найжорстокіший місяць, квітень...» (Знайти для себе, вивчити напам'ять.)

A+ = 98-100 (жодної надії!)

A = 94-97

A- = 90-93

D = 66-69

F = 0-65

Коли вже дзвоник? Керол

Куди поспішаєш? Еліс

Ця виховна година нестерпна. К.

Ти сказалася. Е.

Школа взагалі нестерпна. К.

Хлопці нестерпні. Особливо Фароне. Е.

Він упадає за Баррет. К.

Ти сказалася. Не шкрябай у моему зошиті. Е.

Книжки, які вони нас змушують читати, огидні!

Пошесть на два міста

Млин на нічці флюс

Не забути: день відкритих дверей у четв. (сказати мамі, щоб не приходила!)

Чи траплялося з тобою колись таке, що наприклад на платформі в метро ти когось бачиш, і ці люди може створені одне для одного але йому на поїзд який з іншої сторони платформи? І ви ніколи не зустрінетеся? Еліс.

Ти віриш в долю? Керол

Я вірю в кісмет. Е.

Я теж. К.

Провідміняти

Ecrivez en français

Знайти і підготувати до обговорення закон про внутрішню безпеку.

~~Еліс Блейк – Весілля~~

~~Полі Баррінджер – Дружба~~

Любов-Ненависть-Дружба-Весілля

Еліс Блейк – Весілля

Полі Баррінджер – виходить, теж весілля!!!

Місіс Полі Баррінджер. Еліс Баррінджер

Місіс Еліс Б. Баррінджер

Баррінджер, Еліс

Список моїх улюблених книжок:

1. Це кохана моя
2. Ловець у житі
3. Поезії про любов різних епох
4. Підручник з життя в шлюбі
5. Дзен

Молодий місяць, щербатий місяць
Повня. Дочекатися повного місяця і написати вірш!
Мій день народження: Тілець, рік Бика. А Пол?
Камінь-покровитель тих хто народився у квітні –
діамант. Квітка – запашний горошок.
Травень. Камінь – смарагд. Квітка – конвалія.

смажена карт. 145
морозиво (ванільне) 200
кола 80
піца – ?

Нагадування: не горбитися. Пошукати слово «морок».

Коли вона з нами говорить, її завжди переривають. Купиш
квиток у Каґана на танці на День подяки? Еліс

Хто взагалі вибрав Каґана? Він страшно дістав. Керол
Ще й як дістав. То ти йдеш? Е.

Він страшно люто дістав. Мене поведе Френк. А ти пі-
деш? К.

Ти щодня мені зошит потвориш! Е.

Ти сама почала. К.

Я

Мій зріст – 5 футів 2 дюйми
Вага – 112 фунтів, треба 110
Колір волосся – чорнявка
Колір очей – сіро-блакитні або блакитно-сірі
Ім'я Адреса Телефон Найближчий родич Школа Класний
керівник Група крові Алергії Улюблений колір Щасливе чис-
ло Що мені подобається Що мені не подобається

Калорії: бекон 95
гамбург. 245

Найбільші міста світу Токіо Лондон Н.-Й.
Жінки, які найкраще вдягаються
Найкращі кінозірки світу

Коханий мій, якби ти лише знав... Я так близько і водночас
так далеко... У цьому ж класі, за твоє серця від тебе... Така
готова... така готова до тебе і всього, що ти дозволиш... Ми-
нулої неділі я доїхала на метро до твоєї станції (твоя адреса
в тебе на пропуску) і походжала вулицею біля твого будин-
ку... туди-сюди... просто щоб подивитися, де ти живеш. На
мить я побачила тебе у вікні...

А може це взагалі був не ти. Моє серце розривалося від
любові і печалі... Якби я могла померти для тебе!.. Як леді
з Шалот, про яку ти нам читав. Вона пливла мертва річкою
під його вікном, а Ланселот так і не дізнався... так ніколи
й не дізнався... лише сказав: «Гарна вона з лиця, та леді із
Шалот...»

Я навіть не знаю, чи насмілюся віддати тобі цього листа...
щоб ти взяв до своїх рук... Моє *Справжнє Я* буде у твоїй
владі... Може тоді ти поглянеш на мене і впізнаєш мене...
впізнаєш мене!!! «Еліс, – скажеш ти, – мила Еліс, коли ви

вперше увійшли у 309-ту, я це відчув... Так мало бути...»
Поле, коханий мій, я теж це відчуваю, і живчик б'ється разом з усім, що б'ється всередині мені. Пам'ятаєте, як притримали для мене двері, і я торкнулася ліктем вашого піджака?

Часом в мене таке відчуття, що я єдина людина на Землі чи навіть у Всесвіті... Немає нікого, крім мене, і я хочу стрибати в небо вище і вище і розкинути руки і кричати як божевільна чи може плакати і ридати... Не знаю що це таке, але це нестерпно. «Привиди мучать мене, – сказала леді з Шалот...» Того ранку, коли ви говорили з міс Баррет у кав'ярні, я хотіла померти чи вбити її, хоча вона дуже гарна вчителька. Вночі в ліжку я молюся стелі: люба Стеле, зроби так, щоб він мене покохав чи помітив у класі

...Зроби мене гідною його... Зроби так, щоб він ухопив мене у свої мужні і пристрасні обійми!.. Коли я дивлюся на тріщини у стелі і на те як все огидно я думаю що все це неправда, мій будинок і батьки... Справжнє життя деінде... на залитих місячним сяйвом терасах... у тропічних садах... в іноземних містах, в оповитих мороком лісах... ми стоїмо разом на оповитому мороком пагорбі і твої вуста жадібно шукають

Ацетілен у воді плюс?..

Калій

Щавлева кислота

Закон Бойлера

Клята орфографія:

Написати у зошиті три рази охайно чорнилом:

задовільно

задовільно

задовільно

Je me porte assez bien et vous?

Merci. Je aussi.

Не забути: переписати листа Баррінджеру на рожевому папері, найкращим почерком і покласти в поштову скриньку. Я *насмільюся!*

Вівт. Збори перенесли на середу. Музична програма. Слухати тихо, не тупотіти ногами замість оплесків.

Лапки, коли говоримо з людиною.

Без лапок, коли переказуємо (непряма мова)

Принести гроші на книжковий клуб (ДЕ їх взяти?????????)

Керол, що я вчора пропустила? Еліс

Його Божественність Кларк виголосив промову. Як завжди. А доктор Бездар сидів у нас на англійській. На половину уроку фізики спізналися, бо був сигнал тривоги. Ти нічого не пропустила. Керол

Профорієнтація для молоді, виступи гостей:

Археологія
Дієтика
Лісництво
Право
Медицина
Виготовл. капелюхів
Холодильники
Релігія

Коханий мій... Минулої неділі, коли я доїхала на метро до твоєї станції, ти й гадки не мав

Не забути: спідниця, ремонт взуття
Кинути листа у скриньку П.Б. завтра і *nimit!*

Е.Б.Б.

П.Б.

Еліс Блейк Баррінджер – Е. Б. Б.
(Е. Б. – *ті самі ініціали, що й до одруження!!!*)

Керол, ти підготувала тоталітарні країни? Еліс
МакГейб – диктатор! Керол
Він паскуда. Е.
Пасторфілд паскуда. Вона сохне сама знаєш за ким! К.

Та він просто її учень! Е.
І що? Вона *в розпачі!* К.
А мені здавалося, що Боб – хлопець Лінди. Е.
Один з її хлопців. Вона ненормальна. К.
Нормальна. Е.
Я думаю, П. Б. сохне за С. Б.
Ти здуріла! Годі писати в моєму зошиті! Е.

Любий, коханий мій, серце моє розривається від найсамотнішого

Американська робітничка партія
Капіталізм *laissez-faire*

Якщо $X = 2Y/4$ то

Нагадування: годі його тягати! *Зроби це!!!*

Еліс, що трапилося? Чому ти вийшла з класу? Тобі погано? Керол
Я мала сходити до поштової скриньки і дещо вийняти. Еліс
Вийняла? К. Пізно. Е.

Господи, Боже мій милий, що я накоїла! Він одержав мій лист... Моя оголена душа в нього в руках... Я помру... Я просто не переживу цього... ..

Дайте відповіді на питання наприкінці розділу

Трикрипний
винагород

Милій айстере Баррінгкер!
 Минулої неділі я прийшла на метро
 до вашої станції. Узнаючи вашу адресу
 на вашому пропуску.... Сподіваюся, це
 не порушить приватності... Я здала
 туди-сюди по вашій будинок біля вашого
 будинку, туди-сюди... Здається, я подарила
 вас, і мов серце розривалося від щастя
 кохання, яке я відчуваю до вас.
 Я дуже глибоко відчуваю Іспіну
 і Хрису поезії, яку ви читали нам у класі.
 Лише я одні... Водити такі речки як
 "Тарна вона з лиця, та ліри із Шалом..."
 Я все час думаю про вас.... Вночі, насправду
ахорку, я мовлю, щоб спати роздумую вас
 і воголо, що ви революцієте... Я переконана,
 що ми розуміємо одні одного, як більше
 ніхто... Імхо ви кажете заоготе, щоб я
 написала для вас, я з радістю це зроблю...
 Сподіваюся, ви не подумате, що я
наважую, але я повинна сказати правду...
 лише правду...
 Цяро ваша,
 Еліс Блейк

Еліс,

Дякую за твого листа. Зверни
 увагу на пунктуацію та орфографію.
 Ти часто зловживаєш трьома крапками—
 їх варто уникати! Також унікалі
 повторів і кліше.

Ти можеш перевірити згадку
 за "Корабівськими іділізімі" Теннісона.

Люба мис Баррен!
 Дякую вам за все.... Ви ні в чому
 не винні.... Багато вам великого щастя
 і всього найкращого, на що ви справді
 заслуговуєте.... Колись вони всі зрозуміють....
 Тримайтеся і беріть себе....
 Сподіваюся, що не отворила вам проблем.

Еліс Блейк

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: Г. Пасторфілд

КОМУ: С. Баррет, 304

Люба Сильвіє!

Чи можна позичити у вас шматочок крейди?

Що за галас надворі?

Генрієтта

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: Мері Льюїс, приймальня

КОМУ: С. Баррет, 304

Сильвіє, який жах! Як це неймовірно страшно! Відколи я тут працюю, такого не траплялося.

Де Пол? Перепустка тут, а його самого ніде не можуть знайти. Який жах, адже це трапилося в його класі!

Мері

(У приймальні хаос, у Фінч істерика – ніколи не бачила її в такому стані!)

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: Маркус Мангейм, 306

КОМУ: Сильвія Баррет, 304

Люба міс Баррет!

Мене викликають як свідка, хоча я справді нічого не бачив, а лише проходив повз 309-ту. Якщо ви зараз не на уроці, прикрийте мене, будь ласка, на кілька хвилин, поки підпишу папери. Дякую.

М. Мангейм

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС ДЖ. МАКГЕЙБ, 3. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ПРОХАННЯ ВСІМ УЧИТЕЛЯМ ТА УЧНЯМ ЛИШАТИСЯ У СВОЇХ КЛАСАХ, НЕ ЗВЕРТАЮЧИ УВАГИ НА ДЗВОНИКИ, ДО ПРИБУТТЯ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ.

ДЖ. МАКГ.

* * *

Шановна міс Баррет!

Будь ласка, передайте медичну картку Еліс Блейк – терміново!

У вас лишилися бланки звітів про нещасні випадки? У мене закінчилися.

Терміново!

Ви не знаєте, де містер Баррінджер? Терміново!

*Френсіс Іген,
шкільна медсестра*

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 508
КОМУ: 304

Люба Сил!

Знаю, це жакливо, але спробуйте зайняти дітей.

Ви не можете знайти Пола? Здається, вона лишила на його столі листа.

Беа

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС ДЖ. МАКГЕЙБ, З. АДМ.
КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

СТАЛАСЯ ПРИКРІСТЬ. ПРОХАННЯ НЕ ОБГОВОРЮВАТИ ЦЕ
З ПРЕДСТАВНИКАМИ ПОЛІЦІЇ ЧИ СТОРОННІМИ ОСОБАМИ.
НЕ МОЖНА ДОПУСТИТИ, ЩОБ ІМІДЖ ШКОЛИ ПОСТРАЖДАВ
ВНАСЛІДОК НАШОЇ РОЗГУБЛЕНОСТІ.

ДЖ. МАКГ.

* * *

Шановна міс Баррет!

Будь ласка, заповніть графу «Вистрибнула або впала» за червоною лінією в особовій справі Блейк, Еліс.

Як ви можете зауважити, її СХ за минулі два роки свідчать про чудову адаптацію:

Перше півріччя: привітна і готова допомогти
Друге півріччя: лідерський потенціал
Перше півріччя: надійна – чергова, відповідальна за стан дошки

Друге півріччя: мила дівчина, чемна.

Дуже дивно, що це вчинила дівчина з таким стабільним ОПУ, але існують фактори поза нашим контролем.

*Елла Фрайденберг,
консультантка з виховної роботи*

* * *

Шановна міс Баррет!

Прохання заповнити поданий нижче бланк екстреного виклику:

ПОЗНАЧИТИ: БАТЬКИ ЧИ ОПІКУНИ

ПОВІДОМЛЕНІ

НЕ ПОВІДОМЛЕНІ

ТЕЛЕФОНОМ

ТЕЛЕГРАФОМ

КОМУ: БАТЬКАМ ЧИ ОПІКУНАМ _____

ІЗ СУМОМ ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО

ВАШ СИН _____

ВАША ДОЧКА _____

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Чи можу я допомогти?

Беа

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ПРОХАННЯ НЕ ПЕРЕШКОДЖАТИ ОТРИМАННЮ ПОЛІЦІЄЮ ІН-
ФОРМАЦІЇ. ЯКЩО ВИ БУЛИ БЕЗПОСЕРЕДНІМИ СВІДКАМИ ІН-
ЦИДЕНТУ, НЕГАЙНО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО ПРЕДСТАВНИКА ПОЛІЦІЇ.

ДЖ. МАКГ.

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: Г. Пасторфілд, 307

КОМУ: С. Баррет, 304

Люба Сильвіє!

Які новини? Пола ще не знайшли? Наскільки я розумію,
вона йому написала любовного листа! От що трапляється,
коли сексуальні потяги пригнічені. Про все це треба гово-
рити відверто!

Генрієтта

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

КОЖЕН З НАСТУПНИХ ДВОХ УРОКІВ БУДЕ СКОРОЧЕНО ДО
З'ЯВЛЕННЯ ПЕРШОГО УРОКУ, ЩОБ ВРІВНОВАЖИТИ ПЕРШИЙ УРОК, ПODOВЖЕ-
НИЙ ВНАСЛІДОК ПРИКРОГО ВИПАДКУ.

З МЕТОЮ УНИКНЕННЯ ПОДАЛЬШИХ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ
УЧИТЕЛІ ПОВИННІ ПОСТІЙНО ВИЯВЛЯТИ ПІДВИЩЕНУ ПИЛЬ-
НІСТЬ. НЕ МОЖНА ЗАЛИШАТИ КАБІНЕТИ БЕЗ НАГЛЯДУ, НА-
ВІТЬ КОЛИ НЕ ПРОВОДИТЬСЯ УРОК.

ДЖ. МАКГ.

* * *

Не звертайте уваги на дзвоники.

*Седі Фінч,
головна секретарка*

* * *

ЗАПИС ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ: міс Баррет, 304

У відповідь на ваш телефонний запит з лікарні перездзвонили і повідомили, що стан пацієнтки не змінився.

* * *

Шановна міс Баррет!

Чи могли б ви трохи посидіти замість мене у медкабінеті, якщо вільні? Я мушу десь прилягти.

*Френсіс Іген,
шкільна медсестра*

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: Мері Льюїс, приймальня

КОМУ: С. Баррет, 304

Дорога Сильвіє!

Щойно до нас завітав Пол!

Вгадайте, хто щоранку пробивав його картку? Седі Фінч!

Мері

* * *

Шановна міс Баррет!

Це велике горе для всіх нас, особливо для тих, хто, як ви, знали дівчинку особисто. Якщо вам сьогодні важко проводити уроки, з радістю заміню вас.

*Щиро,
Семюел Бестер*

* * *

Сильвіє!

Я щойно потрапив у гадюче кодро.

Тепер я злодій з мелодрами.

Невже слід було *заохочувати* невротичне дівчисько?

Здається, найбільша провина в тому, що я не прийшов на перший урок – хоча за розкладом він у мене вільний. Звідки було знати, що вона увійде сюди і зробить це?

Кажуть, виступ вікна пом'якшив її падіння. Господи, дякую тобі за твої маленькі милості!

Вона лишила мені записку, повну жалів і трикрапок — продовження її любовного листа, з яким я обійшовся в єдино можливий спосіб.

Мені б випити...

Пообідаємо разом?

Пол

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, 3. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

УРОКИ ПОВИННІ ВІДБУВАТИСЯ ЗА РОЗКЛАДОМ. ЖОДНИХ ЗГАДОК ПРО ІНЦИДЕНТ. УЧИТЕЛІ МАЮТЬ ПОКЛАСТИ КРАЙ НЕЗДОРОВІЙ ЦІКАВОСТІ З БОКУ УЧНІВ.

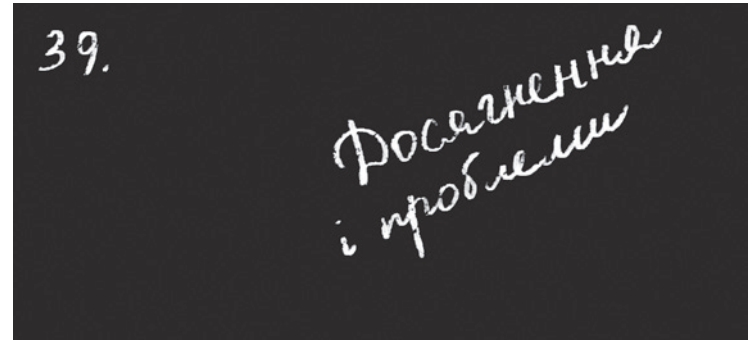
ДЖ. МАКГ.

* * *

Шановна міс Баррет, чи можна нам в кількох класах зібрати квіти, щоб відправити в лікарню Еліс (якщо з нею все буде гаразд)?

Просто вона завжди сиділа позаду мене.

Керол Бланка

17 лист.

Люба Еллен!

Стільки трапалося, відколи писала тобі, що просто не знаю, з чого почати. Маленька Еліс Блейк викинулася з вікна через кохання до Ланселота, але не пропливла повз нього, бліда й прекрасна, як леді з Шалот (одна з фантазій, що я вчитала з її зошита, який знайшла). Натомість вона в лікарні з переломами в гіпсі. Її лікар сказав мені, що, можливо, доведеться оперувати стегно і є ризик, що вона кульгатиме решту життя. Поки що вона відмовляється бачити будь-кого зі школи.

А нас закрутило у вирі директив.

МакГейб порадив тримати імідж школи на висоті, а учнів — на місцях.

Бестер нагадав усім учителям англійської, що вікна можна відкривати лише на провітрювання. Я сказала, що так і робитиму, але нічого не можу вдіяти із тим вікном, яке розбите.

Прийшло навіть розпорядження від Кларка, адресоване: класним керівникам, вчителям-предметникам, консультантам, завучам, адміністрації, секретаріату і соціальним працівникам. Нам нагадали про відповідальність, покладену на нас демократичним суспільством.

Пол запитує: як повелася б я, отримавши любовного листа від учня. Не знаю. Може, поговорила б, вислухала. Не знаю.

Так сумно, що ніхто з нас нікого не чує.

Великі події зникають під навалюю дрібних, катастрофи тонуть в абсурді. Трохи пошуміли через секретарку – як виявилось, це вона пробивала картку Пола. Що ж, вона принаймні доводила своє кохання вчинками. Після раптового сплеску емоцій вона й далі так само незворушно вивергає на нас копії документів.

Цього тижня прорвалися пристрасті. Генрієтта Пасторфілд, «прошарена» стара діва, цілком своя, подружайка дітей, заскочила свого улюбленого учня Боба у порожній читальній залі з Ліндою Розен. Генрієтта не впоралася з люттю та істерикою – довелося відправити її додому. Не знаю, що саме вона побачила. Здається, діти «зажималися». Я не можу точно сказати, що дозволено, а що ні, коли йдеться про «зажимання». Здається, діти й самі цього не знають. Хоч там як, побаченого виявилось досить, аби зламати бідолашну Генрієтту. «Вона писати не вміє, – повторювала та, захлинаючись риданнями. – Він виграв конкурс творів, а вона писати не вміє...»

Вона поки що не повернулася. Її заміняє молода дівчина, яка раніше працювала в професійному училищі. Має диплом

викладачки англійської, але її призначили на факультет чоботарів, і вона висвітлювала історію взуття в текстах – від «Попелюшки» і «Кота в чоботях» до Голсуорсі та сучасної реклами. «Ніхто не розповідав їм про взуття так цікаво, – весело сказала мені вона, – аж тут одного дня, побрязкуючи наручниками, прийшов коп: – Леді, я по цього хлопця». Школа Калвіна Куліджа здається їй раєм.

Поки Генрієтта, переживши момент істини, приходять до тями, а Еліс в лікарні, життя триває. Готуємося до іспитів і танцювальної вечірки на День подяки.

Однак спроба Еліс вкоротити собі віку не минула марно. Зараз вчителі відповідальніше ставляться до пробивання карток, а Пол призначив чергового, який стежить за кабінетом, коли його там немає.

Ти запитуєш про Фероне та Віллоудейл – у такій послідовності. Я отримала дуже милого листа від завідувача кафедри у Віллоудейлі. Він звертався до мене, мов до леді і науковиці (до мене!), і запросив на співбесіду у грудні.

Що ж до Фероне, він досі випробовує й випробовує на мені весь свій арсенал. Вдає, ніби не чує, і просить повторити. Гуркотливо падають його книжки, він вовтузиться, збираючи їх з підлоги, а вони потім знову падають. Запізнюється і стоїть у дверях, позіхаючи. Відповідає мені удавано-смирно: «Так, мем, тічерко, ви тут командуєте». Гойдається з носка на п'ятку, запхавши руки в кишені, а в роті, як завжди, стирчить зубочистка.

– Домашньої роботи немає.

– Чому?

– Я її не зробив.

- Чому?
- Не зробив – і все.
- Як ти гадаєш отримати прохідний бал?
- Я маю рухатися у власному темпі, ні з ким себе не порівнюючи. Що ж, я не такий крутий!

Чому це мене обходить? Бо відчуваю в ньому щось варте порятунку. А ще він колись написав мені: «Шкода, що я не можу вам повірити».

Він приходить нечасто – досі пропадає у Грейсона. Не знаю, що вони там роблять. Після скандалу навколо неправильного використання ресурсів я насторожено дивлюся на всі підвальні приміщення. Звісно, вийшло і розпорядження: «УЧНЯМ ЗАБОРОНЕНО КОРИСТУВАТИСЯ СХОДАМИ, ЩО ВЕДУТЬ У ПІДВАЛ».

Усі сходи, крім одних, ведуть у підвал.

Але коли я в розпачі і не знаю, що робити далі, приходить неочікувана винагорода: дівчинка всміхається, входячи в аудиторію, або клас розчаровано стогне, коли закінчується урок.

Я склала список досягнень і проблем, щоб пам'ятати про хороше, коли стає важко:

ПРОБЛЕМИ	ДОСЯГНЕННЯ
Фероне (так і не вдалося знайти спільну мову)	Хосе Родрігес уже не підписується «Я»!
Едді Вільямс	Вівіан Пейн худне і подобається собі більше

Гаррі Каган	Лу Мартін посеред кривляння раптом підіймає руку, щоб відповісти!
МакГейб (!!!!!)	Четверо дітей вперше в житті записалися до бібліотеки!!!
Незначні проблеми з сечовим міхуром (це через умови роботи: просто немає часу сходити до вбиральні!)	Я зможу піти на пенсію, відпрацювавши 35 років або у 70 (тоді це обов'язково!)
Писанини більшає, більшає, <i>більшає!</i>	
Педагогічна нарада у листопаді: проблеми перевантаженості вчителів, надто великих класів, відсіву, інтеграції, вчительських страйків, підвищення зарплатні і класифікації, скандали – і все це «відклали за браком часу», так само, як у вересні та жовтні.	
Обідня перерва о 10:17	
Бракує книжок, крейди, часу навчати, сил...	
І так далі!	

Так, мама досі надсилає мені чорнушні вирізки з газет і водночас делікатно розпитує, чи не з'явився в моєму житті молодий чоловік. Я відповідаю, що з'явився, і не один. Понад сто.

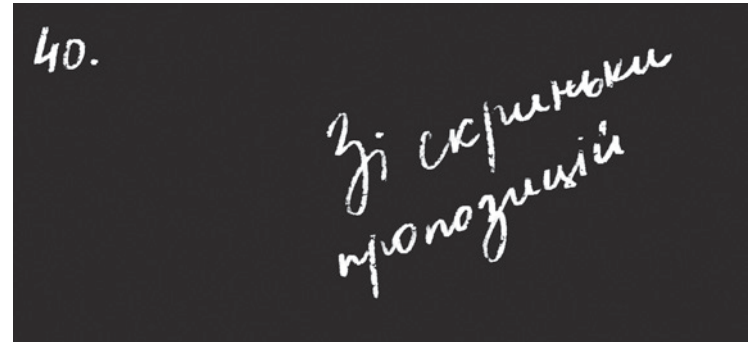
Я рада, що Сюзі сподобався мій подарунок на день народження. Дуже приємно вибирати подарунки для дворічної дівчинки. І навіть не думай відмовлятися: хоч я і вчителька, але *не настільки* бідна!

Розкажи, як святкуватимеш День подяки. Я мала вечеряти з Полом, але як можна загадувати бажання над інди-чою кісточкою з чоловіком, здатним виправляти помилки в любовному листі?

*Цілую,
Сил*

P. S. Чи знала ти, що в місті Нью-Йорк третина всіх учителів працюють на заміні?

с.

Моя пропозиція: щоб покінчили з хабарями і корупцією і зробили школу, в якій не доведеться стояти в ідальні і в актовій залі! Нам варто було б влаштувати сидячий страйк, але нема де сісти. Га-га, жарт!

Лу Мартін

-
1. Мені подобається, як ви «розкладаєте по полицках» (Юлій Сезар)
 2. День відкритих дверей – це кидалово!
 3. Не варто було ховати кінці в воду – ми й так все знали.
 - А. Чому вона намагалася покінчити само губством!
 1. Нерозуміння почуттів між учнями і вчителями.
 2. Нерозуміння почуттів між дітьми і батьками.

Підліток

Ви ніколи не викликаєте мене, а якщо викликаєте, то дуже рідко.

Прогульник

Більшість чуваків не терплять вчителів не тому, що вчителі хороші чи погані, а лише тому, що вчитель це вчитель. Ви інша, бо не ставитеся до нас як вчителька. А якщо подивитися на це з людської точки зору, ви хоча б не схожі на старе бабисько. Ви щодня гарна. Для мене це такі тартури! Я ще ніколи в житті не почувався так у школі. Як ви ходите між рядами, це мене просто вибиває. Сподіваюся, ви це правильно зрозумієте.

У ці «стресові часи», коли будь-якого дня світ може «вибухнути», я насолоджуюся «поезією». Те, як ви змінюєте голос, щоб воно звучало то сумно, то радісно, і взагалі так як треба в цій «поезії». Я пішов до шкільної «бібліотеки» взяти ще «Фроста», але там було зачинено.

Ч. Роббінс

Якби ви лишень були чоловіком, а не бабою, я сказав би, що єдині пристойні вчителі в цій школі – ви і містер Грейсон, а він взагалі не вчитель.

Расті

Мені не подобається, як ви читаєте. Надто пафосно і до нас не доходить.

В-ш ворох

Ви вдихнули в мене мужність прочитати книжку.

Читач

Коли він сказав, дорогий Брутте, не планети нам творять долю, а ми самі, то він не був темношкірим.

Вельмишановний Едвард Вільямс

Лишайтеся завжди такою ж! Дуже приємно дивитися на ваш одяг (червоний костюм) і силует. З вами я цілий день міг би займатися англійською.

Сором'язливий Нікто

Як на мене, ви лажова.

Не лїзь – уб'є

Я ніколи в житті не бачив корисливості у віршах, але коли ви читаєте вголос, починаєш вірити словам. Якби кожен міг читати як ви не лишилося б людей які не навидять поезію. Ви могли б порадити інші вірші?

Хосе Родрігес

* * *

У мене вчитель математики викладає англійську, а економіку – вчителька машинопису. Ви класна керівничка, а з французької вони постійно змінюються. Я стараюся як можу, аби лише мені пішли назустріч бодай на ½.

Справжній учень

Забагато домашки, але мені байдуже, я однаково її не роблю. І на далі я вже точно більше для вас не писатиму.

У відрубі

Мені подобається, що ви кмітлива – в гарному сенсі. Хотілося б далі вчитися у вас, але треба залишити школу і йти працювати, тож маю від щирого серця попроситися.

Вибуваючий

Якби інші вчительки були молоді і сексуальні як ви їм би не хотілося нишпорити і створювати проблеми людям в яких стабільні стосунки. Через цих викладачок-наглядачок важко вивчати освіту.

Лінда Розен

Давайте понеділкові усні виступи будуть ще й у вівторок. Коли доводиться говорити перед людьми, це змушує багатьох із нас долати сором'язливість.

Марк Антоній

* * *

Я пропоную тихі виховні години, бо мені подобається спати.

У відрубі

Якого біса в понеділок? Ми по-вашому хто, оратори?

Обурений

Недостатньо чоловічих вбиралень. Це ганьба для людства!
Якщо влаштувати вбиральню по центрі, це б дуже допомогло багатьом людям, які страждають.

Десятикласник

Не будьте такою м'яко сердною, бо вам вилазять на голову.
Наприклад, коли я не виконав домашнє завдання, ви зробили мені поблажку і дозволили принести завтра. Я одразу подумав що значить я велике цабе і можу не поспішати. Не переймаєтесь. Я швидко це подолав, але з кимось іншим це могло б погано обернутися для вас. Не беріть до серця.

М_р. Х

Я швидко втрачаю вагу, тому що просто дивлюся, яка ви струнка в цьому червоному костюмі та в інших. Ви набагато гарніша за мою сестру. Ви мій ідеал.

Вівіан Пейн

(Ви помітили, що я тепер збираю волосся, бо ви сказали, що вам так більше подобається?)

Моя вагома думка, що ви дуже кваліфіковані. Хоч би яким нудним був урок, ви завжди робите його цікавим. Пропоную вам і надалі займатися приємним освітнім викладанням.

Гаррі Каган

(Правильний вибір учнів!)

Я взагалі не у вашому класі, але все одно привіт!

Док Бен Кейсі

Коли викликаєте мене відповідати, не викликайте, коли я не знаю відповіді, бо я тоді перед класом виглядаю дебілом. Інших ви завжди викликаєте тоді, коли вони знають відповідь.

Вельмишановний Едвард Вільямс

З вигляду я вже доросла, але насправді все навпаки.

Байда

Я щиро й чесно заявляю, що мені не сподобалася книжка Ю. Цезар В. Шек. Там є свої переваги, але з тієї чи іншої причини вони мені неблизькі. Я пропоную, щоб в Ю. Цезарі було більше гумору, бо надто сумно.

Учень-розчарований-у-Шек.

Міс П...лд і міс Б...т закохані у Б.ба і Д.о, а міс Ф...ч у містера Б.....ра, і Еліс Б. також, вона носила його д...ну, ось у чім річ.

Вгадайте хто

Ви справді змусили мене спуститися на дно Юлія Цезаря.

Спостерігач

Ми за вас на 95%. Не бійтеся.

Як це так, що доктор Бестер такий милий і зовсім не такий на уроці, як у себе в кабінеті? Він гарний вчитель, але якщо не знати, то ніколи не скажеш.

Ледача Мері

Не можна дозволяти аморальність у читальній залі.

Без підпису

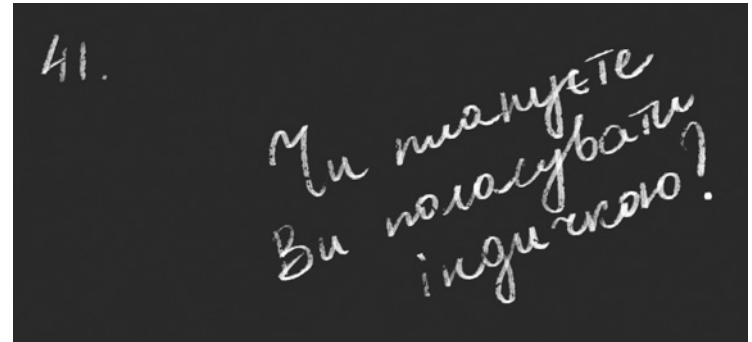
Ви найбільш розуміюча людина з усіх, кого я знаю, і найкраща вчителька англійської в моєму житті, і взагалі найкраща вчителька. Це я кажу від щирого серця, а не просто так.

Керол Бланка

Вчителі нищать Америку

Нуль

ЧАСТИНА
ДЕВ'ЯТА

Суб. 21 лист.

Люба Еллен!

Вчора був знаменний день. Стільки всього трапилося. Говорячи педагогічною мовою, я пережила «весь спектр емоцій». Вранці я опинилася в серці заколоту в їдальні. До певної міри саме я всіх підбурила. Ввечері танцювала у спортзалі з тими самими хлопцями, що бунтували за кілька годин до того.

Все почалося на уроці англійської. Дехто з учнів прийшов до мене прямо після обіду, і я випадково почула, як вони скаржаться на стан шкільної їдальні. Того дня ми вчилися писати листи, і я запропонувала їм скласти листа до управління освіти, описати ситуацію і попросити про зміни на краще. Ми спершу трохи подискутували, і я усвідомила, що підняла на поверхню давно стримуване обурення: «У нас лише 20 хвилин, щоб проковтнути обід...», «Їсти доводиться стоячи...», «Поворухнутися не можна... курити не можна... говорити лише пошепки...», «Паскудна їжа», «Ми для них як худоба...»

Наступного свого уроку – нічим не зайнятого – я проходила через учнівську їдальню до вчительської, щоб взяти собі кави. Помічника, відповідального за їдальню, на місці не виявилось. Там було напхом напхано дітей. Половина з них стояли. Нема чим дихати, галас, усе захаращено: на дерев'яних столах брудні таці, паперові пакети, картонки з-під молока, обгортки цукерок. Під вивіскою «Не розмовляти!», недбало спершись до стінки, стояв Джо Фероне.

– Спустилися до нашого свинюшника? – запитав він.

– Вам би сюди більше стільців, – бовкнула я.

– У вашій їдальні їх повно, – сказав він. Це була правда, і о такій порі у вчительській їдальні зазвичай сиділо лише декілька людей. – Ми ж начебто нічим не гірші за вас, так? Можна принести кілька стільців звідти?

– Звісно, – відповіла я. – Але обов'язково поверніть, коли закінчите. Ти і кілька інших хлопців могли б...

Я їй договорити не встигла, а у вчительську їдальню рвонув цілий натовп. Хлопці штурхалися і пхалися вперед, тягнучи стільці по підлозі, піднімаючи їх над головою, поспішаючи зайняти місце, горлаючи...

І раптом пролунав посвист – прийшов сам ЗАД.

– Замовкли! Замовкли всі негайно! – він розлючений. – Припинити розмови! Хто розкриє рота, матиме великі проблеми. Щоб ніхто навіть *слова* не промовив!

Вони коряться. Всі розмови вщухли. Ніде не лунає ані слова. Аж тут всі вони повільно, методично, посеред моторної цілковитої тиші, піднімаються і – немовби за поданим зовні сигналом – починають бити тарілки, трощити пляшки, жбурляти їжу в стіни, а підручники, таці й пакети

на підлогу. Так само мовчки крокують приміщенням, омиваючи столи. Це німий і безжальний натовп. Не лунає ані звуку, крім тупотіння ніг і хрускоту скла, яке розбивається, тріскається, розтрощується, – і крізь все це іноді прориваються безпорадні свистки МакГейба.

Неймовірно видовище, від якого стало страшно. Не знаю, хто викликав копів і звідки вони взялися так швидко, але щойно ті увійшли, юрба перетворилася на дітей, які потягнулися на свої місця посеред тієї ж похмурої тиші. Там, посеред розгрому, вони збайдужіло чекали.

Усе відбулося наче добре відрепетирувана вистава, тож коли пролунав дзвоник, вони розійшлися, мов нічого не трапилося.

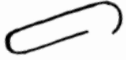
– Боюся, це через мене, містере МакГейб, – почала я.

– Ваша правда, чорт забирай. Через вас. Я попереджав. Казав, чим усе закінчиться, якщо зі своїми ідеями полізете керувати цією школою. Ви не повірили. Може, тепер дійде.

Потім миттю линули пекучі розпорядження: «каральні заходи...», «жорсткі обмеження...», «прізвища всіх учнів, що були в їдальні...», «огидний вияв...», «щоб запобігти майбутнім випадкам...» і все в такому ж стилі аж до неминучого «мені стало відомо».

І здавалося, що в цьому вирі очі Фероне глумливо стежать за мною.

Я спробувала з'ясувати, чому не можна покращити умови в їдальні, адже переконалася, що діти не дарма скаржаться. І чому не можна дозволити їм їсти поза межами школи? Я знову звернулася до першоджерела: самих дітей. Ось декілька відповідей:

Якось нам дозволили їсти в за бігайлівці через дорогу і в магазині за рогом. Але ми дуже порушували громадський спокій і заважали іншим від відувачам спокійно їсти. І нам заборонили.

Якщо з нами щось трапиться, коли ми маємо бути в школі, це незаконно. Що як нас зіб'є авто, коли ми йдемо обідати? Минулого року на школу подали позов, тому що вчителька дала тому хлопцеві пропуск і відправила до аптеки, щоб купив їй аспірин, і його збили. А тепер ми всі через це страждаємо.

Дорого піти кудись поїсти. Але нам все одно мали б дозволити. Зрештою, ми теж люди.

Ну, перекинули ми сільницю чи розлили щось, бо штовхалися – або голосно розмовляли в кафе, і що? Все, ми після цього вже Малолітні Злочинці або сексуальні ман'яки?

Відмовки, відмазки, причини, пояснення – лише цим нас і годують, але я це не жертиму.

Намагалися додати по 10 хвилин кожній зміні, щоб всі справді по пів години їли, але ці хвилини треба було відірвати від решти уроків, і вчителі сказали, що не можуть пожертвувати по дві хвилини викладання, а тим паче виховної години.

Була ідея, щоб ми приносили обід із дому і їли в актовій залі. Але якщо ми хотіли пообідавши купити молока чи морозива, то не могли. І взагалі в актовій залі не треба такого безладу, як в їдальні. Їм би довелося поставити додаткового вчителя наглядати за нами, щоб ми не перетворили актову залу на хлів.

Навіщо додаткові стільці, якщо в їдальні бракує столів?

Я починаю розуміти деякі проблеми, з якими змушений давати собі раду МакГейб.

Намагаючись вжити заходів, він хотів скасувати заплановані сьогодні танці на честь Дня подяки, але квитки вже

розпродані, шкільний оркестр підготувався, пунш зварили, і МакГейба переконали, що карати всіх за провини меншості недемократично, та ще й ризиковано, бо діти можуть відреагувати новим «невмотивованим вибухом».

Того дня я побачила на столі шоколадну індичку, яка танула, і листівку: «Щасливого Дня подяки і всього-всього. Від цілого класу з 304».

А ввечері на танцях (я була однією з чергових) я ледь впізнала у вмитих, поголених, гладенько зачесаних і охайно вдягнених – та ще й таких чемних! – хлопцях руйнівників їдальні.

Спортзал оздобили гірляндами і повітряними кульками, а навколо баскетбольних корзин і світильників звивалися стрічки креп-паперу. Паралельні бруси, дерев'яних козлів і мати позсували до стін. В одному кутку сидів шкільний оркестр. Всі музиканти одяглися в пурпурові светри з вишитими золотим шовком літерами «КК», а барабан прикрасили шматками пурпурового і золотого атласу. В іншому кутку накрили стіл: чаша з мутним пуншем, паперові стаканчики і кілька пакетів з пісочним печивом.

Інші чергові – Беа, мила й радісна, Мері, змучена додатковими обов'язками, – розливали пунш. Генрієтта, як мені казали, ніколи не пропустила жодної вечірки, але цього разу не прийшла, так само як Пол.

Але найбільше мене вразили хлопці та дівчата. Особливо хлопці, бо чимало дівчат приходять до школи з вигадливими зачісками і макіяжем. Що ж до хлопців, я вперше побачила їх у костюмах, піджаках, краватках. Черевики вилискують, обличчя напружені від зусиль триматися пристойно. Ім'я

кожного написано на пришпиленому до вилоги жовтогарячому паперовому гарбузі (з минулої гелловінської вечірки). І кожен спокійно і урочисто каже:

– Доброго *вечора*, міс Баррет.

Поза сумнівом, найчемнішим – і найсором'язливішим – із них був Лу Мартін, головний жартівник і комедіант класу. Він підійшов запросити мене на танець, весь напружений, аж трохи перехилившись від надміру поштивості:

– Ви дозволите? Для мене це було б величезною радістю.

І він повів мене, тримаючи так, наче я мильна бульбашка, ледь торкаючись рукою моєї лопатки. Пітніючи, стараючись з усієї сили, спрямовуючи мої кроки радше виразом обличчя, ніж своїми ногами, він провадив світську розмову:

– Чи плануєте поласувати індичкою?.. Тут доволі мило, в цьому спортзалі, його так прикрасили... Вам подобається викладати в нас?.. Ви танцюєте дуже прекрасно.

Фероне там не було, так само як Едді Вільямса і Вівіан Пейн, але Гаррі Каґана (правильний вибір учнів!) було аж забагато: вечірку спонсорувала ШО, а він її президент.

– Гадаю, все це якийсь дитячий садок, – зізнався він, впевнено тримаючи мене і кружачи спортзалом, – але так треба для ШО.

Коли ж діти танцювали одне з одним, вони шалено кружляли, стрибали, крутили стегнами і показували мало не акробатичні номери. Лу Мартін і Керол Бланка натхненно виконали «слоп», а Лінда і Боб – якийсь сольний танець (здається, твіст).

Того вечора я любила їх усіх, особливо Хосе Родріґеса. Він не танцював, але заплатив свої сімдесят п'ять центів за

квиток, вдягнув найкращий костюм і стояв на самоті, чекаючи нагоди поговорити. Коли йому вже настав час іти, він глибоко вдихнув, наблизився до мене і сказав:

– Я просто хотів поділитися з вами своєю думкою про англійську. Гадаю, це найкращий предмет, який у мене був. Я просто... Просто хотів, щоб ви знали.

Бувають моменти, коли я ні на що не проміняла б свою роботу.

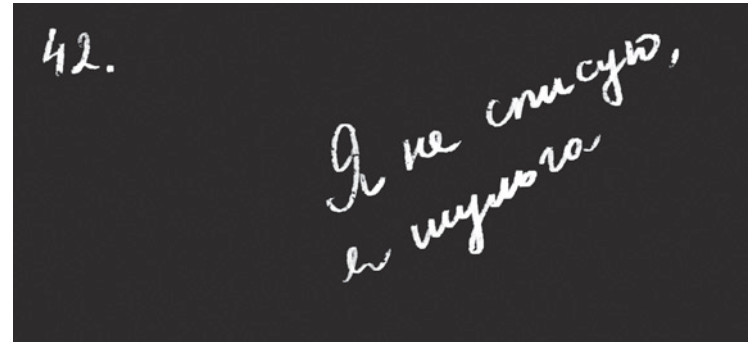
Я виснажена, але треба знайти сили для наступного тижня: взяти додому екзаменаційні роботи і перевірити за чотири вихідних Дня подяки.

Щасливого тобі Дня подяки і всього-всього від Сильвії Баррет з 304-ї.

*З любов'ю,
Сил*

P. S. Чи знала ти, що в місті Нью-Йорк більше школярів, ніж солдат у всій американській армії?

C.

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС ДЖ. МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ТЕМА: ЗИМОВІ ІСПИТИ

ЗВАЖАЮЧИ НА ЦЬОГОРІЧНУ ДАТУ СВЯТКУВАННЯ ДНЯ ПОДЯКИ, ФОРМУВАННЯ РОЗКЛАДУ ЗИМОВИХ ІСПИТІВ УСКЛАДНЮЄТЬСЯ. ВИПУСКНИХ ІСПИТІВ НЕ БУДЕ, ТОЖ РЕЗУЛЬТАТИ ЗИМОВИХ ІСПИТІВ СТАНОВИТИМУТЬ 2/3 ФІНАЛЬНОЇ ОЦІНКИ. ДОНЕСІТЬ ДО ВАШИХ УЧНІВ ВАЖЛИВІСТЬ ОДЕРЖАННЯ ЯК НАЙВИЩИХ БАЛІВ. ПІД ЧАС ІСПИТУ НЕОБХІДНИЙ УВАЖНИЙ НАГЛЯД ЗА УЧНЯМИ, ЩОБ ЗАПОБІГТИ СПОКУСІ СПИСУВАННЯ. ІНСТРУКЦІЇ З НАГЛЯДУ:

1. РОЗСТАВТЕ СТИЛЬЦІ ОДИН ЗА ОДНИМ, РІВНИМИ РЯДАМИ. ЯКЩО СТИЛЕЦЬ ВИБИВАЄТЬСЯ З РЯДУ, ЦЕ ДАЄ МОЖЛИВІСТЬ БАЧИТИ РОБОТУ УЧНЯ ПОПЕРЕДУ.
2. УЧНІ МУСЯТЬ ЗАЛИШИТИ НА ПІДЛОЗІ БІЛЯ ВХОДУ ВСІ ПІДРУЧНИКИ, ЗОШИТИ І ОСОБИСТІ РЕЧІ.

3. ПОКЛАДІТЬ ПОСЕРЕДИНИ КОЖНОГО СТОЛА СПРАВА ПО ДІАГОНАЛІ ВІД БЛАНКІВ ВІДПОВІДЕЙ АРКУШІ З ЕКЗАМЕНАЦІЙНИМИ ЗАВДАННЯМИ ТЕКСТОМ УНИЗ. КОЛИ ПРОЛУНАЄ ДЗВОНИК, ВСІ УЧНІ ПОВИННІ ОДНОЧАСНО ПЕРЕВЕРНУТИ АРКУШІ.

4. УЧНЯМ ЗА ЖОДНИХ ОБСТАВИН НЕ ДОЗВОЛЕНО ПОКИДАТИ СВОЇ МІСЦЯ. НАГЛЯДАЧ ПОВИНЕН ПІДХОДИТИ ДО НИХ, ЩОБ РОЗДАВАТИ ПАПЕРИ І ВІДПОВІДАТИ НА ПИТАННЯ.

5. НАГЛЯДАЧ НЕ ПОВИНЕН ВІДПОВІДАТИ НА ЖОДНІ ЗАПИТАННЯ.

6. ЯКЩО УЧЕНЬ ВИЯВЛЯЄ БАЖАННЯ ПІТИ ДО ВБИРАЛЬНІ, НАГЛЯДАЧ ПРОВОДЖАЄ ЙОГО ДО ДВЕРЕЙ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ АУДИТОРІЇ І ВИКЛИКАЄ КОРИДОРНОГО НАГЛЯДАЧА, ЯКИЙ ПРОВОДЖАЄ УЧНЯ ДО ВБИРАЛЬНІ І ЗАЛИШАЄТЬСЯ У ВБИРАЛЬНІ, ПОКИ УЧЕНЬ НЕ ЗАВЕРШИТЬ УСІ СВОЇ СПРАВИ. ВЧИТЕЛІ-ЧОЛОВІКИ СУПРОВОДЖУЮТЬ ХЛОПЦІВ, ЖІНКИ-ВЧИТЕЛЬКИ – ДІВЧАТ. ПОТІМ КОРИДОРНИЙ НАГЛЯДАЧ ПРОВОДЖАЄ УЧНЯ ДО ДВЕРЕЙ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ АУДИТОРІЇ І ПЕРЕДАЄ ТАМТЕШНЬОМУ НАГЛЯДАЧЕВІ.

7. НАГЛЯДАЧІ ПОВИННІ УВАЖНО СТЕЖИТИ ЗА УЧНЯМИ ВПРОДОВЖ УСЬОГО ІСПИТУ, ЗВЕРТАЮЧИ УВАГУ НА УЧНІВ, ЯКІ:

- ПЕРЕВОДЯТЬ ПОГЛЯД З ОДНОГО ПРЕДМЕТА НА ІНШИЙ
- ВОРУШАТЬ ГУБАМИ
- НЕ ПРИКРИВАЮТЬ АРКУШ ЛІВОЮ РУКОЮ
- НАХИЛЯЮТЬСЯ, ЩОБ ЗАШНУРУВАТИ ВЗУТТЯ АБО ПІДНЯТИ ПРЕДМЕТ, ЯКИЙ УПАВ
- НАДТО ГУЧНО СЯКАЮТЬСЯ, ПОЗІХАЮТЬ АБО ЧХАЮТЬ
- ТЯГНУТЬСЯ ДО КИШЕНІ
- ЗМИНАЮТЬ ЧЕРНЕТКУ В КУЛЬКУ
- НАДТО ДАЛЕКО ВИТЯГУЮТЬ НОГИ
- РОЗДИВЛЯЮТЬСЯ СВОЇ НІГТИ АБО ДОЛОНІ

ДОВЕДІТЬ ДО ВІДОМА УЧНІВ ВАЖЛИВІСТЬ ВИСОКИХ ЕТИЧНИХ СТАНДАРТІВ: СПИСУЮЧИ, ВОНИ ОБМАНЮТЬ ЛИШЕ СЕБЕ. ЯКЩО УЧНЯ ЛОВЛЯТЬ НА СПИСУВАННІ, НАГЛЯДАЧЕВІ ОГОЛОШУЄТЬСЯ ДОГАНА ЗА НЕДБАЛІСТЬ.

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 304
КОМУ: 508

Люба Беа!

Щойно одержала розпорядження щодо нагляду під час іспитів. Там наголошено на важливості оцінок і протидії списуванню. Як це поєднати? Я попросила учнів написати, як вони ставляться до оцінок та іспитів. Дуже хочеться прочитати, що вони скажуть. Що ж до списування, мені здається, що, побачивши яструбину пильність наглядача, вони захочуть його обдурити, навіть якщо спершу не мали наміру списувати. Чи намагався хтось просто покладатися на їхню чесність? Інтуїція підказує: якщо дати зрозуміти, що їм довіряють, вони старатимуться виправдати цю довіру.

Мене призначили наглядачкою в трьох аудиторіях – слава Богу, що не в коридорі!

Що робити, якщо учень *не* прикриває аркуш лівою рукою, та й аркуш лежить *не* в правому кутку стола?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Тут лишається хіба що вбитися чи вбити його.

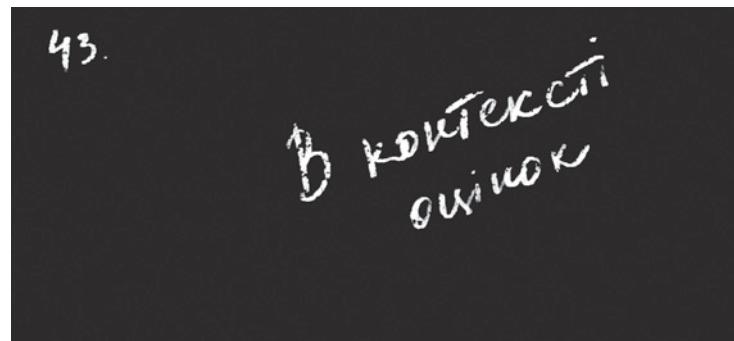
Якщо покладатися на їхню чесність, це тут нізащо не спрацює – надто велике значення має Всемогутня Оцінка, від якої залежить можливість вступу до університету. Через оцінки – і тиск батьків, і нервові зриви у старшокласників. Це щодо дітей, які гарно навчаються; а двічники списують заради спортивного інтересу. Це така собі бравада, підтвердження власної винахідливості чи статусу в класі. Не намагатися списати нудно.

Однак тенденція змінюється: вони списують уже не по одинці, а в групах і командах. Ось деякі виправдання, коли їх ловлять: альтруїзм, азарт, незрозуміння правил, а також «Я не списую, я шульга!»

Учні тиснуть на вчителя: «Вам шкода мені десять балів додати?», «Чому ви мене завалили? Я ж взагалі нічо не зробив!» Звісно, в такому разі треба відповідати: «Саме так».

Поділіться, будь ласка, відкриттями, які зробите, прочитавши їхні міркування. Ви смілива дівчина. Приречені на смерть вітають вас!

Беа

В контексті оцінок можна або покращитися, або впасти. Оцінки бувають справедливі і несправедливі залежно від того, як учень відповідає на питання вчителя, і від того, чи запитує вчитель те, на що учень може відповісти.

Гаррі Каган

(Правильний вибір учнів!)

Прохідний бал має бути «50», а не «65». Мені самому байдуже, але шкода моїх «старих».

Ч. Роббінс

1. З одного боку оцінки хороші для вчительки. Вони показують, наскільки учень її слухає.

2. З іншого боку оцінки погані для учня. Якщо він не дуже добре пише контрольну.

Підліток

Через оцінки не можна не списувати.

Постійно списую

Вчителі надто скупі на оцінки і виставляють їх нечесно. У запитаннях багато упереджень і контрольні надто важкі.

Вельмишановний Едвард Вільямс

Скасуйте їх. Зрештою, нам не потрібні оцінки, щоб спілкуватися.

Лінда Розен

Оцінки важливі, тому що для університетів і роботи вони хочуть твій середній бал, а середній бал по предметі складається з оцінок і середня оцінка за півріччя складається з середніх оцінок по всіх предметах, а вони хочуть середній бал за всі півріччя.

Навчений

Е. В. списує у Ф. А. французьку, а ще Л. М. і Л. Р. Інші теж!

Вгадайте хто

Іноді я роблю домашнє завдання, а вчитель взагалі не ставить оцінок, або я відповідаю в класі, а це не враховується. Марнування мого часу. Ніби я вчу щось не те.

Справжній учень

Чому не розкидати іспити по різних днях, щоб нам не треба було вчити кілька предметів за одну ніч, бо це ж безглуздо?

Відсталий

Я думаю, не можна щоб на оцінку впливало, коли маєш задовгий язик чи клеїш дурня. Вчитель може тебе ненавидіти, з рештою він людина, га-га! І він може поставити нуль за поведінку. Нуль за балаканину може потягнути вниз весь середній бал! Але це все одно не має значення, всіх переводять в наступний клас. Рано чи пізно!

Лу Мартін

Я торік здав двом різним вчителям англійської один і той самий твір про книжку. Один поставив мені 91, інший 72 – за один і той самий твір. Що ви про це скажете?

Я думаю, треба оцінювати обговорення в класі, а не контрольні, бо усно ти можеш сказати те що думаєш насправді, а не те, що вони хочуть почути.

Керол Бланка

Оцінки заохочують нас списувати, але я сам не списую.

Чесний Лінкольн

Або проходиш або ні, третього варіанту нема.

Нуль

Найкращі оцінки ставлять тим хто списує і заучкам. Оцінки залежать від того, що ти зубрив, а не від того що знаєш насправді. Якщо визубрити все до контрольної, можна

отримати високий бал, але наступного дня все забудеш. Це не освіта. Я пропоную, щоб наприкінці півріччя нам лише ставили «Добре» чи «Погано». Або може взагалі нічого.

Френк Аллен

Я одержую низькі оцінки через те, що вчителі викликають мене, коли я одного разу не підготуюся, а щоразу коли готуюся, ніколи не викликають.

Обридло

На іспитах більше видно відповіді, ніж люде

М.р. Х

Вчителі проводять контрольні, щоб зігнати злість і помститися. Чи просто щоб всі тихо сиділи. (Це *останій* раз коли я пишу вам відповідь!)

Оцінки треба ставити за роботу в класі, а не за контрольні, коли ти весь на нервах. Коли я відповідаю на уроці (англійської), і мене слухає вчителька, мені додається сміливості, щоб говорити.

Хосе Родрігес

Я використовую в житті 10% або й менше того, що я тут вчу.
Лажя.

Вибуваючий

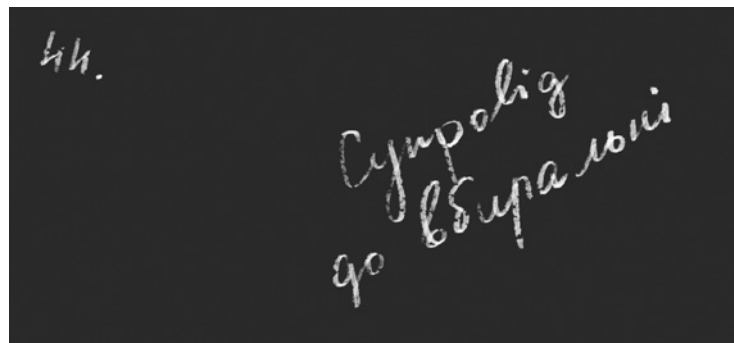
«Махлювати» римується з «викладати»!!!

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС ДЖ. МАКГЕЙБ, З. АДМ.
КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ПРОХАННЯ ПІДГОТУВАТИ І ЗДАТИ КРИВУ УСПІШНОСТІ НА ОСНОВІ ОЦІНОК ЗА ПІВРІЧЧЯ ПО ВСІХ ВАШИХ КЛАСАХ. ЯКЩО КРИВА УСПІШНОСТІ КЛАСУ НИЖЧА ДОПУСТИМОГО РІВНЯ, ДОВЕДЕТЬСЯ ВИНЕСТИ НА ОБГОВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ. ВЧИТЕЛІВ ІЗ НАЙБІЛЬШОЮ КІЛЬКІСТЮ УЧНІВ З ПРОХІДНИМИ БАЛАМИ БУДЕ ВІДЗНАЧЕНО.

ДЖ. МАКГ.

Сер. 25 лист.

Люба Еллен!

Схоже, мене можуть звільнити, бо не зуміла організувати для Джо Фероне супровід до вбиральні.

Знаю, це здається безглуздя – бо це справді безглуздя. Але розповім докладно. Це трапилося сьогодні вранці під час іспиту. Зимові іспити – це насправді підсумкові іспити, просто їх проводять у листопаді, напрочуд помпезно і офіційно. Підручники на підлозі біля входу, парти розставлені рівними рядами, а діти: «Списувати можна?», «Скажіть відповідь на друге питання!», «Нечесно! Ми цього не проходили!», «Як ми повинні на це відповідати?» Метушня: збирання грошей на кошики до Дня подяки. Знову метушня: конверти з білетами принесли не до тієї аудиторії. І знову метушня: розбираються, хто з наглядців де чергує. І звична вже метушня через плутанину із дзвониками. Нарешті стає тихо, лише ручки шкрябають папір і хтось човгає ногами.

Аж тут проблема: Фероне треба вийти. Я проводжаю його до вхідних дверей – але коридорного наглядача не видно, а відпускати хлопця самого не можна. Що робити? Чекати він не може. Ми стоїмо на порозі, міряючи одне одного поглядами. Складна ситуація. Може, це мій шанс завювати його довіру. Я пошепки (щоб не відволікати інших) дозволяю йому піти самому. Само собою ясно, що на його совісті – скористатися вбиральнею лише за призначенням, а не для того, щоб порадитися там із кимось, почитати відповіді, які, можливо, хтось сховав там для нього, і навіть не для того, щоб перекурити. Він іде, а я повертаюся на свій пункт спостереження біля задньої стіни класу (щоб діти не бачили, *на кого саме я дивлюся*, – ідея ЗАДа!) А за кілька хвилин він власною персоною стоїть на порозі, аж білий від гніву, а поряд Фероне. Коротка перепалка. Двоє ворогів зішлись в битві за Фероне. Сутичка, втім, відбувається майже пошепки: на нас дивляться.

МакГ.: Що це означає?

Я: Що саме?

МакГ.: Ви дозволили йому вийти *без супроводу*?

Я: Він мусив вийти.

МакГ.: *Без супроводу*?

Я: В коридорі не було наглядача.

МакГ.: Ви мали б його дочекатися.

Я: Ситуація не дозволяла чекати.

МакГ.: Ви розумієте, що його результати іспиту можуть визнати недійсними?

Я: Чому?

МакГ.: Він міг подивитися відповіді!

Я: Не думаю. Він дав мені слово не робити цього.

МакГ.: Він дав вам *слово*?

Я: Так.

МакГ.: І ви йому повірили?

Я: Так, я йому вірю.

МакГ.: Повертайтеся на своє місце, юначе. Міс Баррет, зараз невдалі час і місце, щоб пояснювати вам складність вашої ситуації. Ви мали чіткі інструкції і порушили їх. Ми з вами ще поговоримо, а поки що покладіть його екзаменаційну роботу окремо, коли він допише. Результат його іспиту може безпосередньо позначитися на вас. Ви це розумієте?

Я: Гадаю, що так.

МакГ.: Дівчино! Друга в третьому ряду! Дивіться у свою роботу.

І ЗАД виходить.

Ми з Фероне обмінюємося поглядами. Його обличчя не виказує жодних емоцій. Чи завалить він іспит, щоб захистити мене? Він дуже розумний і отримує незадовільні оцінки лише тому, що сам не прагне більшого.

Раптом він перетворився на моральну дилему, від якої залежить моя доля. Через цей випадок із вбиральнею відбулося зіткнення цінностей – моїх і МакГейба. Все, у що я вірю, проти всього дріб'язкового, офіційного і рутинного у шкільній системі, всього, що принижує гідність моєї професії, а отже, і моїх учнів. Моє прагнення вчити – проти бюрократії, нічого не вартих дрібниць і марнування часу.

Мабуть, я втрачаю почуття гумору – тут його важко зберегти. Однак я ще достатньо нова в цій системі, щоб не приймати її абсурдність як належне. Якби не заступали шлях всілякі макгейби, гадаю, я посунула б декілька гір.

Зараз, впродовж чотирьох вихідних на День подяки, я повинна перевірити 201 роботу. Кожна складається з п'яти частин і містить по два твори.

Триматиму тебе в курсі справи Баррет, Фероне, МакГейба і Вбиральні, а ти поки що пиши мені про зовнішній світ.

З любов'ю,

Сил

P. S. Чи знала ти, що згідно статистики Державної ради вчителів англійської, потрібно від шести до десяти хвилин, щоб оцінити один твір, а навантаження вчителів у місті – від 150 до 200 учнів у кожному півріччі?

C.

$$\begin{array}{r} \times 201 \\ \times 6 \text{ хв.} \\ \hline 1206 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 20+ \\ 60 \overline{) 1206} \\ \underline{120} \\ 6 \end{array}$$

20+ щоб оцінити один твір

ПРИЙМАЛЬНЯ ДИРЕКТОРА

СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ ІМЕНІ КАЛВІНА КУЛІДЖА

Копії: містерові МакГейбу
докторові Бестеру

Шановна міс Баррет!

Мені стало відомо, що внаслідок вашої неорганізованості під час нагляду за проведенням іспиту одного з ваших учнів підозрюють у списуванні. Це може деморалізувати і розбестити колектив наших учнів, які завжди й постійно підтримували наші високі стандарти моральної та етичної стійкості.

МАКСВЕЛ КЛАРК,
ДИРЕКТОР

* * *

Шановна міс Баррет,

Будь ласка, принесіть у мій кабінет екзаменаційну роботу Джозефа Фероне, щойно перевірите її. Наскільки я розумію, впродовж минулого року він одержував незадовільні оцінки з мови та літератури.

Семюел Бестер,
завідувач

методичного відділу мови та літератури

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Люба Беа!

Я перевірила роботу Фероне – у нього 89%.
Як ви гадаєте, мене віддадуть під трибунал?

Сил

Я бачив учителів, які божеволіли, тому що забагато вчили, а з вами не так. Як вам це вдалося? Вас треба поставити на пьєдестал.

Сором'язливий Ніхто

Моя пропозиція: зкинути містера МакГейба, і щоб ви з містером Грейсоном разом правили школою. Тоді тут настане чудове життя.

М_{р.}Х

(Я провалив іспити, тому що не зрозумів питань.)

Так їм і треба (побитий посуд), і як ми розгромили всю ідальню, і якщо ставитися до нас як до зеків, вони знову отримають своє. Я попереджаю, що пишу останій раз.

Спершу я думав, що не переживу, якщо англійську знову буде вести баба, але я тут і завдячую цим лише вам.

Расті

Негусто з результатами. Мені б 80.

55

Я пропоную 1. Щоб було більше відважних вчителів.

А. Щоб відстоювали нас.

1. Як ви відстоювали Джо Ф.

2. І щоб давали відсіч Мак Гейбу.

3. Характер – Чудовий і без страху.

4. І гарні блакитні очі.

Підліток

Я вже подав скаргу що до своєї оцінки за іспит. Який сенс інтеграції, якщо оцінки все одно низькі?

Вельмишановний Едвард Вільямс

Ніколи не бачила вчителя, якому не все одно, але ви справді така. Не покидайте нас. Я хотіла б навчатися у вас до випуску.

Керол Бланка

Все одно лажа.

Я хотів би перейти від книжок про війну, як «Шейкспір» до «танців» у спортзалі, але не мав нагоди «потанцювати» з вами. Може «іншим разом».

Ч. Роббінс

Ви за мій іспит забагато балів зняли за орф. і грам. і пункт. і лекс. Коли ви були в моєму віці, вам би не хотілося, щоб з вами таке сталося.

Нуль

Мені подобається, як щиро ви з нами розмовляєте, і мені подобаються ваші методи викладання і одягання. Я люблю вашу доброту і всю вашу особистість. А ще я просто люблю вас, бо ви це ви. Розповідайте нам більше про себе, як того разу, коли ви говорили про університет. Тоді ви одразу стаєте дуже людяною, і ми можемо стати більше схожими на вас (я ношу вже 15-й розмір). Вдома я почуваюся жальогідно, а на англійській навпаки. Тому в мене з'явилася нова мета стати вчителькою англійської. Ви могли б розповісти мені, як готували себе до цієї професії?

*Ваша подруга,
Вівіан Пейн*

У вас одне з найкращих почуттів гумору в моєму житті. Ви робите уроки сміховинними.

Третій ряд

Мені не подобається, як ви вдягаєтеся. Надто яскраво для вчительки. Треба скромніше. І оцінки низькі ставите.

Ваш ~~вог~~ ворог

Мені подобаються ваші уроки англійської, тому що ви навчаєте такої англійської, яку я можу застосувати в житті і стати кимось. Ви так облаштували свою англійську, що вона здається цікавішою, і вона з вигляду не як англійська, хоча це англійська. Ви робите приемними речі, які я не люблю, наприклад читання. Ви викладаєте саме так як треба і послідовно, не надто швидко і не надто повільно. І ви завжди маєте час вислухати. Можна і далі навчатися у вас?

Хосе Родрігес

Я знаю, хто списував на іспитах і їм нічого за це не було, і ще декому.

Вгадайте хто

Що я не роблю, матір все одно задовбує.

Байда

Я не у вашому класі, але може сходимо на побачення? Я дуже приемле компанія. Середній на зріст, із темними

зелено-карими очима, повненькими щоками, і трохи огрядний в поясі. Гадаю, ви вже знаєте хто я!

Перехожий

Іспити з англійської були неймовірно цікавими, але водночас такими складними, що мені було важко виконати їх на звичному для мене високому рівні. Тому я хотів би подякувати вам за те, що ви надали мені можливість підвищити бал, здавши виклад прочитаної книжки. Сподіваюся, він вам сподобається.

Гаррі Каган

(Правильний вибір учнів!)

Я не кажу, що домашнього завдання надто багато, але і не мало. Але для вас я робив би навіть вдвічі більше.

Френк Аллен

Я збирався кинути школу, але передумав. Жоден вчитель ніколи не давав мені шанс, як ви, коли сказали, що я можу виправити свої лискучі (га-га!) оцінки, здавши відгук на прочитану книжку, і я так і зроблю!

Лу Мартін

Вперше я радію, що завалив предмет, бо дивився на вас.

Мало додаткових баллів за помиту дошку!

Обридло

Виходьте за мене!

ЧАСТИНА
ДЕСЯТА

Шановна міс Баррет!

Насилаю відгук на прочитану книжку, який я написав, щоб підвищити свій бал. Сподіваюся, ви його підвищите, бо мені треба, щоб він підвищився. Раніше у мене завжди були дуже високі оцінки з англійської.

Гаррі Каган

(Правильний вибір учнів!)

Мое читацьке життя

Мое читацьке життя доволі насичене і значно багатше, ніж у пересічного учня. Я залюбки долучаюся до багатьох видів великої літератури, художньої, науково-популярної та іншої. Праці містера Гемінгвея створили в мене дуже сприятливе враження про містера Гемінгвея як письменника. Я би кожному його порадив. Автор, який залишив мене байдужим, це був містер Фолкнер. Я від нього не отримав жодного задоволення. Ще одна книжка, яка мені не дуже сподобалася,

це «Війна і мир» містера Толстого. Там дуже довго читати, і забагато героїв зі схожими іменами. Я прочитав ще чимало інших художніх романів, які тут не згадуватиму. Я вважаю читання одним з найкорисніших своїх хобі.

* * *

Міс Баррет, ви казали, що можна опустити у вашу поштову скриньку звіт про книжки з позакласного читання і отримати додаткові бали – а мені дуже треба додаткові бали, тому що іспити і я багато кривлявся. Прошу, поставте! Га-га, це жарт! Але мені кожен маленький бал цінний.

Лу Мартін

Три важливі міфи

Лу Мартін

1. Жили колись хлопець і дівчина, але їхні родини постійно сварилися, тому звісно ці двоє людських дітей почали зустрічатися нишком. Одного разу прийшов лев, з якого текла кров. Вона втекла і залишила шарф! Лев трохи погрався з ним і пішов. Хлопець повернувся побачив кривавий шарф, який дав йому зрозуміти, що її вбили. Він так пошкодував, що взяв ніж і забрав у себе життя! Дівчина побачила, що її хлопець мертвий і вирішила само вбитися! 2 родини побачивши своїх мертвих дітей зрозуміли, які вони дурні,

і подружилися, засвоївши страшенний урок. Такий самий конфлікт виникає у Шейкспіра.

2. Фігмаліон був міфом, який був скульптурою. Він був із таких чоловіків, які не дуже люблять жінок, але ця історія змінила його. Одного дня він зробив статую своєї майбутньої дружини, вклав у неї все точно так як він хотів, а коли закінчив, то захотів одружитися з нею, але оскільки вона не була жива, йому це не дуже вдалося б. Що ж робити? Звісно, молитися, і він молився Б...ні кохання, яка її оживила! Звідси походить «Моя прекрасна леді» та інші.

3. Адоніс був красивим хлопцем з Малазії, а Венера була Б...нею кохання. Вона проводить з ним весь свій час, займаючись полюванням, риболовлю та іншими видами спорту. Всілякими чоловічими заняттями! Одного дня, коли Адоніс пішов на полювання, його вбив дикий кнур, і всі Боги жаліли Венеру так сильно, що дозволили йому піднятися з мертвих, щоб іноді бути її чоловіком. Під час тих місяців коли він приходить, ми кажемо, що це Весна.

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 508
КОМУ: 304

Люба Сил!

Ласкаво прошу знову до нас! Вчора за вами дуже сумували! І Пол, який постійно повторював написані для вас вірші. І ваш Джо Фероне, який тинявся, мов неживий, по коридорах і біля школи, аж поки не закінчився день. І МакГейб, якого викликала сидіти на ваших уроках доведена до розпачу вчителька-замісниця. І ваші учні. І я, звісно ж.

Як ви? Безумні плітки стверджують, що ви:

1. Втекли.
2. Зникли під купою писанини.
3. Пішли в кіно *на денний сеанс!* Що з цього правда?

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 304
КОМУ: 508

Люба Беа!

Якщо можна вибирати, то хай буде третій варіант.

Насправді ж я вчора була у Віллоудейлі на співбесіді щодо нової роботи (з лютого). Зараз ця можливість здається дуже спокусливою.

Я повернулася і бачу, що мені нарешті полагодили двєрі: вони відчиняються і зачиняються. Натомість зламано два стільці. Рівновага! Ми проstavляємо СХ в ОПУ справа чи зліва від синьої лінії?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 508
КОМУ: 304

Люба Сил!

Тьху на той Віллоудейл!

Хіба ви не знаєте, як потрібні тут? Моя мережа інформаторів стверджує, що коли ваші діти знову побачили вас у класі, то влаштували овацію.

Що ж до стислої характеристики, її потрібно писати *справа* від синьої лінії. Варто пам'ятати рішення жовтневої наради. Я знайшла у своєму журналі хлопця, якому не можу ані СХ написати, ані оцінку поставити, бо ніколи в житті його не бачила! З самого початку навчального року він просиджує всі уроки англійської в приймальні, відбуваючи якесь покарання, – ніхто не може пригадати, за що саме!

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 304
КОМУ: 508

Люба Беа!

У мене проблема з характеристиками для *присутніх*. Якби ж я могла щось написати чесно, наприклад: «Підлабузник, чванькуватий паскуда. Пхає носа у всі шкільні справи. Далеко піде». Або: «Навіщо їй тут колупатися у французьких дієсловах? Видайте її заміж чимшвидше!» Або: «Давайте хоча б йому не брехати про рівні можливості для всіх!»

Натомість, як і всі ми, я мушу писати:
«Лідерський потенціал»
«Працює в міру своїх можливостей»
«Має докласти більше зусиль».

У Віллоудейлі щонайменше одна перевага: там немає МакГейба. Ви одержали його нову директиву про «нюхання клею, що набуло характеру епідемії»? А як щодо Седі Фінч, яка аж казиться, щоб вчителі не пробивали одне одному картки?

Там я принаймні викладатиму *англійську*!

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 508
КОМУ: 304

Люба Сил!

В університетах теж макгейби і фінч. Добре там, де нас нема. Навіть у приватних або так званих «кращих» державних школах багато своїх проблем: там і батьки, яким треба, щоб діти вступили у Лігу плюща, і забаганки шкільної ради, і соціальна нерівність. Співвідношення кмітливих і не дуже дітей скрізь приблизно однакове, але приїжджаючи до школи на власних авто, вони – і їхні батьки – часто зверхньо дивляться на те, що вчитель бідніший або нижчий за статусом.

Крім того, якщо ви підете, з ким я в цій школі обмінюватимуся записочками, стоячи на нудному чергуванні у вестибюлі?

Та й взагалі, ви наша активістка, берегиня, речниця і борчиня.

А ще у вас дуже гарний сміх – такий, який і має бути в учительки.

І я це пишу не для того, щоб підвищити собі бал.
Лишайтеся!

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Дякую за ці добрі слова – вони мені дуже потрібні.

Можливо, рішення навіть не від мене залежатиме. Я вже стільки разів проштрафилася, що, мабуть, Кларк оцінить мою роботу як незадовільну. Що я пропустила вчора?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Не переймайтеся власною оцінкою за півріччя. «Оцінювання директором загальної придатності вчителя» – це

просто словеса, а насправді йдеться лише про одне: «Чи вона не звихнулася?» А ви, хоч там як, при здоровому глузді.

Як ви знаєте, ви пропустили грудневу нараду, на якій всі нагальні питання відклали за браком часу і на якій:

Сформовано два нові комітети.

Вирішили на зібраннях співати народних пісень замість гімнів.

МакГейб рішуче виступив проти вандалізму, нецензурних лайок, запізнь, куріння та концерту.

Я це знаю, бо мусила вести протокол.

Пол цілу годину писав вам вірші.

Це я знаю, бо ми сиділи поряд.

Ви йому пробачили?

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Люба Беа!

Тут нема що пробачати. Сам він цілковито переконаний у власній невинності.

Висловлюючись мовою ОПУ, він «докладає великих зусиль» і кидає наживки мені в поштову скриньку:

Питання мушу я обміркувати:

Прихилишся до мене ти, якщо тверезим стати?

Вчитель фізкультури щойно звернувся до мене щодо Еліс Блейк. Схоже, лише сьогодні вони завдали собі клопоту поіменного переклику учнів. І здається, досі ніхто не викреслив її з журналів.

Я підтримую зв'язок з її матір'ю. Еліс перевели до іншої лікарні, вона мучиться від болю і досі не хоче бачити нікого зі школи.

Що це за метушня навколо «Вчителя на один день»?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Це день, коли учні можуть нам відплатити. Традиційна передріздвяна традиція. Це нагода для кількох відповідальних старшокласників очолити школу на один день. Президент ШО стає директором, а обрані старшокласники готуються до проведення уроків у молодших класах. Приголомшує.

Однак із року в рік трапляються всілякі перетасовки і зміни, і все стає дедалі безладнішим і безглуздішим. Я не бачу нічого смішного, коли вчителі, перевдягнені дітьми, стрибають по сцені, але на підтримку цього виступає потужна партія. Кажуть, що це «світла сторона освіти».

Безумовно, у Віллоудейлі вам нічого подібного не покажуть! Що трапилося? Вам немовби все трохи набридло.

Беа

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 304

КОМУ: 508

Люба Беа!

«Трохи» – не те слово.

Колись я проводила урок про те, що «Людина має пориватись якнайвище, / а інак навіщо й небо?» Зараз я вже не впевнена, що це так. Що вище я пориваюся, то безславніше падаю.

Як вам вдається вистояти?

Сил

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Погляньте на янголятко, яке принесе цю записку. Придивіться уважно. Ви колись бачили приємнішу усмішку?

А з якою гідністю вона тримається! Її щойно прийняли в організацію відмінників, а торік вона збиралася кинути школу.

Пройдіться коридорами. Постійте біля дверей, послушайте. За одними розбирають грецьку трагедію, за іншими товчуть відмінки. Ще за іншими хором повторюють французькі дієслова. Далі обговорюють розчищення неблагополучних районів. А ще за іншими дверима тиша: контрольна з математики.

Попри все безглуздя, марнування часу, відсталість, попри всі проблеми і розпач учителів та учнів, тут відбувається дещо захопливе. В усіх класах на всіх поверхах одночасно навчається молодь. Так чи інакше, попри всі збочення, освіта робить свою справу.

Ось так мені вдається вистояти.

І вам також.

Зустріньмося о третій. Якщо ви завалені роботою, бодай пройдемося разом до метро.

Беа

Пт., 11 грудня

Люба Еллен!

Я дуже сміялася, читаючи твій опис чоловікових родичів та поморщеної індички. Мені *треба* було посміятися.

Я б залюбки прийняла твоє запрошення приїхати на різдвяні канікули, але не зможу. І до мами теж не поїду. Вона в листах перемкнулася: надсилає вирізки про весілля. Ні, проблема не у «витратах на квиток», як ти делікатно сформулювала. Я заощадила купу грошей на обідах, бо не можу пробудити в собі апетит о 10:17. Просто мушу перевірити купу творів, заповнити звіти і СХ, а одразу після канікул виставити фінальні оцінки, «щоб полегшити ведення документації», хоча далі лишається ще місяць навчання.

Інші вчителі, енергійніші або досвідченіші, примудряються використати цей час на себе. Дехто (на максимальній зарплатні?) навіть в круїзи їздить!

Що ж до мене, я розгублена. Як оцінити кожного з 201 учня в балах, коли йдеться про такий предмет, як англійська. На

що орієнтуватися? Середній бал за контрольні? «Активність у класі»? Старанність? Відвідування? Природна кмітливість? Пам'ять? Емоційні проблеми? Читання, до якого привчили їх батьки?

Про Генріетту і випадок у читальному залі: вона повернулася і з подвійним запалом ломиться крізь класиків, вигадуючи способи, як то кажуть, адаптувати їх до рівня учнів. Її найновіший винахід: перетворювати визначні поезії на заголовки у жовтій пресі. Я б не повірила, якби не побачила у двох своїх учнів на виховній годині:

ВЕРШНИК ОПІВНОЧІ ПОПЕРЕДЖАЄ ПРО ВОРОГА

МОРЕПЛАВЦЯ ЗВИНУВАЧУЮТЬ У ВБИВСТВІ ПТАХА

ДРУЖИНА ЗІЗНАЄТЬСЯ У ВСЬОМУ У ПОРТУГАЛЬСЬКИХ ЛЮБОВНИХ ЛИСТАХ

ЧОЛОВІК СТВЕРДЖУЄ, ЩО РОЗМОВЛЯВ ІЗ ВОРОНОМ

Ти запитуєш про Фероне та інцидент із вбиральнею. Все минулося спокійно. Він не провалився і не списував. До речі, в нього 89. Ми з Бестером уважно передивилися його роботу в день іспиту, а МакГейб — після Дня подяки. Немає жодного доказу, що він повівся нечесно. Перед ним — і переді мною — ніхто не вибачився.

Але хлопець погодився зустрітись зі мною після школи. Він прийде наступного тижня. Не знаю, чому для мене це так важливо. З іншими я поки що мало чого досягнула.

Мені не вдалося змінити переконання Едді Вільямса, що світ білих проти нього, хоч би скільки доказів і аргументів я наводила. Він знає краще. Він це завжди знав.

І я аж ніяк не можу змінити Гаррі Кагана або пробитися крізь оболонку політикана-підлабузника до схованого під нею хлопця. А може, там і немає нікого.

Для Лу Мартіна я теж мало зробила. Він не може відмовитися від кривляння, бо надто потребує уваги.

Перемог у мене небагато: Хосе Родрігес, який дізнався, що він чогось вартий; Вівіан Пейн, яка виявила, що гарна, і ще декілька учнів, які розібралися, де ставити коми і двокрапки. Мені здається, що всі вони, як і я, шукають способу встановити контакт і спілкуватися, і щоб їх любили.

— Здоров, тічерко, ви повернулися? — привітав мене один із моїх учнів.

— Я не «тічерка», а вчителька. І маю ім'я. Тобі сподобалося б, якби я тобі сказала «Здоров, пацику»?

— Це норм.

— Чому?

— Це означає, що ви в темі.

Я хочу бути «в темі», але їм потрібні конкретні докази. Як ті, що дає Ґрейсон.

Майже випадково (діти запряглися тримати все в секреті), я розгадала таємницю Ґрейсона.

Здається, він одноосібно влаштував у підвалі безкоштовну їдальню, кредитну касу, лікарню, нічліжку та центр зайнятості.

Поки ми всі креслили таблиці і писали стислі характеристики, він годував дітей бутербродами, позичав їм гроші,

знаходив для них підробіток після школи чи сам давав роботу. Він тримав їх подалі від вулиці і «ширки», а іноді незаконно дозволяв переночувати в підвалі тим, кому тимчасово не було де жити.

Фероне та інші хлопці одержували від нього не педагогічну балаканину, не вказівки та приписи, засідання та співбесіди, прохання і погрози. Жодних слів, лише дії, прості, швидкі і реальні: їжа, гроші, робота.

Мушу зізнатися, що на мить відчула розпач: що матеріального пропоную їм я?

Може, у Віллоудейлі буде легше.

Просто неймовірно, що і Віллоудейл, і середня школа імені Калвіна Куліджа – навчальні заклади! Різниця разюча. Я в невимушеній атмосфері чаювала із завідувачем кафедри англійської. Бачила, як співробітники сидять у кабінетах і зонах відпочинку, неквапно п'ють чай, читають, курять. За великими вікнами затишно похитувалося гілля голих дерев. (Одна з моїх учениць колись писала, що мріє про школу, в якій у вікнах виднітимуться дерева!) Старі шкіряні крісла, книжкові стелажі вздовж стін, атмосфера спокійної розслабленості, сміх вихованих людей.

Хоч би які напруження, інтриги чи махінації заради посади існували в цьому місці – а я знаю, що без них не обійтися, – мені, як леді і дослідниці Чосера, не показали їх, а лише дали зрозуміти, що страшенно мені раді. Якщо дійдемо згоди, я тричі на тиждень проводитиму по три заняття. Інші два дні відведені для індивідуальних консультацій. Групи маленькі. Мені доведеться перевіряти твори першокурсників (завідувач вибачливо знизав плечима), але я матиму

помічника для виставлення оцінок за контрольні. Від мене нічого не вимагатимуть – лише навчати. Я можу навіть вести семінар по Чосеру. І вони, звісно ж, зроблять все можливе, щоб створити мені умови для завершення дисертації, яка «дає можливість стрімко піднятися академічною драбиною».

Я сиділа там – Сильвія Баррет з 304-ї – вільно говорила своєю мовою, відчувала гідність своєї професії і, як Хосе Родрігес, знала, що чогось варта.

Так, так, я схильна все ідеалізувати. Пол мені постійно це каже. Але людина, зацікавлена у викладанні, ближча до Віллоудейла, а не до Калвіна Куліджа, хіба ні?

Беа гадає, що ні. Часом мені здається, що вона має рацію.

Коли я повернулася до своїх учнів (мене лише день не було), здавалося, вони щиро зраділи. Однак я підозрюю, що вони так само раділи своїм знущанням із вчительки, яка мене замінювала. Схоже, вона прийшла з геть розшарпаними нервами і одразу збилася на крик, бо напередодні в іншій школі якийсь хлопець погрожував їй ножом.

– Ми влаштували їй нервовий зрив, – похвалився мені Лу.

А Пол присвятив мені нові поезії, спародіювавши «Елегію» Грея. Ось початок:

*Дзвінок віщує новий день й негоду.
По кому подзвін, не питай! Шкільною
Безумною юрбою вкриті сходи.
Несе цей подзвін лихо нам з тобою!*

Він так і не полишив надії звабити мене віршами.

І спроб опублікувати свій екзотичний рукопис. Новий видавець зацікавився, і Пол чекає звістки, щоб утекти. А поки, щоб згаяти час, він пише сценарій щорічного концерту, який ставлять за тиждень до Різдва. Не дочекаюся, коли вже побачу Мері Льюїс у білих гольфах.

І коли мені напишуть з Віллоудейла.

І коли я покину школу.

Але чи справді я цього чекаю?

Я виснажена. Розрадь мене листами про різдвяну ялинку і домашнє вогнище.

З любов'ю,

Сил

P. S. Чи знала ти, що за статистикою в Нью-Йорку щодня відбувається один напад учнів на вчителів?

С.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ДО РІЗДВА ЛИШАЄТЬСЯ ТИЖДЕНЬ, ВЕСЕЛИЙ І РАДІСНИЙ НАСТРІЙ СВЯТА ОПОВИВАЄ НАШ КОЛЕКТИВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ. ЗАВТРА ВІДБУДЕТЬСЯ ЩОРІЧНИЙ КОНЦЕРТ «ГІЛБЕРТ І САЛЛІВАН ШКОЛИ КАЛВІНА КУЛІДЖА» – КУЛЬМІНАЦІЯ НАШОГО ТРАДИЦІЙНОГО «ВЧИТЕЛЯ НА ОДИН ДЕНЬ». Я СПОДІВАЮСЯ І ВІРЮ, ЩО І УЧАСНИКИ, І ТІ, ХТО НЕ ВІЗЬМЕ УЧАСТІ, НАЛЕЖНИМ ЧИНОМ ДОЛУЧАТЬСЯ ДО ДУХУ РАДОСТІ І СВІТЛОЇ СТОРОНИ ОСВІТИ.

Я ВІТАЮ ЦЮ НАГОДУ ЗВЕРНУТИСЯ ДО КОЖНОГО З ВАС ЗІ ЩИРИМИ І СЕРДЕЧНИМИ ПОБАЖАННЯМИ ВЕСЕЛОГО РІЗДВА І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ.

МАКСВЕЛ КЛАРК,
ДИРЕКТОР

* * *

КОМУ: ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВУ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ ІМЕ-
НІ КАЛВІНА КУЛІДЖА

ШАНОВНІ ВЧИТЕЛІ!

ЯКЩО ВИ ХОТІЛИ Б ПІДЗАРОБИТИ ВПРОДОВЖ РІЗДВЯНИХ
КАНИКУЛ, МИ В НАШОМУ АГЕНТСТВІ ДОСІ МАЄМО КІЛЬКА
ВАКАНСІЙ: РЕПЕТИТОР, ПРОДАВЕЦЬ, ПІДПISУВАЧ АДРЕС
НА КОНВЕРТАХ З РІЗДВЯНИМИ ПРИВІТАННЯМИ. ПРОХАННЯ
УВАЖНО ПРОЧИТАТИ ДОДАНУ АПЛІКАЦІЙНУ ФОРМУ. РОБОТИ
ШВИДКО РОЗЛІТАЮТЬСЯ!

* * *

Лінді Розен

Через поштову скриньку міс Баррет – передайте, будь
ласка!!!

Ліндо!!! У тебе фінансові проблеми, руки відсохли чи
папір закінчився???? Чому ти не відповідаєш на мої пові-
домлення, коли я прошу відповісти????

Ти знаєш, що я не можу тобі зателефонувати, бо твоя
матір підслуховує!!! Je me porte tres bien et j'espere que vous
etes le meme. Vous comprenez ma langage???? Voulez vous venir
a ma noel party avec Bob? Mes parents ne serons pas dans la
maison!!! Nous voulons avoir un grand temps comme le dernier

foi, parce que* я маю «речовини», vous me comprenez, pour
devenir haut!!!! N'est pas????** Подай звістку!!!

Вчинки важливіші за слова, тож я прощаюся.

Роз

* * *

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 99Б

ТЕМА: «ВЧИТЕЛЬ НА ОДИН ДЕНЬ»

ПРОХАННЯ ЗБЕРІГАТИ ВСІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ У ПОРЯДКУ НАД-
ХОДЖЕННЯ.

18 ГРУДНЯ, ТОБТО ЗАВТРА, ЗАПЛАНОВАНО ДЕНЬ «ВЧИТЕЛЯ
НА ОДИН ДЕНЬ». ДОПУСКАЄТЬСЯ ЛИШЕ ВИНЯТКОВА СЕРЙОЗ-
НІСТЬ У ПІДХОДІ ДО ЦЬОЇ СПРАВИ ТА ЇЇ ВТІЛЕННІ. ДОПОВІДАТИ
МІСТЕРУ МАКГЕЙБУ ПРО ВСІ ДИСЦИПЛІНАРНІ ПРОБЛЕМИ, ВИ-
КЛИКАНІ БРАКОМ СЕРЙОЗНОСТІ У ВИКОНАННІ ЦЬОЇ ПРОГРАМИ.

* * *

Шановна міс Баррет!

У наступному півріччі перевибори, і я знову висуваю
свою кандидатуру, тому надсилаю вам цю форму. Прохання

* У мене все дуже добре, сподіваюся, що у вас також. Ви розумієте мою мову????
Чи хочете ви прийти на мою різдвяну вечірку з Бобом? Моїх батьків не буде
вдома!!! Ми хочемо чудово провести час, як минулого разу, тому що (Ламана
французька. – прим. перекл.).

** Ви мене розумієте, щоб піймати кайф!!!! Чи не так???? (Ламана французька. –
прим. перекл.).

відзначити у моїй особовій справі всю мою громадську активність. Це важливо для голосування. Освіжу вашу пам'ять:

Президент Ш. О.
Капітан чергових в їдальні
Учасник загону з охорони ліфта
Завідувач фондами Ш. О.
Віцепрезидент клубу дозвілля
Секретар хорového гуртка
і секретар «Горна»

Міс Іген сказала, що може відзначити мене за розкладання марлевих бинтів і тампонів у Метпункті, але не знаю, чи вона це зробить, бо інші нагальні обов'язки не дають мені цим займатися.

*Майбутній правильний вибір учнів,
Гаррі Каган*

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ВЧИТЕЛЬСЬКИЙ КЛУБ ЗА ІНТЕРЕСАМИ ПЛАНУЄ УРОЧИСТИЙ ОБІД В ОСТАННІЙ ДЕНЬ НАВЧАННЯ ПЕРЕД РІЗДВЯНИМИ КАНИКУЛАМИ, КОЛИ УЧНІВ ВІДПУСТЯТЬ ОПІВДНІ. ВАРТІСТЬ – 2 ДОЛАРИ 25 ЦЕНТІВ З ЛЮДИНИ ВКЛЮЧНО З ЧАЙОВИМИ. ЦЕ НАЙДОСТУПНІША ЦІНА, ЯКОЇ ВДАЛОСЯ ДОМОГТИСЯ. ПРОХАННЯ ЗАЗНАЧИТИ, ЧИ ВАРТО НА ВАС РОЗРАХОВУВАТИ, ВИБРАВШИ ВАРІАНТ «ТАК» АБО «НІ». ЯКЩО ВИ ПЛАНУЄТЕ

ПРИЙТИ, ПРОХАННЯ ПОВІДОМИТИ ПРО СВІЙ ВИБІР СТРАВ, ПОСТАВИВШИ ЗЛІВА ГАЛОЧКУ БІЛЯ М'ЯСА АБО РИБИ

Я ПРИЙДУ НА УРОЧИСТИЙ ОБІД
Я НЕ ПРИЙДУ НА УРОЧИСТИЙ ОБІД

СЮПРЕМ ЗІ СВІЖИХ ФРУКТІВ ВИШУКАНО ПРИКРАШЕНИЙ ПОЛУНИЦЕЮ
ГРИБНИЙ КРЕМ-СУП ІЗ ЗОЛОТАВИМИ ГРІНКАМИ
КУРЯЧІ КОТЛЕТИ З БІЛИМ СОУСОМ, НІЖНИЙ ГОРОШОК

РИБНЕ МЕНЮ:

ФІЛЕ З ПАЛТУСА, ПІДСМАЖЕНОГО ДО ХРУСТКОЇ СКОРИНКИ
З ВІДВАРНОЮ КАРТОПЛЕЮ З ПЕТРУШКОЮ, СМАЖЕНА КАРТОПЛЯ, НАРІЗАНА СОЛОМКОЮ
БОБИ
ВАНІЛЬНЕ АБО ШОКОЛАДНЕ МОРОЗИВО НА ВИБІР
ТІСТЕЧКА
ЧАЙ – КАВА – МОЛОКО

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ
ВІД КОГО: 508
КОМУ: 304

Люба Сил!

Я знаю, що ваша поштова скринька, як завжди, напхана. Сподіваюся, для моєї записки там знайдеться місце!

Я маю сьогодні виманити вас із 304-ї під час виховної години: пообіцяла вашим янголяткам щось придумати! Вони хочуть зібрати гроші вам на різдвяний букет. Це традиція, і щороку всі вчителі вдають величезний подив, одержуючи букети. (Кому дарують найбільший – перемагає!) Отже, обов'язково зазирніть до мене – вгадайте якийсь привід.

Завтра шалений день! Добре було б сьогодні після уроків зміцнити нерви подвійною дозою солоду, але я знаю, що сьогодні у вас зустріч із Фероне. Заплануймо зустріч на канікулах? Я майже постійно буду сама, за винятком одного-двох вечорів, коли поведу учнів на виставу – вони ніколи не бачили новаторських постановок.

Наскільки я розумію, завтра ще й святковий шкільний концерт!

Беа

* * *

МІС БАРРЕТ!

Еліс Блейк, В ЯКОЇ ВИ КЛАСНИЙ КЕРІВНИК, ЗАБОРГУВАЛА БІБЛІОТЕЦІ 49 ЦЕНТІВ ЗА НЕЗДАНУ ВЧАСНО КНИЖКУ АБО КНИЖКИ ПІД НАЗВОЮ «Королівські ідилії» лорда Альфреда Теннісона. ЯКЩО ПРОТЯГОМ СЕМИ ДНІВ ЦІ КОШТИ НЕ БУДЕ СПЛАЧЕНО, А КНИЖКУ ПОВЕРНУТО, ЙОГО (ЇІ) БУДЕ ВНЕСЕНО ДО ЧОРНОГО СПИСКУ БІБЛІОТЕКИ.

Шановна міс Баррет!

Щоб я вже точно одержав прохідний бал, я згадав ще міф на додаткову оцінку! Мені спали на думку Герой і Ліандр, бо я змусив себе пригадати, що Герой – це дівчина! Але решту я не дуже добре пам'ятаю, тому я говоритиму про іншу – про Психею. Це була сестра, яка залежалася, коли інших сестер видали заміж, але Оранкул сказав їй батькам поставити її на вершині Гори і чекати чоловіка. Одного дня прийшов Купідон і став її чоловіком, але сказав, що їй ніколи не можна дивитися на нього! Її сестри сказали подивитися на нього: якщо він чудовисько вбий його, а якщо ні, то не вбивай! Коли вона подивилася, він прокинувся і полетів. Спробувавши вбити себе, вона прийшла до Венери служити їй покоївкою. Зробивши деякі завдання, вона стала безсмертною і народила двох дітей. Всім іншим вчителям довелося мене перевести, га-га! Бо я переросток в усіх предметних класах, тому сподіваюся, ви теж мене переведете, бо я вам стільки додаткових завдань пишу!

Дуже щиро ваш,

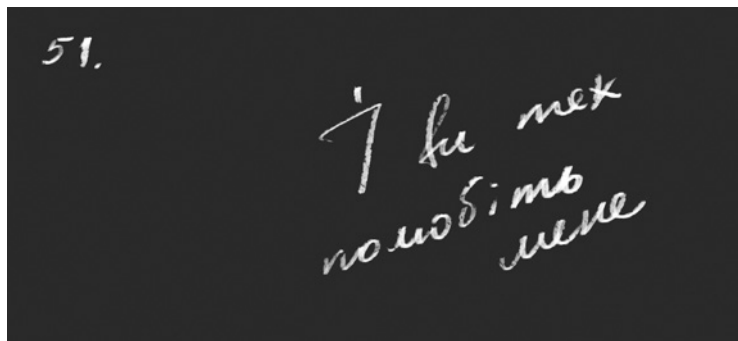
Лу Мартін

Дорога міс Баррет!

Я збираю гроші на виховній годині, щоб відправити подарунок в лікарню Еліс і хотіла б отримати ваш дозвіл. Можливо, ви приєдналися б? Я весь час думаю про те, як вона сиділа прямо позаду мене. Ми хочемо купити їй таку величезну м'яку іграшку і щоб ми всі підписалися на ній, щоб показати, що ми її не забули. Каалу чи кенгуру.

Щиро,

Керол Бланка

Четв., 17 грудня

Люба Еллен!

Зараз 3:30 ранку. Не можу заснути. Я мушу з тобою поговорити. Хочу розповісти, що сталося вчора ввечері – розповісти все, як є.

Він запізнився – здається, я довго чекала. Пам'ятаю, як знову й знову складала папери в себе на столі і підфарбовувала губи, як увімкнула світло, коли запали зимові сутінки. Пам'ятаю шум автівок на дорозі, і як свердлили асфальт, і як я озирнулася раптом на поріг і побачила його.

Він тихо зачинив за собою двері і прихилився до них, чекаючи. Пам'ятаю, я подумала, як гарно він підготувався до нашої зустрічі: завдав собі клопоту пригладити волосся і вийняв зубочистку з рота.

Я піднялася. Всміхнулася. Сказала, що рада його бачити. Я давно вже хотіла з ним поговорити. Він сказав, що знає. Ну, моє бажання сповнилося, от він прийшов.

Не звертаючи уваги на його нахабство і розуміючи, як він бунтує проти будь-якої влади, я вийшла з-за свого стола і – щоб скоротити відстань між нами – сіла з журналом за парту, вказавши йому на місце поряд. Я точно знала, про що хочу говорити: про причини не кидати школу і можливість вступити в університет, про виправлення поганих оцінок, відвідування, поведінку. Я хотіла вказати на прірву між його потенціалом і реальними результатами. Я готова була вислухати його проблеми.

Він розв'язною ходою наблизився, але не сів, а лишився стояти наді мною в своїй розстібнутій шкіряній куртці, перевалюючись з п'ятки на носак, дивлячись на мене згори, але не в очі.

Я притискала журнал до грудей, мов щит, напханий картками («прізвище, ім'я, друкованими літерами, чорнилом»). Він сказав, ніби знає, чого мені треба. Назвав усі прояви доброти до нього, від найпершого дня, коли я захистила його від МакГейба. Він пригадав і гаманець, і той випадок, коли в нього знайшли ніж, і екзамени, і всі ці балачки, балачки і прохання зустрітися наодинці. Що ж, от ми й наодинці.

Мабуть, на вулиці на мить припинили свердлити асфальт, бо пам'ятаю, як почула цей звук знову. Він став гучнішим і набридливішим. Я відчула, як сильно б'ється серце за твердою, червоною, як вино, обкладинкою журналу. Я сказала, що він має зрозуміти. Має повірити, що я хочу просто... просто...

Він не слухав. Нависав наді мною, і ми раптом помінялися роками: я сиділа, мов сором'язлива школярка, повторюючи нетвердо завчений урок. Мої слова не доходили до

нього, я майже чула, як вони падають по одному, наче камінці, кинуті у зачинене вікно.

Знаєш, як воно, пливати під водою, повільно і граційно? Тоді я вже стояла. Я колись встигла піднятися. Пам'ятаю, як обережно поклала журнал на бильце стільця, щоб не повиспалися картки. Тепер, беззбройна, з порожніми руками, я стояла перед ним. Я усвідомила, що навколо безлюдна будівля і порожній клас, порожні парти, покинуті й тихі, мов надгробки. Я помітила папірці, нікому вже не потрібні, розкидані на підлозі, обважнілі від слів книжки на потрісканій полиці. Ясно побачила напхані словесами папери на своєму столі. Я повільно почала відступати, а він так само повільно йшов за мною, невблаганно, мов тінь.

Незабаром я відчула, що впираюся спиною в стіну. Далі тікати було нікуди. Я чула власні слова, що крутилися, мов зіпсований програвач, аж поки запала тиша. Надворі знову припинили свердлити асфальт. Він стояв зовсім поряд. Я поглянула на нього і аж здригнулася, упізнавши – немовби раніше бачила його лише на фотографіях, а зараз ми зустрілися. Так, звісно.

Десь просигналило авто. Я простягнула руку, мовби наосліп. Я торкнулася його обличчя. Не було слів для цієї страшної ніжності. Я хотіла втішити його, мов дитину, після всього, що йому заподіяли. Я хотіла сказати, як Персефона у пеклі: «Не така вже тут могила». Я хотіла сказати йому, я хотіла, щоб він знав. Для цього не було слів, лише мої руки на його обличчі.

Не знаю, чи довго ми так стояли, непорушні, огорнені тишею. Його обличчя напружилось під моїм дотиком,

а наступної миті, здається, здригнулося. Стиснувши кулаки, він дивився на мене, як боксер, готовий напасти.

Він роздивлявся мене, мов книжку, надруковану шрифтом Брайля. Саме заради цього моменту він мене випробовував. Що він просив мене витворити? Чи знищити?

Він прийшов з конкретною метою. Він думав (переконав себе), що і я цього хочу. Це був єдиний відомий йому вияв близькості між людьми. І це був його спосіб принизити, покарати мене.

Його життя за цими стінами було мені чуже. Я навіть приблизно не могла уявити його собі. І водночас я знала його. Його обличчя розповіло мені про все. Мовчазна боротьба, сум'яття почуттів: зневага і потяг, безпорадність і гнів. Крім цього, він не знав нічого хорошого. Потреба схопити, а потім відштовхнути, впасти навколішки і облили брудом.

Він чекав знаку.

Що я могла сказати йому, щоб довести, що для виживання любов потрібна так само, як ненависть, і їй можна вірити? Його світ його добре навчив задовго до мене.

Говорити міг лише мій дотик. «Мені не все одно, – казав він, – мені справді не все одно».

Його погляд став жорстким, губи поворухнулися.

– Та пропадiть ви!

Він розвернувся і вилетів з класу. Відкрилися і закрилися двері. На вулиці знову свердлили асфальт, тепер уже гучно. Стіл, папери. Час, який зупинився, тепер пішов. Я чомусь поглянула на годинник.

Він плакав?

Якщо так, він ніколи мені не пробачить.

Але розплакалася я. Сівши за свій стіл, я поклала голову на руки і розплакалася.

Чому?

Час питань і відповідей настане пізніше. Це питання з двома варіантами відповідей, «так» і «ні», моє власне «питання для визначення напрямку». І прийдуть мої неодмінні пояснення, інтерпретації та виправлення.

Бо вже зараз, коли минуло лише кілька годин, я думаю, що мої тодішні почуття до Фероне, і теперішні, і те, що я зараз пишу, і як це побачиш ти, коли прочитаєш, – це все різні речі.

«Що є істина?» – іронічно запитав Пілат і не дочекався відповіді. Однак іронічна Сильвія дочекається і віджартується від правди. Я вдавалася до свого почуття гумору. Я називала це почуттям міри, перспективою. Але перспектива – це дистанція. І попри всю мою, здавалося б, небайдужість, я тримала дистанцію між мною та учнями. Це був мій захист, як віршики Пола, як «га-га» Лу. Я захищалася від почуттів.

Можливо, вже в наступному листі чи навіть у наступному абзаці я знову побачу «смішні сторони». Я можу дозволити своїй пам'яті поставитися до цього недбало. Однак на мить, на годину, на будь-який проміжок часу, потрібний, щоб вирости, ми з Фероне сягнули одне одного. Людина стояла навпроти людини.

Адже любов – це зростання. Це останнє зречення. Це відповідальність і ризик болю. Саме любові я хотіла від усіх, від «А» (Аллен) до «Я» у своєму журналі. Але насправді я ніколи не відповідала нікому з них любов'ю. «І ви теж полюбіть

мене, полюбіть мене!» – кричали всі вони, і Еліс, і Вівіан, всі. Може, зараз я на це здатна.

Фероне мене цього навчив. Ми помінялися ролями. Це йому вдалося достукатися до мене. Це мені він був потрібен, щоб я навчилася відчувати.

Що з цим робити? Колись я бачила дівочий записник на полиці знайдених речей, а на обкладинці – попередження олівцем: «Не торкатися!!! Не читати!!! Особисте! Приватне! Карно!!!» Покарання за дотик надто велике. Я не витримаю тягар любові до всіх Фероне, які чекають на мене у класі. Набагато краще стояти за кафедрою у Віллоудейлі і читати лекцію з охайних нотаток.

Я втомилася.

Мала намір розповісти тобі достеменно все, що трапилося. Але оскільки все це пишу власноруч, звідки мені знати, що я замовчую, вибираю, підкреслюю, до якого несвідомого редагування вдаюся? Чому я більше зацікавилася одним паршивим ягням (кліше самого Фероне), ніж всіма ввіреними мені здоровими? Чому я (у своєму червоному костюмі) називала його дитиною? Може, ставлячи питання, я викривлюю щось ясне? Серце має власну правду, а розум сумнівається.

Ти читала всі мої листи від самого початку, з першого мого дня в школі. Мабуть, я була страшенно незрілою, поспішливою, нетерпимою, наївною, відстороненою, легковірною і самовпевненою. Як я помилялася.

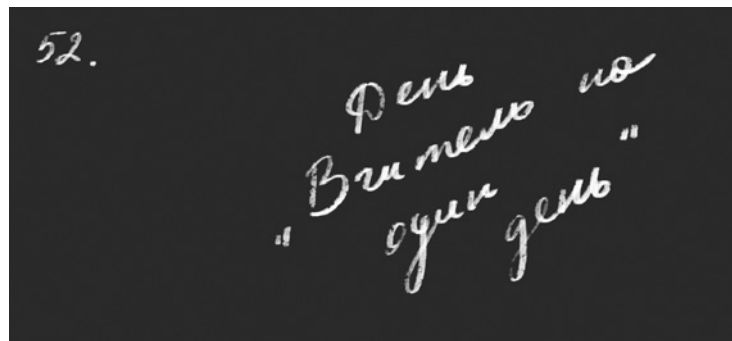
Вже майже ранок, я ставила будильник на 6:30. Пишу й пишу. Колись я казала, що ми нічого не маємо, крім слів. Хоч як називати любов – а вона має багато назв, – це може бути й німе невимовлене слово, просте, як дотик.

Я мушу лягти – спробую заснути. Завтра в нас безумний день, коли вчителі перетворюються на учнів, а учні – на вчителів. Дуже доречний фінал.

*Щиро твоя,
Сил*

P. S. Чи знала ти, що 50% часу я боролася не з тими ворогами?

С.

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: Г. Пасторфілд

КОМУ: С. Баррет

Люба Сильвіє!

Хіба це не весело?

У вас цей урок веде учень? Я відчула таке задоволення, передавши клас дітям і вдаючи, ніби не знаю, як пишеться слово «кішка»! Хочете приєднатися до свята в моєму класі? Приводьте своїх! У нас великий бал «Все навпаки»!

Генрієтта

* * *

ІЗ ВНУТРІШНЬОГО ШКІЛЬНОГО ЛИСТУВАННЯ

ВІД КОГО: 508

КОМУ: 304

Люба Сил!

Як ви? Вранці на вас було страшно дивитися! Не дозволяйте безладу в коридорах вивести вас із рівноваги. Шалений регіт, паперові ковпаки, крики на тих, хто запізнився, — це переважно вияви гарного настрою.

Але трапляються і поодинокі домішки злості. Це день помсти. Наскільки я знаю, Лумісу поставили нуль з математики. Один із учнів кілька тижнів готувався: знайшов нерозв'язну задачу в якогось студента математичного факультету в Берклі.

Як поговорили вчора з Фероне?

Побачимося на концерті!

Беа

* * *

Шановна міс Баррет!

Ваш учень Джозеф Фероне сьогодні відсутній, але ви не заповнили бланк № 1 (причина відсутності).

*Седі Фінч,
головна секретарка*

* * *

Дорога Сильвіє!

Ви часом не маєте аспіріну?

424

Відправте його, будь ласка, у медкабінет: мене змусили прикривати медсестру, поки вона відлежується.

Мері

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ПІД ЧАС СЬОГОДНІШНЬОГО НЕСТАНДАРТНОГО РОЗКЛАДУ ПРОХАННЯ ДОВЕСТИ БЕЗЛАД ДО МІНІМУМУ.

ПРОЛУНАЮТЬ ЧОТИРИ ПОТРІЙНІ ДЗВІНКИ НА ЗАКІНЧЕННЯ СКОРОЧЕНОГО ДНЯ.

КОНЦЕРТ РОЗПОЧНЕТЬСЯ ОДРАЗУ ПІСЛЯ ЦЬОГО. ВЧИТЕЛІ НЕ ПОВИННІ ПРОБИВАТИ КАРТКИ РАНІШЕ, НІЖ ЗАЗВИЧАЙ.

ДЖ. МАКГ.

* * *

Сильвіє!

Можна позичити ваш програвач? Шкільний не працює.

І ще: завису на сцені заїдає. Ви могли б відправити двох високих хлопців, щоб вони її зсували і розсували?

Сподіваюся, вам сподобається концерт. Тут суцільне божевілля.

Музика, вогні, бутафорія, костюми — нічого не готово до пуття. Мангейм забув увесь свій текст, Цукерочки немає,

425

а навколо актової зали тиняються якісь малолітні бандюгани (не наші).

Добрі знамення...

Пол

* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ЗВАЖАЮЧИ НА ВИНЯТКОВІ ОБСТАВИНИ, НІХТО НЕ ПАТРУЛЮЄ ВХОДИ І КОРИДОРИ З МЕТОЮ НЕДОПУЩЕННЯ СТОРОННІХ ОСІБ. УЧИТЕЛІ, ЯКІ МАЮТЬ ВІЛЬНИЙ ЧАС, ПОВИННІ ПРИЙТИ У ПРИЙМАЛЬНЮ І ОТРИМАТИ ПРИЗНАЧЕННЯ НА ЧЕРГУВАННЯ.

ДЖ. МАКГ.

* * *

Сильвіє!

Терміново! Ви можете роздобути у когось зі своїх учениць японське віяло і лак для волосся? Якщо немає віяла, обійдемося ракеткою для пінг-понгу.

В поспіху,

Пол

(Ви допоможете з макіяжем?)

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

Прохання ігнорувати попередні розпорядження щодо сьогоденішнього розкладу дзвінків. На завершення короткого дня пролунає двічі по чотири дзвінки.

Три дзвінки, повторені чотири рази, означають пожежну тривогу – ми б не хотіли непорозуміння.

Седі Фінч,

головна секретарка

* * *

Сильвіє!

Можете прислати ще двох хлопців (здорованів), щоб тримали декорації – вони повідклеювалися. Ще потрібні обі – попитайте в людей. За кілька хвилин починаємо. Неодмінно кричіть: «Автора, автора!»

Пол

(Або, може, якийсь широкий шалик.)

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

Прохання ігнорувати дзвінки. Початок концерту затримується. Не відпускайте учнів до подальших розпоряджень.

*Седі Фінч,
головна секретарка*

* * *

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

Прохання ігнорувати попереднє повідомлення про ігнорування дзвінків, оскільки більшість учнів зараз в актовій залі.

*Седі Фінч,
головна секретарка*

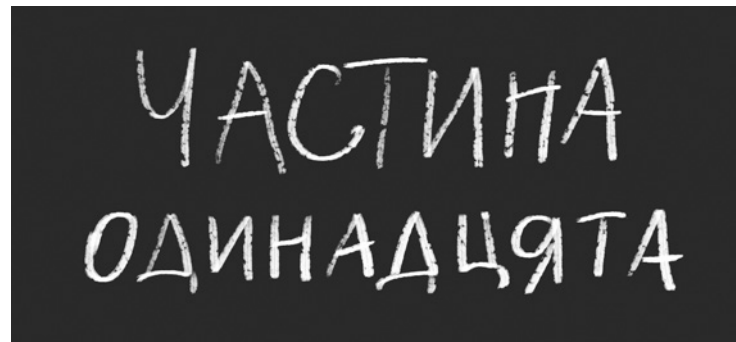
* * *

ВІД КОГО: ДЖЕЙМС МАКГЕЙБ, З. АДМ.

КОМУ: ВСІМ УЧИТЕЛЯМ

ВНАСЛІДОК БЕЗЛАДУ В КЛАСАХ СЬОГОДНІШНЄ РАННЄ ЗАВЕРШЕННЯ ДНЯ ВІДБУЛОСЯ РАНІШЕ ЗАПЛАНОВАНОГО. ВЧИТЕЛІ МАЮТЬ НЕГАЙНО ПРОЙТИ ДО АКТОВОЇ ЗАЛИ.

ДЖ. МАКГ.

53.

Віору сходили,
що ведуть
униз

22 грудня

Люба Еллен!

Пишу тобі з лікарні, де опинилася з переломом ноги. Нічого серйозного, але прикро, бо я лежатиму у найгарячіший час навчання – на канікулах!

Я отримала травму під час виконання службових обов'язків. Навіть можна сказати, що перевершила себе. На мене впали незакріплені двері, на яких стояла пагода.

Ніхто не кинувся на мене, не вдарив ножом, я ні за що не боролася і нічого не відстоювала. Просто пішла за лаштунки актової зали допомогти Полу в підготовці до концерту.

Увесь день тривав, наче макабрична кінохроніка Марді Гра, коли все летить шкереберть до гротескної розв'язки. Манірний Гаррі Каган в ролі Кларка за кафедрою; вчителі в джинсах і кросівках лижуть завеликі чупа-чупси або демонстративно видавають жуйку – пнуться зі шкіри, щоб добре зіграти роль. Пам'ятаєш того викладача в Лайонс-Голлі, як його звали? Того, який часто сідав на підвіконня

в сорочці із закасаними рукавами і жував бутерброд, щоб наблизитись до нас? Тут така сама фальшива рівність – хіба що безлад посилюється. Вчителі зі скакалочками, повітряними кульками, йо-йо, в японських кімоно, з олівцями у залакованому волоссі, співають і танцюють. Пародія на пародію. «Мікадо» Баррінджера під свист і тупотіння дітей, які набилися в актову залу, і лише поодинокі безпорадні посвисти МакГейба – це коли почали кидатися сміттям.

Тут я повинна пояснити, що чимало чужих хлопців – сусідні банди, правопорушники, вибулі зі школи – якось дізналися про концерт, потрапили до актової зали і притягнули з собою сміття, яке почали розкидати. Цілилися, мабуть, у сцену, але падало на глядачів – наших учнів. Наші, звісно, почали кидати його назад, ті у відповідь кидалися в наших – ось тому залом впродовж кількох наповнених смородом митей літало сміття. Там і до того не було чим дихати: вікон немає, ще й набилося дітей з X2 та Y2. Врешті-решт чужих повиганяли, сміття розтоптали по підлозі, і концерт продовжився.

Я впевнена, що тексти пісень були дотепними, просто нічого не чула через гармидер. Тоді я стояла за лаштунками, і тут на ногу впала пагода. Точніше, декорація: пофарбовані чорним двері із припасованою до них червоно-золотою пагодою. Не знаю, де раніше стояли ці двері – можливо, у банку. Важезні, мов із заліза. Боліло страшно.

Лікар каже, мені пощастило. Могло розтрити плесно, а натомість «простий перелом основи п'ятої плеснової кістки». Нога кілька тижнів буде в гіпсі, але до початку навчання у Віллоудейлі зростеться.

Зараз я немовби в лімбі: через бюрократичні помилки і канцелярську плутанину я офіційно не звільнена з Калвіна Куліджа і не оформлена у Віллоудейлі. Я впевнена лише в тому, що справді перебуваю зараз у лікарні. Безсоромно вилежуюся, коли надворі день ідесь дзвоники, урок за уроком, а діти чекають.

Діти в школах по всьому місті, по всій країні, присягають прапору на урочистих зборах, в актових залах, у класах, на подвір'ях – сотні тисяч стоять, приклавши праву руку до серця, сотні тисяч молодих голосів співають в унісон про єдину й неподільну націю під Богом. Адесь, нахмурившись, стискаючи ручки, гризучи олівці, діти пишуть контрольну – думають, думають, і стоїть нечутний гул. Або вони сперечаються в автобусі чи метро, продовжуючи обговорення, розпочате в класі. Адесь у бібліотеці, поринувши в книжку, сидить самотня дитина.

Я відчуваю цю ностальгію, бо мене там нема. А варто згадати ще й каторжну роботу і марнування часу. Розпач, знову розпач, жодної подяки, провали. Виснаження, коли о третій годині завершується робочий день; втома СБСП (слава Богу, сьогодні п'ятниця): навала десятикласників, біди випускників. Рано вставати на перший урок, вдягатися взимку вдосвіта при електричному світлі, щоб пробити картку до дзвінка, витирати обписану лайками дошку, стежити за вікнами, «здати до першої», «здати до другої», «здати до третьої»...

І «нерозуміння почуттів». (Виявляється, я дуже часто цитую учнів!) І офіційна псевдопедагогічна балаканина, і стоси напханих словесами паперів.

Одна мовчазна мить із Фероне, одна мить справжніх почуттів, і я зірвалася з каната, полетіла шкереберть зі своєю парасолькою.

А Фероне – де він зараз і що з ним буде?

Цікаво, як він сам розповідатиме чи думатиме про це? «Знаєш, була в мене колись вчителька, і одного зимового вечора...»

Я обмірковую, що він мені сказав якось: «Чого це ви думаєте, ніби ви така особлива? Бо ви вчителька?» Насправді ж він казав: ви дуже особлива, ви моя вчителька, тож навчіть мене, допоможіть мені. Агов, тічерко, я загубився – куди мені йти? Я втомився підніматися вгору сходами, що ведуть униз.

Я теж втопилася.

Чого ж я хотіла? Гарне питання. Цікаве, неоднозначне, змушує замислитися – саме те, що треба для зразкового уроку. Основоположне питання, «спрямоване на осмислення мотивів людської поведінки». І воно підштовхує до відповіді, яка мені може не сподобатися.

Я хотіла б назавжди змінити життя бодай однієї дитини. «Вчитель, якого я ніколи не забуду»? Так.

Я хотіла ділитися з ними своїм натхненням. Щоб вони відповідали. Щоб вони любили мене? Так.

Я хотіла формувати їхню свідомість і душу, вести свою паству просторами англійської мови та літератури і далі. Стати Богом у жіночій подобі? Щось таке.

Я хотіла вийти на нерівний герць проти всього, що стоїть на заваді викладанню. Залишити свій слід. Безумовно.

І все-таки я готова все покинути.

Може, я просто ще одна людина, яка кинула школу.

Я думаю про нових дітей, які прийдуть і підуть, нові прізвища в журналі, які зникнуть назавжди, і нічого не зміниться. Ті самі діти, але з іншими іменами, так само припускатимуться тих самих помилок. Я думаю про те, як мало можна зробити, навіть якщо любиш. Особливо якщо любиш. І я хочу у Віллоудейл. (Ці вікна! Вікна, з яких видно дерева!) Зрештою, гадаю, що я не така вже особлива.

Лежачи тут зі своєю плесною кісткою, я матиму скільки завгодно часу, щоб набагато краще все обміркувати.

Мені щойно принесли стос листів зі школи.

Пиши мені в лікарню (я не казала мамі і нікому вдома про цей нещасний випадок). Скажи, чи встиг мій електричний кролик приїхати до Союзі під ялинку і чи вдався тобі голь-моголь за новим рецептом. І найщасливішого тобі Різдва!

З любов'ю,

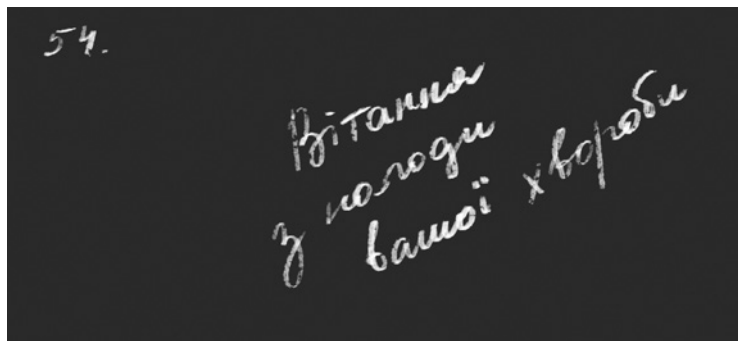
Сил

P. S. Яку статистику тобі подати?

Чи знала ти, що середній вік, в якому з особами жіночої статі трапляються в школі нещасні випадки, – 48,2 роки? І що нещасні випадки трапляються переважно на сходах?

Здається, я вибиваюся зі статистики.

С.

Вітання з нагоди вашої хвороби! Бажаємо вам швидше повернутися. Ваша заміниця, ми їй таке влаштували, що вона сюди більше не потикатиметься. Вона в істеричі в приймальні, а ми тим часом передаємо по рядах цей папірець і всі підписуємося, хоча багатьох з нас немає, щоб сказати вам, що ваші методи викладання чесні і справедливі. Якщо я щось можу зробити, я це зроблю. Щасливого Нового року назавжди.

Френк Аллен

Елізабет Еліс сказала, щоб ми підписувалися справжніми іменами, щоб показати, що ми навчилися обстоювати свої переконання.

Тому ось. Людина повинна прагнути більшого – це життєве твердження, і я щодня його використовую. Це доводить, що ваші уроки осідають в голові, і ви не дарма їх

втовкмачували. Сподіваюся, вам скоро стане краще і ви ще будете захоплюватися книжками.

*Ендрю Альварес
(Анонімус)*

Хтось пустив страшний по голос, що ви не повернетесь до нас. Ми страшенно сумуємо за вами. І хоча от от Різдво, ми всім класом не можемо радіти. Будь ласка, повертайтеся, і я зроблю для вас що завгодно, навіть Юлія Цезаря прочитаю.

Джанет Амдур

Різдвяний подарунок – це не обов'язково якась річ. Це можуть бути і слова, якщо сказати вам, як сильно ви нам допомогли з самого початку року. Саме це ми вирішили сказати. Як ви допомогли мені, пробудивши любов до школи, якої мені раніше бракувало. Це жахливо, що ви отримали травму, але кажуть, що вам скоро стане краще. Якби Еліс сиділа позаду мене, вона теж підписалася б, тому я підписуюся за неї також.

Бажаємо щасливого Різдва

Керол Бланка

і Еліс Блейк

Я відмовляюся підписуватися.

Не лізь – уб'є

Пере прошую що так погано пишу. Якби я краще вчив Англійську я би зараз написав вам гарний лист як всі інші. Якщо ви розберетеся в моїй писанині я хотів сказати що ваші уроки були кращим часом в моєму житті.

*Справжнє ім'я
Марвін Черток*

Не можу повірити, що ви не повернетесь. Без вас школа не школа. Щоразу коли ви приходите (у 304-ту), я завжди на вас дивився (сподіваюся, ви не образитеся). Коли я розповідав про вас друзям, вони всі мені заздрили. Ви не заплутуєте предмет, і на вас приємно дивитися, і це давало мені більше знань. Я і вся моя родина, ми всі молимося, щоб ви якнайшвидше оговталися для викладання.

*Гері Деніелз
(Сором'язливий Ніхто
Зараз ви знаєте!)*

Деякі речі не можна висловити словами. Я це знаю, попри те, що хочу бути письменницею. Але гадаю, ви зрозумієте, що я хочу сказати, коли я просто кажу «дякую».

Елізабет Елліс

Ви і Роза-Анна (моя уявна сестра-близнючка) – мої єдині подруги, і на вас обох приємно дивитися. Не дозволяйте, щоб з вами в лікарні сталося Лихо. Коли в мене були інші вчителі англійської, мене дуже мучив головний біль. Але коли з'явилися ви, я готова сидіти навіть по 20 уроків англійської щодня, і я правду кажу.

*Ваша обожнювачка,
Франсін Гарднер*

Хоча я скорчила веселе обличчя, коли ви сказали, що читатимете вірші, насправді мені не сподобалося. Якщо ми вже більше не побачимося, бажаю, щоб вам врятували ногу. Я знала людину (Р. Л.), яка теж зламала ногу і зараз без милиць ходити не може.

*Я раніше підписувалася «Вгадайте хто» – ви вгадали?
Рейчел Гордон?*

Я бажаю вам повністю видужати і Нових Років. Ви дали мені краще розуміння Пігмалліона та інших людей.

Сем Гарпер

(Раніше я підписувався *Mr. X*)

Ви найбільш пам'ятна вчителька, ви вчите так швидко, що предмет може потрапити в голову і залишитися в мозку. І ви людина з гарним почуттям гумору і не позбавлені відчуття вчительської любові.

Джеррі Гаймс (колишній Прогульник)

Міс Баррет, яка допомогла мені в моїй освіті, особистому і діловому житті, найкращі побажання у цей святковий час.

Гаррі Каган

(Майбутній правильний вибір учнів)

= Роналд Ліпп

От і настав момент, коли можна сказати, хто я!

Я хочу теж підписатися, щоб сказати про свої почуття. Ви як самоцвіт в океані. Я розповідатиму своїм дітям про вас і навчання з вами. Моє гасло: «Ніколи не забувати». Без вас день ледь тягнеться, але з вами уроки летіли як крила, навіть довгі виховні години, як ця. Навіть від того як ви вдягалася, все ставало ясніше і доречніше. Я решту життя буду прагнути більшого.

Ронні

Ви не така погана, як всі вони.

В-ш друк

(Ваш колишній Ворох С. Маріно)

Гарних канікул! І гарного Йоля! Щасливого Нового року! І багатьох нових щасливих уроків англійської! Ви перший вчитель, якому вдалося щось втовкмачити в мою довбешку, га-га! «Яке ж, о люди, це було падіння!»* (це коли ви нас покинули) Це я цитую вашого хлопця Шекспіра (Юл. Цезар), якщо ви не знаєте! Тому поправляйтеся швидше! І повертайтеся здорова і щаслива, щоб вчити нас далі! І ви мені дуже допомогли – я вже менше кривляюся, хоча досі кривляюся. Іноді!

Лу Мартін

* Вільям Шекспір, «Юлій Цезар», дія III, сцена II. Цит. у перекладі з англійської Василя Мисика.

Якщо лише Бог дасть і ви поправитися, я більше ніколи не прийду неготовий (домашка). Я насправді не мав нічого такого на думці, коли писав у скриньку про позиції. З найпершого дня, коли я впав зі стільця (пам'ятаєте) ви мені сподобалися але я не міг цього показати.

(Насправді я Ленні Ньюмарк)

Я досі ненавиджу баб, але не вас. Це я про себе і про весь клас, і про тих 16 яких немає. Ви можете повертатися, але не можу точно сказати про себе.

Расті О'Браєн

Як ви мені допомогли: ви не заносилися наче ви Король.

Байда
Джил Норріс

Новий рік у школі Калвіна Куліджа не буде щасливим, якщо ви не повернетеся знову вчити нас. Я ніколи за все своє життя не зустрічала таких людей як ви. Я чекала кожного дня просто побачити, що ви будете вдягати або робити. Ви заставили мене вийти з мого панцира в 14-й розмір. У моєї сестри 11-й, але в неї ноги кістляві. Я любитиму вас, поки не помру.

Вівіан Лейн

Вони весь аркуш позгинали. Що я хочу сказати, я багато скаржився, але я не знав як мені пощастило з вами, поки на заміну не прийшла ця психована. вона нічого не знає і намагається вчити.

Обридло
Мігель Ріос

Я переплив би Затоку, як «Геро і Леандр», щоб ви знову нас вчили. І це не «міф», це правда. «Веселого Різдва» і Любові.

Ч. Роббінс

(Зараз я можу не ліпити скрізь лапки і я намагаюся не думати про «атомну бомбу». Сподіваюся, від цього вам в лікарні стане веселіше.)

Ч. Р.

1. Як ви мені допомогли.

А. Цінувати життя

1. Пройдена дорога
а (вибір)

2. Юлій Цезар
а (чи правильно вчинив Брут?)

3. Орфографія (на 99% краще)

4. Браунінг (про людину, яка поривається якнайвище)

5. Якщо все прив'язувати до літер абетки, все стає
яснішим.

Б. Я часто думаю про всі ці питання.

2. Веселого Різдва!

Підліток Еліас Рікі Роу

Ви допомогли мені кращими знаннями і повагою. Ви підштовхнули мене взяти читацький квиток і добути більше сенсу з того, що я читаю. Ви були до мене добрі, як моя рідна матір, а я дуже любив свою матір, коли вона була ще жива. Мабуть, вас я люблю так само. Ви найкрутіший вчитель в школі.

З Любов'ю і з Різдвам, Хосе Родрігес

Не вважайте мене беспринципною, але я ставлюся до вас, як до подруги. Ви намагалися навіть Шекс. зробити зрозумілим. І ще я почала вдягатися більш консервативніше. Я тепер наклеюю накладні вії лише на побачення.

Може це не моя справа, але ви молода і я сподіваюся, що ви не будете завжди вчителькою. Мені б хотілося, щоб ви швидко вийшли заміж і дбали про чоловіка і дітей, а робота вчительки забирає у вас всі можливості. Якщо ви залишитеся вдома вирощувати дітей, ви будете дуже щаслива і будете часто бачити свого чоловіка.

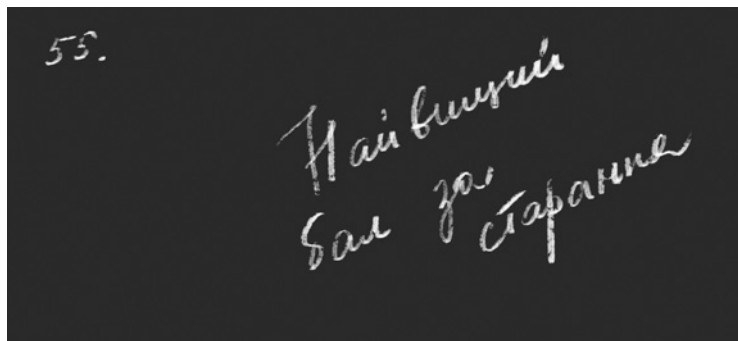
Лінда Розен

Лекарня – це вам гарний урок. Але якщо ти небіла людина, тобі буде ще гірше. Як сьогодні коли мені поставили запізнення хоча майже Різдво. Справедливо? Щоб я не робив, я завжди останній, і я майже останній підписую цей аркуш.

Вельмишановний Едвард Вільямс

Якщо ви це прочитаєте (а я сподіваюся, що прочитаєте), ви будете знати, що я в захваті від вас, і мені шкода, якщо я колись зробила щось таке, що створило протилежне враження. Це може здивувати вас, бо я ніколи не подавала голос і не писала у скриньку пропозицій, але я понад усе хочу, щоб ви знали, що я вважаю, що ніколи ще не зустрічала вчительки, яка була б такою прекрасною людиною. Я мушу попрощатися, бо в наступному півріччі шукатиму роботу, але може іноді побачу вас мигцем, бо я живу недалеко від вас (я подивилася вашу адресу).

Кетрін Волзов

24 грудня

Люба Еллен!

Завтра Різдво, а я лежу тут. Підвішена нога в гіпсі наполовину затуляє флористичну композицію у цвинтарному стилі (від вчительського клубу за інтересами) на шафці спереду і стос паперів на ліжку. З управління освіти (там досі не знають, чоловік я чи жінка), з Віллоудейла, від колег, від Фінч, від МакГейба, звіти про нещасні випадки, бланки відшкодування, відомості на кінець півріччя, документи, в яких потрібно проставити галочки, документи на підпис, на повторний підпис, документи на завірення, документи для відправлення і для зберігання.

Я ніби і не в лікарні.

Пацієнтам двомісних палат дозволяють двох відвідувачів на день. До мене приходила Беа. МакГейб провів тут кілька незручних хвилин, відбуваючи обов'язок. Увесь час позирав на годинник і, схоже, чекав на дзвоник, який поклав би край його тортурам. Пол приніс дотепну пародію на

Езру Паунда в багатьох куплетах. Він почав новий роман – про атомного фізика, який застряг на якомусь півострові. На Камчатці, по-моєму. Це в Росії. Чи, може, в Азії. Кожен мій клас вирядив свого представника для відвідин.

Клас, де я керівниця, надіслав мені колективний лист, сповнений подяк і відкриттів: хлопчик, який ціле півріччя підписувався як «Яструб», виявився крихітним, переляканим і схильним впадати в захват. Мій «Ворох» уже мій «Друх», і я не лишилася непоміченою в 304-й.

З класу англійської-5 принесли подарунок, в який вони, мабуть, вклали багато любові, фантазії та грошей, зібраних усіма разом. Це чи то попільничка, чи вазочка для цукерок – лискуча, хромована, зі скляними вкрапленнями – такий кричущий несмак, що я розчулилася мало не до сліз.

Клас англійської 33 ДВ («дуже відсталий», «неуспішний», «несхильний до навчання») склав для мене вірш. Його зараз переписують тушшю на сувій якогось особливого паперу – незабаром отримаю.

Від Фероне жодної звістки.

Дякую за твого переконливого листа. Мені б хотілося думати, що ти маєш рацію, але я зрозуміла свої межі і свої помилки. Я любила не викладання, не дітей, а своє уявлення про них. Насправді я не слухала – навіть їхніх батьків, коли вони намагалися говорити зі мною на дні відкритих дверей. Я не слухала навіть коли самі діти власними словами казали набагато більше, ніж на папері. Аж поки не зустрілася вічна-віч з одним хлопцем...

Беа якось знає. Вона дослухається до їхніх почуттів, тому для неї це просто. І для Грейсона теж усе просто. Але

яку оцінку поставити мені, Сильвії Баррет? Найвищий бал за старання.

Колись я вчила, що «людина має пориватись якнайвище». Це неодмінно передбачає розпач. Не знижувати планку, не поступатися, приймати «виклики», продовжувати боротьбу, знаходити винагороду навіть у провалі, бо провал – результат надмірних прагнень, не відмовлятися від цього за всі шкіряні крісла Віллоудейла.

Це надто велика жертва.

«Sauve qui peut», – сказав колись Пол...

До мене прийшли...

(Далі буде.)

Щойно пішла Беа. Вона принесла новини про зміни у законодавстві: тепер концерти заборонені. Всі входи до школи, крім головного, замикатимуть («коли не використовуватимуть за прямим призначенням»). Пильність патрулів буде подвоєно. Висунули пропозицію обшукувати всіх відвідувачів школи (але наклали на неї вето). Пагоду розламали й викинули.

Я запитувала про дітей. Едді Вільямс точно кидає школу, так само як декілька інших. Хосе Родрігес лишається, Вівіан Пейн теж – вона хоче бути вчителькою англійської, а для цього обов'язково потрібно закінчити школу. Про Фероне і Расті Беа нічого не знає.

Я теж нічого не знаю про Фероне. Можливо, це найбільша моя поразка – або мій єдиний справжній успіх. Якщо він кине школу, я ніколи цього не дізнаюся.

– Що ще відбувається в школі? – запитала я.

– Життя. Саме там життя, – сказала вона.

Безсоромна пропаганда. Вона досі намагається перекопати мене залишитися.

Це нечесно. Мушу визнати, що справді вагаюся – коли перечитую їхній колективний лист, коли дивлюся на потворну хромово-скляну вазочку, коли згадую їхні обличчя.

Я побачила власну вразливість.

Однак треба реалістично подивитися на майбутнє. Можливо, я не витримаю того, що чекає в Калвіні Куліджі – або мені стане все одно. І тоді одного дня піймаю себе на тому, що на вході пробиваю свою картку байдуже, а на виході – з полегшенням.

Озлоблюся, як Луміс, нитиму, як Мері, плакаючи свої кривди і варикозні вени.

У Віллоудейлі я маю шанс бути сама собі господинею.

Якщо я вирішу залишитися в Куліджі, Кларк матиме всі підстави сказати, що я звихнулася, виписуючи характеристику наприкінці півріччя!

А тимчасом у Віллоудейлі чекають затвердження моєї заяви про звільнення і листа від доктора Кларка – проста формальність. І я чекаю «Сер / мадам, вашу заяву про звільнення прийнято». Жодних шкодувань чи подяк, лише «заяву про звільнення прийнято».

Наскільки я розумію, це стандартна форма, яку надсилають з управління освіти.

І, звісно ж, я чекаю листа від тебе. Я лежатиму в лікарні ще тиждень-два, а потім до кінця півріччя тягатиму свою плеснову кісточку в гіпсі, але вже вдома.

Згадай мене за святковим столом і – все, більше не цитуватиму своїх учнів – «щасливого Нового року назавжди»!

*З любов'ю,
Сил*

P. S. Чи знала ти, що зі шкіл Нью-Йорка щороку звільняється приблизно тисяча вчителів?

С.

56.

Силія

*Наш клас щасливо працював,
Коли його вели ви.
Давали інформацію
Доступно ви на диво.*

*Читали ми книжки, слова писали,
Урок із вами швидко пролітав.
І ми завжди стояли,
Коли кінець уроку наставав.*

*А потім нас трагедія с піткала.
Нещасний випадок відбувся.
І вас у нас забрали,
Бо вам недобре було.*

*Вертайтеся до нас, вертайтеся, міс Баррет, люба,
Вертайтеся, вертайтеся, так!
Без вас із нами лихо буде.
І все це правда й факт.*

*Веселого Різдва і щасливого Нового року
Від ваших Поетів з класу 33, ДВ*

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ
МІСТА НЬЮ-ЙОРК

СЕР / МАДАМ,

У ВІДПОВІДЬ НА ВАШУ ЗАЯВУ ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО ВОНА НЕПРАВИЛЬНО ОФОРМЛЕНА.

ВИ ПОВИННІ ОТРИМАТИ ВІДПОВІДНУ ФОРМУ ЗАЯВИ У ВІДДІЛІ КАДРІВ.

* * *

5 січня

Шановна міс Баррет,

Ми у Віллоудейлі дуже чекаємо на вас у другому семестрі. Як вам відомо, ваше призначення відбудеться після підтвердження вашого звільнення в управлінні освіти

і після надходження листа від директора вашої школи. Ми поки що не отримали жодного з цих документів. Чи могли б повідомити причини цієї затримки?

Сердечно,
Роберт Корбін,
зав. кафедри англійської літератури
та компаративістики

P. S. Є всі шанси організувати семінар по Чосеру з вісьмома студентами, які спеціалізуються на англійській літературі.

* * *

Шановна міс Баррет,

Надсилаю вам у лікарню розпорядження № 42 і 43 про соціальний захист вчителів.

Прохання заповнити бланки нещасних випадків А і Б та форми, які окремо надішле вам міс Фінч, і негайно переслати їх поштою зі свідком або свідками нещасного випадку.

Джеймс Дж. МакГейб,
з. адм.

Ми сумуємо за вами.

ДЖ. МАКГ.

* * *

5 січня

Люба Сил,

Я дуже рада, що ви вже встаєте і почали ходити і що незабаром вас випишуть. Коли ми бачилися минулого тижня, ви мали чудовий вигляд – така спокійна і виспана. Нічого дивного!

У школі звичний бедлам після канікул. Якщо ненадовго випасти з нього, забуваєш метушню, поспіх, дріб'язковість, а потім день-два – і знову засмоктує! Саме зараз у розпалі заповнення рапортів і форм. Знову бібліотеку зачинили для дітей. Знову ми колупаємося в особових справах і підчищаємо їх.

Просто не можу повірити, що наступного півріччя вас тут не буде. Як нам спокусити вас? Поставити вашу обідню перерву опівдні? Зменшити класи до 35 учнів? Віддати вам усі червоні олівці? Додаткові ганчірки для дошки? Замінити скло у розбитому вікні? Не призначати на чергування? Дати здібні класи? Постійну аудиторію?

А може, вас звабить нова будівля, яку управління освіти обіцяє нам уже сім років?

Згідно ретельно викреслених проектів, якими перед нами вимахують що два роки, ми отримаємо: внутрішнє подвір'я з «навчальними приміщеннями та їдальнею серед дерев», повноцінну систему кондиціонування, електронні прилади, які імітуватимуть крик сови замість дзвоників, два спортзали і критий басейн із підводними нішами, в яких

інструктори зможуть спостерігати за плавцями та спрямовувати їх!

Тут не так вже й погано працювати. Варто змиритися з одним із невідворотних законів природи: діти й далі казатимуть, ніби Джордж Еліот – чоловік і «на мою думку я вважаю», а адміністрація і далі вживатиме фрази на кшталт «цілковита поведінка» та «етична підготовка». Це точка відліку.

З підлітками можна досягнути набагато більшого, ніж зі студентами. Особливо якщо до справи беретеся ви з вашим даром надихати і спонукати до роздумів – і млявих чи невпевнених учнів, і метких та кмітливих. Ви вже спостерігали, як вони розплющують очі і, кліпаючи, виходять на денне світло. Ви вже чули, як вони раптом затамовують подих, коли щось прояснюється, і вони бачать, бачать! Саме це і означає бути вчителем, і ви одна з небагатьох спроможних.

Повертайтеся!

Нове півріччя буде дуже подібним до попереднього. У лютому стільки ж відпусток і декретних, як завжди, і стільки ж новачків. Мері попросили зголоситися ще й консультанткою по оцінках. Луміс, якому запропонували роботу на підприємстві з набагато вищою зарплатнею (*і без дітей!*), раптом охолов і вирішив лишитися у затишку шкільної системи. Пол ввалив у школу, оповитий легкими алкогольними випарами. А Генрієтта на канікулах зайнялася волоссям: позбулася сивини, і тепер вона яскраво-руда.

Я колись теж думала піти, але знаю, що нас спіткає велика втрата, якщо у нас заберуть таку людину, як ви.

Беа

* * *

Шановна міс Баррет,

Прохання проставити фінальні оцінки всіх ваших учнів у надісланих відомостях, щоб заміниці могла перенести їх в особові справи.

Також прошу надіслати СХ, відзнаки за допомогу в класі і кількість пропусків (з поважної причини та без причини) і запізнь (з поважної причини та без причини) усіх учнів з вашої виховної години.

Прошу надіслати також чорні списки учнів, які заборгували бібліотеці книжки, і всі гроші, які ви зібрали на відновлення передплати на «Горн» та похід Ш. О.

Сподіваюся, вам краще.

*Седі Фінч,
головна секретарка*

* * *

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ
МІСТА НЬЮ-ЙОРК

СЕР / МАДАМ,

ВЧИТЕЛЬ МАЄ ПРАВО ПІТИ НА ПЕНСІЮ ПІСЛЯ 35 РОКІВ РОБОТИ У ШТАТІ АБО ПІСЛЯ 30 РОКІВ РОБОТИ ЗА УМОВИ ДОСЯГНЕННЯ ВІКУ 55 РОКІВ І ЗА УМОВИ, ЩО ВЧИТЕЛЬ ОБИРАВ

ВАРІАНТ НАРАХУВАННЯ ПЕНСІЇ 30-55, АБО, ЯКЩО ВЧИТЕЛЮ НЕ ВИПОВНИЛОСЯ ЩОНАЙМЕНШЕ 55 РОКІВ І ВІН НЕ ОБИРАВ ВАРІАНТ НАРАХУВАННЯ ПЕНСІЇ 30-55, ПІСЛЯ 30 РОКІВ РОБОТИ, АЛЕ З СУТТЄВИМ ЗНИЖЕННЯМ ПЕНСІЇ.

* * *

Шановна міс Баррет,

Внаслідок прикрого і невідворотного недогляду ваш лист із проханням про повідомлення для Віллоудейла дійшов до мене лише зараз.

Радо напишу рекомендаційний лист і оціню вашу роботу як задовільну, якщо ви плануєте покинути нас, але сподіваюся і вірю, що повернетесь до активного виконання своїх обов'язків тут.

*Щиро ваш,
МАКСВЕЛ КЛАРК,
ДИРЕКТОР*

* * *

Люба Сильвіє!

Я дуже рада, що вам вже краще. У вас часом нема дублікату ключів від вбиральні? Можете відправити мені поштою?

Генрієтта

* * *

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ
МІСТА НЬЮ-ЙОРК

СЕР / МАДАМ,

ОЧЕВИДНО, ВАМ ДАЛИ НЕ ТУ ФОРМУ. ВАМ ДАЛИ ФОРМУ
ЗАЯВИ ПРО ВИХІД НА ПЕНСІЮ. ПОТРІБНА ФОРМА ЗАЯВИ ПРО
ЗВІЛЬНЕННЯ.

ВІДДІЛ КАДРІВ

* * *

Дорога Сильвіє,

Вчительський клуб за інтересами (мені нав'язали ще
й це!) хоче знати, чи ви йдете і коли, щоб ми могли розпо-
чати збір грошей на прощальний подарунок і частування.

Я хотіла навідати вас, справді, але звалилося стільки ро-
боти, що доводилося щодня брати її додому, аби закінчити
все вчасно. Якби ж я могла спокійно десь полежати, як ви!

Мері

* * *

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ
МІСТА НЬЮ-ЙОРК

СЕР / МАДАМ,

У ВІДПОВІДЬ НА ВАШ ЗАПИТ ЩОДО ФОРМИ ЗАЯВИ ПРО
ЗВІЛЬНЕННЯ ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО ВАМ ДАЛИ ЗАЯВУ СТАРОГО
ЗРАЗКА ЗАМІСТЬ НОВОГО.

ВІДДІЛ КАДРІВ

* * *

Шановна міс Баррет!

Здати до 15:00: позначити галочками всі пункти в долу-
ченому розпорядженні № 134. Див. також Додатки до розпо-
рядження.

Прикро, що з Управління вам надсилають не ті бланки.
Ви повинні замовити потрібні бланки у відділі кадрів.

Седі Фінч,
головна секретарка

* * *

Люба міс Баррет,

Я пам'ятаю урок про «Неходжену дорогу» і змістовне об-
говорення вибору. Сподіваюся, ви робите правильний вибір,
хоча, як ви самі зазначали, незалежно від нашого рішення,
ми завжди шкодуємо.

Зі щирими побажаннями якнайшвидшого одужання,

Семюел Бестер

* * *

Люба міс Баррет!

Складаю я свої бали, складаю, а середній все одно 61!
Що ж! Ось, я сподіваюся, що з додатковою оцінкою за цей
виклад я прорвуся до 65! Я більше жодних книжок не читав,
але якщо переведуся, намагатимуся читати!

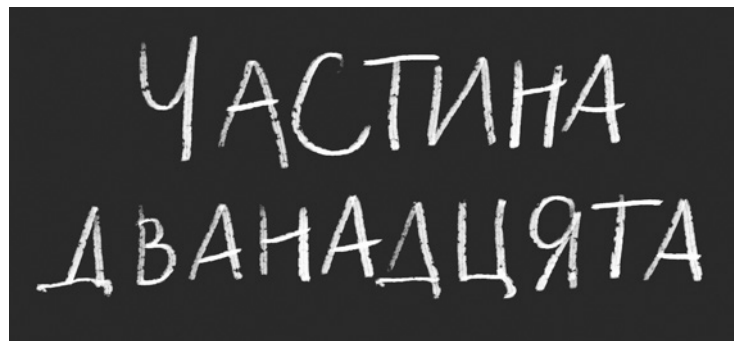
Одессей

Одессей покинув Трою вбивши пару мільйонів
людей. Зі своїми людьми він збирався додому. Але
ці велетні на острові зупинили і потрощили лю-
дей Одессея на шматки! Потім вони поїхали до Ци-
клопів, які поступово їх їли, але Одессей встромив
щось в око Циклопу осліпивши його внаслідок чого
Циклоп не міг бачити. Після цього вони поїхали до
Серцеї яка перетворювала людей на свиней але
Одессей перетворив їх назад! Нарешті вони при-
їхали на острів сонця і поїли всю худобу сонця. Але
Зевс вбив усіх людей крім Одессея бо він був героєм.
Тепер усі загинули! Одессей на Огігії і залишається
там 7 років. Нарешті він приїжджає додому.

Навіть якщо ви не переведете мене я сподіваюся, що ви по-
вернетесь! Бо ви ж самі знаєте що не зможете без нас, га-га!

(Я багато сміюся, але зазвичай не на правду.)

Лу Мартін

58.

Здоров,
пацику!

Це 304-та?

Гляньте, вона повернулася!

Вас уже виписали?

Ура, Баррет з нами!

Як ваша нога?

Привітаймо її оплесками!

Дякую за оплески, але годі. Правда, годі вже, дякую. Я теж рада знову бачити вас. Зараз я попрошу вас заповнити картки, а сама проведу переклик...

Число сьогодні яке?

Перше лютого, недоумку!

Нема де сісти!

У нас багато новеньких!

Я не спізнився, це дзвоник зарано дали.

Ви і з англійської в нас?

Лу Мартін тут? А, бачу-бачу.

Хто, я? Це не я! От присягаюся, бодай би мені...

Лу, годі кривлятися. Я лише хотіла сказати, що ти мав тоді рацію. Ти мав рацію.

Ви застудилися?

Хто мені ручку позичить?

Я маю паперові серветки, дати вам?

Мені картку заповнювати не треба, я вибуваю.

Підійдеш після уроку, і ми про це поговоримо.

Можна мені перепустку? Мені треба вийти... Я маю довідку від лікаря!

Тут вікно розбите!

Попустіться, хлопці, не зліть її!

Асеведо, Фіоре?

Присутній.

Адамсон, Рут?

Присутня.

Заспокойтеся, будь ласка. Вас не чути, коли ви... Постав стілець! Амдур, Джанет?

Присутня.

Доброго ранку, Расті. Чому ти запізнився?

Я не запізнився, я міняв вчителя з англійської. Я записався до вас.

Я дуже рада. Шукай собі місце, де стати. Аксельрод, Леон? Ні, не треба мені цих паперів, поки я не закінчила перекликати.

Аксельрод, Леон? Відсутній?

Він? Він завжди відсутній!

І вам пощастило, що його немає!

Ой, наплачетеся ви з ним!

Щось біля мене забагато людей!

У моїй парті повно дірок!

Це та аудиторія?

Здоров, тічерко!

Здоров, пацику!.. Бельгадо, Рамос?

Зміст

Частина перша	33
Частина друга	91
Частина третя	139
Частина четверта	195
Частина п'ята	235
Частина шоста	265
Частина сьома	283
Частина восьма	313
Частина дев'ята	355
Частина десята	389
Частина одинадцята	429
Частина дванадцята	461

Літературно-художнє видання

Бел
Кауфман
**ВГОРУ СХОДАМИ,
ЩО ВЕДУТЬ
УНИЗ**

Переклад з англійської *Ірини Серебрякової*
Обкладинка *Івана Шкоробада*

Головний редактор *Мар'яна Савка*
Відповідальний редактор *Ольга Горба*
Літературний редактор *Оксана Щур*
Художній редактор *Назар Гайдучик*
Макетування *Альона Олійник*
Коректор *Святослав Горба*

Підписано до друку 04.12.2019. Формат 84×108/32
Гарнітура «Diagra Pro». Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 24,78
Наклад 2000 прим. Зам. №

видавництво
СТАРОВОГО ЛЕВА

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК № 4708 від 09.04.2014 р.

Адреса для листування:
а/с 879, м. Львів, 79008

Львівський офіс:
вул. Старознесенська, 24-26

Книжки «Видавництва Старого Лева»
Ви можете замовити на сайті starlev.com.ua
☎ 0(800) 501 508 ✉ spilnota@starlev.com.ua

Партнер видавництва

Віддруковано ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»
вул. Різдвяна, 11, м. Харків, 61052
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011
www.globus-book.com

